

รายงานฉบับสมบูรณ์ (Final Report)
โครงการประเมินสถานการณ์และวิเคราะห์คดีพิพาท
ในศาลปกครองของมหาวิทยาลัย

เสนอต่อ
สถาบันธรรมาภิบาลมหาวิทยาลัย

โดย
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เอกบุญ วงศ์สวัสดิ์กุล และคณะ
พฤษภาคม ๒๕๖๑

บทสรุปผู้บริหาร

นับตั้งแต่ศาลปกครองเปิดทำการในปี พ.ศ. 2544 จนถึงปัจจุบัน ปรากฏคำวินิจฉัยของศาลปกครองสูงสุดที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของมหาวิทยาลัย ไม่ว่าจะเป็นมหาวิทยาลัยจะเป็นผู้ฟ้องหรือผู้ถูกฟ้องในคดี มีจำนวนเพิ่มมากขึ้นอย่างมีนัยยะสำคัญ จนอาจเกิดข้อสงสัยการดำเนินงานของมหาวิทยาลัยที่อาจไม่เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาลได้ ดังนั้น เพื่อเรียนรู้คดีพิพาทที่เกิดขึ้นในศาลปกครองเพื่อนำมาเป็นแนวทางในการป้องกัน ส่งเสริม และสร้างความเข้มแข็งให้การดำเนินงานของมหาวิทยาลัย สถาบันคลังสมองของชาติจึงได้มอบหมายให้คณะผู้วิจัยจัดทำ **“โครงการประเมินสถานการณ์และวิเคราะห์คดีพิพาทในศาลปกครองของมหาวิทยาลัย”** เพื่อทราบสถานการณ์ในอดีตตั้งแต่มีคดีพิพาทในศาลปกครอง (2544-ปัจจุบัน) เรียนรู้ประเภทของคดี และวิเคราะห์แนวโน้มของคดีที่เกิดขึ้น นำไปสู่แนวทางในการปฏิบัติที่ถูกต้องของมหาวิทยาลัย เพื่อให้มหาวิทยาลัยสามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยคดีปกครองที่อยู่ในอำนาจการพิจารณาของศาลปกครองเป็นไปตามมาตรา 9 แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 ซึ่งได้กำหนดประเภทคดีที่อยู่ในอำนาจศาลปกครองไว้ดังต่อไปนี้

1. คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางการปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายจากการออกกฎ คำสั่ง หรือการกระทำอื่นใด เนื่องจาก กระทำโดยไม่มีอำนาจหรือนอกเหนืออำนาจ หรือไม่ถูกต้องตามกฎหมาย หรือโดยไม่ถูกต้องตามรูปแบบ ขั้นตอน หรือวิธีการอันเป็นสาระสำคัญที่กำหนดไว้สำหรับการกระทำนั้น หรือโดยไม่สุจริต หรือมีลักษณะเป็นการเลือก ปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรม หรือมีลักษณะเป็นการสร้างขั้นตอนโดยไม่จำเป็นหรือ สร้างภาระให้เกิดกับประชาชนเกินสมควร หรือเป็นการใช้ดุลพินิจโดยไม่ชอบ ตามมาตรา 9 (1) เช่น การแต่งตั้งอธิการบดีไม่เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด การแก้หลักเกณฑ์การสอบคัดเลือกโดยไม่มีอำนาจ การพิจารณาไม่อนุมัติตำแหน่งทางวิชาการ การไม่ต่ออายุราชการให้กับอาจารย์และเจ้าหน้าที่ของมหาวิทยาลัย การไม่อนุมัติให้เบิกค่าเช่าบ้าน การส่งลงโทษวินัยนักศึกษา การกำหนดให้นักศึกษาต้องจ่ายค่าบำรุงการศึกษาเพิ่มเติมโดยไม่มีอำนาจ หรือการออกระเบียบการยื่นขอผลการศึกษาที่สร้างภาระเกินสมควร เป็นต้น

2. คดีพิพาทเกี่ยวกับหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐละเลยต่อหน้าที่ที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติ หรือปฏิบัติหน้าที่ล่าช้าเกินสมควร ตามมาตรา 9 (2) เช่น กรณีที่เจ้าพนักงานมหาวิทยาลัยละเลยต่อหน้าที่ไม่ออกใบรับรองผลการศึกษาให้ หรือดำเนินการเพื่อก่อใบรับรองผลการศึกษาล่าช้าเกินสมควร หรือกรณีที่กรรมการพิจารณาผลงานทางวิชาการไม่ยอมอ่านผลงานเพื่อประเมินในการเข้าสู่ตำแหน่งทางวิชาการของอาจารย์มหาวิทยาลัย เป็นต้น

3. คดีพิพาทเกี่ยวกับการกระทำละเมิด หรือความรับผิดชอบอย่างอื่นของหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ อันเกิดจากการใช้อำนาจตามกฎหมาย หรือละเลยการปฏิบัติหน้าที่หรือปฏิบัติหน้าที่ล่าช้าเกินสมควร ตามมาตรา 9 (3) เช่น การที่อธิการบดีมีคำสั่งไล่อาจารย์ออกจากราชการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย และมีการฟ้องเรียกค่าเสียหายจากการถูกไล่ออก หรือการฟ้องเรียกค่าทดแทนกรณีที่ย้ายเงินค่าหน่วยกิตไปแล้วแต่คณะไม่สามารถจัดให้มีการเรียนการสอนได้ เป็นต้น

4. คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง ตามมาตรา 9 (4) คือสัญญาที่คู่สัญญาอย่างน้อยฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งเป็นหน่วยงานทางปกครองหรือเป็นบุคคลซึ่งกระทำการแทนรัฐ และมีลักษณะเป็นสัญญาสัมปทานหรือสัญญาที่ให้จัดทำบริการสาธารณะ หรือจัดให้มีสิ่งสาธารณูปโภคหรือแสวงประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ หรือสัญญาที่ให้เอกชนเข้าดำเนินการหรือร่วมดำเนินการบริการสาธารณะโดยตรง หรือสัญญาที่มีข้อกำหนดในสัญญาซึ่งมีลักษณะพิเศษที่แสดงถึงเอกสิทธิ์ของรัฐ อย่างใดอย่างหนึ่ง เช่น ข้อพิพาทเกี่ยวกับสัญญาที่จ้างเอกชนก่อสร้างสาธารณูปโภคในมหาวิทยาลัย สัญญาการเป็นนักศึกษาของนักศึกษาในสายวิทยาศาสตร์สุขภาพ สัญญาให้ทุนการศึกษาเพื่อพัฒนาอาจารย์ หรือสัญญาอนุญาตให้อาจารย์หรือเจ้าหน้าที่ลาศึกษาต่อ เป็นต้น

5. คดีที่มีกฎหมายกำหนดให้หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐต้องฟ้องคดีต่อศาลเพื่อบังคับให้บุคคลกระทำการหรือละเว้นการกระทำ ตามมาตรา 9 (5) เช่น กรณีเจ้าหน้าที่ของกรมการขนส่งทางน้ำฟ้องคดีต่อศาลปกครอง เพื่อบังคับให้เอกชนรื้อถอนสะพาน หรือบ้านที่ปลูกกรุกล้ำแม่น้ำ เป็นต้น

6. คดีที่กฎหมายกำหนดให้อยู่ในเขตอำนาจของศาลปกครอง ตามมาตรา 9 (6) เช่น กรณีที่ฟ้องขอให้เพิกถอนคำชี้ขาด หรือบังคับตามคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง เป็นต้น

คณะผู้วิจัยได้ดำเนินการรวบรวมคำวินิจฉัยศาลปกครองสูงสุด กล่าวคือคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด และคำสั่งของศาลปกครองสูงสุดที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของมหาวิทยาลัย ตั้งแต่ได้มีการจัดตั้งศาลปกครองและได้เปิดทำการในปี พ.ศ. 2544 จนถึงปัจจุบัน (มีนาคม 2561) พบว่ามีคดีที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของมหาวิทยาลัย 507 คำวินิจฉัย ประกอบด้วยคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด 289 คำพิพากษา และคำสั่งศาลปกครองสูงสุด 218 คำสั่ง โดยแบ่งเป็นกรณีที่มีมหาวิทยาลัยเป็นผู้ถูกฟ้องคดี 350 คำวินิจฉัย (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด 218 คำพิพากษา และคำสั่งศาลปกครองสูงสุด 132 คำสั่ง) และกรณีที่มหาวิทยาลัยเป็นผู้ฟ้องคดี 157 คำวินิจฉัย (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด 71 คำพิพากษา และคำสั่งศาลปกครองสูงสุด 86 คำสั่ง) ซึ่งสามารถแยกพิจารณาเป็นแต่ละประเภทคดี คู่กรณี และประเด็นข้อพิพาท ดังสามารถพิจารณาได้ต่อไปนี้

1. คำวินิจฉัยศาลปกครองสูงสุดในคดีปกครองที่มีมหาวิทยาลัยเป็นผู้ถูกฟ้องคดี

คณะผู้วิจัยได้รวบรวมคำพิพากษาและคำสั่งของศาลปกครองสูงสุดในคดีปกครองที่มีมหาวิทยาลัยเป็นผู้ถูกฟ้องคดี โดยมีจำนวนทั้งสิ้น 350 คำวินิจฉัย ประกอบด้วยคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด 218 คำพิพากษา และคำสั่งศาลปกครองสูงสุด 132 คำสั่ง โดยสามารถแยกพิจารณาตามประเภทคดีปกครองตามมาตรา 9 แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 ดังต่อไปนี้

1.1 คำวินิจฉัยศาลปกครองสูงสุดในคดีปกครองที่มีมหาวิทยาลัยเป็นผู้ถูกฟ้องคดี ตามมาตรา 9 (1)

คดีปกครองที่มีมหาวิทยาลัยเป็นผู้ถูกฟ้องคดีตามมาตรา 9 (1) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 มีจำนวนถึง 162 คำวินิจฉัย ประกอบด้วยคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด 95 คำพิพากษา และคำสั่งศาลปกครองสูงสุด 67 คำสั่ง

1.2 คำวินิจฉัยศาลปกครองสูงสุดในคดีปกครองที่มหาวิทยาลัยเป็นผู้ถูกฟ้องคดี ตามมาตรา 9 (1) และ 9 (2)

คดีปกครองที่มหาวิทยาลัยเป็นผู้ถูกฟ้องคดีตามมาตรา 9 (1) และ 9 (2) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 มีจำนวน 9 คำวินิจฉัย ประกอบด้วยคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด 7 คำพิพากษา และคำสั่งศาลปกครองสูงสุด 2 คำสั่ง

1.3 คำวินิจฉัยศาลปกครองสูงสุดในคดีปกครองที่มหาวิทยาลัยเป็นผู้ถูกฟ้องคดี ตามมาตรา 9 (1) และ 9 (3)

คดีปกครองที่มหาวิทยาลัยเป็นผู้ถูกฟ้องคดีตามมาตรา 9 (1) และ 9 (3) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 มีจำนวน 42 คำวินิจฉัย ประกอบด้วยคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด 31 คำพิพากษา และคำสั่งศาลปกครองสูงสุด 11 คำสั่ง

1.4 คำวินิจฉัยศาลปกครองสูงสุดในคดีปกครองที่มหาวิทยาลัยเป็นผู้ถูกฟ้องคดี ตามมาตรา 9 (1) และ 9 (4)

คดีปกครองที่มหาวิทยาลัยเป็นผู้ถูกฟ้องคดีตามมาตรา 9 (1) และ 9 (4) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 มีเพียงคำวินิจฉัยเดียว โดยเป็นคำสั่งศาลปกครองสูงสุดในกรณีขอเพิกถอนคำสั่งไล่ออกจากราชการและมหาวิทยาลัยฟ้องแย้งว่ามีการผิดสัญญาทุน

1.5 คำวินิจฉัยศาลปกครองสูงสุดในคดีปกครองที่มหาวิทยาลัยเป็นผู้ถูกฟ้องคดี ตามมาตรา 9 (2)

คดีปกครองที่มหาวิทยาลัยเป็นผู้ถูกฟ้องคดีตามมาตรา 9 (2) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 มีจำนวน 24 คำวินิจฉัย ประกอบด้วยคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด 8 คำพิพากษา และคำสั่งศาลปกครองสูงสุด 16 คำสั่ง

1.6 คำวินิจฉัยศาลปกครองสูงสุดในคดีปกครองที่มหาวิทยาลัยเป็นผู้ถูกฟ้องคดี ตามมาตรา 9 (2) และ 9 (3)

คดีปกครองที่มหาวิทยาลัยเป็นผู้ถูกฟ้องคดีตามมาตรา 9 (2) และ 9 (3) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 มีจำนวน 6 คำวินิจฉัย โดยเป็นคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดทั้งหมด 6 คำพิพากษา

1.7 คำวินิจฉัยศาลปกครองสูงสุดในคดีปกครองที่มหาวิทยาลัยเป็นผู้ถูกฟ้องคดี ตามมาตรา 9 (3)

คดีปกครองที่มหาวิทยาลัยเป็นผู้ถูกฟ้องคดีตามมาตรา 9 (3) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 มีจำนวน 27 คำวินิจฉัย ประกอบด้วยคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด 18 คำพิพากษา และคำสั่งศาลปกครองสูงสุด 9 คำสั่ง

1.8 คำวินิจฉัยศาลปกครองสูงสุดในคดีปกครองที่มหาวิทยาลัยเป็นผู้ถูกฟ้องคดี ตามมาตรา 9 (3) และ 9 (4)

คดีปกครองที่มหาวิทยาลัยเป็นผู้ถูกฟ้องคดีตามมาตรา 9 (3) และ 9 (4) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 มีจำนวน 3 คำวินิจฉัย ประกอบด้วยคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด 2 คำพิพากษา และคำสั่งศาลปกครองสูงสุด 1 คำสั่ง

1.9 คำวินิจฉัยศาลปกครองสูงสุดในคดีปกครองที่มหาวิทยาลัยเป็นผู้ถูกฟ้องคดี ตามมาตรา 9(4)

คดีปกครองที่มหาวิทยาลัยเป็นผู้ถูกฟ้องคดีตามมาตรา 9 (4) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 มีจำนวน 75 คำวินิจฉัย ประกอบด้วยคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด 51 คำพิพากษา และคำสั่งศาลปกครองสูงสุด 24 คำสั่ง

1.10 คำวินิจฉัยศาลปกครองสูงสุดในคดีปกครองที่มหาวิทยาลัยเป็นผู้ถูกฟ้องคดี ตามมาตรา 9(6)

คดีปกครองที่มหาวิทยาลัยเป็นผู้ถูกฟ้องคดีตามมาตรา 9 (6) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 มีอยู่เพียง 1 คำวินิจฉัย โดยเป็นคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดกรณีขอให้เพิกถอนคำวินิจฉัยของอนุญาโตตุลาการ

2. คำวินิจฉัยศาลปกครองสูงสุดในคดีปกครองที่มหาวิทยาลัยเป็นผู้ฟ้องคดี

คณะผู้วิจัยได้รวบรวมคำพิพากษาและคำสั่งของศาลปกครองสูงสุดในคดีปกครองที่มหาวิทยาลัยเป็นผู้ฟ้องคดี โดยมีจำนวนทั้งสิ้น 157 คำวินิจฉัย ประกอบด้วยคำพิพากษาของศาลปกครองสูงสุด 71 คำพิพากษา และคำสั่งของศาลปกครองสูงสุด 86 คำสั่ง โดยสามารถแยกพิจารณาตามประเภทคดีปกครองตามมาตรา 9 แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 ดังต่อไปนี้

2.1 คำวินิจฉัยศาลปกครองสูงสุดในคดีปกครองที่มหาวิทยาลัยเป็นผู้ฟ้องคดี ตามมาตรา 9 (1)

คดีปกครองที่มหาวิทยาลัยเป็นผู้ฟ้องคดีตามมาตรา 9 (1) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 นั้นจะมีปรากฏแต่เพียงคำสั่งศาลปกครองสูงสุดอยู่ 8 คำสั่งเท่านั้น ยังไม่มีคำพิพากษาในคดีในกลุ่มนี้ออกมา โดยเป็นการฟ้องโต้แย้งการเข้ามาออกคำสั่งหรือการวางหลักเกณฑ์ขององค์กรต่าง ๆ ซึ่งกระทบต่อการทำงานของมหาวิทยาลัย ดังต่อไปนี้

2.2 คำวินิจฉัยศาลปกครองสูงสุดในคดีปกครองที่มหาวิทยาลัยเป็นผู้ฟ้องคดี ตามมาตรา 9 (3)

คดีปกครองที่มหาวิทยาลัยเป็นผู้ฟ้องคดีตามมาตรา 9 (3) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 มีปรากฏแต่เพียงคำสั่งศาลปกครองสูงสุดอยู่ 6 คำสั่งเท่านั้น โดยยังไม่มีคำพิพากษาในคดีในกลุ่มนี้ออกมา โดยเป็นคดีที่มหาวิทยาลัยฟ้องคดีเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนอันเกิดจากการกระทำละเมิด

2.3 คำวินิจฉัยศาลปกครองสูงสุดในคดีปกครองที่มหาวิทยาลัยเป็นผู้ฟ้องคดี ตามมาตรา 9 (3) และ 9 (4)

คดีปกครองที่มหาวิทยาลัยเป็นผู้ฟ้องคดีตามมาตรา 9 (3) และ 9 (4) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 มีเพียงคำพิพากษาและคำสั่งของศาลปกครองสูงสุดอย่างละ 1 คดี โดยเป็นประเด็นข้อพิพาทเกี่ยวกับการที่มหาวิทยาลัยเรียกร้องค่าเสียหายจากการที่เจ้าหน้าที่ทุจริตและเรียกให้ผู้บังคับบัญชารับผิดชอบตามสัญญาค่าประกันด้วย และกรณีเรียกเงินคืนจากการผิดเงื่อนไขการเข้าร่วมโครงการเกษียณอายุก่อนกำหนด

2.4 คำวินิจฉัยศาลปกครองสูงสุดในคดีปกครองที่มหาวิทยาลัยเป็นผู้ฟ้องคดี ตามมาตรา 9 (4)

คดีปกครองที่มหาวิทยาลัยเป็นผู้ฟ้องคดีตามมาตรา 9 (4) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 มีจำนวนถึง 140 คำวินิจฉัย ประกอบด้วยคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด 70 คำพิพากษา และคำสั่งศาลปกครองสูงสุด 70 คำสั่ง

2.5 คำวินิจฉัยศาลปกครองสูงสุดในคดีปกครองที่มหาวิทยาลัยเป็นผู้ฟ้องคดี ตามมาตรา 9 (6)

คดีที่มหาวิทยาลัยเป็นผู้ฟ้องคดีตามมาตรา 9(6) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 เพียง 1 คำวินิจฉัย โดยเป็นคดีที่เกี่ยวกับการโต้แย้งคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการ ตามสัญญาทางปกครองเกี่ยวกับสัญญาจ้างก่อสร้างอาคาร

จากการพิจารณาคำพิพากษาและคำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของมหาวิทยาลัย ทั้งในกรณีที่มหาวิทยาลัยเป็นผู้ถูกฟ้องคดี และในกรณีที่มหาวิทยาลัยเป็นผู้ฟ้องคดี จำนวน 507 คำวินิจฉัยแล้วนั้น สามารถพิจารณาถึงแนวโน้มคดีปกครองที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของมหาวิทยาลัยจากสถิติคดีที่เกี่ยวข้อง โดยสามารถพิจารณาได้ใน 3 แง่มุม ดังต่อไปนี้

1. พิจารณาจาก “คู่กรณี” ในคดี

เมื่อพิจารณาจำนวนคดีตามประเภทของบุคคลที่เป็นคู่กรณีกับมหาวิทยาลัยในคดีปกครองแล้ว พบว่า **อาจารย์มหาวิทยาลัย** เป็นคู่กรณีในคดีเกี่ยวกับมหาวิทยาลัยมากที่สุด โดยคำวินิจฉัยที่อาจารย์มหาวิทยาลัยเป็นคู่กรณีกับมหาวิทยาลัยจำนวน 220 คำวินิจฉัย เป็นกรณีที่เป็นผู้ฟ้องคดี 165 คำวินิจฉัย และเป็นผู้ถูกฟ้องคดีโดยมหาวิทยาลัย 55 คำวินิจฉัย รองลงมาคือ **นักศึกษา** จำนวน 100 คำวินิจฉัย เป็นกรณีที่เป็นผู้ฟ้องคดี 47 คำวินิจฉัย และเป็นผู้ถูกฟ้องคดีโดยมหาวิทยาลัย 53 คำวินิจฉัย **บุคคลภายนอก** จำนวน 97 คำวินิจฉัย เป็นกรณีที่เป็นผู้ฟ้องคดี 73 คำวินิจฉัย และเป็นผู้ถูกฟ้องคดีโดยมหาวิทยาลัย 24 คำวินิจฉัย **เจ้าหน้าที่มหาวิทยาลัย** จำนวน 84 คำวินิจฉัย เป็นกรณีที่เป็นผู้ฟ้องคดี 69 คำวินิจฉัย และเป็นผู้ถูกฟ้องคดีโดยมหาวิทยาลัย 15 คำวินิจฉัย และ **หน่วยงานอื่น** จำนวน 10 คำวินิจฉัย โดยเป็นกรณีที่เป็นผู้ถูกฟ้องคดีโดยมหาวิทยาลัยทั้ง 10 คำวินิจฉัย

2. พิจารณาจาก “ประเภทคดี” ที่พิพาท

เมื่อพิจารณาจำนวนคดีตามประเภทคดีตามมาตรา 9 แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 ปรากฏว่า **กลุ่มคำวินิจฉัยตามมาตรา 9 (1)** กล่าวคือคำวินิจฉัยที่มีการฟ้องคดีตามมาตรา 9 (1) ประกอบวงเล็บอื่น เป็นกลุ่มคดีที่ปรากฏคำวินิจฉัยมากที่สุด โดยปรากฏคำวินิจฉัยศาลปกครองสูงสุดจำนวน 222 คำวินิจฉัย โดยเป็นคดีที่มหาวิทยาลัยเป็นผู้ถูกฟ้องคดี 214 คำวินิจฉัย และคดีที่มหาวิทยาลัยเป็นผู้ฟ้องคดี 8 คำวินิจฉัย รองลงมาคือ **คำวินิจฉัยตามมาตรา 9 (4)** จำนวน 215 คำวินิจฉัย โดยเป็นคดีที่มหาวิทยาลัยเป็นผู้ถูกฟ้องคดี 75 คำวินิจฉัย และคดีที่มหาวิทยาลัยเป็นผู้ฟ้องคดี 140 คำวินิจฉัย **กลุ่มคำวินิจฉัยตามมาตรา 9 (3)** จำนวน 38 คำวินิจฉัย โดยเป็นคดีที่มหาวิทยาลัยเป็นผู้ถูกฟ้องคดี 30 คำวินิจฉัย และคดีที่มหาวิทยาลัยเป็นผู้ฟ้องคดี 8 คำวินิจฉัย **กลุ่มคำวินิจฉัยตามมาตรา 9 (2)** จำนวน 30 คำวินิจฉัย โดยเป็นคดีที่มหาวิทยาลัยเป็นผู้ถูกฟ้องคดีทั้ง 30 คำวินิจฉัย และ**คำวินิจฉัยตามมาตรา 9 (6)** จำนวน 2 คำวินิจฉัย โดยเป็นคดีที่มหาวิทยาลัยเป็นผู้ถูกฟ้องคดี 1 คำวินิจฉัย และคดีที่มหาวิทยาลัยเป็นผู้ฟ้องคดี 1 คำวินิจฉัย

โดยมีข้อน่าสังเกตที่น่าสนใจว่ากลุ่มคำวินิจฉัยตามมาตรา 9 (1) ที่มีจำนวนคำวินิจฉัยมากเป็นอันดับหนึ่งก็เป็นคดีที่มหาวิทยาลัยเป็นผู้ถูกฟ้องมากที่สุด ส่วนคำวินิจฉัยตามมาตรา 9 (4) ที่มีจำนวนคำวินิจฉัยมากเป็นอันดับสองเป็นคดีที่มหาวิทยาลัยเป็นผู้ฟ้องคดีมากที่สุดด้วยเช่นกัน

3. พิจารณาจาก “ประเด็นแห่งคดี” ที่พิพาท

คำวินิจฉัยศาลปกครองสูงสุดที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของมหาวิทยาลัยทั้ง 507 คำวินิจฉัยนั้น มีข้อพิพาทที่หลากหลายเกี่ยวข้องกับการดำเนินงานแทบทุกประเภทของมหาวิทยาลัย โดยปรากฏคำวินิจฉัยในประเด็นที่มีจำนวนคำวินิจฉัยมากที่สุด 5 อันดับ พบว่า**คำวินิจฉัยเกี่ยวกับสัญญาทุนการศึกษามีจำนวนมากที่สุด** โดยมีถึง 134 คำวินิจฉัย เป็นกรณีที่มหาวิทยาลัยเป็นผู้ถูกฟ้องคดี 35 คำวินิจฉัย และกรณีที่มหาวิทยาลัยเป็นผู้ฟ้องคดี 99 คำวินิจฉัย โดยเป็นทั้งสัญญาให้ทุนเพื่อศึกษาต่อของอาจารย์และเจ้าหน้าที่ของมหาวิทยาลัย และสัญญาการเป็นนักศึกษาของคณะสายวิทยาศาสตร์สุขภาพทั้งหลายที่รัฐต้องสนับสนุนทุนในการเรียน รองลงมาเป็น**คำวินิจฉัยเกี่ยวกับสัญญาจ้างก่อสร้างอาคารหรือปรับปรุงอาคารสถานที่ หรือจัดซื้อจัดจ้างวัสดุอุปกรณ์** จำนวน 73 คำวินิจฉัย เป็นกรณีที่มหาวิทยาลัยเป็นผู้ถูกฟ้องคดี 53 คำวินิจฉัย และกรณีที่มหาวิทยาลัยเป็นผู้ฟ้องคดี 20 คำวินิจฉัย ซึ่งข้อพิพาทจะเป็นเรื่องเกี่ยวกับการที่เอกชนผิดสัญญาไม่สามารถดำเนินงานและส่งมอบงานได้ทันตามระยะเวลาในสัญญา จนมหาวิทยาลัยต้องบอกเลิกสัญญาและมีการคิดค่าปรับเกิดขึ้น

ต่อมาคือ**คำวินิจฉัยเกี่ยวกับการแต่งตั้งและการถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งบริหารในมหาวิทยาลัย** จำนวน 45 คำวินิจฉัย เป็นกรณีที่มหาวิทยาลัยเป็นผู้ถูกฟ้องทั้งหมด โดยเป็นกรณีที่มิใช่ผู้ไม่พอใจในผลการคัดเลือกบุคคลให้ได้รับการแต่งตั้งในตำแหน่งต่าง ๆ ในมหาวิทยาลัย เช่น อธิการบดี คณบดี หรือตำแหน่งในสภาอาจารย์ และการที่บุคคลถูกถอดถอนจากตำแหน่งบริหาร **คำวินิจฉัยเกี่ยวกับการจัดการศึกษา** จำนวน 37 คำวินิจฉัย เป็นกรณีที่มหาวิทยาลัยเป็นผู้ถูกฟ้องทั้งหมด โดยเป็นเรื่องเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของ

มหาวิทยาลัย เช่น การออกระเบียบเกี่ยวกับการเรียน การสอบ การวัดผล การอนุมัติปริญญา เป็นต้น และคำวินิจฉัยเกี่ยวกับการดำเนินการทางวินัย จำนวน 28 คำวินิจฉัย เป็นกรณีที่มีมหาวิทยาลัยเป็นผู้ถูกฟ้องทั้งหมด

จากการพิจารณาประเด็นแห่งคดีที่พิพาทของคำวินิจฉัยศาลปกครองสูงสุดที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการของมหาวิทยาลัย จะเห็นได้ว่าคดีที่ฟ้องร้องกันมากที่สุดกลับเป็นคดีเกี่ยวกับสัญญาับทุนการศึกษา ซึ่งเกิดจากความผิดของอาจารย์ เจ้าหน้าที่ หรือนักศึกษา ที่เป็นผู้รับทุนนั้นกระทำความผิดสัญญาับทุน ยิ่งไปกว่านั้นคดีที่มากเป็นอันดับสองก็ยังเป็นกรณีของสัญญาจ้างก่อสร้างอาคารหรือการจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ ซึ่งส่วนมากก็จะเป็นกรณีที่เอกชนคู่สัญญากระทำความผิดสัญญาจนมหาวิทยาลัยบอกเลิกสัญญา ซึ่งแสดงให้เห็นว่าข้อพิพาทตามประเด็นแห่งคดีทั้งสองนั้นไม่ได้เกิดจากความผิดของมหาวิทยาลัยแต่อย่างใด ซึ่งจำนวนของคดีตามประเด็นพิพาททั้งสองรวมกันก็เป็นจำนวนถึง 207 คำวินิจฉัย ที่เกิดขึ้นเพราะกรณีที่เป็นการผิดสัญญาทางปกครองของคู่กรณี ซึ่งอาจเป็นการยากที่มหาวิทยาลัยจะป้องกันให้เกิดขึ้นได้ เพราะไม่ได้อยู่ภายใต้การควบคุมของมหาวิทยาลัย

ส่วนประเด็นแห่งคดีที่มีจำนวนมากเป็นอันดับ 3-5 นั้น¹ ก็เป็นกรณีที่มีมหาวิทยาลัยใช้อำนาจในการสั่งการ แต่งตั้ง ถอดถอน ลงโทษ และดำเนินการต่าง ๆ ภายในมหาวิทยาลัย ซึ่งหากมหาวิทยาลัยสามารถวางระบบการปฏิบัติราชการที่ถูกต้องโปร่งใสตามหลักธรรมาภิบาลแล้ว ก็อาจสามารถช่วยลดจำนวนข้อพิพาทที่จะขึ้นสู่ศาลปกครองได้ หรือแม้ว่าผู้ฟ้องจะยังคงฟ้องร้องต่อศาลปกครองก็ตาม มหาวิทยาลัยก็จะมีเหตุผลในการใช้อำนาจที่จะสามารถใช้ชี้แจงให้กับศาลปกครองได้อย่างชัดเจน

จากการพิจารณาคำวินิจฉัยศาลปกครองสูงสุดที่เกี่ยวข้อง คณะผู้วิจัยยังพบว่าศาลปกครองได้วางหลักการปฏิบัติราชการของมหาวิทยาลัยผ่านคำพิพากษาของศาลปกครองสูงสุดไว้ในหลายประเด็น เช่น ศาลปกครองได้วางหลักเกณฑ์การพิจารณาความชอบด้วยกฎหมายของการกระทำของมหาวิทยาลัย ว่าการกระทำ

¹ การพิจารณาคดีที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของมหาวิทยาลัยโดยพิจารณาจากประเด็นแห่งคดีที่พิพาทนี้ คณะผู้วิจัยได้พยายามพิจารณาประเด็นแห่งคดีที่พิพาทโดยได้พิจารณาไปถึงรายละเอียดของประเด็นแห่งคดีนั้น ๆ เพื่อที่จะสามารถพิจารณาและจำแนกประเด็นแห่งคดีได้ตรงกับข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นในการดำเนินงานของมหาวิทยาลัย

อย่างไรก็ตาม หากพิจารณาประเด็นแห่งคดีในลำดับที่ 3 และลำดับที่ 5 กล่าวคือคำวินิจฉัยเกี่ยวกับการแต่งตั้งและการถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งบริหารในมหาวิทยาลัย จำนวน 45 คำวินิจฉัย และคำวินิจฉัยเกี่ยวกับการดำเนินการทางวินัย จำนวน 28 คำวินิจฉัย นั้น ถือเป็นคดีในกลุ่มเดียวกัน คือเป็นคดีที่เกี่ยวข้องกับการบริหารบุคคลของมหาวิทยาลัย ซึ่งหากรวมจำนวนคดี 2 กลุ่ม เข้าด้วยกัน จะมีจำนวน 73 คำวินิจฉัย ซึ่งมีจำนวนเท่ากับคำวินิจฉัยเกี่ยวกับสัญญาจ้างก่อสร้างอาคารหรือปรับปรุงอาคารสถานที่ หรือจัดซื้อจัดจ้างวัสดุอุปกรณ์ อันเป็นประเด็นแห่งคดีที่เกิดขึ้นเป็นอันดับ 2 อีกทั้งยังมีคำวินิจฉัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารบุคคลที่ไม่ได้อยู่ในประเด็นแห่งคดีที่เกิดขึ้น 5 อันดับแรกอีก เช่น การพิจารณาตำแหน่งทางวิชาการ การประเมินเพื่อเลื่อนขั้นเงินเดือน การต่ออายุราชการ เป็นต้น ซึ่งหากรวมสถิติของคดีที่เกี่ยวข้องกับการบริหารบุคคลของมหาวิทยาลัยทั้งหมดเข้าด้วยกันแล้ว คำวินิจฉัยเกี่ยวกับการดำเนินการบริหารบุคคลของมหาวิทยาลัยนั้นก็จะ เป็นประเด็นแห่งคดีที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของมหาวิทยาลัยที่มากเป็นอันดับ 2 รองจากคำวินิจฉัยเกี่ยวกับสัญญาทุนการศึกษาแทน

ที่ขอบด้วยกฎหมายนั้น ต้องดำเนินการตามกระบวนการที่กฎหมายกำหนด ไม่มีข้อบกพร่องในทางเนื้อหา และไม่ขัดต่อกฎหมายที่ให้อำนาจ (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.384/2556, อ.634/2557, อ.927/2558, อ.778/2556 และ อ.1181/2559) วางหลักการดำเนินการตามกระบวนการขั้นตอนในการดำเนินงานของมหาวิทยาลัย (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.292-293/2549, อ.270/2556, อ.418/2556, อ.471/2557, อ.1016-1018/2558, อ.1099/2559, อ.1512/2559 และ อ.232/2560) วางหลักเกณฑ์การใช้อำนาจดุลพินิจของมหาวิทยาลัย (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.2/2549, อ.79/2549, อ.51/2550, อ.431/2551, อ.423/2558, อ.540/2559 และ อ.891/2559) วางหลักเกณฑ์ปฏิบัติเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.231/2551, อ.30/2557, อ.122/2559, อ.233/2559, อ.706-707/2559 และ อ.1475/2559) เป็นต้น

นอกจากนั้น คณะผู้วิจัยยังได้พิจารณาคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่วินิจฉัยให้มหาวิทยาลัยดำเนินงานโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายในกรณีต่าง ๆ เช่น กรณีกระทำการโดยไม่มีอำนาจ (คำพิพากษาศาลปกครองที่ อ.73/2547, อ.306/2549 และ อ.517/2556) กรณีละเลยไม่ปฏิบัติหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนด หรือปฏิบัติหน้าที่ล่าช้าเกินสมควร (คำพิพากษาศาลปกครองที่ อ.5/2553, อ.101/2553, อ.248/2559 และ อ.732/2559) กรณีที่มหาวิทยาลัยกระทำละเมิดบุคคลอื่น (คำพิพากษาศาลปกครองที่ อ.680/2555 และ อ.285/2559) เพื่อประกอบการพิจารณาเพื่อจัดทำข้อเสนอหลักเกณฑ์การดำเนินงานที่ดีของมหาวิทยาลัย

นอกจากนี้ คณะผู้วิจัยได้ดำเนินการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้บริหารมหาวิทยาลัย นิติกรในมหาวิทยาลัย ตุลาการศาลปกครองสูงสุด และพนักงานอัยการ เพื่อนำมาประกอบการจัดทำข้อเสนอในการปรับปรุงพัฒนา และสร้างความเข้มแข็งให้กับมหาวิทยาลัยและศาลปกครองด้วย

จากการรวบรวมคำวินิจฉัยศาลปกครองสูงสุดที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของมหาวิทยาลัย และได้ดำเนินการวิเคราะห์แนวโน้มของคดีปกครองที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของมหาวิทยาลัยจากสถิติคดีในด้านต่าง ๆ และวิเคราะห์หลักการปฏิบัติราชการที่ดีของมหาวิทยาลัยจากแนวคำวินิจฉัยศาลปกครองที่น่าสนใจ รวมถึงการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้บริหารมหาวิทยาลัยและตุลาการศาลปกครองในประเด็นข้อพิพาททางปกครองของมหาวิทยาลัยแล้วนั้น

คณะผู้วิจัยขอเสนอแนวทางการปฏิบัติงานที่ดีของมหาวิทยาลัยจากการวิเคราะห์คำวินิจฉัยของศาลปกครองสูงสุด และข้อเสนอในการปรับปรุงพัฒนาและสร้างความเข้มแข็งให้กับมหาวิทยาลัยและศาลปกครอง ซึ่งแนวทางและข้อเสนอดังกล่าวจะเป็นข้อเสนอเกี่ยวกับหลักการดำเนินงานที่ดีของมหาวิทยาลัย เพื่อลดการเกิดข้อพิพาททางปกครองของมหาวิทยาลัยกับบุคคลในกลุ่มต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของมหาวิทยาลัย ซึ่งจะส่งผลดีต่อศาลปกครองในแง่ที่ภาระการวินิจฉัยคดีที่เกี่ยวข้องกับมหาวิทยาลัยนั้นจะลดน้อยลง โดยขอเสนอแนวทางและหลักการดำเนินงานของมหาวิทยาลัยดังต่อไปนี้

1. มหาวิทยาลัยจะต้องปฏิบัติตามกฎหมายที่ให้อำนาจมหาวิทยาลัยในการดำเนินการต่าง ๆ อย่างเคร่งครัด ไม่ว่าจะเป็นกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ของมหาวิทยาลัยเอง หรือกฎหมายอื่นที่กำหนดวิธีการปฏิบัติราชการเอาไว้ด้วย เช่น พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539 พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 พระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. 2558 เป็นต้น

นอกจากนี้ มหาวิทยาลัยควรให้ความรู้แก่ผู้บริหารและบุคลากรของมหาวิทยาลัยในทุกระดับเกี่ยวกับกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานตามหน้าที่และอำนาจของผู้นั้น เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายของตนให้แก่ผู้บริหารและบุคลากรของมหาวิทยาลัย อันจะส่งผลให้การปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายของผู้บริหารและบุคลากรของมหาวิทยาลัยมีประสิทธิภาพ ถูกต้อง แม่นยำ

ยิ่งไปกว่านั้น ควรมีการดำเนินการทบทวนการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายของผู้บริหารและบุคลากรของมหาวิทยาลัยอยู่เสมอ ว่าเกิดข้อขัดข้อง ผิดพลาด หรือเกิดข้อสงสัยประการใดในการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายของตนหรือไม่ เพื่อที่จะได้รับทราบปัญหาและแก้ไขได้อย่างทันท่วงที

2. มหาวิทยาลัยต้องดำเนินงานให้เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล ทั้งหลักการตามมาตรฐานสากลขององค์การสหประชาชาติ และหลักการของประเทศไทยที่ได้อธิบายไว้แล้วในบทที่ 2 เพื่อการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพ โปร่งใส เป็นธรรม และตรวจสอบได้ สามารถยกระดับการดำเนินงานของมหาวิทยาลัยให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล และสามารถตอบสนองความต้องการของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ คณะผู้วิจัยขอเสนอแนะเพิ่มเติมว่ามหาวิทยาลัยควรมุ่งเน้นให้มีการดำเนินงานเพื่อให้สอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาล ดังนี้

1) การดำเนินงานของมหาวิทยาลัย ผู้บริหารจะต้องดำเนินการให้เป็นไปเพื่อประโยชน์มหาชนในแขนงที่เป็นภารกิจของมหาวิทยาลัยเป็นสำคัญ โดยไม่มีลักษณะของการดำเนินงานที่จะเป็นไปเพื่อประโยชน์ส่วนตนของผู้บริหาร (เช่น การกลั่นแกล้ง หรือการมีอคติส่วนตน เป็นต้น)

2) มหาวิทยาลัยต้องดำเนินงานอย่างเสมอภาคและได้สัดส่วน กล่าวคือต้องดำเนินการในกรณีเดียวกันด้วยมาตรฐานเดียวกันกับทุกคน จะดำเนินการโดยเลือกปฏิบัติอย่างไม่เป็นธรรมต่อบุคคลใดบุคคลหนึ่งไม่ได้ และต้องดำเนินการให้พอสมควรแก่เหตุตามหลักความได้สัดส่วน เพื่อไม่ให้บุคคลใดได้รับภาระหรือผลร้ายเกินกว่าที่ควรจะได้รับ โดยมหาวิทยาลัยอาจจามาตรฐานหรือแนวปฏิบัติในการพิจารณาเรื่องต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความเสมอภาคและเป็นมาตรฐานเดียวกัน

3) มหาวิทยาลัยต้องดำเนินงานอย่างเปิดเผย โปร่งใส ไม่ปิดบังข้อมูลโดยไม่มีเหตุอันควร และเปิดเผยข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของมหาวิทยาลัยให้สาธารณชนได้รับทราบและตรวจสอบได้อย่างสม่ำเสมอ

4) มหาวิทยาลัยต้องมีความพร้อมรับผิดชอบอยู่เสมอ กล่าวคือหากมหาวิทยาลัยได้ดำเนินการใด ๆ ที่มีโอกาสจะก่อให้เกิดความรับผิดชอบได้ มหาวิทยาลัยต้องมีความพร้อมในการรับผิดชอบต่อความรับผิดชอบที่เกิดขึ้นด้วย เช่น การชดเชยค่าเสียหายหากเกิดกรณีที่มหาวิทยาลัยไปกระทำละเมิดต่อบุคคลภายนอก หรือความรับผิดทางวินัยในกรณีที่ปฏิบัติหน้าที่ผิดระเบียบของทางราชการ เป็นต้น

5) มหาวิทยาลัยต้องมีความพร้อมที่จะให้มีการตรวจสอบมหาวิทยาลัยได้ทุกเมื่อ โดยถือเป็นหน้าที่ของมหาวิทยาลัยที่จะต้องรับการตรวจสอบและให้คำตอบต่อข้อสงสัยต่าง ๆ ต่อการดำเนินงานของมหาวิทยาลัยโดยไม่ขัดขึ้น และยินดีที่จะเปิดเผยข้อมูลและอธิบายถึงเหตุผลในการตอบข้อสงสัยเหล่านั้น

3. แนวทางการปฏิบัติงานที่ดีของมหาวิทยาลัยจากแนวคำวินิจฉัยศาลปกครองสูงสุด โดยจะแยกพิจารณาคำวินิจฉัยตามประเภทคดีปกครองตามมาตรา 9 แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 ดังต่อไปนี้

3.1 แนวทางการปฏิบัติงานที่ดีของมหาวิทยาลัยจากแนวคำวินิจฉัยศาลปกครองสูงสุดตามมาตรา 9 (1)

1) ในการใช้อำนาจตามกฎหมายของมหาวิทยาลัย จะต้องปฏิบัติตามหลักความชอบด้วยกฎหมายอย่างเคร่งครัด โดยต้องดำเนินการตามกระบวนการขั้นตอนตามที่กฎหมายกำหนด ตรวจสอบว่าเนื้อหาของกฎหรือคำสั่งนั้นมีความไม่ชอบด้วยกฎหมาย เช่น การเลือกปฏิบัติ การสร้างภาระเกินสมควรหรือกระทำการอันขัดกับหลักความได้สัดส่วน ไม่กระทำการในสิ่งที่ตนไม่มีอำนาจ และการใช้อำนาจนั้นต้องไม่ขัดกับกฎหมายที่ให้อำนาจ

2) การใช้ดุลพินิจของมหาวิทยาลัยต้องเหมาะสมและมีเหตุผล ไม่ใช้ดุลพินิจในลักษณะที่เลือกปฏิบัติหรือเพิกถอนแก่ผู้ใดบุคคลใดบุคคลหนึ่งโดยเฉพาะ และใช้ดุลพินิจโดยยึดถือหลักความได้สัดส่วนและพอสมควรแก่เหตุเป็นสำคัญ โดยมหาวิทยาลัยควรกำหนดคู่มือการปฏิบัติงานและแนวทางการปฏิบัติงานของมหาวิทยาลัย เพื่อให้การดำเนินงานของมหาวิทยาลัยมีมาตรฐานเดียวกัน และยังเป็นกรอบในการใช้ดุลพินิจของบุคลากรของมหาวิทยาลัยเพื่อป้องกันการใช้อำนาจตามอำเภอใจ

3) มหาวิทยาลัยควรให้ความรู้แก่บุคลากรของมหาวิทยาลัยเกี่ยวกับกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานตามหน้าที่และอำนาจอยู่เสมอ เพื่อป้องกันมิให้มีการใช้อำนาจตามกฎหมายที่ผิดพลาด และควรนำกรณีการใช้อำนาจที่ผิดพลาดมาทบทวนเพื่อหามาตรการป้องกันมิให้เกิดความผิดพลาดนั้นขึ้นอีก และจัดทำสรุปและเผยแพร่ให้แก่บุคลากรของมหาวิทยาลัยให้รับทราบโดยทั่วกัน

3.2 แนวทางการปฏิบัติงานที่ดีของมหาวิทยาลัยจากแนวคำวินิจฉัยศาลปกครองสูงสุดตามมาตรา 9 (2)

1) เมื่อมีกรณีที่ถูกกฎหมายกำหนดให้มหาวิทยาลัยมีหน้าที่ต้องดำเนินการให้บุคคลหากบุคคลนั้นได้กระทำการครบตามเงื่อนไขที่กฎหมายกำหนดแล้ว มหาวิทยาลัยต้องดำเนินการนั้นโดยทันที ไม่ประวิงเวลาดำเนินการโดยเด็ดขาด หรือหากมีเหตุจำเป็นที่ยังไม่สามารถดำเนินการได้ต้องสามารถอธิบายถึงเหตุนี้ให้บุคคลเชื่อว่าสามารถเข้าใจได้

2) เมื่อกฎหมายกำหนดเวลาให้กระทำการใดภายในกำหนดระยะเวลานั้น มหาวิทยาลัยต้องดำเนินการตามกำหนดระยะเวลาอย่างเคร่งครัด หรือหากมีเหตุจำเป็นที่ไม่สามารถดำเนินการได้ทันกำหนดเวลาต้องสามารถอธิบายชี้แจงได้

3) มหาวิทยาลัยควรจัดทำคู่มือการดำเนินงานให้กับบุคลากรของมหาวิทยาลัย โดยกำหนดวิธีการดำเนินงานและระยะเวลาที่ต้องจัดทำให้แล้วเสร็จในแต่ละภารกิจ เพื่อให้บุคลากรของมหาวิทยาลัยได้

เข้าใจถึงวิธีการดำเนินงานและกรอบเวลาตามภารกิจอย่างชัดเจน และให้บุคลากรของมหาวิทยาลัยดำเนินการตามคู่มืออย่างเคร่งครัด

3.3 แนวทางการปฏิบัติงานที่ดีของมหาวิทยาลัยจากแนวคำวินิจฉัยศาลปกครองสูงสุด ตามมาตรา 9 (3)

1) มหาวิทยาลัยต้องใช้อำนาจอย่างระมัดระวังมิให้ไปก่อความเสียหายต่อบุคคลอื่น แต่หากเกิดความเสียหายเกิดขึ้น มหาวิทยาลัยต้องพร้อมรับผิดชอบในความเสียหายที่เกิดขึ้น

2) มหาวิทยาลัยควรกำหนดขั้นตอนและวิธีการดำเนินงานในแต่ละประเภทของมหาวิทยาลัยอย่างชัดเจน และกำกับดูแลให้บุคลากรดำเนินการตามขั้นตอนนั้น ๆ อย่างเคร่งครัด เพื่อลดความเสี่ยงที่บุคลากรของมหาวิทยาลัยจะไปกระทำการที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่บุคคลอื่นได้ ทั้งกรณีจงใจหรือประมาทเลินเล่อ

3) มหาวิทยาลัยควรให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักกฎหมายความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่และความรับผิดอย่างอื่นให้กับผู้บริหารและบุคลากรของมหาวิทยาลัยในทุกระดับ เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจในเรื่องความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่และความรับผิดอย่างอื่นและหลักความพร้อมรับผิดให้กับทุกภาคส่วนในมหาวิทยาลัย

3.4 แนวทางการปฏิบัติงานที่ดีของมหาวิทยาลัยจากแนวคำวินิจฉัยศาลปกครองสูงสุด ตามมาตรา 9 (4)

1) กรณีสัญญาให้ทุนการศึกษา

1.1) มหาวิทยาลัยต้องดำเนินการให้บุคลากรของมหาวิทยาลัยที่ดูแลเรื่องการให้ทุนการศึกษามีความรู้ความเข้าใจในกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ของทางราชการที่เกี่ยวข้องกับการทำสัญญาให้ทุนการศึกษาแก่นักศึกษา อาจารย์ และเจ้าหน้าที่ของมหาวิทยาลัยอย่างถ่องแท้ เพื่อป้องกันการดำเนินงานที่ผิดพลาดจนก่อให้เกิดความเสียหายกับมหาวิทยาลัยหรือผู้รับทุน

1.2) มหาวิทยาลัยควรจัดทำคู่มือการดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับสัญญาให้ทุนการศึกษาของมหาวิทยาลัยเพื่อให้บุคลากรของมหาวิทยาลัยที่ดูแลเรื่องดังกล่าวยึดถือปฏิบัติอย่างเคร่งครัด

1.3) มหาวิทยาลัยต้องแจ้งข้อกำหนดและเงื่อนไขต่าง ๆ ของสัญญาให้ทุนการศึกษาแก่ผู้รับทุนอย่างครบถ้วน เพื่อให้ผู้รับทุนสามารถเข้าใจได้ว่าตนเองมีสิทธิ หน้าที่ และภาระรับผิดชอบอย่างใดบ้าง แต่หากมหาวิทยาลัยได้ดำเนินการดังกล่าวแล้วแต่ผู้รับทุนก็ยังกระทำผิดสัญญาทุนอีก ก็เป็นเรื่องจริยธรรมของผู้รับทุนที่อยู่เหนือการควบคุมของมหาวิทยาลัย

2) กรณีสัญญาจ้างก่อสร้างหรือปรับปรุงอาคาร หรือสัญญาจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์

2.1) มหาวิทยาลัยต้องดำเนินการให้บุคลากรของมหาวิทยาลัยที่ดูแลเรื่องสัญญาจ้างมีความรู้ความเข้าใจในกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ของทางราชการที่เกี่ยวข้องกับการทำสัญญาจัดซื้อจัดจ้างของทางราชการอย่างถ่องแท้ เพื่อป้องกันการดำเนินงานที่ผิดพลาดจนก่อให้เกิดความเสียหายกับมหาวิทยาลัยหรือผู้รับจ้าง

2.2) มหาวิทยาลัยควรจัดทำคู่มือการดำเนินการที่เกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างของมหาวิทยาลัยเพื่อให้บุคลากรของมหาวิทยาลัยที่ดูแลเรื่องดังกล่าวยึดถือปฏิบัติอย่างเคร่งครัด

2.3) มหาวิทยาลัยโดยเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบต้องตรวจสอบข้อกำหนดในสัญญาอย่างถี่ถ้วนว่ามีข้อผูกพันที่จะต้องส่งมอบผลงานและชำระราคาต่อกันอย่างไร และควรสำรวจให้เรียบร้อยเสียก่อนว่าการก่อสร้าง ปรับปรุง หรือจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ ต้องมีองค์ประกอบอย่างไรบ้าง ต้องดำเนินการอื่นใดก่อนที่จะต้องดำเนินการตามสัญญาหรือไม่ เช่น ต้องปรับหน้าดินหรือถมหลุมบ่อให้เรียบร้อยก่อนการก่อสร้าง และกำหนดไปเสียทีเดียวตั้งแต่ในเวลาที่ลงนามในสัญญา เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาการต้องเพิ่มงานให้แก่ผู้รับจ้าง แต่หากมีเหตุจำเป็นที่จะต้องเพิ่มงานที่นอกเหนือจากสัญญา ก็ให้มหาวิทยาลัยและคู่สัญญาดูแลกันและแก้ไขสัญญาจ้างโดยเพิ่มรายละเอียดของงานที่เพิ่มขึ้นนอกเหนือจากสัญญาเดิมเข้าไปเพื่อความชัดเจนของข้อตกลงระหว่างคู่สัญญา

2.4) มหาวิทยาลัยควรกำหนดวิธีการดำเนินงานและกรอบเวลาการตรวจรับงานให้กับคณะกรรมการตรวจรับการจ้างให้ดำเนินการตามที่กำหนดไว้อย่างเคร่งครัด เพื่อป้องกันปัญหาการตรวจรับงานล่าช้าจนเป็นเหตุให้ผู้รับจ้างไม่สามารถส่งมอบผลงานสุดท้ายตามกำหนดเวลาได้

2.5) สำหรับการกำหนดค่าปรับกรณีที่ผู้รับจ้างผิดสัญญานั้น เดิมตามข้อ 138 แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. 2535 กำหนดว่าหากค่าปรับที่จะเกิดขึ้นนั้นเกินร้อยละ 10 ของวงเงินค่าพัสดุหรือค่าจ้าง ให้มหาวิทยาลัยพิจารณาดำเนินการบอกเลิกสัญญา เว้นแต่คู่สัญญาจะยินยอมเสียค่าปรับให้กับมหาวิทยาลัยโดยไม่มีเงื่อนไข ก็ให้พิจารณาผ่อนปรนการบอกเลิกสัญญาได้เท่าที่จำเป็น อย่างไรก็ตามระเบียบดังกล่าวได้ถูกยกเลิกไปโดยผลของการประกาศใช้พระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ.2560 และหลักการตามข้อ 138 ของระเบียบดังกล่าว ก็ไม่ได้ถูกกำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ดังนั้นการพิจารณาในการบอกเลิกสัญญาในกรณี que ผู้รับจ้างผิดสัญญาจึงต้องรอให้มีการพิจารณาดำเนินการในเรื่องดังกล่าวตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ.2560 ต่อไป

ยิ่งไปกว่านั้น มหาวิทยาลัยทั้งหลายควรติดตามการวินิจฉัยคดีของศาลปกครองสูงสุดในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของมหาวิทยาลัยอยู่เสมอ และนำคำวินิจฉัยของศาลปกครองสูงสุดที่เกี่ยวข้องมาพิจารณาและจัดทำเป็นแนวทางการดำเนินงานที่ดีจากคำวินิจฉัยของศาลปกครอง เพื่อนำมาใช้เป็นกรอบในการดำเนินงานของมหาวิทยาลัย และอาจสร้างเครือข่ายระหว่างมหาวิทยาลัยเพื่อแลกเปลี่ยนประเด็นปัญหาในการดำเนินงานและแนวทางการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นจัดทำเป็นแนวทางการดำเนินงานตามกฎหมาย หลักธรรมาภิบาล และแนวคำวินิจฉัยของศาลปกครองสูงสุด และใช้แนวทางการดำเนินงานดังกล่าว นั้นเพื่อเป็นการสร้างธรรมาภิบาลในการดำเนินงานของมหาวิทยาลัยร่วมกัน

คณะผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าข้อเสนอหลักการดำเนินงานของมหาวิทยาลัยที่ได้เสนอไปนี้ หากมหาวิทยาลัยได้นำไปปฏิบัติ จะเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงพัฒนา และสร้างความเข้มแข็งในการ ปฏิบัติงานของมหาวิทยาลัย และสามารถลดจำนวนข้อพิพาทที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของมหาวิทยาลัย อันเป็นการลดภาระให้กับศาลปกครองได้

สารบัญ

	หน้า
บทสรุปผู้บริหาร	ก-ฐ
บทที่ 1 แนวคิดทั่วไปเกี่ยวกับการจัดทำโครงการ	1
1.1 หลักการและเหตุผล	1
1.2 วัตถุประสงค์ของโครงการ	2
1.3 ประเด็นและขอบเขตการศึกษา	3
1.4 ระเบียบและวิธีการศึกษา	3
1.5 ระยะเวลาการดำเนินงาน	3
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	3
1.7 รายชื่อคณะที่ปรึกษา	4
บทที่ 2 หลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของมหาวิทยาลัย	5
2.1 หลักการดำเนินงานตามกฎหมาย	5
2.1.1 หลักเกณฑ์ในการปฏิบัติราชการที่ดีตามพระราชบัญญัติ วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539	5
2.1.2 หลักเกณฑ์ในการปฏิบัติราชการที่ดีตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วย หลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546	10
2.1.3 หลักเกณฑ์ในการปฏิบัติราชการที่ดีตามพระราชบัญญัติ การอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. 2558	16
2.2 หลักการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาล	18
บทที่ 3 ผลการรวบรวมคดีปกครองที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของมหาวิทยาลัย	22
3.1 คำวินิจฉัยศาลปกครองสูงสุดในคดีปกครองที่มหาวิทยาลัยเป็นผู้ถูกฟ้องคดี	24
3.1.1 คำวินิจฉัยศาลปกครองสูงสุดในคดีปกครองที่มหาวิทยาลัยเป็นผู้ถูกฟ้องคดี ตามมาตรา 9 (1)	24
3.1.2 คำวินิจฉัยศาลปกครองสูงสุดในคดีปกครองที่มหาวิทยาลัยเป็นผู้ถูกฟ้องคดี ตามมาตรา 9 (1) และ 9 (2)	77
3.1.3 คำวินิจฉัยศาลปกครองสูงสุดในคดีปกครองที่มหาวิทยาลัยเป็นผู้ถูกฟ้องคดี ตามมาตรา 9 (1) และ 9 (3)	82
3.1.4 คำวินิจฉัยศาลปกครองสูงสุดในคดีปกครองที่มหาวิทยาลัยเป็นผู้ถูกฟ้องคดี ตามมาตรา 9 (1) และ 9 (4)	102

	หน้า
3.1.5 คำวินิจฉัยศาลปกครองสูงสุดในคดีปกครองที่มหาวิทยาลัยเป็นผู้ถูกฟ้องคดี ตามมาตรา 9 (2)	102
3.1.6 คำวินิจฉัยศาลปกครองสูงสุดในคดีปกครองที่มหาวิทยาลัยเป็นผู้ถูกฟ้องคดี ตามมาตรา 9 (2) และ 9 (3)	112
3.1.7 คำวินิจฉัยศาลปกครองสูงสุดในคดีปกครองที่มหาวิทยาลัยเป็นผู้ถูกฟ้องคดี ตามมาตรา 9 (3)	115
3.1.8 คำวินิจฉัยศาลปกครองสูงสุดในคดีปกครองที่มหาวิทยาลัยเป็นผู้ถูกฟ้องคดี ตามมาตรา 9 (3) และ 9 (4)	125
3.1.9 คำวินิจฉัยศาลปกครองสูงสุดในคดีปกครองที่มหาวิทยาลัยเป็นผู้ถูกฟ้องคดี ตามมาตรา 9 (4)	126
3.1.10 คำวินิจฉัยศาลปกครองสูงสุดในคดีปกครองที่มหาวิทยาลัยเป็นผู้ถูกฟ้องคดี ตามมาตรา 9 (6)	154
3.2 คำวินิจฉัยศาลปกครองสูงสุดในคดีปกครองที่มหาวิทยาลัยเป็นผู้ฟ้องคดี	155
3.2.1 คำวินิจฉัยศาลปกครองสูงสุดในคดีปกครองที่มหาวิทยาลัยเป็นผู้ถูกฟ้องคดี ตามมาตรา 9 (1)	155
3.2.2 คำวินิจฉัยศาลปกครองสูงสุดในคดีปกครองที่มหาวิทยาลัยเป็นผู้ถูกฟ้องคดี ตามมาตรา 9 (3)	158
3.2.3 คำวินิจฉัยศาลปกครองสูงสุดในคดีปกครองที่มหาวิทยาลัยเป็นผู้ถูกฟ้องคดี ตามมาตรา 9 (3) และ 9 (4)	160
3.2.4 คำวินิจฉัยศาลปกครองสูงสุดในคดีปกครองที่มหาวิทยาลัยเป็นผู้ถูกฟ้องคดี ตามมาตรา 9 (4)	161
3.2.5 คำวินิจฉัยศาลปกครองสูงสุดในคดีปกครองที่มหาวิทยาลัยเป็นผู้ถูกฟ้องคดี ตามมาตรา 9 (6)	191
บทที่ 4 วิเคราะห์คำวินิจฉัยศาลปกครองสูงสุดที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของมหาวิทยาลัย	192
4.1 แนวโน้มคดีปกครองที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของมหาวิทยาลัยจากสถิติคดีที่เกี่ยวข้อง	192
4.1.1 พิจารณาจาก “คู่กรณี” ในคดี	193
4.1.2 พิจารณาจาก “ประเภทคดี” ที่พิพาท	194
4.1.3 พิจารณาจาก “ประเด็นแห่งคดี” ที่พิพาท	195
4.2 หลักการปฏิบัติราชการของมหาวิทยาลัยจากคำพิพากษาของศาลปกครองสูงสุด	197
4.2.1 กรณีที่ศาลปกครองสูงสุดวางหลักเกณฑ์ในการพิจารณาความชอบด้วยกฎหมาย ของการกระทำของมหาวิทยาลัย	197
4.2.2 กรณีที่ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยเกี่ยวกับการดำเนินการตามกระบวนการขั้นตอน ในการดำเนินงานของมหาวิทยาลัย	199
4.2.3 กรณีที่ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยในกรณีการใช้อำนาจดุลพินิจของมหาวิทยาลัย	202

	หน้า
4.2.4 กรณีที่ศาลปกครองวินิจฉัยว่ามหาวิทยาลัยดำเนินการโดยไม่มีอำนาจ	206
4.2.5 กรณีที่ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยเกี่ยวกับการดำเนินการออกคำสั่งเพื่อเรียกให้ เจ้าหน้าที่ชุดใช้เงินตามพระราชบัญญัติความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539	208
4.2.6 กรณีที่ศาลปกครองสูงสุดเห็นว่ามหาวิทยาลัยละเลยไม่ปฏิบัติหน้าที่ ตามที่กฎหมายกำหนด หรือปฏิบัติหน้าที่ล่าช้าเกินสมควร	211
4.2.7 กรณีที่ศาลปกครองสูงสุดเห็นว่าป็นกรณีที่มหาวิทยาลัยกระทำละเมิดบุคคลอื่น	213
4.2.8 กรณีที่ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยเกี่ยวกับสัญญาทางปกครองของมหาวิทยาลัย	215
 บทที่ 5 สรุปการสัมภาษณ์เชิงลึกเกี่ยวกับคดีปกครองของมหาวิทยาลัย	 222
5.1 สรุปการสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้บริหารมหาวิทยาลัย	222
5.1.1 สรุปการสัมภาษณ์เชิงลึก ศาสตราจารย์ ดร. สมคิด เลิศไพฑูรย์	222
5.1.2 สรุปการสัมภาษณ์เชิงลึก ศาสตราจารย์ ดร. อุดม รัฐอมฤต	224
5.2 สรุปการสัมภาษณ์เชิงลึกจากนิติกรในมหาวิทยาลัย	225
5.2.1 สรุปการสัมภาษณ์เชิงลึก คุณนันทิ ฤทธิ์ดี	222
5.2.2 สรุปการสัมภาษณ์เชิงลึก คุณราชัย อัสเวศน์	226
5.3 สรุปการสัมภาษณ์เชิงลึกจากตุลาการศาลปกครองสูงสุด	228
5.3.1 สรุปการสัมภาษณ์เชิงลึก ท่านประสพ พงษ์สุวรรณ	228
5.3.2 สรุปการสัมภาษณ์เชิงลึก ท่านวชิระ ชอบแต่ง	229
5.4 สรุปการสัมภาษณ์เชิงลึกจากพนักงานอัยการ (นายกายสิทธิ์ รักไตรรงค์)	230
 บทที่ 6 แนวทางการปฏิบัติงานที่ดีของมหาวิทยาลัย และข้อเสนอในการปรับปรุงพัฒนา และสร้างความเข้มแข็งให้กับมหาวิทยาลัยและศาลปกครอง	 233
 บรรณานุกรม	 238

บทที่ 1

แนวคิดทั่วไปเกี่ยวกับการจัดทำโครงการ

1.1 หลักการและเหตุผล

กรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปี ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2551-2565) ซึ่งเป็นแผนแม่บทกำกับการพัฒนาอุดมศึกษาของไทย โดยคณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบเมื่อวันที่ 15 มกราคม 2551 ได้กำหนดว่า “ธรรมาภิบาล และการบริหารจัดการ (governance and management) เป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลกระทบโดยตรงต่อการพัฒนามหาวิทยาลัย และอุดมศึกษาในภาพรวม กล่าวคือ หากสถาบันอุดมศึกษามีกลไกการกำหนดทิศทางที่ดีและก้าวหน้า พร้อมการขับเคลื่อนโดยการบริหารคนที่มีประสิทธิภาพแล้ว ภารกิจของมหาวิทยาลัยก็สำเร็จลุล่วงไปได้ บทบาทและความรับผิดชอบขององค์กรสูงสุดในที่นี้คือ “สภามหาวิทยาลัย” มีความสำคัญต่อความเจริญของสถาบันและผลผลิตที่ดี....”

กรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาวฯ ยังได้กำหนดแนวทางการพัฒนาธรรมาภิบาล และการบริหารจัดการอุดมศึกษาโดยการจัดตั้งองค์กรหรือกลไกพัฒนาผู้กำกับนโยบาย และผู้บริหาร ในลักษณะเดียวกับสมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย (Thai Institute of Directors : IOD) เพื่อทำหน้าที่พัฒนาผู้บริหารตั้งแต่กรรมการสภามหาวิทยาลัย ไปจนถึงผู้บริหารระดับสูงของมหาวิทยาลัย โดยดำเนินการจัดฝึกอบรม ให้ความรู้ จัดเยี่ยมชม สร้างเครือข่ายเวทีแลกเปลี่ยนความคิด สนับสนุนการสร้างองค์กร และนวัตกรรมการบริหารนโยบายและการจัดการ

สถาบันธรรมาภิบาลมหาวิทยาลัย ภายใต้สถาบันคลังสมองของชาติ มูลนิธิส่งเสริมทบวงมหาวิทยาลัย เพื่อเป็นองค์กรพัฒนาธรรมาภิบาลและการบริหารจัดการอุดมศึกษา ซึ่งดำเนินการตามแนวทางที่กำหนดไว้ในกรอบแผนอุดมศึกษา ระยะยาว 15 ปี ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2551-2565) โดยสถาบันฯ จึงได้จัดหลักสูตร “**ธรรมาภิบาลเพื่อการพัฒนาอุดมศึกษา**” (University Governance Program : UGP) ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2553-2559 สำหรับกรรมการสภามหาวิทยาลัยขึ้น เพื่อให้กรรมการสภามหาวิทยาลัยได้มาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกันเกี่ยวกับการทำหน้าที่การกำกับดูแลมหาวิทยาลัยอย่างมีประสิทธิภาพตามหลักธรรมาภิบาล และการบริหารจัดการที่ดี ตลอดจนได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ สร้างเครือข่ายความร่วมมือ และความเข้าใจอันดีระหว่างกัน รวมทั้งการจัดหลักสูตร “**ธรรมาภิบาลเพื่อพัฒนาคณะ**” (Faculty Governance Program : FGP) ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2556-2559 เพื่อเป็นกลไกพัฒนากรรมการคณะเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่และเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจในการถ่ายทอดนโยบายจากสภามหาวิทยาลัย ผู้บริหารระดับสูงไปสู่การปฏิบัติ การวางแผนงานและวิธีดำเนินงานที่ชัดเจน

นับตั้งแต่ศาลปกครองเปิดทำการในปี พ.ศ. 2544 จนถึงปัจจุบัน ปรากฏคำวินิจฉัยของศาลปกครองสูงสุดที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของมหาวิทยาลัย ไม่ว่าจะเป็นมหาวิทยาลัยจะเป็นผู้ฟ้องหรือผู้ถูกฟ้องในคดี มีจำนวนเพิ่มมากขึ้นอย่างมีนัยยะสำคัญ จนอาจเกิดข้อสงสัยการดำเนินงานของมหาวิทยาลัยที่อาจไม่เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาลได้ โดยคดีปกครองที่มหาวิทยาลัยเป็นคู่กรณีในคดีนั้นเป็นไปตามมาตรา 9 แห่ง

พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 ซึ่งได้กำหนดประเภทคดีที่อยู่ในอำนาจศาลปกครองไว้ดังต่อไปนี้

1. คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายจากการออกกฎ คำสั่ง หรือการกระทำอื่นใด ตามมาตรา 9 (1)
2. คดีพิพาทเกี่ยวกับหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐละเลยต่อหน้าที่ที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติ หรือปฏิบัติหน้าที่ล่าช้าเกินสมควร ตามมาตรา 9 (2)
3. คดีพิพาทเกี่ยวกับการกระทำละเมิด หรือความรับผิดชอบอย่างอื่นของหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ อันเกิดจากการใช้อำนาจตามกฎหมาย หรือละเลยการปฏิบัติหน้าที่ที่หรือปฏิบัติหน้าที่ล่าช้าเกินสมควร ตามมาตรา 9 (3)
4. คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง ตามมาตรา 9 (4)
5. คดีที่มีกฎหมายกำหนดให้หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐต้องฟ้องคดีต่อศาลเพื่อบังคับให้บุคคลกระทำการหรือละเว้นการกระทำ ตามมาตรา 9 (5) และ
6. คดีที่กฎหมายกำหนดให้อยู่ในเขตอำนาจของศาลปกครอง ตามมาตรา 9 (6)

ดังนั้น เพื่อเรียนรู้คดีพิพาทที่เกิดขึ้นในศาลปกครองเพื่อนำมาเป็นแนวทางในการป้องกันส่งเสริม และสร้างความเข้มแข็งให้การดำเนินงานของมหาวิทยาลัย สถาบันคลังสมองของชาติจึงได้มอบหมายให้คณะผู้วิจัยจัดทำ **“โครงการประเมินสถานการณ์และวิเคราะห์คดีพิพาทในศาลปกครองของมหาวิทยาลัย”** เพื่อทราบสถานการณ์ในอดีตตั้งแต่มีคดีพิพาทในศาลปกครอง (2544-ปัจจุบัน) เรียนรู้ประเภทของคดี และวิเคราะห์แนวโน้มของคดีที่เกิดขึ้น นำไปสู่แนวทางในการปฏิบัติที่ถูกต้องของมหาวิทยาลัย เพื่อให้มหาวิทยาลัยสามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

1.2 วัตถุประสงค์ของโครงการ

- 1.2.1 เพื่อประเมินสถานการณ์คดีพิพาทในศาลปกครองที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของมหาวิทยาลัย โดยศึกษาจากคำวินิจฉัยและคำสั่งศาลปกครองสูงสุด ตั้งแต่ปี 2542 – ปัจจุบัน
- 1.2.2 เพื่อค้นหาประเภทของคดีปกครองที่มีแนวโน้มเกิดมากที่สุดในมหาวิทยาลัย โดยวิเคราะห์เปรียบเทียบตามประเภทของคดี
- 1.2.3 เพื่อวิเคราะห์หาแนวทางในการปฏิบัติที่ดีโดยจัดตามหมวดหมู่คดีปกครองที่เกิดขึ้นในมหาวิทยาลัย
- 1.2.4 เพื่อเสนอแนะการปรับปรุง พัฒนา และสร้างความเข้มแข็งให้การดำเนินงานของมหาวิทยาลัยและศาลปกครอง

1.3 ประเด็นและขอบเขตการศึกษา

โครงการประเมินสถานการณ์และวิเคราะห์คดียุติธรรมในศาลปกครองของมหาวิทยาลัยมีการศึกษาในรายละเอียด ดังนี้

1.3.1 ดำเนินการรวบรวมคดีปกครองที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของมหาวิทยาลัย โดยศึกษาจากคำวินิจฉัยและคำสั่งศาลปกครองสูงสุด ตั้งแต่ปี 2542 – ปัจจุบัน ที่เกี่ยวข้อง

1.3.2 ดำเนินการจัดหมวดหมู่คำวินิจฉัยและคำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของมหาวิทยาลัยตามประเภทคดีปกครอง เพื่อค้นหาประเภทของคดีปกครองที่มีแนวโน้มเกิดมากที่สุด ในมหาวิทยาลัย

1.3.3 ดำเนินการวิเคราะห์คำวินิจฉัยและคำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของมหาวิทยาลัยตามประเภทคดีปกครอง เพื่อวิเคราะห์หาแนวทางในการปฏิบัติที่ดีของมหาวิทยาลัย

1.3.4 ดำเนินการจัดทำข้อเสนอแนะในการปรับปรุง พัฒนา และสร้างความเข้มแข็งให้กับ การดำเนินงานของมหาวิทยาลัยและศาลปกครอง

1.4 ระเบียบและวิธีการศึกษา

ระเบียบและวิธีศึกษาทำโดยการศึกษาวินิจฉัยดำเนินการทั้งการวิจัยเอกสารและการเก็บข้อมูลภาคสนาม ได้แก่การศึกษาค้นคว้าจากเอกสารวิชาการต่างๆ การเก็บรวบรวมคำวินิจฉัยของศาลปกครองสูงสุดที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของมหาวิทยาลัย และการดำเนินการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้บริหารมหาวิทยาลัย และตุลาการศาลปกครองเพื่อนำมาประกอบการศึกษาวินิจฉัย

1.5 ระยะเวลาการดำเนินการ

โครงการมีระยะเวลาในการดำเนินงาน 180 วัน นับตั้งแต่วันลงนามในสัญญา

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.6.1 สถาบันธรรมาภิบาลมหาวิทยาลัยมีฐานข้อมูลเกี่ยวกับคดีปกครองที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของมหาวิทยาลัย

1.6.2 สถาบันธรรมาภิบาลมหาวิทยาลัยทราบถึงแนวทางในการปฏิบัติงานที่ดีของมหาวิทยาลัยตามแนวคำวินิจฉัยของศาลปกครองสูงสุด เพื่อเสนอแนะต่อมหาวิทยาลัยเพื่อส่งเสริมการพัฒนาธรรมาภิบาลในมหาวิทยาลัยต่อไป

1.6.3 สถาบันสถาบันธรรมาภิบาลมหาวิทยาลัยสามารถนำผลจากโครงการไปใช้ในการเพิ่มเติมเนื้อหาหลักสูตรอบรมของสถาบันฯ ได้

1.6.4 สถาบันธรรมาภิบาลมหาวิทยาลัยสามารถนำแนวทางที่ได้ไปประยุกต์เพื่อนำไปสู่ข้อเสนอเชิงนโยบายต่อไป

1.7 คณะที่ปรึกษา

คณะที่ปรึกษา ประกอบด้วยนักวิจัยดังต่อไปนี้

1.7.1 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เอกบุญ วงศ์สวัสดิ์กุล หัวหน้าโครงการวิจัย

1.7.2 นายบุญญฤทธิ์ ชูเกียรติ นักวิจัย

1.7.3 นางสาวพัทธรากร เหลืองอิงคสุต ผู้ช่วยนักวิจัย

บทที่ 2

หลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของมหาวิทยาลัย

ก่อนที่จะพิจารณาผลการรวบรวมคำวินิจฉัยของศาลปกครองสูงสุดในคดีที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของมหาวิทยาลัย และวิเคราะห์ถึงแนวโน้มของคดีและหลักการดำเนินงานที่ดีของมหาวิทยาลัยจากคำวินิจฉัยของศาลปกครอง จนนำไปสู่การจัดทำข้อเสนอในการปรับปรุงพัฒนา และสร้างความเข้มแข็งให้กับมหาวิทยาลัยและศาลปกครอง คณะผู้วิจัยเห็นว่าควรที่จะได้พิจารณาถึงหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของมหาวิทยาลัย ว่ามีหลักเกณฑ์ใดบ้างที่สามารถนำมาพิจารณาว่าการดำเนินงานของมหาวิทยาลัยนั้นเป็นไปด้วยความถูกต้องเหมาะสมหรือไม่ โดยจะได้พิจารณาถึงหลักการดำเนินงานที่ได้กำหนดไว้โดยกฎหมาย และหลักการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาล โดยสามารถพิจารณาได้ดังต่อไปนี้

2.1 หลักการดำเนินงานตามกฎหมาย

เนื่องจากการใช้อำนาจของฝ่ายปกครองหรือผู้รับมอบหมายให้ใช้อำนาจแทนฝ่ายปกครองนั้นมีผลเป็นการกระทบสิทธิของประชาชนในทุกกรณีไม่มากก็น้อย จึงได้มีการกำหนดหลักเกณฑ์ในการปฏิบัติราชการไว้ในกฎหมายหลายฉบับ ซึ่งการดำเนินงานของมหาวิทยาลัยซึ่งอยู่ในฐานะฝ่ายปกครองก็ต้องตกอยู่ภายใต้หลักเกณฑ์เหล่านั้นด้วย โดยในที่นี้จะได้พิจารณาหลักเกณฑ์การปฏิบัติราชการตามกฎหมาย 3 ฉบับ ที่ถือว่ามีความสำคัญในการสร้างหลักการปฏิบัติราชการที่ดีของหน่วยราชการ กระทรวง ทบวง กรม รวมทั้งมหาวิทยาลัย กล่าวคือ พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539 พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 และพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. 2558 ดังต่อไปนี้

2.1.1 หลักเกณฑ์ในการปฏิบัติราชการที่ดีตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539

พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539 เป็นกฎหมายที่กำหนดกฎเกณฑ์ทั่วไปเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ขององค์กรเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครอง โดยเฉพาะอย่างยิ่งเกี่ยวกับกระบวนการออกคำสั่งทางปกครอง ซึ่งถือเป็นเครื่องมือที่สำคัญที่สุดในการใช้อำนาจของฝ่ายปกครอง และขั้นตอนเกี่ยวกับการปฏิบัติภายหลังจากที่ได้ออกคำสั่งทางปกครอง โดยกำหนดมาตรฐานกลางของวิธีพิจารณาทางปกครองเอาไว้ให้ฝ่ายปกครองถือปฏิบัติในการพิจารณาทางปกครอง และหากมีกฎหมายเฉพาะกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการพิจารณาทางปกครองเอาไว้ หลักเกณฑ์และวิธีการดังกล่าวต้องมีหลักประกันความเป็นธรรมและมีมาตรฐานในการปฏิบัติราชการที่ไม่ต่ำกว่าหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539 หากกฎหมายเฉพาะนั้นหลักเกณฑ์และวิธีการพิจารณาทางปกครองมีหลักประกันความเป็นธรรมและมีมาตรฐานในการปฏิบัติราชการที่ต่ำกว่าหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง

พ.ศ. 2539 ก็ให้นำหลักเกณฑ์ตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539 มาใช้แทน¹ จึงถือได้ว่าพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539 เป็นกฎหมายที่กำหนดมาตรฐานการปฏิบัติราชการชั้นต่ำในการพิจารณาทางปกครองนั่นเอง

พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539 ได้กำหนดหลักเกณฑ์ในการปฏิบัติราชการที่ดีผ่านหลักเกณฑ์และวิธีการในการพิจารณาทางปกครองเพื่อออกคำสั่งทางปกครอง ไว้ดังต่อไปนี้

1) เจ้าหน้าที่ผู้ทำหน้าที่พิจารณาในเรื่องใด ๆ ต้องเป็นเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจในเรื่องนั้น² และเจ้าหน้าที่ผู้นั้นต้องมีความเป็นกลาง กล่าวคือไม่มีเหตุแห่งความไม่เป็นกลางกับตัวคู่กรณีในการพิจารณาทางปกครองกับเจ้าหน้าที่ผู้นั้น ทั้งความไม่เป็นกลางโดยสภาพภายนอก ได้แก่ เจ้าหน้าที่ผู้นั้นเป็นคู่กรณีเสียเอง เป็นคู่หมั้นหรือคู่สมรสของคู่กรณี เป็นญาติกับคู่กรณี เป็นหรือเคยเป็นผู้แทนโดยชอบธรรมหรือผู้พิทักษ์หรือผู้แทนของตัวแทนของคู่กรณี เป็นเจ้าหน้าที่ ลูกหนี้ หรือนายจ้างของคู่กรณี³ และความไม่เป็นกลางโดยสภาพภายใน คือ เหตุอื่นใดซึ่งมีสภาพร้ายแรงอันอาจทำให้การพิจารณาทางปกครองไม่เป็นกลาง เจ้าหน้าที่ผู้นั้นจะทำการพิจารณาทางปกครองในเรื่องนั้นไม่ได้⁴ เช่น เป็นคู่ค้ากับคู่กรณี เป็นประปักษ์กับคู่กรณี เป็นต้น⁵

2) เจ้าหน้าที่ต้องให้คู่กรณีในการพิจารณาทางปกครองมีโอกาสที่จะได้ทราบข้อเท็จจริงอย่างเพียงพอ และมีโอกาสโต้แย้งแสดงพยานหลักฐานของตน⁶ และมีสิทธิในการขอตรวจดูเอกสารที่จำเป็นเพื่อการโต้แย้งหรือชี้แจงหรือป้องกันสิทธิของตนจากการพิจารณาทางปกครองนั้นได้อย่างเต็มที่ และให้เจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองรับฟังข้อเท็จจริงอย่างรอบด้านก่อนที่จะออกคำสั่งทางปกครองมาบังคับกับตัวคู่กรณีดังกล่าว อย่างไรก็ตาม มีบางกรณีที่เจ้าหน้าที่อาจไม่จำเป็นต้องรับฟังคู่กรณีก็ได้ กล่าวคือ (1) เมื่อมีความจำเป็นรีบด่วน หากปล่อยให้เนิ่นช้าไปจะก่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงแก่ผู้หนึ่งผู้ใดหรือกระทบต่อประโยชน์สาธารณะ (2) เมื่อจะมีผลทำให้ระยะเวลาที่กฎหมายหรือกฎหมายกำหนดระยะเวลาในการทำคำสั่งทางปกครองต้องล่าช้าออกไป (3) เมื่อเป็นข้อเท็จจริงที่คู่กรณีนั้นเองได้ให้ไว้ในคำขอ คำให้การ หรือคำแถลง (4) เมื่อโดยสภาพเห็นได้ชัดในตัวว่าการให้โอกาสดังกล่าวไม่อาจกระทำได้ (5) เมื่อเป็นมาตรการบังคับทางปกครอง หรือกรณีอื่นที่อาจกำหนดในภายหลัง⁷

3) เจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองต้องพิจารณาทางปกครองให้แล้วเสร็จภายในกรอบเวลาที่กฎหมายกำหนดไว้ โดยในพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองได้กำหนดกรอบเวลาเอาไว้ว่าการออกคำสั่งทางปกครองเป็นหนังสือในเรื่องใด องค์การเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองต้องออกคำสั่งทางปกครองให้แล้วเสร็จ

¹ มาตรา 3 แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539

² มาตรา 12 แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539

³ มาตรา 13 แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539

⁴ มาตรา 16 แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539

⁵ วรเจตน์ ภาคีรัตน์, กฎหมายวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง, กรุงเทพฯ : สถาบันพระปกเกล้า, 2554, น. 170.

⁶ มาตรา 30 วรรคหนึ่ง พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539

⁷ มาตรา 30 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539

ภายใน 30 วันนับแต่วันที่เจ้าหน้าที่ได้รับคำขอและเอกสารถูกต้องครบถ้วน⁸ อย่างไรก็ตาม หากมีเหตุจำเป็นหรือข้อขัดข้องจนไม่สามารถออกคำสั่งได้ภายในกรอบระยะเวลาดังกล่าว เจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองอาจขยายเวลาในการพิจารณาออกไปได้ แต่ต้องมีเหตุผลอันสมควร

4) เจ้าหน้าที่จะต้องให้เหตุผลในการพิจารณาออกคำสั่งทางปกครองนั้น ๆ ไว้ด้วย ว่าเพราะเหตุใดตนจึงได้ตัดสินใจใช้อำนาจไปในทางนั้น โดยอย่างน้อยที่สุดจะต้องประกอบไปด้วยข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญ ข้อกฎหมายที่อ้างอิง ข้อพิจารณาและข้อสนับสนุนในการใช้ดุลยพินิจ⁹ ทั้งนี้เพื่อให้คู่กรณีสามารถโต้แย้งเหตุผลของเจ้าหน้าที่ที่ตนไม่เห็นด้วยได้อย่างชัดเจน อันเป็นการประกันสิทธิของคู่กรณีจากการใช้อำนาจของเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองได้เป็นอย่างดี แต่เจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองไม่จำเป็นต้องให้เหตุผลประกอบคำสั่งทางปกครองก็ได้ หากเป็นกรณีการพิจารณาออกคำสั่งทางปกครองดังต่อไปนี้ (1) กรณีที่มีผลตรงตามคำขอและไม่กระทบสิทธิหน้าที่ของบุคคลอื่น (2) เหตุผลนั้นเป็นที่รู้จักกันอยู่แล้วโดยไม่จำเป็นต้องระบุอีก (3) เป็นกรณีที่ต้องรักษาไว้เป็นความลับ (4) เป็นการออกคำสั่งทางปกครองด้วยวาจาหรือเป็นกรณีเร่งด่วน แต่ต้องให้เหตุผลเป็นลายลักษณ์อักษรในเวลาอันควรหากผู้อยู่ในบังคับของคำสั่งนั้นร้องขอ¹⁰

5) คู่กรณีในการพิจารณาทางปกครองมีสิทธิในการอุทธรณ์โต้แย้งคำสั่งทางปกครองที่กระทบสิทธิของตนได้¹¹ เพื่อให้โอกาสฝ่ายปกครองในการพิจารณาการใช้อำนาจของตนอีกครั้ง ซึ่งในคำสั่งนั้นจะต้องแจ้งสิทธิอุทธรณ์ โดยระบุกรณีที่อาจอุทธรณ์หรือโต้แย้ง การยื่นคำอุทธรณ์หรือคำโต้แย้ง และระยะเวลาสำหรับการอุทธรณ์หรือการโต้แย้งดังกล่าวไว้ด้วย¹² โดยหลักเกณฑ์และวิธีการในการอุทธรณ์เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539 หรือหากมีกฎหมายเฉพาะกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการอุทธรณ์เอาไว้ ก็ให้เป็นไปตามนั้น

6) หากเจ้าหน้าที่ผู้ออกคำสั่งทางปกครองเห็นควรเพิกถอนคำสั่งทางปกครองนั้นไม่ว่าด้วยเหตุใดก็ตาม เจ้าหน้าที่ผู้นั้นจะต้องดำเนินการเพิกถอนคำสั่งทางปกครองตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

6.1) เจ้าหน้าที่หรือผู้บังคับบัญชาของเจ้าหน้าที่อาจเพิกถอนคำสั่งทางปกครองตามหลักเกณฑ์ได้ ไม่ว่าจะพ้นขั้นตอนการกำหนดให้อุทธรณ์หรือให้โต้แย้งตามกฎหมายนี้หรือกฎหมายอื่นมาแล้วหรือไม่¹³

6.2) การเพิกถอนคำสั่งทางปกครองที่มีลักษณะเป็นการให้ประโยชน์ต้องกระทำภายใน 90 วันนับแต่ได้รู้ถึงเหตุที่จะให้เพิกถอนคำสั่งทางปกครองนั้น เว้นแต่คำสั่งทางปกครองจะได้ทำขึ้นเพราะการแสดงข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อความจริงซึ่งควรบอกให้แจ้งหรือการข่มขู่หรือการชักจูงใจโดยการให้ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดที่มีขอบด้วยกฎหมาย¹⁴

⁸ มาตรา 39/1 แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539

⁹ มาตรา 37 แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539

¹⁰ มาตรา 37 วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539

¹¹ มาตรา 44 แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539

¹² มาตรา 40 แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539

¹³ มาตรา 49 วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539

¹⁴ มาตรา 49 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539

6.3) คำสั่งทางปกครองที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายอาจถูกเพิกถอนทั้งหมดหรือบางส่วน โดยจะให้ มีผลย้อนหลังหรือไม่ย้อนหลังหรือมีผลในอนาคตไปถึงขณะใดขณะหนึ่งตามที่กำหนดได้¹⁵ แต่ถ้าคำสั่งนั้นเป็น คำสั่งซึ่งเป็นการให้ประโยชน์แก่ผู้รับ การเพิกถอนต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

6.3.1) การเพิกถอนคำสั่งทางปกครองที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายซึ่งเป็นการให้เงิน หรือ ให้ทรัพย์สินหรือให้ประโยชน์ที่อาจแบ่งแยกได้ ให้คำนึงถึงความเชื่อโดยสุจริตของผู้รับประโยชน์ในความคงอยู่ ของคำสั่งทางปกครองนั้นกับประโยชน์สาธารณะประกอบกัน โดยความเชื่อโดยสุจริตดังกล่าวจะได้รับความ ค้ำครองต่อเมื่อผู้รับคำสั่งทางปกครองได้ใช้ประโยชน์อันเกิดจากคำสั่งทางปกครองหรือได้ดำเนินการเกี่ยวกับ ทรัพย์สินไปแล้วโดยไม่อาจแก้ไขเปลี่ยนแปลงได้หรือการเปลี่ยนแปลงจะทำให้ผู้นั้นต้องเสียหายเกินควรแก่กรณี แต่ในกรณีดังต่อไปนี้ ผู้รับคำสั่งทางปกครองจะอ้างความเชื่อโดยสุจริตไม่ได้

(1) ผู้นั้นได้แสดงข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อความจริงซึ่งควรบอกให้แจ้ง หรือ ข่มขู่ หรือชักจูงใจโดยการให้ทรัพย์สินหรือให้ประโยชน์อื่นใดที่มีชอบด้วยกฎหมาย

(2) ผู้นั้นได้ให้ข้อความซึ่งไม่ถูกต้องหรือไม่ครบถ้วนในสาระสำคัญ

(3) ผู้นั้นได้รู้ถึงความไม่ชอบด้วยกฎหมายของคำสั่งทางปกครองในขณะที่ได้รับคำสั่ง ทางปกครองหรือการไม่รู้นั้นเป็นไปโดยความประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง

ในกรณีที่เพิกถอนโดยให้มีผลย้อนหลัง การคืนเงิน ทรัพย์สินหรือประโยชน์ที่ผู้รับ คำสั่งทางปกครองได้ไป ให้นำบทบัญญัติว่าด้วยลาภมิควรได้ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาใช้บังคับ โดยอนุโลม โดยถ้าเมื่อใดผู้รับคำสั่งทางปกครองได้รู้ถึงความไม่ชอบด้วยกฎหมายของคำสั่งทางปกครองหรือ ควรได้รู้เช่นนั้น หากผู้นั้นมิได้ประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงให้ถือว่าผู้นั้นตกอยู่ในฐานะไม่สุจริตตั้งแต่นั้น เป็นต้นไป และในกรณีที่ผู้นั้นจะอ้างความเชื่อโดยสุจริตไม่ได้ ผู้นั้นต้องรับผิดชอบในการคืนเงิน ทรัพย์สินหรือ ประโยชน์ที่ได้รับไปเต็มจำนวน¹⁶

6.3.2) คำสั่งทางปกครองที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายและไม่อยู่ในบังคับตามข้อ 6.3.1) อาจถูกเพิกถอนทั้งหมดหรือบางส่วนได้ แต่ผู้ได้รับผลกระทบจากการเพิกถอนคำสั่งทางปกครอง ดังกล่าวมีสิทธิได้รับค่าทดแทนความเสียหายเนื่องจากความเชื่อโดยสุจริตในความคงอยู่ของคำสั่งทางปกครอง ได้ และให้นำหลักเกณฑ์ตามข้อ 6.3.1) มาใช้บังคับโดยอนุโลม แต่ต้องร้องขอค่าทดแทนภายใน 180 วันนับแต่ ได้รับแจ้งให้ทราบถึงการเพิกถอนนั้น

ค่าทดแทนความเสียหายข้างต้นจะต้องไม่สูงกว่าประโยชน์ที่ผู้นั้นอาจได้รับหากคำสั่งทางปกครองดังกล่าวไม่ถูก เพิกถอน¹⁷

6.4) คำสั่งทางปกครองที่ชอบด้วยกฎหมายซึ่งไม่เป็นการให้ประโยชน์แก่ผู้รับคำสั่งทาง ปกครองอาจถูกเพิกถอนทั้งหมดหรือบางส่วนโดยให้มีผลตั้งแต่ขณะที่เพิกถอนหรือมีผลในอนาคตไปถึงขณะใด ขณะหนึ่งตามที่กำหนดได้ เว้นแต่เป็นกรณีที่คงต้องทำคำสั่งทางปกครองที่มีเนื้อหาทำนองเดียวกันนั้นอีก หรือ เป็นกรณีที่การเพิกถอนไม่อาจกระทำได้เพราะเหตุอื่น ทั้งนี้ ให้คำนึงถึงประโยชน์ของบุคคลภายนอก ประกอบด้วย

¹⁵ มาตรา 50 แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539

¹⁶ มาตรา 51 แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539

¹⁷ มาตรา 52 แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539

คำสั่งทางปกครองที่ขัดด้วยกฎหมายซึ่งเป็นการให้ประโยชน์แก่ผู้รับคำสั่งทางปกครองอาจถูกเพิกถอนทั้งหมดหรือบางส่วนโดยให้มีผลตั้งแต่วันที่เพิกถอน หรือมีผลในอนาคตไปถึงขณะใดขณะหนึ่งตามที่กำหนดได้เฉพาะเมื่อมีกรณีดังต่อไปนี้

(1) มีกฎหมายกำหนดให้เพิกถอนได้หรือมีข้อสงวนสิทธิให้เพิกถอนได้ในคำสั่งทางปกครองนั้นเอง

(2) คำสั่งทางปกครองนั้นมีข้อกำหนดให้ผู้รับประโยชน์ต้องปฏิบัติ แต่ไม่มีการปฏิบัติภายในเวลาที่กำหนด

(3) ข้อเท็จจริงและพฤติการณ์เปลี่ยนแปลงไป ซึ่งหากมีข้อเท็จจริงและพฤติการณ์เช่นนี้ในขณะทำคำสั่งทางปกครองแล้วเจ้าหน้าที่คงจะไม่ทำคำสั่งทางปกครองนั้น และหากไม่เพิกถอนจะก่อให้เกิดความเสียหายต่อประโยชน์สาธารณะได้

(4) บทกฎหมายเปลี่ยนแปลงไป ซึ่งหากมีบทกฎหมายเช่นนี้ในขณะทำคำสั่งทางปกครองแล้วเจ้าหน้าที่คงจะไม่ทำคำสั่งทางปกครองนั้น แต่การเพิกถอนในกรณีนี้ให้กระทำได้เท่าที่ผู้รับประโยชน์ยังไม่ได้ใช้ประโยชน์ หรือยังไม่ได้รับประโยชน์ตามคำสั่งทางปกครองดังกล่าว และหากไม่เพิกถอนจะก่อให้เกิดความเสียหายต่อประโยชน์สาธารณะได้

(5) อาจเกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงต่อประโยชน์สาธารณะหรือต่อประชาชนอันจำเป็นต้องป้องกันหรือขจัดเหตุดังกล่าว

ในกรณีที่มีการเพิกถอนคำสั่งทางปกครองเพราะเหตุตาม (3) (4) และ (5) ผู้ได้รับประโยชน์มีสิทธิได้รับค่าทดแทนความเสียหายอันเกิดจากความเชื่อโดยสุจริตในความคงอยู่ของคำสั่งทางปกครองได้ และให้นำหลักเกณฑ์ตามข้อ 6.3.2) มาใช้บังคับโดยอนุโลม

คำสั่งทางปกครองที่ขัดด้วยกฎหมายซึ่งเป็นการให้เงินหรือให้ทรัพย์สินหรือให้ประโยชน์ที่อาจแบ่งแยกได้ อาจถูกเพิกถอนทั้งหมดหรือบางส่วนโดยให้มีผลย้อนหลังหรือไม่มีผลย้อนหลังหรือมีผลในอนาคตไปถึงขณะใดขณะหนึ่งตามที่กำหนดได้ในกรณีดังต่อไปนี้

(1) มิได้ปฏิบัติหรือปฏิบัติล่าช้าในอันที่จะดำเนินการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของคำสั่งทางปกครอง

(2) ผู้ได้รับประโยชน์มิได้ปฏิบัติหรือปฏิบัติล่าช้าในอันที่จะดำเนินการให้เป็นไปตามเงื่อนไขของคำสั่งทางปกครอง

ทั้งนี้ ให้นำหลักเกณฑ์ตามข้อ 6.3.1) มาใช้บังคับโดยอนุโลม¹⁸

อนึ่ง นอกจากหลักเกณฑ์การปฏิบัติราชการต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539 ในการพิจารณาเพิกถอนคำสั่งทางปกครอง เจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองก็ยังคงคำนึงถึงความชอบด้วยเนื้อหาของคำสั่งทางปกครองนั้นตามหลักกฎหมายทั่วไปในทางกฎหมายปกครองก่อนออกคำสั่งทางปกครองด้วยเสมอ เช่น ความสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญของกฎหมายที่เป็นการใช้อำนาจ ความถูกต้องของการใช้ดุลยพินิจ ความสอดคล้องกับหลักความพอสมควรแก่เหตุ ความชัดเจนแน่นอนของเนื้อหา และความสอดคล้องของเนื้อหาของคำสั่งทางปกครองกับกฎหมายในลำดับชั้นที่สูงกว่า¹⁹ เป็นต้น

¹⁸ มาตรา 53 แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539

¹⁹ อ้างแล้ว เชิงอรรถที่ 5, น. 188-193.

2.1.2 หลักเกณฑ์ในการปฏิบัติราชการที่ดีตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546

พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 เป็นกฎหมายที่วางกรอบในการบริหารราชการเอาไว้ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อบรรลุเป้าหมายดังต่อไปนี้ (1) เกิดประโยชน์สุขของประชาชน (2) เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ (3) มีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐ (4) ไม่มีขั้นตอนการปฏิบัติงานเกินความจำเป็น (5) มีการปรับปรุงภารกิจของส่วนราชการให้ทันต่อสถานการณ์ (6) ประชาชนได้รับการอำนวยความสะดวกและได้รับการตอบสนองความต้องการ (7) มีการประเมินผลการปฏิบัติราชการอย่างสม่ำเสมอ²⁰ โดย ได้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการบริหารราชการไว้ตามหมวดหมู่ดังต่อไปนี้

1) การบริหารราชการเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน คือการปฏิบัติราชการที่มีเป้าหมายเพื่อให้เกิดความผาสุกและความเป็นอยู่ที่ดีของประชาชน ความสงบ และปลอดภัยของสังคมส่วนรวม ตลอดจนประโยชน์สูงสุดของประเทศ²¹ โดยการบริหารราชการเพื่อประโยชน์สุขของประชาชนนั้น ส่วนราชการจะต้องดำเนินการโดยถือว่าประชาชนเป็นศูนย์กลางที่จะได้รับการบริการจากรัฐ และจะต้องมีแนวทางการบริหารราชการดังต่อไปนี้²²

(1) การกำหนดภารกิจของรัฐและส่วนราชการต้องเป็นไปเพื่อวัตถุประสงค์ในการบริหารราชการเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน และสอดคล้องกับแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ และนโยบายที่คณะรัฐมนตรีแถลงต่อรัฐสภา

(2) ต้องจัดวางระบบให้การปฏิบัติราชการเป็นไปโดยซื่อสัตย์สุจริต สามารถตรวจสอบได้ และมุ่งให้เกิดประโยชน์แก่ประชาชนทั้งในระดับประเทศและท้องถิ่น

(3) ก่อนเริ่มดำเนินการในภารกิจใด ต้องมีการศึกษาวิเคราะห์ผลดีและผลเสียให้ครบถ้วนทุกด้าน มีการวางแผนการทำงานชัดเจนทุกขั้นตอนและโปร่งใส ในกรณีที่มีผลกระทบต่อประชาชนต้องมีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนหรือมีการชี้แจงทำความเข้าใจกับประชาชน ให้ได้ทราบถึงประโยชน์ที่ส่วนรวมจะได้รับจากภารกิจนั้น

(4) เมื่ออยู่ในระหว่างดำเนินการตามภารกิจใด ต้องรับฟังความคิดเห็นและสำรวจความพึงพอใจของสังคมโดยรวม เพื่อปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมอยู่เสมอ

(5) ในกรณีที่พบปัญหาอุปสรรคต้องจัดให้มีการแก้ไขปัญหาขึ้นโดยเร็ว และถ้าเป็นปัญหาจากส่วนราชการอื่นต้องแจ้งให้ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องแก้ไขปรับปรุงโดยเร็ว

2) การบริหารราชการเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ ในการปฏิบัติราชการส่วนราชการต้องดำเนินการให้เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ ดังต่อไปนี้

²⁰ มาตรา 6 แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546

²¹ มาตรา 7 แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546

²² มาตรา 8 แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546

(1) ส่วนราชการต้องจัดทำแผนปฏิบัติราชการไว้เป็นการล่วงหน้า โดยจะต้องมีรายละเอียดของขั้นตอน ระยะเวลา และงบประมาณที่จะต้องใช้ในการดำเนินการของแต่ละขั้นตอนเป้าหมายของภารกิจ ผลสัมฤทธิ์ของภารกิจ และตัวชี้วัดความสำเร็จของภารกิจ และจะต้องจัดให้มีการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติราชการด้วย นอกจากนี้ ในกรณีที่มีการปฏิบัติภารกิจ หรือการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติราชการเกิดผลกระทบต่อประชาชน ให้เป็นหน้าที่ของส่วนราชการที่จะต้องดำเนินการแก้ไขหรือบรรเทาผลกระทบนั้นหรือเปลี่ยนแผนปฏิบัติราชการให้เหมาะสม²³

(2) ในกรณีที่ภารกิจใดมีความเกี่ยวข้องกับหลายส่วนราชการหรือเป็นภารกิจที่ใกล้เคียงหรือต่อเนื่องกัน ให้ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องนั้นกำหนดแนวทางการปฏิบัติราชการเพื่อให้เกิด การบริหารราชการแบบบูรณาการร่วมกัน โดยมุ่งให้เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ²⁴

(3) ส่วนราชการมีหน้าที่พัฒนาความรู้ในส่วนราชการ เพื่อให้มีลักษณะเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ โดยต้องรับรู้ข้อมูลข่าวสารและสามารถประมวลผลความรู้ในด้านต่าง ๆ เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติราชการได้อย่างถูกต้อง รวดเร็วและเหมาะสมกับสถานการณ์ รวมทั้งต้องส่งเสริมและพัฒนาความรู้ความสามารถ สร้างวิสัยทัศน์และปรับเปลี่ยนทัศนคติของข้าราชการในสังกัดให้เป็นบุคลากรที่มีประสิทธิภาพและมีการเรียนรู้ร่วมกัน²⁵

(4) ให้คณะรัฐมนตรีจัดให้มีแผนการบริหารราชการแผ่นดินตลอดระยะเวลาการบริหารราชการของคณะรัฐมนตรี โดยให้จัดทำเป็นแผน 4 ปี โดยนำนโยบายของรัฐบาลที่แถลงต่อรัฐสภามาพิจารณา ดำเนินการให้สอดคล้องกับแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และแผนพัฒนาประเทศด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ อย่างน้อยจะต้องมีสาระสำคัญเกี่ยวกับการกำหนดเป้าหมายและผลสัมฤทธิ์ของงาน ส่วนราชการหรือบุคคลที่จะรับผิดชอบในแต่ละภารกิจ ประมาณการรายได้ และรายจ่ายและทรัพยากรต่าง ๆ ที่จะต้องใช้ ระยะเวลาการดำเนินการ และการติดตามประเมินผล

(5) เมื่อมีการประกาศใช้บังคับแผนการบริหารราชการแผ่นดินแล้ว ให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาและสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรีร่วมกันพิจารณาจัดทำแผนนิติบัญญัติให้สอดคล้องกับแผนการบริหารราชการแผ่นดิน²⁶ และให้ส่วนราชการจัดทำแผนปฏิบัติราชการของส่วนราชการนั้น โดยจัดทำเป็นแผน 4 ปี ซึ่งจะต้องสอดคล้องกับแผนการบริหารราชการแผ่นดินทั้งนี้ ในแต่ละปีงบประมาณ ให้ส่วนราชการจัดทำแผนปฏิบัติราชการประจำปี และเมื่อรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติราชการของส่วนราชการใดตามวรรคสองแล้ว ให้สำนักงบประมาณดำเนินการจัดสรรงบประมาณเพื่อปฏิบัติงานให้บรรลุผลสำเร็จในแต่ละภารกิจตามแผนปฏิบัติราชการดังกล่าว²⁷ อย่างไรก็ตาม การปรับแผนปฏิบัติราชการดังกล่าวจะกระทำได้นเฉพาะในกรณีที่งานหรือภารกิจใดไม่อาจดำเนินการตามวัตถุประสงค์ต่อไปได้ หรือหมดความจำเป็น

²³ มาตรา 9 แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546

²⁴ มาตรา 10 แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546

²⁵ มาตรา 11 แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546

²⁶ มาตรา 15 แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546

²⁷ มาตรา 16 แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546

หรือไม่เป็นประโยชน์ หรือหากดำเนินการต่อไปจะต้องเสียค่าใช้จ่ายเกินความจำเป็น หรือมีความจำเป็นอย่างอื่นอันไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ ที่จะต้องเปลี่ยนแปลงสาระสำคัญของแผนปฏิบัติการ²⁸

(6) เมื่อนายกรัฐมนตรีพ้นจากตำแหน่ง ให้หัวหน้าส่วนราชการมีหน้าที่สรุปผลการปฏิบัติราชการและให้ข้อมูลต่อนายกรัฐมนตรีคนใหม่ ตามที่นายกรัฐมนตรีคนใหม่สั่งการ ทั้งนี้ เพื่อนายกรัฐมนตรีคนใหม่จะได้ใช้เป็นข้อมูลในการพิจารณากำหนดนโยบายการบริหารราชการแผ่นดินต่อไป²⁹

3) การบริหารราชการอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐ ในการปฏิบัติราชการส่วนราชการต้องดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐ ดังต่อไปนี้

(1) ให้ส่วนราชการกำหนดเป้าหมาย แผนการทำงาน ระยะเวลาแล้วเสร็จของงานหรือโครงการ และงบประมาณที่จะต้องใช้ในแต่ละงานหรือโครงการ และต้องเผยแพร่ให้ข้าราชการและประชาชนทราบทั่วกันด้วย³⁰

(2) ให้ส่วนราชการจัดทำบัญชีต้นทุนในงานบริการสาธารณะแต่ละประเภทขึ้น และให้ส่วนราชการคำนวณรายจ่ายต่อหน่วยของงานบริการสาธารณะที่อยู่ในความรับผิดชอบของส่วนราชการนั้น ในกรณีที่รายจ่ายต่อหน่วยของงานบริการสาธารณะใดของส่วนราชการใดสูงกว่ารายจ่ายต่อหน่วยของงานบริการสาธารณะประเภทและคุณภาพเดียวกันหรือคล้ายคลึงกันของส่วนราชการอื่น ให้ส่วนราชการนั้นจัดทำแผนการลดรายจ่ายต่อหน่วยของงานบริการสาธารณะดังกล่าว³¹

(3) ให้สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และสำนักงานงบประมาณร่วมกันจัดให้มีการประเมินความคุ้มค่าในการปฏิบัติการภารกิจของรัฐที่ส่วนราชการดำเนินการอยู่ เพื่อรายงานคณะรัฐมนตรีทราบ³²

(4) ในการจัดซื้อหรือจัดจ้าง ให้ส่วนราชการดำเนินการโดยเปิดเผยและเที่ยงธรรม โดยพิจารณาถึงประโยชน์และผลเสียทางสังคม ภาระต่อประชาชน คุณภาพ วัตถุประสงค์ที่จะใช้ ราคา และประโยชน์ระยะยาวของส่วนราชการที่จะได้รับประกอบกัน ในกรณีที่วัตถุประสงค์ในการใช้เป็นเหตุให้ต้องคำนึงถึงคุณภาพและการดูแลรักษาเป็นสำคัญ ให้สามารถกระทำได้โดยไม่ต้องถือราคาต่ำสุดในการเสนอซื้อหรือจ้างเสมอไป และให้ส่วนราชการปรับปรุงระเบียบที่เกี่ยวข้องให้สอดคล้องกับการดำเนินงานดังกล่าว³³

(5) ในการปฏิบัติการกิจใด หากส่วนราชการจำเป็นต้องได้รับอนุญาต อนุมัติ หรือความเห็นชอบจากส่วนราชการอื่น ให้ส่วนราชการที่มีอำนาจอนุญาต อนุมัติ หรือให้ความเห็นชอบดังกล่าว แจ้งผลการพิจารณาให้ส่วนราชการที่ยื่นคำขอทราบภายใน 15 วันนับแต่วันที่ได้รับความขอ แต่ถ่าขั้นตอนการปฏิบัตินั้น

²⁸ มาตรา 18 แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546

²⁹ มาตรา 19 แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546

³⁰ มาตรา 20 แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546

³¹ มาตรา 21 แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546

³² มาตรา 22 แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546

³³ มาตรา 23 แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546

ต้องใช้ระยะเวลาเกิน 15 วัน ให้ส่วนราชการที่มีอำนาจอนุญาต อนุมัติ หรือความเห็นชอบ ประกาศกำหนด ระยะเวลาการพิจารณาไว้³⁴

(6) ในการพิจารณาวินิจฉัยชี้ขาดปัญหาใด ๆ ให้เป็นหน้าที่ของส่วนราชการที่รับผิดชอบในปัญหานั้น ๆ จะต้องพิจารณาวินิจฉัยชี้ขาดโดยเร็ว³⁵

(7) การสั่งราชการโดยปกติให้กระทำเป็นลายลักษณ์อักษร เว้นแต่ในกรณีที่ผู้บังคับบัญชา มีความจำเป็นที่ไม่อาจสั่งเป็นลายลักษณ์อักษรในขณะนั้น จะสั่งราชการด้วยวาจาก็ได้ แต่ให้ผู้รับคำสั่งนั้นบันทึก คำสั่งด้วยวาจาไว้เป็นลายลักษณ์อักษรและเมื่อได้ปฏิบัติราชการตามคำสั่งดังกล่าวแล้ว ให้บันทึกรายงานให้ผู้ สั่งราชการทราบ ในบันทึกให้อ้างอิงคำสั่งด้วยวาจาไว้ด้วย³⁶

(4) การลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน ในการปฏิบัติราชการส่วนราชการต้องมีมาตรการในการลด ขั้นตอนการปฏิบัติงาน ดังต่อไปนี้

(1) ให้ส่วนราชการจัดให้มีการกระจายอำนาจการตัดสินใจเกี่ยวกับการสั่ง การอนุญาต การ อนุมัติ การปฏิบัติราชการ หรือการดำเนินการอื่นใดให้แก่ผู้ดำรงตำแหน่งที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการดำเนินการ ในเรื่องนั้นโดยตรง เพื่อให้เกิดความรวดเร็วและลดขั้นตอนการปฏิบัติราชการ และให้มีการกำกับดูแลการใช้ อำนาจและความรับผิดชอบของผู้รับมอบอำนาจและผู้มอบอำนาจไว้ด้วย³⁷

(2) ในการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับการบริการประชาชนหรือการติดต่อประสานงานระหว่าง ส่วนราชการด้วยกัน ให้ส่วนราชการแต่ละแห่งจัดทำแผนภูมิขั้นตอนและระยะเวลา การดำเนินการ รวมทั้ง รายละเอียดอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องในแต่ละขั้นตอนเปิดเผยไว้ ณ ที่ทำการของส่วนราชการและในระบบเครือข่าย สารสนเทศของส่วนราชการ เพื่อให้ประชาชนหรือผู้ที่เกี่ยวข้องเข้าตรวจสอบได้³⁸

(3) ในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการบริการประชาชนร่วมกันของส่วนราชการในกระทรวง ให้มี การจัดตั้งศูนย์บริการร่วม เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ประชาชนในการที่จะต้องปฏิบัติตามกฎหมายหรือกฎอื่น ใด ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค³⁹

5) การปรับปรุงภารกิจของส่วนราชการ ในการปฏิบัติราชการส่วนราชการต้องมีการดำเนินการเพื่อ ปรับปรุงภารกิจของส่วนราชการ ดังต่อไปนี้

(1) ให้ส่วนราชการจัดให้มีการทบทวนภารกิจของตนว่าภารกิจใดมีความจำเป็น หรือสมควรที่ จะได้ดำเนินการต่อไปหรือไม่ และเสนอให้คณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบในการเปลี่ยนแปลง ยกเลิก เพิ่มเติม ภารกิจของส่วนราชการนั้นได้⁴⁰

³⁴ มาตรา 24 แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546

³⁵ มาตรา 25 แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546

³⁶ มาตรา 26 แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546

³⁷ มาตรา 27 แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546

³⁸ มาตรา 29 แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546

³⁹ มาตรา 30 และ มาตรา 32 แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546

(2) ในกรณีที่มีการยุบเลิก โอน หรือรวมส่วนราชการใดทั้งหมดหรือบางส่วน ห้ามมิให้จัดตั้งส่วนราชการที่มีภารกิจหรืออำนาจหน้าที่ที่มีลักษณะเดียวกันหรือคล้ายคลึงกันกับส่วนราชการดังกล่าวขึ้นอีก เว้นแต่มีเหตุผลความจำเป็นตามที่กำหนด⁴¹

(3) ส่วนราชการมีหน้าที่สำรวจ ตรวจสอบ และทบทวนกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ และประกาศ ที่อยู่ในความรับผิดชอบ เพื่อดำเนินการยกเลิก ปรับปรุง หรือจัดให้มีกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ หรือประกาศขึ้นใหม่ ให้ทันสมัยและเหมาะสมกับสถานการณ์ หรือสอดคล้องกับความต้องการทางเศรษฐกิจ สังคม และความมั่นคงของประเทศ โดยคำนึงถึงความสะดวกรวดเร็วและลดภาระของประชาชนเป็นสำคัญ และให้ส่วนราชการนำความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะของประชาชนมาประกอบการพิจารณาด้วย⁴²

(4) ให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเสนอแนะต่อส่วนราชการนั้นเพื่อดำเนินการแก้ไขปรับปรุง หรือยกเลิกกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ หรือประกาศ ที่อยู่ในความรับผิดชอบของส่วนราชการใด ให้สอดคล้องเหมาะสมกับการปฏิบัติราชการโดยเร็ว

6) การอำนวยความสะดวกและการตอบสนองความต้องการของประชาชน ในการปฏิบัติราชการ ส่วนราชการต้องเป็นการอำนวยความสะดวกและการตอบสนองความต้องการของประชาชน ดังต่อไปนี้

(1) ในการปฏิบัติราชการที่เกี่ยวข้องกับการบริการประชาชนหรือติดต่อประสานงานระหว่างส่วนราชการด้วยกัน ให้ส่วนราชการกำหนดระยะเวลาแล้วเสร็จของงานแต่ละงาน และประกาศให้ประชาชนและข้าราชการทราบเป็นการทั่วไป⁴³

(2) ส่วนราชการมีหน้าที่ต้องตอบคำถามหรือแจ้งการดำเนินการให้แก่ประชาชนให้ทราบ ภายใน 15 วันหรือภายในกำหนดเวลาที่กำหนด⁴⁴

(3) ให้ส่วนราชการจัดให้มีระบบเครือข่ายสารสนเทศของส่วนราชการเพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนที่จะสามารถติดต่อสอบถามหรือขอข้อมูลหรือแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติราชการของส่วนราชการ⁴⁵ และเพื่ออำนวยความสะดวกและความรวดเร็วแก่ประชาชนในการติดต่อกับส่วนราชการทุกแห่ง ให้กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารจัดให้มีระบบเครือข่ายสารสนเทศกลางขึ้น⁴⁶

(4) ในกรณีที่ส่วนราชการได้รับคำร้องเรียน เสนอแนะ หรือความคิดเห็นเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติราชการ อุปสรรค ความยุ่งยาก หรือปัญหาอื่นใดจากบุคคลใด โดยมีข้อมูลและสาระตามสมควร ให้เป็นหน้าที่ของส่วนราชการนั้นที่จะต้องพิจารณาดำเนินการให้ลุล่วงไป และในกรณีที่มิที่อยู่ของบุคคลนั้น ให้แจ้งให้บุคคลนั้นทราบผลการดำเนินการด้วย⁴⁷

⁴⁰ มาตรา 33 แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546

⁴¹ มาตรา 34 แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546

⁴² มาตรา 35 แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546

⁴³ มาตรา 37 แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546

⁴⁴ มาตรา 38 แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546

⁴⁵ มาตรา 39 แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546

⁴⁶ มาตรา 40 แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546

⁴⁷ มาตรา 41 แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546

(5) ให้ส่วนราชการที่มีอำนาจออกกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ หรือประกาศ เพื่อใช้บังคับกับส่วนราชการอื่น มีหน้าที่ตรวจสอบว่ากฎ ระเบียบ ข้อบังคับ หรือประกาศนั้น เป็นอุปสรรคหรือก่อให้เกิดความยุ่งยาก ข້ซ้อน หรือความล่าช้า ต่อการปฏิบัติหน้าที่ของส่วนราชการอื่นหรือไม่ เพื่อดำเนินการปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมโดยเร็วต่อไป⁴⁸

(6) การปฏิบัติราชการในเรื่องใดๆ โดยปกติให้ถือว่าเป็นเรื่องเปิดเผย เว้นแต่กรณีมีความจำเป็นอย่างยิ่งเพื่อประโยชน์ในการรักษาความมั่นคงของประเทศ ความมั่นคงทางเศรษฐกิจ การรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน หรือการคุ้มครองสิทธิส่วนบุคคล จึงให้กำหนดเป็นความลับได้เท่าที่จำเป็น⁴⁹

(7) ส่วนราชการต้องจัดให้มีการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับงบประมาณรายจ่ายแต่ละปี รายการเกี่ยวกับการจัดซื้อหรือจัดจ้างที่จะดำเนินการในปีงบประมาณนั้น และสัญญาใด ๆ ที่ได้มีการอนุมัติให้จัดซื้อหรือจัดจ้างแล้ว ให้ประชาชนสามารถขอคู่มือหรือตรวจสอบได้⁵⁰

7) การประเมินผลการปฏิบัติราชการ ในการปฏิบัติราชการส่วนราชการต้องมีการประเมินผลการปฏิบัติงาน ดังต่อไปนี้

(1) ให้ส่วนราชการจัดให้มีคณะผู้ประเมินอิสระดำเนินการประเมินผลการปฏิบัติราชการของส่วนราชการเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ของภารกิจ คุณภาพการให้บริการ ความพึงพอใจของประชาชนผู้รับบริการ ความคุ้มค่าในภารกิจ⁵¹

(2) ส่วนราชการอาจจัดให้มีการประเมินภาพรวมของผู้บังคับบัญชาแต่ละระดับหรือหน่วยงานในส่วนราชการก็ได้ ทั้งนี้ การประเมินดังกล่าวต้องกระทำเป็นความลับและเป็นไปเพื่อประโยชน์แห่งความสามัคคีของข้าราชการ⁵²

(3) ในการประเมินผลการปฏิบัติงานของข้าราชการเพื่อประโยชน์ในการบริหารงานบุคคล ให้ส่วนราชการประเมินโดยคำนึงถึงผลการปฏิบัติงานเฉพาะตัวของข้าราชการผู้นั้นในตำแหน่งที่ปฏิบัติ ประโยชน์และผลสัมฤทธิ์ที่หน่วยงานที่ข้าราชการผู้นั้นสังกัดได้รับจากการปฏิบัติงานของข้าราชการผู้นั้น⁵³

(4) มีการให้เงินเพิ่มพิเศษเป็นบำเหน็จความชอบแก่ส่วนราชการหรือให้ส่วนราชการใช้เงินงบประมาณรายจ่ายที่เหลือไปปรับปรุงการปฏิบัติงานของส่วนราชการหรือจ่ายเป็นรางวัลให้ข้าราชการในสังกัด ในกรณีที่ส่วนราชการดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพเพื่อมุ่งใจการทำงาน⁵⁴

⁴⁸ มาตรา 42 แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546

⁴⁹ มาตรา 43 แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546

⁵⁰ มาตรา 44 แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546

⁵¹ มาตรา 45 แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546

⁵² มาตรา 46 แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546

⁵³ มาตรา 47 แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546

⁵⁴ มาตรา 48 และ มาตรา 49 แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546

2.1.3 หลักเกณฑ์ในการปฏิบัติราชการที่ดีตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. 2558

พระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. 2558 เป็นกฎหมายกลางที่จะกำหนดขั้นตอนและระยะเวลาในการพิจารณาอนุญาต และมีการจัดตั้งศูนย์บริการร่วมเพื่อรับคำร้องและศูนย์รับคำขออนุญาต ณ จุดเดียว เพื่อให้ข้อมูลที่ชัดเจนเกี่ยวกับการขออนุญาตซึ่งจะเป็นการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน ทั้งนี้ พรบ. การอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. 2558 ได้กำหนดหลักเกณฑ์ในการปฏิบัติราชการที่ดีผ่านหลักเกณฑ์และวิธีการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการไว้ดังต่อไปนี้

1) **การจัดทำคู่มือสำหรับประชาชน** หน่วยงานต้องจัดทำคู่มือสำหรับประชาชนเกี่ยวกับการยื่นคำขอรับอนุญาตปิดประกาศไว้ ณ สถานที่ที่กำหนดให้ยื่นคำขอและเผยแพร่ทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ และเมื่อประชาชนประสงค์จะได้สำเนาคู่มือดังกล่าว ให้พนักงานเจ้าหน้าที่จัดสำเนาให้โดยจะคิดค่าใช้จ่ายตามควรแก่กรณีก็ได้⁵⁵

2) **การดำเนินการด้วยความรวดเร็ว** องค์กรเจ้าหน้าที่ต้องพิจารณาอนุญาตของทางราชการด้วยความรวดเร็ว ดังนี้

(1) ในกรณีที่เจ้าหน้าที่เห็นว่าคำขอไม่ถูกต้องหรือเอกสารไม่ครบถ้วน เจ้าหน้าที่ต้องแจ้งให้ผู้ยื่นคำขอทราบทันที ถ้าเป็นกรณีที่สามารภแก้ไขหรือเพิ่มเติมได้ในขณะนั้น ให้แจ้งให้ผู้ยื่นคำขอดำเนินการแก้ไขหรือยื่นเอกสารหรือหลักฐานเพิ่มเติมให้ครบถ้วน ถ้าเป็นกรณีที่ไมอาจดำเนินการได้ในขณะนั้นก็ต้องกำหนดระยะเวลาให้ผู้ยื่นคำขอดำเนินการแก้ไขหรือยื่นเพิ่มเติมไว้ในบันทึกดังกล่าวด้วย⁵⁶

(2) ผู้อนุญาตต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในเวลาที่กำหนดไว้ในคู่มือประชาชน หากไม่แล้วเสร็จก็ต้องมีหนังสือแจ้งให้ผู้ยื่นคำขอทราบถึงความล่าช้าเป็นระยะ⁵⁷

(3) การออกหลักฐานการต่ออายุใบอนุญาตต้องกระทำโดยเร็ว และ ให้ถือว่าผู้รับใบอนุญาตได้รับการต่ออายุใบอนุญาตตามกฎหมายนั้น ๆ แล้ว⁵⁸

(4) เมื่อมีผู้ได้รับความเดือดร้อนรำคาญ หรือเสียหายจากการประกอบกิจการหรือการดำเนินการของผูได้รับอนุญาต ไม่ว่าความจะปรากฏต่อพนักงานเจ้าหน้าที่เองหรือมีผู้ร้องเรียน ให้เป็นหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ที่จะดำเนินการตรวจสอบและสั่งการตามอำนาจหน้าที่โดยเร็ว

3) **การจัดตั้งศูนย์รับคำขอเพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชน** ในกรณีจำเป็นและสมควรเพื่อประโยชน์ในการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน ให้คณะรัฐมนตรีมีมติจัดตั้งศูนย์รับคำขออนุญาต เพื่อทำ

⁵⁵ มาตรา 8 แห่งพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. 2558

⁵⁶ มาตรา 8 พระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. 2558

⁵⁷ มาตรา 10 แห่งพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. 2558

⁵⁸ มาตรา 12 แห่งพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. 2558

หน้าที่เป็นศูนย์กลางในการรับคำขอตามกฎหมายว่าด้วยการอนุญาตขึ้น⁵⁹ โดยให้ศูนย์รับคำขอเป็นส่วนราชการ และในการดำเนินการของศูนย์รับคำขอจะให้กำหนดให้ผู้ยื่นคำขอยื่นคำขอทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ได้ และให้ศูนย์รับคำขอดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้⁶⁰

(1) ในกรณีที่กฎหมายว่าด้วยการอนุญาตหรือกฎที่ออกตามกฎหมายดังกล่าวกำหนดให้ต้องยื่นคำขอ หรือส่งเอกสารหรือหลักฐาน หรือค่าธรรมเนียมใด ณ สถานที่ใด ถ้าได้มีการยื่นคำขอ หรือส่งเอกสารหรือหลักฐาน หรือค่าธรรมเนียม ณ ศูนย์รับคำขออนุญาตแล้ว ให้ถือว่าได้มีการยื่นคำขอ หรือส่งเอกสารหรือหลักฐาน หรือค่าธรรมเนียมโดยชอบตามกฎหมายว่าด้วยการอนุญาตนั้นแล้ว

(2) บรรดาเงินค่าธรรมเนียมหรือเงินอื่นใดที่ศูนย์รับคำขออนุญาตได้รับไว้ ให้ศูนย์รับคำขออนุญาตนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดินในนามของหน่วยงานของผู้อนุญาต หรือส่งให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแล้วแต่กรณี และแจ้งให้หน่วยงานของผู้อนุญาตทราบ

(3) ในกรณีที่หน่วยงานของผู้อนุญาตมีสิทธิหักค่าใช้จ่ายจากเงินที่จะต้องนำส่งคลัง ให้ศูนย์รับคำขออนุญาตหักเงินดังกล่าวแทนและส่งมอบเงินที่หักไว้นั้นให้แก่หน่วยงานของผู้อนุญาต โดยให้ศูนย์รับคำขออนุญาตมีสิทธิหักค่าใช้จ่ายของศูนย์รับคำขออนุญาตตามอัตราที่จะได้ตกลงกับหน่วยงานของผู้อนุญาต

(4) ศูนย์รับคำขออนุญาตต้องส่งเรื่องให้ผู้อนุญาตภายในไม่ช้ากว่า 3 วันทำการ

(5) ให้เป็นหน้าที่ของผู้อนุญาตที่จะต้องส่งคู่มือสำหรับประชาชน ที่ถูกต้องและเป็นปัจจุบันให้ศูนย์รับคำขออนุญาตตามจำนวนที่จำเป็น และดำเนินการให้มีการฝึกอบรมหรือชี้แจงแก่เจ้าหน้าที่ของศูนย์รับคำขออนุญาต เพื่อให้เกิดความชำนาญในการปฏิบัติหน้าที่ด้วย

(6) ให้เป็นหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของศูนย์รับคำขออนุญาตที่จะต้องตรวจสอบคำขอและเอกสารที่เกี่ยวข้อง

นอกจากนี้ พระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. 2558 ยังกำหนดอำนาจหน้าที่ของศูนย์รับคำขอในการคอยติดตามเร่งรัดหน่วยงานดังกล่าวเพื่อดำเนินการให้ถูกต้องภายในระยะเวลาที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้และในคู่มือสำหรับประชาชน หรือตามกฎหมายที่ให้สิทธิในการอุทธรณ์ และยังมีอำนาจหน้าที่ในการรวบรวมปัญหาและอุปสรรคจากการอนุญาตและการดำเนินการของศูนย์รับคำขออนุญาตเพื่อเสนอต่อคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการเพื่อรายงานต่อคณะรัฐมนตรีพิจารณาสั่งการให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมต่อไปด้วย⁶¹

⁵⁹ มาตรา 14 แห่งพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. 2558

⁶⁰ มาตรา 15 แห่งพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. 2558

⁶¹ มาตรา 16 แห่งพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. 2558

2.2 หลักการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาล

คำว่า “ธรรมาภิบาล” หรือ “Good Governance” มาจากคำว่า “ธรรม” + “อภีบาล” แปลว่า “การรักษาธรรม” คำว่า “ธรรมาภิบาล” มีความหมายโดยทั่วไปว่า การบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีที่มุ่งให้เกิดประโยชน์ต่อประชาชน สังคม ประเทศชาติหรือองค์กรนั้นๆ⁶²

“ธรรมาภิบาล” หรือ “Good Governance” เป็นหลักการสากลที่ปรากฏขึ้นครั้งแรกในรายงานของธนาคารโลก (World Bank) เมื่อปี ค.ศ. 1989 เรื่อง “Sub-Sahara Africa from Crisis to Sustainable Growth” กล่าวถึง ความสำคัญของการมี Governance และการฟื้นฟูเศรษฐกิจ รวมถึงได้อธิบายเกี่ยวกับการกำกับดูแลที่ดีหรือธรรมาภิบาล ว่าเป็น “ลักษณะและวิถีทางของการใช้อำนาจในการใช้ทรัพยากรทางเศรษฐกิจและทางสังคมของประเทศเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน ซึ่งครอบคลุมการมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่างๆ การบริหารจัดการภาครัฐ ภาระรับผิดชอบ กรอบตัวบทกฎหมายเกี่ยวกับการพัฒนาความโปร่งใสและข้อมูลข่าวสาร”⁶³ ต่อมากองทุนการเงินระหว่างประเทศ (International Monetary Fund) พบว่า ปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่น่าไปสู่ความสำเร็จในการฟื้นฟูระบบเศรษฐกิจของประเทศ คือ การที่ประเทศนั้นมีหลักธรรมาภิบาล ต่อจากนั้นแนวความคิดเกี่ยวกับ Governance ได้รับการถ่ายทอดผ่านหน่วยงานต่าง ๆ เช่น คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนและสังคมสำหรับเอเชียและแปซิฟิกแห่งสหประชาชาติ สำนักงานโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ และองค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา เป็นต้น⁶⁴

โดยได้มีผู้กำหนดหลักเกณฑ์การบริหารจัดการหรือดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลอยู่หลายองค์กร ทั้งในระดับสากลและในประเทศไทย ดังต่อไปนี้

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนและสังคมสำหรับเอเชียและแปซิฟิกแห่งสหประชาชาติ (The United Nations Economic and Social Commission for Asia and the Pacific: UNESCAP) ได้อธิบายว่าการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีเป็นเรื่องที่มีความเกี่ยวข้องกับการจัดการโครงสร้างและความสัมพันธ์ของสถาบันทางการเมืองซึ่งครอบคลุมทั้งในส่วนของสถาบันทางการเมืองที่มีลักษณะอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการ การตัดสินใจจัดสรรทรัพยากรเพื่อบริหารกิจการของบ้านเมืองและแก้ไขปัญหาของสังคมตลอดจนการเข้ามามีส่วนร่วมของภาคส่วนหรือฝ่ายต่างๆ ในการกำหนดนโยบายสาธารณะและการนำนโยบายสาธารณะไปสู่การปฏิบัติภายใต้กรอบและกระบวนการทางกฎหมายอันชอบธรรม โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้มั่นใจว่าข้อเรียกร้องของความต้องการของทุกฝ่ายในสังคมจะได้รับการรับฟังและนำเข้ามาพิจารณาไตร่ตรองในการ

⁶² ปธาน สุวรรณมงคล, การบริหารงานภาครัฐกับการสร้างธรรมาภิบาล, กรุงเทพฯ, สถาบันพระปกเกล้า 2558, น. 3.

⁶³ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ, คู่มือการจัดระดับการกำกับดูแลองค์กรภาครัฐตามหลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมือง (Good Governance Rating), กรุงเทพฯ : บริษัท พรี่เมียร์ โพร จำกัด, 2552, น. 3.

⁶⁴ เฟื่องอ่าง.

ตัดสินใจและกำหนดนโยบายสาธารณะ สามารถตอบสนองความต้องการของสังคมทั้งในปัจจุบัน และอนาคต รวมทั้งทำให้ปัญหาทุจริต หรือ ประสิทธิภาพลดลงในท้ายที่สุด⁶⁵

นอกจากนี้ UNESCAP ยังได้กำหนดองค์ประกอบของหลักธรรมาภิบาลหรือการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีไว้ 8 ประการ⁶⁶ ได้แก่ 1.การมีส่วนร่วม (Participation) 2.นิติธรรม (Rule of Law) 3.ความโปร่งใส (Transparency) 4.การตอบสนอง (Responsiveness) 5.การมุ่งเน้นฉันทามติ (Consensus Oriented) 6. ความเสมอภาค/ความเที่ยงธรรม และไม่ละเลยบุคคลกลุ่มหนึ่งกลุ่มใดออกไปจากสังคม (Equity and Inclusiveness) 7. ประสิทธิภาพและประสิทธิผล (Efficiency and Effectiveness) 8. ภาระรับผิดชอบ (Accountability)

สำนักงานโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ (United Nations Development Program : UNDP) ซึ่งเป็นองค์กรมีหน้าที่สนับสนุนการพัฒนาในประเทศต่าง ๆ ก็ได้ให้นิยามของหลักธรรมาภิบาลไว้ว่า เป็นเรื่องของ การใช้อำนาจทางการเมือง เศรษฐกิจ และการบริหารราชการแผ่นดินเพื่อจัดการประเทศชาติบ้านเมือง⁶⁷ โดย UNDP ได้วางองค์ประกอบของหลักธรรมาภิบาลไว้ 9 ประการ⁶⁸ ได้แก่ 1. การมีส่วนร่วม (Participation) 2. นิติธรรม (Rule of Law) 3. ความโปร่งใส (Transparency) 4. การตอบสนอง (Responsiveness) 5. การมุ่งเน้นฉันทามติ (Consensus-Oriented) 6. ความเสมอภาค/ความเที่ยงธรรม (Equity) 7. ประสิทธิภาพและประสิทธิผล (Efficiency and Effectiveness) 8. ภาระรับผิดชอบ (Accountability) 9. วิสัยทัศน์เชิงยุทธศาสตร์ (Strategic Vision)

สำหรับกรณีของประเทศไทย ในปี พ.ศ. 2552 สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) ได้ทำการศึกษาและจัดทำเกณฑ์สำหรับใช้ในการสำรวจและประเมินระดับธรรมาภิบาลของส่วนราชการและจังหวัด โดยกำหนดให้หลักธรรมาภิบาลมีองค์ประกอบทั้งสิ้น 10 ประการ ได้แก่ 1. หลักประสิทธิผล (Effectiveness) 2. หลักประสิทธิภาพ (Efficiency) 3. หลักการตอบสนอง (Responsiveness) 4. หลักภาระรับผิดชอบ (Accountability) 5. หลักความโปร่งใส (Transparency) 6. หลักการมีส่วนร่วม (Participation) 7. หลักการกระจายอำนาจ (Decentralization) 8. หลักนิติธรรม (Rule of Law) 9. หลักความเสมอภาค (Equity) และ 10. หลักความมุ่งเน้นฉันทามติ (Consensus Oriented) ต่อมาในการประชุมคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 24 เมษายน 2555 ได้มีมติเห็นชอบกับหลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีตามที่สำนักงาน ก.พ.ร. เสนอ โดยประกอบด้วย 4 หลักการสำคัญ และ 10 หลักการย่อย ดังนี้⁶⁹

⁶⁵ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ, หลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (Good Governance), กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา, 2555, น. 16.

⁶⁶ UNESCAP, What is Good Governance จาก <http://www.unescap.org/resources/what-good-governance>, สืบค้นวันที่ 17 พฤษภาคม 2561.

⁶⁷ อ้างแล้ว เชิงอรรถที่ 65.

⁶⁸ อ้างแล้ว เชิงอรรถที่ 62, น. 8-10.

⁶⁹ อ้างแล้ว เชิงอรรถที่ 65, น. 19-22.

1) การบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ (New Public Management) ประกอบด้วย

(1) **หลักประสิทธิภาพ (Efficiency)** หมายถึง ในการปฏิบัติราชการต้องใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดเกิดผลิตภาพที่คุ้มค่าต่อการลงทุนและบังเกิดประโยชน์สูงสุดต่อส่วนรวม ทั้งนี้ ต้องมีการลดขั้นตอนและระยะเวลาในการปฏิบัติงานเพื่ออำนวยความสะดวกและลดภาระค่าใช้จ่าย ตลอดจนยกเลิกภารกิจที่ล้าสมัยและไม่มีความจำเป็น

(2) **หลักประสิทธิผล (Effectiveness)** หมายถึง ในการปฏิบัติราชการต้องมีวิสัยทัศน์เชิงยุทธศาสตร์เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย ปฏิบัติหน้าที่ตามพันธกิจให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การ มีการวางแผนเป้าหมายการปฏิบัติงานที่ชัดเจนและอยู่ในระดับที่ตอบสนองต่อความคาดหวังของประชาชน สร้างกระบวนการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบและมีมาตรฐาน มีการจัดการความเสี่ยง และมุ่งเน้นผลการปฏิบัติงานเป็นเลิศ รวมถึงมีการติดตามประเมินผลและพัฒนาปรับปรุงการปฏิบัติงานให้ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง

(3) **หลักการตอบสนอง (Responsiveness)** หมายถึง ในการปฏิบัติราชการต้องสามารถให้บริการได้อย่างมีคุณภาพ สามารถดำเนินการแล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนด สร้างความเชื่อมั่นไว้วางใจ รวมถึงตอบสนองตามความคาดหวัง/ความต้องการของประชาชนผู้รับบริการ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่มีความหลากหลายและมีความแตกต่างกันได้อย่างเหมาะสม

2) ค่านิยมประชาธิปไตย (Democratic Value) ประกอบด้วย

(1) **หลักการรับผิดชอบ/สามารถตรวจสอบได้ (Accountability)** หมายถึง ในการปฏิบัติราชการต้องสามารถตอบ คำถามและชี้แจงได้เมื่อมีข้อสงสัย รวมทั้งต้องมีการจัดวางระบบการรายงานความก้าวหน้าและผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ต่อสาธารณะ เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบและการให้คุณให้โทษ ตลอดจนมีการจัดเตรียมระบบการแก้ไขหรือบรรเทาปัญหาและผลกระทบใด ๆ ที่อาจจะเกิดขึ้น

(2) **หลักความเปิดเผย/โปร่งใส (Transparency)** หมายถึง ในการปฏิบัติราชการต้องปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริตตรงไปตรงมา รวมทั้งต้องมีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่จำเป็นและเชื่อถือได้ให้ประชาชนได้รับทราบอย่างสม่ำเสมอ ตลอดจนวางระบบให้การเข้าถึงข้อมูลข่าวสารดังกล่าวเป็นไปโดยง่าย

(3) **หลักนิติธรรม (Rule of Law)** หมายถึง ในการปฏิบัติราชการต้องใช้อำนาจของกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับในการปฏิบัติงานอย่างเคร่งครัด ด้วยความเป็นธรรม ไม่เลือกปฏิบัติ และคำนึงถึงสิทธิเสรีภาพของประชาชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียฝ่ายต่าง ๆ

(4) **หลักความเสมอภาค (Equity)** หมายถึง ในการปฏิบัติราชการต้องให้บริการอย่างเท่าเทียมกัน ไม่มีการแบ่งแยกด้านชายหญิง ถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรม และอื่น ๆ อีกทั้งยังต้องคำนึงถึงโอกาสความเท่าเทียมกันของการเข้าถึงบริการสาธารณะของกลุ่มบุคคลผู้ด้อยโอกาสในสังคมด้วย

3) ประชาธิปไตย (Participatory State)

(1) **หลักการกระจายอำนาจ (Decentralization)** หมายถึง ในการปฏิบัติราชการควรมีการมอบอำนาจและกระจายความรับผิดชอบในการตัดสินใจและการดำเนินการให้แก่ผู้ปฏิบัติงานในระดับต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม รวมทั้งมีการโอนถ่ายบทบาทและภารกิจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือภาคส่วนอื่น ๆ ในสังคม

(2) หลักการมีส่วนร่วม/การมุ่งเน้นฉันทามติ (Participation/Consensus Oriented)

หมายถึง ในการปฏิบัติราชการต้องรับฟังความคิดเห็นของประชาชน รวมทั้งเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการรับรู้ เรียนรู้ ทำความเข้าใจ ร่วมแสดงทัศนะ ร่วมเสนอปัญหา/ประเด็นที่สำคัญที่เกี่ยวข้องร่วมคิดแก้ไขปัญหาร่วมในกระบวนการตัดสินใจและการดำเนินงาน และร่วมตรวจสอบผลการปฏิบัติงาน ทั้งนี้ ต้องมีความพยายามในการแสวงหาฉันทามติหรือข้อตกลงร่วมกันระหว่างกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะกลุ่มที่ได้รับผลกระทบโดยตรงจะต้องไม่มีข้อคัดค้านที่หาข้อยุติไม่ได้ในประเด็นที่สำคัญ

4) ความรับผิดชอบทางการบริหาร (Administrative Responsibility) คือ หลักคุณธรรม/จริยธรรม (Morality/Ethics) หมายถึง ในการปฏิบัติราชการต้องมีจิตสำนึก ความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปอย่างมีศีลธรรม คุณธรรม และตรงตามความคาดหวังของสังคม รวมทั้งยึดมั่นในค่านิยมหลักของมาตรฐานจริยธรรมสำหรับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือนและจรรยาบรรณวิชาชีพ ตลอดจนคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของระบบราชการไทย

แนวคิดเรื่องหลักธรรมาภิบาลจึงเป็นหลักการที่เป็นประโยชน์ต่อการบริหารจัดการภาครัฐในหลายมิติ ได้แก่ **(1) มิติของภาครัฐ** ทำให้บุคลากรในภาครัฐปฏิบัติหน้าที่โดยคำนึงถึงกฎหมาย คุณธรรม จริยธรรม รวมทั้งคำนึงถึงผลสำเร็จของงานมากกว่าการทำให้สำเร็จ มีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม การบริหารงานมีความโปร่งใส และเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานภาครัฐได้ **(2) มิติของภาคประชาชน** ทำให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของภาครัฐและมีความตระหนักถึงสิทธิและหน้าที่ของตนเองต่อส่วนรวมมากขึ้น ประชาชนได้รับบริการโดยความสะดวกรวดเร็ว **(3) มิติภาคเอกชนธุรกิจ** ทำให้การประกอบธุรกิจได้รับความสะดวกรวดเร็วและสามารถแข่งขันได้อย่างเป็นธรรม และเมื่อภาครัฐมีความโปร่งใสก็จะมี การเรียกรับประโยชน์น้อยลงด้วย

เมื่อพิจารณาหลักการดำเนินงานตามที่กฎหมายกำหนด และหลักการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลแล้ว จะเห็นได้ว่าหลักการดำเนินงานทั้งสองประเภทยังต่างกันที่ส่งเสริมประสิทธิภาพซึ่งกันและกัน และมีเนื้อหาที่สอดคล้องกัน ทั้งสองหลักจึงต้องดำเนินเคียงคู่กันไปเสมอเพื่อให้การดำเนินงานของหน่วยงานเป็นไปอย่างถูกต้องและเหมาะสม ดังนั้น มหาวิทยาลัยจึงควรดำเนินงานตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนดอย่างเคร่งครัด และนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการปฏิบัติงานของมหาวิทยาลัย เพื่อการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพ โปร่งใส เป็นธรรม และตรวจสอบได้ อันเป็นผลให้มหาวิทยาลัยสามารถยกระดับการดำเนินงานของมหาวิทยาลัยให้มีคุณภาพ เป็นไปตามมาตรฐานสากล และสามารถตอบสนองความต้องการของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้อย่างมีประสิทธิภาพ

บทที่ 3

ผลการรวบรวมคดียุติธรรมที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของมหาวิทยาลัย

คดียุติธรรม คือ คดีที่เป็นข้อพิพาทระหว่างหน่วยงานทางปกครอง หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐกับเอกชน หรือข้อพิพาทระหว่างหน่วยงานทางการปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐด้วยกันเอง จากการใช้อำนาจทางปกครอง โดยศาลที่มีหน้าที่ในการพิจารณาวินิจฉัยคดีปกครองนั่นเอง ซึ่งในปัจจุบัน คดียุติธรรมที่อยู่ในอำนาจพิจารณาของศาลปกครองเป็นไปตามมาตรา 9 แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดียุติธรรม พ.ศ. 2542 ซึ่งได้กำหนดประเภทคดีที่อยู่ในอำนาจศาลปกครองไว้ดังต่อไปนี้

1. คดียุติธรรมเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางการปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายจากการออกกฎ คำสั่ง หรือการกระทำอื่นใด เนื่องจาก กระทำโดยไม่มีอำนาจหรือนอกเหนืออำนาจ หรือไม่ถูกต้องตามกฎหมาย หรือโดยไม่ถูกต้องตามรูปแบบ ขั้นตอน หรือวิธีการอันเป็นสาระสำคัญที่กำหนดไว้สำหรับการกระทำนั้น หรือโดยไม่สุจริต หรือมีลักษณะเป็นการเลือกปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรม หรือมีลักษณะเป็นการสร้างขั้นตอนโดยไม่จำเป็นหรือ สร้างภาระให้เกิดกับประชาชนเกินสมควร หรือเป็นการใช้ดุลพินิจโดยไม่ชอบ ตามมาตรา 9 (1) เช่น การแต่งตั้งอธิการบดีไม่เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด การแก้หลักเกณฑ์การสอบคัดเลือกโดยไม่มีอำนาจ การพิจารณาไม่อนุมัติตำแหน่งทางวิชาการ การไม่ต่ออายุราชการให้กับอาจารย์และเจ้าหน้าที่ของมหาวิทยาลัย การไม่อนุมัติให้เบิกค่าเช่าบ้าน การส่งลงโทษวินัยนักศึกษา การกำหนดให้นักศึกษาต้องจ่ายค่าบำรุงการศึกษาเพิ่มเติมโดยไม่มีอำนาจ หรือการออกระเบียบการยื่นขอผลการศึกษาที่สร้างภาระเกินสมควร เป็นต้น

2. คดียุติธรรมเกี่ยวกับหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐละเลยต่อหน้าที่ที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติ หรือปฏิบัติหน้าที่ล่าช้าเกินสมควร ตามมาตรา 9 (2) เช่น กรณีที่เจ้าพนักงานมหาวิทยาลัยละเลยต่อหน้าที่ไม่ออกใบรับรองผลการศึกษาให้ หรือดำเนินการเพื่่อออกใบรับรองผลการศึกษาล่าช้าเกินสมควร หรือกรณีที่กรรมการพิจารณาผลงานทางวิชาการไม่ยอมอ่านผลงานเพื่อประเมินในการเข้าสู่ตำแหน่งทางวิชาการของอาจารย์มหาวิทยาลัย เป็นต้น

3. คดียุติธรรมเกี่ยวกับการกระทำละเมิด หรือความรับผิดชอบอย่างอื่นของหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ อันเกิดจากการใช้อำนาจตามกฎหมาย หรือละเลยการปฏิบัติหน้าที่หรือปฏิบัติหน้าที่ล่าช้าเกินสมควร ตามมาตรา 9 (3) เช่น การที่อธิการบดีมีคำสั่งไล่ออกจากราชการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย และมีการฟ้องเรียกค่าเสียหายจากการถูกไล่ออก หรือการฟ้องเรียกค่าทดแทนกรณีที่จ่ายเงินค่าหน่วยกิตไปแล้วแต่คณะไม่สามารถจัดให้มีการเรียนการสอนได้ เป็นต้น

4. คดียุติธรรมเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง ตามมาตรา 9 (4) คือสัญญาที่คู่สัญญาอย่างน้อยฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งเป็นหน่วยงานทางปกครองหรือเป็นบุคคลซึ่งกระทำการแทนรัฐ และมีลักษณะเป็นสัญญาสัมปทาน หรือสัญญาที่ให้จัดทำบริการสาธารณะ หรือจัดให้มีสิ่งสาธารณูปโภคหรือแสวงประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ หรือสัญญาที่ให้เอกชนเข้าดำเนินการหรือร่วมดำเนินการบริการสาธารณะโดยตรง หรือสัญญาที่มีข้อกำหนดใน

สัญญาซึ่งมีลักษณะพิเศษที่แสดงถึงเอกลักษณ์ของรัฐ อย่างใดอย่างหนึ่ง เช่น ข้อพิพาทเกี่ยวกับสัญญาที่จ้างเอกชนก่อสร้างสาธารณูปโภคในมหาวิทยาลัย สัญญาการเป็นนักศึกษาของนักศึกษาในสายวิทยาศาสตร์สุขภาพ สัญญาให้ทุนการศึกษาเพื่อพัฒนาอาจารย์ หรือสัญญาอนุญาตให้อาจารย์หรือเจ้าหน้าที่ลาศึกษาต่อ เป็นต้น

5. คดีที่มีกฎหมายกำหนดให้หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐต้องฟ้องคดีต่อศาลเพื่อบังคับให้บุคคลกระทำการหรือละเว้นการกระทำ ตามมาตรา 9 (5) เช่น กรณีเจ้าหน้าที่ของกรมการขนส่งทางน้ำฟ้องคดีต่อศาลปกครอง เพื่อมีคำสั่งให้เอกชนรื้อถอนสะพาน หรือบ้านที่ปลูกรุกล้ำแม่น้ำ เป็นต้น

6. คดีที่กฎหมายกำหนดให้อยู่ในเขตอำนาจของศาลปกครอง ตามมาตรา 9 (6) เช่น กรณีที่ฟ้องขอให้เพิกถอนคำชี้ขาด หรือบังคับตามคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการที่เกี่ยวกับสัญญาทางปกครองระหว่างมหาวิทยาลัยกับเอกชนคู่พิพาท เป็นต้น

มหาวิทยาลัยในฐานะเป็นหน่วยงานทางปกครองหนึ่งของรัฐ และต้องมีการดำเนินการในหลายด้าน และหลายรูปแบบการดำเนินการตามอำนาจต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการที่มหาวิทยาลัยต้องมีการดำเนินการกับบุคคลหลายกลุ่ม เช่น การดำเนินการจัดการเรียนการสอนให้กับนักศึกษา การบริหารบุคลากรและเจ้าหน้าที่มหาวิทยาลัย และการพิจารณาเพื่อเข้าสู่ตำแหน่งบริหาร หรือตำแหน่งทางวิชาการ หรือการประเมินผลงานจากการสอนและการศึกษาวิจัยของอาจารย์ ด้วยหน้าที่และอำนาจที่ต้องเกี่ยวข้องกับบุคคลหลายกลุ่มของมหาวิทยาลัยนี้ ย่อมหลีกเลี่ยงไม่ได้ที่การดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจที่มีอยู่มากมายของมหาวิทยาลัยย่อมมีโอกาสไปกระทบสิทธิบุคคลที่เกี่ยวข้องจนเกิดเป็นข้อพิพาทที่นำไปสู่การพิจารณาของศาลปกครองได้

จากการที่คณะผู้วิจัยได้ดำเนินการรวบรวมคำวินิจฉัยของศาลปกครองสูงสุด กล่าวคือคำพิพากษาและคำสั่งของศาลปกครองสูงสุดที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของมหาวิทยาลัย ตั้งแต่ได้มีการจัดตั้งศาลปกครอง และได้เปิดทำการในปี พ.ศ. 2544 จนถึงปัจจุบัน (มีนาคม 2561) พบว่ามีคดีที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของมหาวิทยาลัยจำนวน 507 คำวินิจฉัย ประกอบด้วยคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดจำนวน 289 คำพิพากษา และคำสั่งศาลปกครองสูงสุด 218 คำสั่ง โดยแบ่งเป็นกรณีที่มหาวิทยาลัยเป็นผู้ถูกฟ้องคดี 350 คำวินิจฉัย (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดจำนวน 218 คำพิพากษา และคำสั่งศาลปกครองสูงสุด 132 คำสั่ง) และกรณีที่มหาวิทยาลัยเป็นผู้ฟ้องคดีจำนวน 157 คำวินิจฉัย (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดจำนวน 71 คำพิพากษา และคำสั่งศาลปกครองสูงสุด 86 คำสั่ง) ซึ่งสามารถแยกพิจารณาเป็นแต่ละประเภทคดี คู่กรณี และประเด็นข้อพิพาท ดังสามารถพิจารณาได้ต่อไปนี้

3.1 คำวินิจฉัยศาลปกครองสูงสุดในคดีปกครองที่มหาวิทยาลัยเป็นผู้ถูกฟ้องคดี

คณะผู้วิจัยได้รวบรวมคำพิพากษาและคำสั่งของศาลปกครองสูงสุดในคดีปกครองที่มหาวิทยาลัยเป็นผู้ถูกฟ้องคดี โดยมีจำนวนทั้งสิ้น 350 คำวินิจฉัย ประกอบด้วย คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด 218 คำพิพากษา และคำสั่งศาลปกครองสูงสุด 132 คำสั่ง โดยสามารถแยกพิจารณาตามประเภทคดีปกครองตามมาตรา 9 แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 ดังต่อไปนี้

3.1.1 คำวินิจฉัยศาลปกครองสูงสุดในคดีปกครองที่มหาวิทยาลัยเป็นผู้ถูกฟ้องคดี ตามมาตรา 9 (1)

คดีปกครองที่มหาวิทยาลัยเป็นผู้ถูกฟ้องคดีตามตามมาตรา 9 (1) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 มีจำนวนถึง 162 คำวินิจฉัย ประกอบด้วยคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด 95 คำพิพากษา และคำสั่งศาลปกครองสูงสุด 67 คำสั่ง โดยสามารถพิจารณาจัดหมวดหมู่คดีตามบุคคลผู้ฟ้องคดี และประเด็นที่พิพาทได้ดังต่อไปนี้

(1) คำวินิจฉัยของศาลปกครองสูงสุดที่ “อาจารย์มหาวิทยาลัย” เป็นผู้ฟ้องคดี

อาจารย์มหาวิทยาลัยเป็นหนึ่งในประเภทบุคคลที่ เป็นผู้ฟ้องโต้แย้งการดำเนินการของมหาวิทยาลัยต่อศาลปกครองจำนวนมาก โดยปรากฏคำวินิจฉัยที่อาจารย์มหาวิทยาลัยเป็นผู้ฟ้องคดีมหาวิทยาลัยต่อศาลปกครองจำนวน 78 คำวินิจฉัย (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด 37 คำพิพากษา และคำสั่งศาลปกครองสูงสุด 41 คำสั่ง) โดยสามารถพิจารณาตามประเด็นแห่งคดีที่พิพาทดังต่อไปนี้

(1.1) คำวินิจฉัยเกี่ยวกับการแต่งตั้ง ถอดถอน และสถานะของบุคคลภายในมหาวิทยาลัย จำนวน 29 คำวินิจฉัย

(1.1.1) คำวินิจฉัยเกี่ยวกับกระบวนการสรรหาและแต่งตั้งและถอดถอนบุคคลเข้าดำรงตำแหน่ง “อธิการบดี” จำนวน 13 คำวินิจฉัย

(1.1.2) คำวินิจฉัยเกี่ยวกับกระบวนการการแต่งตั้งและถอดถอนบุคคลเข้าดำรงตำแหน่ง “กรรมการมหาวิทยาลัย” จำนวน 4 คำวินิจฉัย

(1.1.3) คำวินิจฉัยเกี่ยวกับกระบวนการการแต่งตั้งและถอดถอนบุคคลเข้าดำรงตำแหน่ง “ผู้อำนวยการสำนักงาน” หรือ “ผู้อำนวยการวิทยาลัย” หรือ “คณบดี” จำนวน 6 คำวินิจฉัย

(1.1.4) คำวินิจฉัยเกี่ยวกับกระบวนการแต่งตั้งและถอดถอนบุคคลเข้าดำรงตำแหน่ง “หัวหน้างาน” ภายในสำนักงาน หรือ วิทยาลัย หรือ คณะ จำนวน 5 คำวินิจฉัย

(1.1.5) คำวินิจฉัยเกี่ยวกับสถานะความเป็นสมาชิกของบุคคลซึ่งเป็นอาจารย์ใน “สภาอาจารย์” จำนวน 1 คำวินิจฉัย

คำวินิจฉัยเกี่ยวกับกระบวนการสรรหาและแต่งตั้งบุคคลเข้าดำรงตำแหน่ง “อธิการบดี” จำนวน 13 คำวินิจฉัย					
คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด					
	เลขคดี	ประเด็นแห่งคดี	รายละเอียด	ผู้ฟ้อง	ผลคำวินิจฉัย
1	อ.202/2551	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองและเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย (อุทธรณ์คำพิพากษา)	ขอเพิกถอนมติเสนอชื่อบุคคลให้ดำรงตำแหน่งอธิการบดี เพราะกระบวนการไม่ถูกต้อง	อาจารย์มหาวิทยาลัย	ผู้ได้รับการเสนอชื่อพ้นวาระการดำรงตำแหน่งอธิการบดีแล้ว ทำให้เหตุแห่งการฟ้องคดีระงับสิ้นไป จึงให้จำหน่ายคดี
2	อ.213/2553	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐออกคำสั่งโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย (อุทธรณ์คำพิพากษา)	ขอเพิกถอนคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสรรหาอธิการบดี และให้ระงับกระบวนการสรรหาไว้ก่อน เพราะคณะกรรมการสรรหาไม่เป็นตามกฎหมาย	อาจารย์มหาวิทยาลัย	การที่กรรมการผู้ขาดคุณสมบัติ กล่าวคือไม่ได้มีฐานะเป็นคนบติ ก็ไม่ทำให้คณะกรรมการทั้งคณะเสียไป คำสั่งไม่ชอบด้วยกฎหมายเฉพาะส่วนการแต่งตั้งผู้ที่ขาดคุณสมบัติเท่านั้น และเมื่อกรรมการผู้นั้นลาออกจากการเป็นกรรมการแล้ว จึงไม่มีประเด็นแห่งคดีต่อไป ให้จำหน่ายคดี
3	อ.778/2556	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย (อุทธรณ์คำ	ขอให้เพิกถอนมติให้ออกข้อบังคับ และข้อบังคับการสรรหาอธิการบดี เพราะมีเนื้อหาที่ไม่เป็นกลาง มีการกำหนดคุณสมบัติของผู้ที่จะดำรงตำแหน่งอธิการบดี	อาจารย์มหาวิทยาลัย	ข้อบังคับดังกล่าวตามขั้นตอนที่กฎหมายกำหนด ไม่มีเนื้อหาที่ไม่เป็นกลาง

		พิพาท)	เป็นพิเศษ เพิกถอนคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสรรหา อธิการบดีเพิกถอนคำสั่งแต่งตั้งรักษาการอธิการบดี		และไม่ขัดต่อคุณสมบัติ อธิการบดีที่กำหนดไว้ใน พระราชบัญญัติของ มหาวิทยาลัย ยกฟ้อง
4	อ.746/2559	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทาง ปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการ โดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย (อุทธรณ์คำ พิพากษา)	ขอเพิกถอนมติให้พ้นจากตำแหน่งรองอธิการบดี	อาจารย์ มหาวิทยาลัย	การพิจารณาความเหมาะสมใน การคัดเลือกรองอธิการบดีเป็น ดุลพินิจของอธิการบดี หากมี คุณสมบัติครบ สภาฯ ก็ต้องมี มติไปตามที่อธิการบดีเสนอ ยกฟ้อง
5	อ.299/2560	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐ กระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย (อุทธรณ์คำพิพากษา)	เพิกถอนมติการเลือกผู้สมควรดำรงตำแหน่งอธิการบดี เพราะไม่ทำตามวิธีการที่กฎหมายกำหนด	อาจารย์ มหาวิทยาลัย	กระบวนการคัดเลือก สามารถเลือกวิธีการที่ เหมาะสมได้ ชอบด้วย กฎหมายแล้ว ยกฟ้อง
คำสั่งศาลปกครองสูงสุด					
	เลขคดี	ประเด็นแห่งคดี	รายละเอียด	ผู้ฟ้อง	ผลคำวินิจฉัย
6	คำสั่ง 207/2545	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่เจ้าหน้าที่รัฐกระทำ การโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย (คำร้อง อุทธรณ์คำสั่งไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณา)	เพิกถอนมติสภามหาวิทยาลัยและการให้ดำเนินการ สรรหาอธิการบดีใหม่	อาจารย์ มหาวิทยาลัย	ไม่รับคำฟ้องเพราะไม่เป็น ผู้เดือดร้อนเสียหาย
7	คำสั่ง 394/2550	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทาง ปกครองและเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการ โดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย (คำร้องอุทธรณ์ คำสั่งกำหนดมาตรการหรือวิธีการคุ้มครอง เพื่อบรรเทาทุกข์ชั่วคราวก่อนการพิพากษา)	ขอให้ระงับกระบวนการสรรหาอธิการบดี	อาจารย์ มหาวิทยาลัย	กำหนดวิธีการชั่วคราว ระงับกระบวนการสรรหา

8	คำสั่ง อ.202/2551	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองและเจ้าหน้าที่รัฐกระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย (อุทธรณ์คำพิพากษา)	เพิกถอนมติเห็นชอบในการสรรหาอธิการบดี	อาจารย์มหาวิทยาลัย	จำหน่ายคดีออกจากสารบบ
9	คำสั่ง 311/2552	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองกระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย (คำร้องอุทธรณ์คำสั่งไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณา)	ขอเพิกถอนกระบวนการสรรหาอธิการบดี และยุติการสรรหาและคัดเลือกไว้	อาจารย์มหาวิทยาลัย	ไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณา เพราะไม่ใช่ผู้มีส่วนได้เสีย
10	คำสั่ง 700/2552	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองออกคำสั่งโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย (คำร้องอุทธรณ์คำสั่งไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณา)	เพิกถอนคำสั่งแต่งตั้งกรรมการสภามหาวิทยาลัยและกรรมการสรรหาอธิการบดีที่ไม่ถูกต้องตามกฎหมายก่อนจะมีการสรรหาอธิการบดีคนต่อไป	อาจารย์มหาวิทยาลัย	ให้ศาลชั้นต้นดำเนินการในคดีต่อไป และหากเป็นไปได้ตามกฎหมายให้รับคำฟ้องไว้พิจารณา
11	คำสั่ง 16/2553	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย (คำร้องอุทธรณ์คำสั่งไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณา)	ขอให้สั่งคุ้มครองชั่วคราวและดำเนินการไต่สวนเพิกถอนมติสภามหาวิทยาลัยในการแต่งตั้งรักษาการแทนรองอธิการบดีและรองอธิการบดีวิทยาเขต	อาจารย์มหาวิทยาลัย	ไม่รับไว้พิจารณาเพราะไม่ได้เป็นผู้เดือดร้อนเสียหาย
12	คำสั่ง 233/2557	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองและเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย (คำร้องอุทธรณ์คำสั่งกำหนดมาตรการหรือวิธีการคุ้มครองเพื่อบรรเทาทุกข์ชั่วคราวก่อนการพิพากษา)	เพิกถอนมติที่ให้ยกเลิกการสรรหาอธิการบดีเพราะมีบุคคลร้องเรียนว่าไม่เป็นธรรม	อาจารย์มหาวิทยาลัย	ยกคำขอกำหนดมาตรการหรือวิธีการชั่วคราว
13	คำสั่ง 49/2560	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองและเจ้าหน้าที่ของรัฐออกคำสั่งโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย (คำร้องอุทธรณ์คำสั่งไม่รับฟ้องไว้พิจารณา)	เพิกถอนมติที่ประชุมในการสรรหาอธิการบดี	อาจารย์มหาวิทยาลัย	ไม่รับไว้พิจารณาเพราะไม่ได้เป็นผู้เดือดร้อนเสียหาย

คำวินิจฉัยเกี่ยวกับกระบวนการการแต่งตั้งบุคคลเข้าดำรงตำแหน่ง “กรรมการมหาวิทยาลัย” จำนวน 4 คำวินิจฉัย					
คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด					
	เลขคดี	ประเด็นแห่งคดี	รายละเอียด	ผู้ฟ้อง	ผลคำวินิจฉัย
1	อ.1016-1018/2558	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐออกคำสั่งโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย (อุทธรณ์คำพิพากษา)	ขอเพิกถอนหนังสือเสนอชื่อและคำสั่งแต่งตั้งกรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ เพราะกระบวนการและการประชุมไม่ชอบ	อาจารย์มหาวิทยาลัย	การดำเนินการตั้งแต่การตั้งกรรมการสรรหา การพิจารณาเพื่อเสนอชื่อ และคำสั่งแต่งตั้งกรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิชอบด้วยกฎหมายแล้วยกฟ้อง
2	อ.1532/2559	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย (อุทธรณ์คำพิพากษา)	ขอให้เพิกถอนประกาศหลักเกณฑ์วิธีการเลือกกรรมการสภามหาวิทยาลัย และให้ผลการเลือกสภามหาวิทยาลัยเป็นโมฆะ	อาจารย์มหาวิทยาลัย	หลักเกณฑ์การเลือกกรรมการสภาฯ ชอบแล้วยกฟ้อง (กำหนดเนื้อหาให้แตกต่างได้)
คำสั่งศาลปกครองสูงสุด					
	เลขคดี	ประเด็นแห่งคดี	รายละเอียด	ผู้ฟ้อง	ผลคำวินิจฉัย
3	คำสั่ง 18/2555	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐออกคำสั่งโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย (คำร้องอุทธรณ์คำสั่งทะเลาะการบังคับตามคำสั่งทางปกครอง)	ขอเพิกถอนคำสั่งให้ยกเลิกผลการสรรหากรรมการสภามหาวิทยาลัยจากคณาจารย์ประจำ	อาจารย์มหาวิทยาลัย	มีคำสั่งทะเลาะการบังคับ
4	คำสั่ง 628/2559	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่เจ้าหน้าที่รัฐกระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย (คำร้องอุทธรณ์คำสั่งไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณา)	ขอให้เพิกถอนมติที่ให้ผู้ฟ้องคดีพ้นจากการเป็นกรรมการมหาวิทยาลัย เนื่องจากผู้ฟ้องคดีไม่ได้เป็นอาจารย์แล้ว เพราะสิ้นสุดสัญญาจ้าง	อาจารย์มหาวิทยาลัย	ไม่รับคำฟ้องเพิ่มเติมของผู้ฟ้องคดี

คำวินิจฉัยเกี่ยวกับกระบวนการการแต่งตั้งบุคคลเข้าดำรงตำแหน่ง “ผู้อำนวยการสำนักงาน” หรือ “ผู้อำนวยการวิทยาลัย” หรือ “คณบดี” จำนวน 6 คำวินิจฉัย					
คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด					
	เลขคดี	ประเด็นแห่งคดี	รายละเอียด	ผู้ฟ้อง	ผลคำวินิจฉัย
1	อ.471/2557	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย (อุทธรณ์คำพิพากษา)	ขอให้เพิกถอนคำสั่งแต่งตั้งนาย จ. เป็นผู้อำนวยการวิทยาลัย เพราะกระบวนการสรรหาไม่ชอบ	อาจารย์มหาวิทยาลัย	เมื่อสภามหาวิทยาลัยได้ประชุมกันและมีมติอย่างถูกต้องให้นาย จ. เป็นผู้อำนวยการวิทยาลัย คำสั่งแต่งตั้งดังกล่าวจึงชอบด้วยกฎหมายแล้ว ยกฟ้อง
2	อ.911/2559	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย (อุทธรณ์คำพิพากษา)	เพิกถอนคำสั่งแต่งตั้งคณบดี เพราะผู้ได้รับเลือกมีคุณสมบัติต้องห้าม และมีการแก้ไขข้อบังคับที่เกี่ยวข้องอย่างเร่งรีบ	อาจารย์มหาวิทยาลัย	ใช้ดุลพินิจชอบแล้ว ยกฟ้อง
คำสั่งศาลปกครองสูงสุด					
	เลขคดี	ประเด็นแห่งคดี	รายละเอียด	ผู้ฟ้อง	ผลคำวินิจฉัย
3	คำสั่ง 22/2545	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐออกคำสั่งโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย (คำร้องอุทธรณ์คำสั่งไม่รับคำฟ้องบางข้อหาไว้พิจารณา)	เพิกถอนคำสั่งสภามหาวิทยาลัยให้พ้นจากตำแหน่งคณบดีเพราะกระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรง	อาจารย์มหาวิทยาลัย	ไม่รับอุทธรณ์ให้รับฟ้องประเด็นเพิ่ม
4	คำสั่ง 123/2547	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่เจ้าหน้าที่รัฐกระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย (คำร้องอุทธรณ์คำสั่งไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณา)	เพิกถอนคำสั่งยกเลิกคำสั่งแต่งตั้งผู้ฟ้องคดีให้เป็นผู้รักษาการผู้อำนวยการสำนักหอสมุด และการกระทำอื่น ๆ	อาจารย์มหาวิทยาลัย	ไม่รับคำฟ้องเพราะยังไม่ได้ดำเนินการแก้ไขเยียวยาภายในฝ่ายปกครองก่อน (ศาลปกครองสูงสุดมองว่า

					เป็นกรณีผู้บังคับบัญชาปฏิบัติต่อตนเองไม่เป็นธรรม จึงต้องร้องทุกข์ก่อน)
5	คำสั่ง 114/2550	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองและเจ้าหน้าที่ของรัฐออกคำสั่งโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย (คำร้องอุทธรณ์คำสั่งไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณา)	ขอเพิกถอนมติการสรรหาคนบดีเพราะเป็นการกระทำโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย	อาจารย์มหาวิทยาลัย	ให้ศาลชั้นต้นรับคำฟ้องไว้พิจารณาเพราะได้ยื่นมาภายในกำหนดเวลา
6	คำสั่ง 363/2552	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐออกคำสั่งโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย (คำร้องอุทธรณ์คำสั่งไม่รับคำขอให้พิจารณาพิพากษาคดีหรือมีคำสั่งชี้ขาดคดีปกครองใหม่ไว้พิจารณา)	ขอให้ยกเลิกคำสั่งแต่งตั้งผู้รักษาราชการแทนในตำแหน่งคนบดี	อาจารย์มหาวิทยาลัย	ไม่รับไว้พิจารณาเพราะไม่ได้เป็นผู้เดือดร้อนเสียหาย
คำวินิจฉัยเกี่ยวกับกระบวนการการแต่งตั้งบุคคลเข้าดำรงตำแหน่ง “หัวหน้างาน” ภายในสำนักงาน หรือ วิทยาลัย หรือ คนบดี จำนวน 5 คำวินิจฉัย					
คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด					
	เลขคดี	ประเด็นแห่งคดี	รายละเอียด	ผู้ฟ้อง	ผลคำวินิจฉัย
1	อ.353/2559	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐออกคำสั่งโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย (อุทธรณ์คำพิพากษา)	เพิกถอนคำสั่งให้ดำรงตำแหน่งหัวหน้าภาควิชาประจำคณะ เนื่องจากตนไม่ได้รับเลือก และเห็นว่ากระบวนการสรรหาไม่โปร่งใสเป็นธรรม	อาจารย์มหาวิทยาลัย	กระบวนการสรรหาชอบแล้ว ยกฟ้อง
คำสั่งศาลปกครองสูงสุด					
	เลขคดี	ประเด็นแห่งคดี	รายละเอียด	ผู้ฟ้อง	ผลคำวินิจฉัย
2	คำสั่ง 375/2552	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐออกคำสั่งโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย (คำร้อง	ขอให้เพิกถอนคำสั่งแต่งตั้งหัวหน้าหลักสูตรพร้อมทั้งมีคำสั่งคุ้มครองชั่วคราว	อาจารย์มหาวิทยาลัย	ไม่รับคำฟ้องเพราะยังไม่ได้ดำเนินการแก้ไขเยียวยา

		อุทธรณ์คำสั่งไม่รับคำขอไว้พิจารณา)			ภายในฝ่ายปกครองก่อน
3	คำสั่ง 646/2552	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐ ออกคำสั่งโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย (คำร้อง อุทธรณ์คำสั่งไม่รับคำขอไว้พิจารณา)	ขอให้เพิกถอนคำสั่งแต่งตั้งหัวหน้าภาควิชา	อาจารย์ มหาวิทยาลัย	ให้ศาลชั้นต้นรับคำฟ้องขอ เพิกถอนคำสั่งแต่งตั้ง หัวหน้าภาควิชา
4	คำสั่ง 525/2553	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่เจ้าหน้าที่รัฐกระทำ การโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย (คำร้อง อุทธรณ์คำสั่งไม่รับคำขอให้พิจารณาคดี ใหม่)	เพิกถอนคำสั่งถอดถอนผู้ฟ้องคดีออกจากหัวหน้า ภาควิชา	อาจารย์ มหาวิทยาลัย	ไม่รับคำขอให้พิจารณา พิพากษาหรือมีคำสั่งชี้ขาด คดีใหม่
5	คำสั่ง 610/2558	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐ ออกคำสั่งโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย (คำร้อง อุทธรณ์คำสั่งไม่รับคำฟ้องที่ฟ้องผู้ถูกฟ้องคดี บางรายและบางข้อหาไว้พิจารณา)	ขอให้เพิกถอนมติคณะกรรมการอุทธรณ์และร้องทุกข์ ประจำมหาวิทยาลัยที่ไม่รับเรื่องร้องทุกข์เกี่ยวกับการ ไม่ได้รับพิจารณาให้เป็นกรรมการประจำหลักสูตร	อาจารย์ มหาวิทยาลัย	ไม่รับคำฟ้องบางข้อเพราะ ไม่มีผลกระทบโดยตรงต่อ ผู้ฟ้องคดี
คำวินิจฉัยเกี่ยวกับสถานะความเป็นสมาชิกของบุคคลซึ่งเป็นอาจารย์ใน “ สภาอาจารย์” จำนวน 1 คำวินิจฉัย					
คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด					
	เลขคดี	ประเด็นแห่งคดี	รายละเอียด	ผู้ฟ้อง	ผลคำวินิจฉัย
1	อ.147/2560	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐ ออกคำสั่งโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย (อุทธรณ์ คำพิพากษา)	เพิกถอนคำสั่งของสภามหาวิทยาลัยให้ผู้ฟ้องคดีพ้นจาก สภาอาจารย์เพราะไม่มีสถานภาพอาจารย์ และให้ผู้ฟ้อง คดีกลับคืนสู่สถานะเดิม	อาจารย์ มหาวิทยาลัย	เพิกถอนคำสั่งส่วนที่ให้ ยกเลิกคำสั่งแต่งตั้ง ประธานสภาอาจารย์และ ตำแหน่งอาจารย์ของผู้ ฟ้องคดีย้อนหลังไปถึงวันที่ ได้รับแต่งตั้ง เพราะเป็น คำสั่งทางปกครองที่ให้ ประโยชน์และได้เพิกถอน เกินกว่า 90 วัน

(1.2) คำวินิจฉัยเกี่ยวกับการขอให้เพิกถอนคดีใช้เงิน ตาม พระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ.2539 จำนวน 4 คำวินิจฉัย

(1.2.1) คำวินิจฉัยเกี่ยวกับการขอให้เพิกถอนคำสั่งชดใช้เงินตามพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ.2539 เพราะประมาท
เลินเล่ออย่างร้ายแรงทำให้มหาวิทยาลัยเสียหาย จำนวน 3 คำวินิจฉัย

(1.2.2) คำวินิจฉัยเกี่ยวกับการขอให้เพิกถอนคำสั่งชดใช้เงินตามพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ.2539 เพราะกระทำผิด
สัญญารับทุนทำให้มหาวิทยาลัยเสียหาย จำนวน 1 คำวินิจฉัย

คำวินิจฉัยเกี่ยวกับการขอให้เพิกถอนคำสั่งชดใช้เงินตามพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ.2539 เพราะประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงทำให้มหาวิทยาลัยเสียหาย จำนวน 3 คดี					
คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด					
	เลขคดี	ประเด็นแห่งคดี	รายละเอียด	ผู้ฟ้อง	ผลคำวินิจฉัย
1	อ.358 - 360 /2549	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองออกคำสั่งโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย (อุทธรณ์คำพิพากษา)	ขอเพิกถอนคำสั่งให้ผู้ฟ้องคดีรับผิดชอบค่าสินไหมทดแทน (กรณีมีการทุจริต) ตาม พ.ร.บ. ละเมิด ในฐานะผู้บังคับบัญชา เพราะเห็นว่าตนไม่ได้ประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง	อาจารย์มหาวิทยาลัย	ผู้ฟ้องคดีได้ลงลายมือชื่อในเช็คส่งจ่ายที่ลงวันที่และระบุผู้รับเงินและจำนวนเงินแล้ว ถือว่าเป็นการลงนามตามปกติที่วิญญูชนทั่วไปกระทำ และการทุจริตเกิดจากการที่ผู้ทุจริตนำไปแก้ไขวันที่จำนวนเงิน ผู้รับเงินภายหลังที่ได้ลงลายมือชื่อไปแล้ว แม้ผู้ฟ้องคดีจะไม่ได้มีการขีดคร่อมเช็ค

					เพื่อให้มีให้มีช่องว่างในการแก้ไขข้อความ ก็เป็นการกระทำที่ขาดความระมัดระวังเพียงเล็กน้อยเท่านั้น คำสั่งที่ให้ผู้ฟ้องคดีใช้ค่าเสียหายจึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย ให้เพิกถอนคำสั่งดังกล่าว
2	อ.603/2555	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐออกคำสั่งโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย (อุทธรณ์คำพิพากษา)	ขอเพิกถอนคำสั่งให้รับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทน กรณีประมาณเลื้ออย่างร้ายแรง เพราะได้ทำกุญแจให้กับอาจารย์และเจ้าหน้าที่ที่ต้องการใช้ จนเป็นเหตุให้ทรัพย์สินเสียหาย	อาจารย์มหาวิทยาลัย	ผู้ฟ้องคดีไม่มีระบบรองรับการเก็บรักษาหรือแจกจ่ายกุญแจสำรอง ไม่ตรวจตราทรัพย์สินให้มีสภาพปลอดภัย จึงถือว่าประมาณเลื้ออย่างร้ายแรง ต้องชดใช้ค่าเสียหาย แต่ให้หักความบกพร่องส่วนรวมออกด้วย จึงพิพากษาเพิกถอนคำสั่งเฉพาะในส่วนที่เกินจำนวนที่ผู้ฟ้องคดีต้องชดใช้
คำสั่งศาลปกครองสูงสุด					
	เลขคดี	ประเด็นแห่งคดี	รายละเอียด	ผู้ฟ้อง	ผลคำวินิจฉัย
3	คำสั่ง 128/2558	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองออกคำสั่งโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย	ขอเพิกถอนคำสั่งการชดใช้เงิน เพราะประมาณเลื้ออย่างร้ายแรง เพราะได้บริหารโครงการอย่างประมาณ	อาจารย์มหาวิทยาลัย	ยกคำสั่งศาลชั้นต้นที่ให้ระงับการอายัดเงินฝาก

		(คำร้องอุทธรณ์คำสั่งกำหนดมาตรการหรือวิธีการคุ้มครองเพื่อบรรเทาทุกข์ชั่วคราวก่อนการพิพากษา)	เงินเล็กน้อยอย่างร้ายแรง จนทำให้มหาวิทยาลัยต้องจ่ายค่าเสียหายให้กับสถาบันภายนอกที่เป็นคู่ตกลงความร่วมมือทางวิชาการ		
คำวินิจฉัยเกี่ยวกับการขอให้เพิกถอนคำสั่งชดใช้เงินตามพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ.2539 เพราะกระทำผิดผิดสัญญารับทุนทำให้มหาวิทยาลัยเสียหาย จำนวน 1 คดี					
คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด					
	เลขคดี	ประเด็นแห่งคดี	รายละเอียด	ผู้ฟ้อง	ผลคำวินิจฉัย
1	อ.329/2549	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองออกคำสั่งโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย (อุทธรณ์คำพิพากษา)	ขอเพิกถอนคำสั่งเรียกให้ชดใช้เงิน ตาม พ.ร.บ. ละเมิดฯ กรณีที่อนุญาตให้ผู้ผิดสัญญาทุนลาออกจากราชการ	อาจารย์มหาวิทยาลัย	การที่ผู้ฟ้องคดีประมาณเงินเล็กน้อยในการปฏิบัติหน้าที่ทำให้ไม่สามารถให้ผู้ผิดสัญญาทุนมาทำสัญญาใหม่ต้องชำระหนี้เป็น 2 เท่าได้ ถือว่าเป็นการทำให้หน่วยงานเสียหาย และเมื่อเหตุแห่งการละเมิดเกิดก่อนวันที่ พ.ร.บ. ละเมิดฯ จะใช้บังคับ จึงไม่สามารถนำเหตุผลหย่อนความรับผิดชอบตามมาตรา 8 มาใช้ได้ ยกฟ้อง

(1.3) คำวินิจฉัยเกี่ยวกับการให้ทุนการศึกษา หรือ อบรมวิจัย 6 คำวินิจฉัย

(1.3.1) คำวินิจฉัยเกี่ยวกับการขอให้เพิกถอนประกาศผลการสอบคัดเลือกทุน จำนวน 2 คำวินิจฉัย

(1.3.2) คำวินิจฉัยเกี่ยวกับการขอให้เพิกถอนระเบียบปฏิบัติที่ต้องทำสัญญาอนุญาตให้ไปศึกษาอบรมในต่างประเทศ จำนวน 2 คำวินิจฉัย

(1.3.3) คำวินิจฉัยเกี่ยวกับการขอให้เพิกถอนคำสั่งให้ชดใช้เงิน เพราะ ถูกไล่ออก หรือ ลาออกจากราชการ ก่อนใช้ทุนครบ จำนวน 2 คำวินิจฉัย

คำวินิจฉัยเกี่ยวกับการขอให้เพิกถอนประกาศผลการสอบคัดเลือกทุน จำนวน 2 คำวินิจฉัย					
คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด					
	เลขคดี	ประเด็นแห่งคดี	รายละเอียด	ผู้ฟ้อง	ผลคำวินิจฉัย
1	อ.173/2547	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย (อุทธรณ์คำพิพากษา)	ขอเพิกถอนประกาศผลการสอบคัดเลือกทุน เพราะผู้ถูกฟ้องคดีแก้ไขคะแนนให้ลดลงเพื่อเอื้อประโยชน์แก่บุคคลบางกลุ่มให้ได้รับทุนเพราะหากไม่มีผู้ผ่านก็จะได้ทำการคัดเลือกใหม่ทั้งหมด	อาจารย์มหาวิทยาลัย	การลดเกณฑ์คะแนนลงมาเป็นการกระทำที่ขัดต่อระเบียบ คณะกรรมการสอบคัดเลือกไม่มีอำนาจปรับลดคะแนนดังกล่าวจึงทำให้การประกาศผลการสอบคัดเลือกที่มีพื้นฐานมาจากการละเมิดกฎหมายดังกล่าวจึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย ให้เพิกถอนประกาศดังกล่าว

คำสั่งศาลปกครองสูงสุด					
	เลขคดี	ประเด็นแห่งคดี	รายละเอียด	ผู้ฟ้อง	ผลคำวินิจฉัย
2	คำสั่ง 553/2546	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองออกคำสั่งโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย (คำร้องอุทธรณ์คำสั่งที่ไม่รับอุทธรณ์คำสั่งยกคำคัดค้านตุลาการศาลปกครองไว้พิจารณา)	ขอเพิกถอนประกาศผลการสอบคัดเลือกเพื่อรับทุนการศึกษาฯ	อาจารย์มหาวิทยาลัย	ไม่รับอุทธรณ์คำสั่งยกคำคัดค้านตุลาการ
คำวินิจฉัยเกี่ยวกับการขอให้เพิกถอนระเบียบปฏิบัติที่ต้องทำสัญญาอนุญาตให้ไปศึกษาอบรมในต่างประเทศ จำนวน 2 คำวินิจฉัย					
คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด					
	เลขคดี	ประเด็นแห่งคดี	รายละเอียด	ผู้ฟ้อง	ผลคำวินิจฉัย
1	อ.325/2550	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองและเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย (อุทธรณ์คำพิพากษา)	ขอเพิกถอนระเบียบปฏิบัติที่ต้องทำสัญญาอนุญาตให้ข้าราชการไปศึกษาอบรม ณ ต่างประเทศทุกครั้งที่ได้รับการขยายเวลา และเพิกถอนคำสั่งที่ให้ผู้ฟ้องคดีมาทำสัญญาเพิ่มเติม	อาจารย์มหาวิทยาลัย	ระเบียบที่กำหนดให้การจัดทำสัญญาขึ้นใหม่ดังกล่าวมีวัตถุประสงค์เพื่อความชัดเจนเกี่ยวกับระยะเวลาหรือสาระสำคัญอื่นที่เปลี่ยนแปลงไป จึงถือว่าไม่ได้เป็นการสร้างภาระเกินสมควร
คำสั่งศาลปกครองสูงสุด					
	เลขคดี	ประเด็นแห่งคดี	รายละเอียด	ผู้ฟ้อง	ผลคำวินิจฉัย
2	คำสั่ง 550/2547	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองและเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย (คำร้องอุทธรณ์คำสั่งไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณา)	ขอเพิกถอนระเบียบปฏิบัติของมหาวิทยาลัยและคำสั่งให้ผู้ฟ้องคดีจัดทำสัญญาอนุญาตให้ข้าราชการไปศึกษาฝึกอบรม หรือปฏิบัติการวิจัย ณ ต่างประเทศ	อาจารย์มหาวิทยาลัย	ให้รับคำฟ้องไว้พิจารณา

คำวินิจฉัยเกี่ยวกับการขอให้เพิกถอนคำสั่งให้ชดใช้เงิน เพราะ ถูกไล่ออก หรือ ลาออกจากราชการ ก่อนใช้ทุนครบ จำนวน 2 คำวินิจฉัย					
คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด					
	เลขคดี	ประเด็นแห่งคดี	รายละเอียด	ผู้ฟ้อง	ผลคำวินิจฉัย
1	อ.17/2557	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย (อรรถณัศคพิพาท)	ขอเพิกถอนคำสั่งให้ผู้ฟ้องคดีชดใช้ทุนเพราะลาออกจากราชการก่อนใช้ทุนครบ ทั้งที่ก่อนลาออกผู้ฟ้องคดีได้สอบถามกับทางเจ้าหน้าที่ผู้ถูกฟ้องคดีแล้ว และขอให้รับผู้ฟ้องคดีกลับเข้ารับราชการตามเดิม เพราะเมื่อทราบว่ายังใช้ทุนไม่ครบ ผู้ฟ้องคดีขอกลับเข้ารับราชการแต่ผู้ถูกฟ้องคดีมีมติให้ผู้ฟ้องคดีเข้ามาเป็นพนักงานมหาวิทยาลัย	อาจารย์มหาวิทยาลัย	การขอลาออกของผู้ฟ้องคดีเกิดจากความสมัครใจ จึงมีผลสมบูรณ์ การต้องชดใช้ตามสัญญาทุนหรือไม่ และเป็นความผิดพลาดของเจ้าหน้าที่ที่แจ้งไปว่าไม่มีภาระทุนแล้วแต่ความจริงยังมีอยู่ก็ตาม ไม่ได้ทำให้การลาออกเสียไป ยกฟ้อง
คำสั่งศาลปกครองสูงสุด					
	เลขคดี	ประเด็นแห่งคดี	รายละเอียด	ผู้ฟ้อง	ผลคำวินิจฉัย
2	คำสั่ง 552/2547	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองกระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย (คำร้องอรรถณัศคคำสั่งไม่รับคำขอให้พิจารณาชี้ขาดคดีใหม่ไว้พิจารณา)	ขอให้เพิกถอนหนังสือที่แจ้งให้ผู้ฟ้องคดีและผู้ค้าประกันชดใช้เงินตามสัญญาให้ไปศึกษา ณ ต่างประเทศ เพราะผู้ฟ้องคดีถูกไล่ออกจากราชการ อยู่ระหว่างการอุทธรณ์	อาจารย์มหาวิทยาลัย	ไม่รับคำขอให้พิจารณาพิพากษาหรือมีคำสั่งชี้ขาดคดีใหม่

(1.4) คำวินิจฉัยเกี่ยวกับคำสั่งโทษทางวินัย จำนวน 11 คำวินิจฉัย

(1.4.1) คำวินิจฉัยเกี่ยวกับการขอให้เพิกถอนคำสั่งลงโทษทางวินัยร้ายแรง จำนวน 6 คำวินิจฉัย

(1.4.2) คำวินิจฉัยเกี่ยวกับการขอให้เพิกถอนคำสั่งลงโทษทางวินัยไม่ร้ายแรง จำนวน 5 คำวินิจฉัย

คำวินิจฉัยเกี่ยวกับคำสั่งลงโทษทางวินัยร้ายแรง จำนวน 6 คำวินิจฉัย					
คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด					
	เลขคดี	ประเด็นแห่งคดี	รายละเอียด	ผู้ฟ้อง	ผลคำวินิจฉัย
1	อ.529/2551	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองและเจ้าหน้าที่ของรัฐออกคำสั่งโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย (อุทธรณ์คำพิพากษา)	ขอเพิกถอนคำสั่งไล่ออกจากราชการเพราะผู้ฟ้องคดีเกษียณอายุราชการแล้ว จึงไม่สามารถไล่ออกได้	อาจารย์มหาวิทยาลัย	ระเบียบ กค. ว่าด้วยวันออกราชการของข้าราชการครูกำหนดให้สั่งปลดออกหรือไล่ออกย้อนหลังไปถึงวันเกษียณอายุได้ ถ้าผู้นั้นได้พ้นจากราชการไปก่อนตามกฎหมายบำเหน็จบำนาญข้าราชการ คำสั่งไล่ออกผู้ฟ้องคดีออกจากราชการจึงชอบด้วยกฎหมายแล้ว ยกฟ้อง
2	อ.72/2557	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐออกคำสั่งโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย (อุทธรณ์คำพิพากษา)	ขอเพิกถอนคำสั่งเลิกจ้างเพราะไม่ดำเนินการตามขั้นตอน ตั้งเพียงกรรมการสอบข้อเท็จจริงไม่ได้ตั้งกรรมการสอบวินัย ไม่ให้โอกาสชี้แจง และขอให้ชดเชยค่าเสียหาย	อาจารย์มหาวิทยาลัย	ผู้ถูกฟ้องคดีมีอำนาจในการตั้งเพียงคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงก็ได้ และได้ดำเนินการตามขั้นตอนแล้ว ยกฟ้อง

คำสั่งศาลปกครองสูงสุด					
	เลขคดี	ประเด็นแห่งคดี	รายละเอียด	ผู้ฟ้อง	ผลคำวินิจฉัย
3	คำสั่ง 240/2545	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองออกคำสั่งโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย (คำร้องอุทธรณ์คำสั่งไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณา)	ผู้ถูกฟ้องคดีมีคำสั่งอนุญาตให้ผู้ฟ้องคดีลาออกจากการเป็นพนักงานโดยไม่เป็นธรรม	อาจารย์มหาวิทยาลัย	จำหน่ายคดี
4	คำสั่ง 521/2545	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่เจ้าหน้าที่รัฐกระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย (คำร้องอุทธรณ์คำสั่งกำหนดมาตรการหรือวิธีการคุ้มครองเพื่อบรรเทาทุกข์ชั่วคราวก่อนการพิพากษา)	ปลดออกจากพนักงานมหาวิทยาลัยตำแหน่งอาจารย์เนื่องจากกระทำความผิดวินัยร้ายแรง	อาจารย์มหาวิทยาลัย	ให้มีการคุ้มครองชั่วคราว
5	คำสั่ง อ. 143/2549	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่เจ้าหน้าที่รัฐกระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย (อุทธรณ์คำพิพากษา)	เพิกถอนคำสั่งปลดผู้ฟ้องคดีออกจากราชการเพราะกระทำผิดวินัยร้ายแรง	อาจารย์มหาวิทยาลัย	ยกคำอุทธรณ์เพราะคำอุทธรณ์ต้องห้าม (มีได้วก้นมาก่อนในศาลชั้นต้น)
6	คำสั่ง 456/2548	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่เจ้าหน้าที่รัฐกระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย (คำร้องอุทธรณ์คำสั่งไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณา) ขอเพิกถอนคำสั่งลงโทษทางวินัยขอให้สั่งให้ผู้ฟ้องคดีกลับเข้าทำงาน	ขอเพิกถอนคำสั่งลงโทษทางวินัยขอให้สั่งให้ผู้ฟ้องคดีกลับเข้าทำงาน	อาจารย์มหาวิทยาลัย	ให้รับคำฟ้องไว้พิจารณา
คำวินิจฉัยเกี่ยวกับคำสั่งลงโทษทางวินัยไม่ร้ายแรง จำนวน 5 คำวินิจฉัย					
คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด					
	เลขคดี	ประเด็นแห่งคดี	รายละเอียด	ผู้ฟ้อง	ผลคำวินิจฉัย
1	อ.392/2558	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐออกคำสั่งโดย	ขอเพิกถอนคำสั่งภาคทัณฑ์ผู้ฟ้องคดีเพราะมีปัญหาเรื่องการเบิกจ่ายเงินในโครงการที่รับผิดชอบ	อาจารย์มหาวิทยาลัย	เมื่อมีความผิดปกติเกิดขึ้นผู้ฟ้องคดีไม่ได้ดำเนินการ

		ไม่ชอบด้วยกฎหมาย (อุทธรณ์คำพิพากษา)			อันใดให้เกิดความชัดเจน จึงเข้าข่ายการไม่ปฏิบัติ ตามระเบียบและธรรมเนียม ของทางราชการ เมื่อ ผู้ถูกฟ้องคดีเห็นว่าเป็น ความผิดเพียงเล็กน้อยจึง ลงโทษภาคทัณฑ์ จึงชอบ ด้วยกฎหมายแล้ว ยกฟ้อง
2	อ.555/2559	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทาง ปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐออกคำสั่งโดย ไม่ชอบด้วยกฎหมาย (อุทธรณ์คำพิพากษา)	เพิกถอนคำสั่งลงโทษลดชั้นเงินเดือน เพราะแสดง พฤติการณ์ดูหมิ่นเหยียดหยามผู้ได้บังคับบัญชา ประพฤติดุร้ายแรง	อาจารย์ มหาวิทยาลัย	คำสั่งลงโทษชอบแล้ว ยก ฟ้อง
3	อ.891/2559	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทาง ปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐออกคำสั่งโดย ไม่ชอบด้วยกฎหมาย (อุทธรณ์คำพิพากษา)	เพิกถอนคำสั่งลงโทษลดชั้นเงินเดือน เพราะไม่ปฏิบัติ ตามระเบียบราชการเกี่ยวกับการเงิน	อาจารย์ มหาวิทยาลัย	คำสั่งลดชั้นเงินเดือน เหมาะสมแล้ว ยกฟ้อง
คำสั่งศาลปกครองสูงสุด					
	เลขคดี	ประเด็นแห่งคดี	รายละเอียด	ผู้ฟ้อง	ผลคำวินิจฉัย
4	คำสั่ง 144/2550	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐ ออกคำสั่งโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย (คำร้อง อุทธรณ์คำสั่งไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณา)	ขอเพิกถอนคำสั่งลงโทษภาคทัณฑ์และให้ชดใช้คืนเงิน ต้นทุนในการจัดทำเอกสารการสอนให้แก่ผู้ฟ้องคดี	อาจารย์ มหาวิทยาลัย	ไม่รับไว้พิจารณาเพราะยื่น ฟ้องเลยกำหนดระยะเวลา
5	คำสั่ง 372/2552	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐ ออกคำสั่งโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย (คำร้อง อุทธรณ์คำสั่งไม่รับคำขอไว้พิจารณา)	ขอให้เพิกถอนคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบหา ข้อเท็จจริงและกรรมการสอบวินัย และเพิกถอนหนังสือ ตักเตือนข้าราชการ	อาจารย์ มหาวิทยาลัย	ให้ศาลชั้นต้นรับคำฟ้องที่ ขอเพิกถอนหนังสือ ตักเตือน

(1.5) คำวินิจฉัยเกี่ยวกับการเพิกถอนคำสั่งเลื่อนชั้นเงินเดือน จำนวน 3 คำวินิจฉัย

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด					
	เลขคดี	ประเด็นแห่งคดี	รายละเอียด	ผู้ฟ้อง	ผลคำวินิจฉัย
1	อ.418/2556	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย (อุทธรณ์คำพิพากษา)	ขอเพิกถอนคำสั่งเลื่อนชั้นเงินเดือน เพราะเห็นว่าไม่เป็นธรรม (ได้เลื่อน 0.5 ขั้น)	อาจารย์มหาวิทยาลัย	การพิจารณาผลงานเพื่อเลื่อนชั้นเงินเดือนเป็นไปตามกฎ ก.พ. แล้ว ยกฟ้อง
2	อ.1072/2559	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐออกคำสั่งโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย (อุทธรณ์คำพิพากษา)	เพิกถอนคำสั่งเลื่อนชั้นเงินเดือนที่ไม่เป็นธรรม	อาจารย์มหาวิทยาลัย	ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์แล้ว ยกฟ้อง
คำสั่งศาลปกครองสูงสุด					
	เลขคดี	ประเด็นแห่งคดี	รายละเอียด	ผู้ฟ้อง	ผลคำวินิจฉัย
3	คำสั่ง 118/2546	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองกระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย (คำร้องอุทธรณ์คำสั่งไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณา)	คดีที่โอนมาจากเรื่องร้องทุกข์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ เรื่องการประเมินเลื่อนชั้นเงินเดือน	อาจารย์มหาวิทยาลัย	ไม่รับไว้พิจารณา

(1.6) คำวินิจฉัยเกี่ยวกับการต่ออายุงานหรืออายุราชการ จำนวน 6 คำวินิจฉัย

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด					
	เลขคดี	ประเด็นแห่งคดี	รายละเอียด	ผู้ฟ้อง	ผลคำวินิจฉัย
1	อ.541/2558	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองและเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย (อุทธรณ์คำพิพากษา)	ขอเพิกถอนคำสั่งไม่ขยายเวลาราชการ และให้ขยายเวลาราชการให้กับผู้ฟ้องคดี	อาจารย์มหาวิทยาลัย	ผู้ถูกฟ้องคดีมีผลงานทางวิชาการไม่ครบตามเกณฑ์การพิจารณาขยายเวลาราชการ การใช้ดุลพินิจของผู้ถูกฟ้องคดีจึงชอบแล้ว ยกฟ้อง
2	อ.415/2559	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐออกคำสั่งโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย (อุทธรณ์คำพิพากษา)	ขอให้พิจารณาการดำเนินการต่ออายุราชการ	อาจารย์มหาวิทยาลัย	การใช้ดุลพินิจไม่ต่ออายุราชการชอบแล้ว ยกฟ้อง
3	อ.1076/2559	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐออกคำสั่งโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย (อุทธรณ์คำพิพากษา)	เพิกถอนประกาศมหาวิทยาลัยเรื่องให้ข้าราชการพ้นจากราชการเพราะเหตุเกษียณอายุ เพราะไม่ให้ต่ออายุราชการ	อาจารย์มหาวิทยาลัย	การใช้ดุลพินิจไม่ต่ออายุราชการชอบแล้ว ยกฟ้อง
4	อ.1226/2559	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย (อุทธรณ์คำพิพากษา)	เพิกถอนมติไม่ให้ต่ออายุราชการ ให้ขยายเวลาออกไปอีกเป็น 65 ปี	อาจารย์มหาวิทยาลัย	ยกฟ้อง
5	อ.1519/2559	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐออกคำสั่งโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย (อุทธรณ์คำพิพากษา)	เพิกถอนมติไม่ต่ออายุราชการ	อาจารย์มหาวิทยาลัย	มติไม่ต่ออายุชอบแล้ว ยกฟ้อง (หากมีวิธีที่ดีกว่า จะมีมติต่างจากคณะกรรมการก็ได้)

คำสั่งศาลปกครองสูงสุด					
	เลขคดี	ประเด็นแห่งคดี	รายละเอียด	ผู้ฟ้อง	ผลคำวินิจฉัย
6	คำสั่ง 635/2558	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐออกกฎโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย (คำร้องอุทธรณ์คำสั่งไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณา)	ขอให้ยกเลิกประกาศ กบม. เรื่องหลักเกณฑ์และเงื่อนไขการต่อสัญญาจ้างของพนักงานมหาวิทยาลัยและการทำสัญญาจ้างที่ระยะเวลามากกว่า 4 ปี	อาจารย์ มหาวิทยาลัย	ไม่รับไว้พิจารณาเพราะยื่นฟ้องเลยกำหนดระยะเวลา

(1.7) คำวินิจฉัยเกี่ยวกับการประเมินผลงานเพื่อเลื่อนสถานะ หรือตำแหน่งทางวิชาการ จำนวน 8 คำวินิจฉัย

(1.7.1) คำวินิจฉัยเกี่ยวกับการประเมินผลงานเพื่อขอตำแหน่งทางวิชาการ จำนวน 5 คำวินิจฉัย

(1.7.2) คำวินิจฉัยเกี่ยวกับการประเมินผลงานเพื่อเปลี่ยนสถานะเป็นพนักงานมหาวิทยาลัย จำนวน 1 คำวินิจฉัย

(1.7.3) คำวินิจฉัยเกี่ยวกับการประเมินผลงานอื่น ๆ จำนวน 2 คำวินิจฉัย

คำวินิจฉัยเกี่ยวกับการประเมินผลงานเพื่อขอตำแหน่งทางวิชาการ จำนวน 3 คำวินิจฉัย					
คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด					
	เลขคดี	ประเด็นแห่งคดี	รายละเอียด	ผู้ฟ้อง	ผลคำวินิจฉัย
1	อ.772/2558	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย (อุทธรณ์คำพิพากษา)	ขอให้ผู้ฟ้องคดีเข้าสู่ตำแหน่งทางวิชาการระดับรองศาสตราจารย์ เพราะผู้ฟ้องคดีถูกพิจารณาไม่ผ่านเกณฑ์ เพราะผู้ฟ้องคดีเห็นว่าตนขอตำแหน่งทางวิชาการด้วยวิธีธรรมดา แต่กลับใช้เกณฑ์วิธีพิเศษในการพิจารณา และขอให้เลื่อนเงินเดือนตามเกณฑ์ในระดับดีเด่น	อาจารย์ มหาวิทยาลัย	ผู้ฟ้องคดีฟ้องเลยกำหนดระยะเวลา พิพากษายกฟ้อง
2	อ.232/2560	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองและเจ้าหน้าที่ของรัฐออกคำสั่งโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย (อุทธรณ์คำพิพากษา)	เพิกถอนข้อบังคับว่าด้วยหลักเกณฑ์การกำหนดตำแหน่งวิชาการ และทบทวนผลการพิจารณาคำขอกำหนดตำแหน่งทางวิชาการ	อาจารย์ มหาวิทยาลัย	เพิกถอนมติที่ไม่อนุวัติกำหนดตำแหน่งทางวิชาการของผู้ฟ้องคดี เพราะองค์ประกอบของ

					คณะกรรมการพิจารณาผลงานไม่ครบ
3	อ.274/2560	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองและเจ้าหน้าที่ของรัฐออกคำสั่งโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย (อุทธรณ์คำพิพากษา)	เพิกถอนเกณฑ์ภาระงานขั้นต่ำและเกณฑ์การจ่ายเงินรายได้ เพราะไม่ทำตามหลักเกณฑ์ และขัดกับมาตรฐานกลาง	อาจารย์มหาวิทยาลัย	การกำหนดเกณฑ์ดังกล่าวได้ทำตามหลักเกณฑ์และไม่ขัดกับระเบียบกลาง ยกฟ้อง
4	อ.527/2560	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย (อุทธรณ์คำพิพากษา)	ขอเพิกถอนมติเรื่องเกณฑ์มาตรฐานภาระงานของข้าราชการ ตำแหน่งวิชาการและประกาศเรื่องหลักเกณฑ์และวิธีการจ่ายเงินรายได้	อาจารย์มหาวิทยาลัย	เพิกถอนหลักเกณฑ์การจ่ายเงินบางส่วน เพราะไม่ดำเนินการตามที่กฎหมายกำหนด
คำสั่งศาลปกครองสูงสุด					
	เลขคดี	ประเด็นแห่งคดี	รายละเอียด	ผู้ฟ้อง	ผลคำวินิจฉัย
5	คำสั่ง 156/2546	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐออกคำสั่งโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย (คำร้องอุทธรณ์คำสั่งไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณา)	ไม่ดำเนินการตั้งกรรมการอ่านผลงาน ขอให้สั่งให้ผู้ถูกฟ้องคดีแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิ 3 คน อ่านผลงานทางวิชาการของผู้ฟ้องคดีในการขอกำหนดตำแหน่งรองศาสตราจารย์	อาจารย์มหาวิทยาลัย	ไม่รับไว้พิจารณาเพราะผู้ฟ้องคดีไม่รอผลการร้องทุกข์ภายในฝ่ายปกครองก่อน จึงถือว่ายังมิได้ดำเนินการแก้ไขภายในฝ่ายปกครอง
คำวินิจฉัยเกี่ยวกับการประเมินผลงานเพื่อเปลี่ยนสถานะ จำนวน 1 คำวินิจฉัย					
คำสั่งศาลปกครองสูงสุด					
	เลขคดี	ประเด็นแห่งคดี	รายละเอียด	ผู้ฟ้อง	ผลคำวินิจฉัย
6	คำสั่ง 450/2547	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐออกคำสั่งโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย (คำร้องอุทธรณ์คำสั่งไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณา)	เพิกถอนการแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินผลงานผู้ฟ้องคดีในการเปลี่ยนสภาพเป็นพนักงานมหาวิทยาลัย (ขอเปลี่ยนกรรมการครั้งที่ 2)	อาจารย์มหาวิทยาลัย	ไม่รับไว้พิจารณาเพราะไม่ได้เป็นผู้เดือดร้อนเสียหาย

คำวินิจฉัยเกี่ยวกับการประเมินผลงานอื่น ๆ จำนวน 2 คำวินิจฉัย					
คำสั่งศาลปกครองสูงสุด					
	เลขคดี	ประเด็นแห่งคดี	รายละเอียด	ผู้ฟ้อง	ผลคำวินิจฉัย
1	คำสั่ง 297/2553	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐออกคำสั่งโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย (คำร้องอุทธรณ์คำสั่งไม่รับคำฟ้องบางข้อหาและไม่รับคำฟ้องที่ฟ้องผู้ถูกฟ้องคดีบางรายไว้พิจารณา)	เพิกถอนมติที่เห็นว่าผลงานของผู้ฟ้องคดีไม่เข้าหลักเกณฑ์ และการดำเนินการอื่นที่เกี่ยวข้อง	อาจารย์มหาวิทยาลัย (ข้าราชการบำนาญ)	ไม่รับบางคำขอไว้พิจารณา เพราะไม่ได้เป็นผู้เดือดร้อนเสียหาย
2	คำสั่ง 62/2546	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐออกคำสั่งโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย (คำร้องอุทธรณ์คำสั่งไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณา)	ขอให้เพิกถอนการประเมินการปฏิบัติงานที่ต่ำกว่าความเป็นจริง	อาจารย์มหาวิทยาลัย	ให้ศาลชั้นต้นรับไว้พิจารณา

(1.8) คำวินิจฉัยเกี่ยวกับประเด็นอื่น ๆ จำนวน 11 คำวินิจฉัย

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด					
	เลขคดี	ประเด็นแห่งคดี	รายละเอียด	ผู้ฟ้อง	ผลคำวินิจฉัย
1	อ.196/2549	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองกระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย (อุทธรณ์คำพิพากษา)	ขอให้มีสิทธิเบิกค่าเช่าบ้านย้อนไปจนถึงเวลาที่ผู้ถูกฟ้องคดีมีคำสั่งระงับการเบิกค่าเช่าบ้าน เพราะได้จัดให้มีบ้านพักให้กับคู่สมรสแล้ว	อาจารย์มหาวิทยาลัย	การที่ผู้ฟ้องคดีที่ 1 เบิกค่าเช่าบ้านเพื่อนำไปชำระค่าเช่าซื้อมาตั้งแต่วันที่สมรสกับผู้ฟ้องคดีที่ 2 และภายหลังผู้ฟ้องคดีที่ 2 ได้ขอออกไปอยู่กับผู้ฟ้องคดีที่ 1 แทนการอยู่บ้านสวัสดิการแล้ว ถือว่าผู้ฟ้อง

					คดีที่ 1 ยังมีสิทธิในการ เบิกค่าเช่าบ้านอยู่ ให้คืน สิทธิเบิกค่าเช่าบ้านแก่ผู้ ฟ้องคดีที่ 1
2	อ.376/2556	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทาง ปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการ โดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย (อุทธรณ์คำ พิพากษา)	ขอเพิกถอนคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีและทบทวนคำวินิจฉัย คณะกรรมการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร ที่ไม่ให้เปิดเผย ข้อมูลแก่ผู้ฟ้องคดี	อาจารย์ มหาวิทยาลัย	ผู้ถูกฟ้องคดี (มหาวิทยาลัย) ได้ส่งข้อมูล ข่าวสารให้ผู้ฟ้องคดีแล้ว จึงไม่มีประเด็นที่จะต้อง วินิจฉัยอีก
3	อ.532/2559	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทาง ปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการ โดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย (อุทธรณ์คำ พิพากษา)	ขอให้ชดใช้ค่าเสียหายในการที่ผู้ฟ้องคดีต้องออกจาก ราชการ	อาจารย์ มหาวิทยาลัย	ให้ศาลชั้นต้นรับไว้ พิจารณา
4	อ.1171/2559	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐ กระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย (อุทธรณ์คำพิพากษา)	ขอให้คืนสิทธิการดำเนินการโครงการวิจัยพร้อม งบประมาณให้แก่ผู้ฟ้องคดี	อาจารย์ มหาวิทยาลัย	ยกฟ้องเพราะมิใช่ผู้ เดือดร้อนเสียหาย
คำสั่งศาลปกครองสูงสุด					
	เลขคดี	ประเด็นแห่งคดี	รายละเอียด	ผู้ฟ้อง	ผลคำวินิจฉัย
5	คำสั่ง 342/2546	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่เจ้าหน้าที่รัฐกระทำ การโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย (คำร้อง อุทธรณ์คำสั่งไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณา)	เพิกถอนคำสั่งถอดถอนออกจากตำแหน่ง และขอแก้ไข ข้อมูลการถูกถอดถอนออกจากระบบทะเบียน	อาจารย์ มหาวิทยาลัย	ไม่รับฟ้องและจำหน่ายคดี
6	คำสั่ง 470/2547	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐ ออกคำสั่งโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย (คำร้อง อุทธรณ์คำสั่งไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณา)	เพิกถอนมติไม่รับเรื่องร้องทุกข์ของผู้ฟ้องคดี	อาจารย์ มหาวิทยาลัย	ไม่รับคำฟ้องเพราะยังไม่ได้ ดำเนินการแก้ไขเยียวยา ภายในฝ่ายปกครองก่อน

7	คำสั่ง 131/2548	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐ กระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย (คำร้อง อุทธรณ์คำสั่งไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณา)	ขอให้เพิกถอนมติไม่รับเรื่องราวร้องทุกข์ของผู้ฟ้องคดี	อาจารย์ มหาวิทยาลัย	ไม่รับไว้พิจารณาเพราะ ไม่ได้เป็นผู้เดือดร้อน เสียหาย
8	คำสั่ง 548/2552	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่เจ้าหน้าที่รัฐกระทำ การโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย (คำร้อง อุทธรณ์คำสั่งไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณา)	ขอให้มีคำสั่งยกเลิกการทុบอาคารในส่วนที่ไม่เกี่ยวข้อง กับการสร้างอุโมงค์รถไฟใต้ดิน (สั่งห้ามการกระทำ) และ จัดทำ HIA รวมทั้งความเห็นของผู้มีส่วนได้เสีย	อาจารย์ มหาวิทยาลัย	ไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณา เพราะเป็นเพียงการ ดำเนินการภายใน
9	คำสั่ง 153/2559	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทาง ปกครองและเจ้าหน้าที่ของรัฐออกคำสั่งโดย ไม่ชอบด้วยกฎหมาย (คำร้องอุทธรณ์คำสั่ง ไม่รับคำขอไว้พิจารณาใหม่)	ขอเพิกถอนคำสั่งสภามหาวิทยาลัย	อาจารย์ มหาวิทยาลัย	ไม่รับไว้พิจารณา เพราะคำ ร้องไม่เพียงพอที่จะ เปลี่ยนแปลงคำสั่งศาลได้
10	คำสั่ง 610/2559	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่เจ้าหน้าที่รัฐกระทำ การโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย (คำร้อง อุทธรณ์คำสั่งไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณา)	ฟ้องว่าอธิการบดีลงนามในระเบียบมหาวิทยาลัยว่าด้วย ค่าตอบแทนพิเศษอธิการบดีโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย	อาจารย์ มหาวิทยาลัย	ไม่รับไว้พิจารณาเพราะ ไม่ได้เป็นผู้เดือดร้อน เสียหาย
11	คำสั่ง 578/2560	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่เจ้าหน้าที่รัฐกระทำ การโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย (คำร้อง อุทธรณ์คำสั่งไม่รับคำขอไว้พิจารณาใหม่)	เพิกถอนประกาศมหาวิทยาลัยเรื่องรายชื่อผู้ได้รับรางวัล ของมหาวิทยาลัย	อาจารย์ มหาวิทยาลัย	ไม่รับคำขอให้พิจารณา พิพากษาหรือมีคำสั่งชี้ขาด คดีใหม่

(2) คำวินิจฉัยศาลปกครองสูงสุดที่ “เจ้าหน้าที่มหาวิทยาลัย” เป็นผู้ฟ้องคดี

ปรากฏคำวินิจฉัยของศาลปกครองสูงสุดในกรณีที่เจ้าหน้าที่มหาวิทยาลัยเป็นผู้ฟ้องมหาวิทยาลัยต่อศาลปกครอง 46 คำวินิจฉัย (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด 38 คำพิพากษา และคำสั่งศาลปกครองสูงสุด 8 คำสั่ง) โดยสามารถพิจารณาตามประเด็นแห่งคดีที่พิพาทดังต่อไปนี้

(2.1) คำวินิจฉัยเกี่ยวกับการลงโทษทางวินัย จำนวน 9 คำวินิจฉัย

(2.1.1) คำวินิจฉัยกรณีการดำเนินการก่อนการออกคำสั่งลงโทษทางวินัย จำนวน 2 คำวินิจฉัย

(2.1.2) คำวินิจฉัยกรณีปลดออกจากราชการ จำนวน 3 คำวินิจฉัย

(2.1.3) คำวินิจฉัยกรณีไล่ออกจากราชการ จำนวน 3 คำวินิจฉัย

(2.1.4) คำวินิจฉัยกรณีการลงโทษภาคทัณฑ์และตัดค่าจ้าง จำนวน 1 คำวินิจฉัย

คำวินิจฉัยกรณีการดำเนินการก่อนการออกคำสั่งลงโทษทางวินัย จำนวน 2 คำวินิจฉัย					
คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด					
	เลขคดี	ประเด็นแห่งคดี	รายละเอียด	ผู้ฟ้อง	ผลคำวินิจฉัย
1	อ.2151/2559	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐออกคำสั่งโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย (อุทธรณ์คำพิพากษา)	เพิกถอนมติยกคำร้องทุกข์กรณีการใส่ความแทรกแซงการพิจารณาสอบวินัยของผู้ฟ้องคดี เพราะเห็นว่าคณะกรรมการการอุทธรณ์ร้องทุกข์ไม่เปิดโอกาสให้ชี้แจง	เจ้าหน้าที่มหาวิทยาลัย	การพิจารณาเรื่องร้องทุกข์ได้เปิดโอกาสให้ผู้ฟ้องคดีชี้แจงแสดงหลักฐานของตนแล้ว ยกฟ้อง
คำสั่งศาลปกครองสูงสุด					
	เลขคดี	ประเด็นแห่งคดี	รายละเอียด	ผู้ฟ้อง	ผลคำวินิจฉัย
2	คำสั่ง 127/2550	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐออกคำสั่งโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย (คำร้องอุทธรณ์คำสั่งไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณา)	ขอเพิกถอนคำสั่งแต่งตั้งและระงับการดำเนินการของคณะกรรมการสอบสวน	เจ้าหน้าที่มหาวิทยาลัย	ไม่รับไว้พิจารณาเพราะไม่ได้เป็นผู้เดือดร้อนเสียหาย

คำวินิจฉัยกรณีปลดออกจากราชการ จำนวน 3 คำวินิจฉัย					
คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด					
	เลขคดี	ประเด็นแห่งคดี	รายละเอียด	ผู้ฟ้อง	ผลคำวินิจฉัย
1	อ.2/2549	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐออกคำสั่งโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย (อุทธรณ์คำพิพากษา)	ขอเพิกถอนคำสั่งปลดผู้ฟ้องคดีออกจากราชการเพราะขาดงานเกิน 15 วัน โดยเห็นว่าไม่เป็นธรรม ถูกกลั่นแกล้ง เพราะผู้ฟ้องคดีเป็นโรคจิตเวช ต้องเข้ารับการรักษา อีกทั้งได้ลาป่วยและยื่นใบรับรองแพทย์แล้ว	เจ้าหน้าที่มหาวิทยาลัย	ผู้ฟ้องคดีได้ลาป่วยอย่างถูกต้อง ทำให้เมื่อตัดวันทีลาออกไปจึงไม่ได้ขาดงานเกิน 15 วัน การปลดผู้ฟ้องคดีออกจากราชการจึงเป็นการใช้ดุลพินิจที่มีชอบ ให้เพิกถอนคำสั่งดังกล่าว
2	อ.270/2556	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองกระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย (อุทธรณ์คำพิพากษา)	ขอเพิกถอนคำสั่งปลดออกจากราชการ เพราะแก้ไขคะแนนของผู้เข้าทดสอบภาษาอังกฤษเพื่อประกอบการพิจารณาเลื่อนระดับหรือเปลี่ยนตำแหน่ง	เจ้าหน้าที่มหาวิทยาลัย	กระบวนการสอบข้อเท็จจริงได้กระทำถูกต้องตามที่กฎหมายกำหนดแล้ว เมื่อพิจารณาพยานหลักฐานแล้วเห็นว่า เป็นการประพฤติดิวินัยร้ายแรง การลงโทษปลดออกจึงชอบด้วยกฎหมายแล้ว
3	อ.153/2557	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองและเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย (อุทธรณ์คำพิพากษา)	ขอเพิกถอนคำสั่งลงโทษปลดออกจากราชการเพราะผู้ฟ้องคดีนำข้อสอบออกมาจากห้องถ่ายเอกสารและนำไปให้ผู้ลงทะเบียนเรียน จนต้องมีการยกเลิกการสอบครั้งนั้น	เจ้าหน้าที่มหาวิทยาลัย	การที่ผู้ฟ้องคดีนำข้อสอบซึ่งเป็นความลับออกไปให้ผู้ลงทะเบียนเรียนก่อนวันสอบ และมีการยกเลิกการสอบในภายหลัง จึงถือว่า

					ก่อผลเสียหายร้ายแรง การกำหนดลงโทษปลด ออกเป็นโทษที่เหมาะสม กับความผิดแล้ว
คำวินิจฉัยกรณีไล่ออกจากราชการ จำนวน 3 คำวินิจฉัย					
คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด					
	เลขคดี	ประเด็นแห่งคดี	รายละเอียด	ผู้ฟ้อง	ผลคำวินิจฉัย
1	อ.88/2556	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐออกคำสั่งโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย (อุทธรณ์คำพิพากษา)	ขอเพิกถอนคำสั่งไล่ออกจากราชการเพราะไม่ดำเนินการเกี่ยวกับเรื่องการเงินตามหน้าที่ มีพฤติกรรมส่อทุจริตและขอให้ชดเชยค่าเสียหาย	เจ้าหน้าที่มหาวิทยาลัย	ผู้ฟ้องคดีปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวมาเป็นเวลานานจึงต้องมีความชำนาญและเข้าใจขั้นตอนเป็นอย่างดี อีกทั้งยังไม่สามารถโต้แย้งข้อกล่าวหาได้ จึงถือว่าเป็นการละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ ทุจริตต่อหน้าที่ราชการ การลงโทษไล่ผู้ฟ้องคดีออกจากราชการจึงชอบแล้ว
2	อ.410/2559	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐออกคำสั่งโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย (อุทธรณ์คำพิพากษา)	เพิกถอนคำสั่งลงโทษไล่ออกจากราชการ	เจ้าหน้าที่มหาวิทยาลัย	เพิกถอนคำสั่งไล่ออกเพราะพฤติการณ์เพียงปลดออก
3	อ.1752/2559	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองและเจ้าหน้าที่ของรัฐออกคำสั่งโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย (อุทธรณ์คำพิพากษา)	ขอเพิกถอนคำสั่งลงโทษผู้ฟ้องคดีไล่ออกจากพนักงานในสถาบันอุดมศึกษา	เจ้าหน้าที่มหาวิทยาลัย	กระบวนการชอบแล้ว ยกฟ้อง

คำวินิจฉัยกรณีการลงโทษกรณีภาคทัณฑ์และตัดค่าจ้าง จำนวน 1 คำวินิจฉัย					
คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด					
	เลขคดี	ประเด็นแห่งคดี	รายละเอียด	ผู้ฟ้อง	ผลคำวินิจฉัย
1	คำสั่ง 109/2546	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย (คำร้องอุทธรณ์คำสั่งไม่รับคำฟ้องบางข้อหาไว้พิจารณา)	สั่งให้ผู้ฟ้องคดีปฏิบัติงานไม่ตรงกับหน้าที่ ถูกสั่งลงโทษภาคทัณฑ์และตัดค่าจ้าง	เจ้าหน้าที่มหาวิทยาลัย	ไม่รับบางข้อกล่าวหาไว้พิจารณา

(2.2) คำวินิจฉัยเกี่ยวกับคำสั่งให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนจากการกระทำละเมิด 21 คดี

(2.2.1) คำวินิจฉัยกรณีคำสั่งให้เจ้าหน้าที่ต้องรับผิดชอบเพราะกระทำละเมิดด้วยตนเอง จำนวน 10 คำวินิจฉัย

(2.2.2) คำวินิจฉัยกรณีคำสั่งให้เจ้าหน้าที่ต้องรับผิดชอบในฐานะผู้บังคับบัญชาเจ้าหน้าที่ผู้ทำละเมิด จำนวน 11 คำวินิจฉัย

คำวินิจฉัยกรณีคำสั่งให้เจ้าหน้าที่ต้องรับผิดชอบเพราะกระทำละเมิดด้วยตนเอง จำนวน 10 คำวินิจฉัย					
คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด					
	เลขคดี	ประเด็นแห่งคดี	รายละเอียด	ผู้ฟ้อง	ผลคำวินิจฉัย
1	อ.79/2549	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองออกคำสั่งโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย (อุทธรณ์คำพิพากษา)	ขอเพิกถอนคำสั่งให้ชดใช้ค่าเสียหายเพราะประมาท เลินเล่ออย่างร้ายแรงกรณีคอมพิวเตอร์ของรัฐสูญหายในขณะที่เฝ้ายาม เนื่องจากเข้าไปนอนพัก	เจ้าหน้าที่มหาวิทยาลัย	การที่คณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงไม่มีหลักฐานว่าคอมพิวเตอร์หายไปในขณะที่ผู้ฟ้องคดีเข้าไปนอนพักอยู่ จึงยังถือไม่ได้ว่าผู้ฟ้องคดีจงใจหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงทำให้

					คอมพิวเตอร์หายไป ให้ เพิกถอนคำสั่งให้ชดใช้เงิน
2	อ.539/2554	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทาง ปกครองออกคำสั่งโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย (อุทธรณ์คำพิพากษา)	ขอเพิกถอนคำสั่งให้ชดใช้ค่าเสียหายกรณีคอมพิวเตอร์ ของรัฐสูญหายไป โดยผู้ฟ้องคดีทั้งสองเป็นผู้ถือฤทธา	เจ้าหน้าที่ มหาวิทยาลัย	ผู้ฟ้องคดีประมาณเลินเล่อ อย่างร้ายแรง กระทำ ละเมิดจริง แต่ให้ กำหนดค่าสินไหมทดแทน น้อยลงโดยหักความ บกพร่องของระบบการ ดำเนินงานส่วนรวมออก ด้วย เพิกถอนคำสั่งเฉพาะ จำนวนเงินที่เกินส่วนความ รับผิดชอบ
3	อ.556/2554	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทาง ปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการ โดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย (อุทธรณ์คำ พิพากษา)	ขอเพิกถอนคำสั่งให้รับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทน กรณี ประมาณเลินเล่ออย่างร้ายแรง ทำให้คนร้ายเข้าไป โจรกรรมทรัพย์สิน	เจ้าหน้าที่ มหาวิทยาลัย	การที่ทรัพย์สินถูก โจรกรรมเกิดจากการที่ ผู้อื่นนำของทรัพย์สินไป เก็บไว้ในห้องที่ไม่มีฤทธา จึงไม่ได้เป็นความผิดของผู้ ฟ้องคดี ให้เพิกถอนคำสั่งที่ ให้ผู้ฟ้องคดีชดใช้ ค่าเสียหาย
4	อ.345/2555	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทาง ปกครองกระทำการโดยไม่ชอบด้วย กฎหมาย (อุทธรณ์คำพิพากษา)	ขอเพิกถอนคำสั่งให้รับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทน กรณี ประมาณเลินเล่ออย่างร้ายแรง เป็นเหตุให้ทรัพย์สินหาย (เครื่องคอมพิวเตอร์สำนักงานสูญหาย)	เจ้าหน้าที่ มหาวิทยาลัย	การที่ผู้ฟ้องคดีแขวน ฤทธาห้องไว้ที่โต๊ะทำงาน ให้ผู้อื่นเห็นโดยง่าย เป็น การประมาณเลินเล่ออย่าง

					ร้ายแรง ให้ชดใช้ ค่าเสียหาย แต่ให้ลดค่าสิน ไหมทดแทนลงตามระดับ ความร้ายแรง
5	อ.344/2559	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทาง ปกครองออกคำสั่งทางปกครองโดยไม่ชอบ ด้วยกฎหมาย (อุทธรณ์คำพิพากษา)	ขอเพิกถอนคำสั่งให้ผู้ฟ้องคดีรับผิดชอบค่าสินไหม ทดแทน ตาม พ.ร.บ. ละเมิด กรณีคำนวณค่าเสียหาย กรณีผิดสัญญาผิดพลาด	เจ้าหน้าที่ มหาวิทยาลัย	ผู้ฟ้องคดีประมาณเงินแล้ว อย่างร้ายแรง กระทำ ละเมิดจริง แต่ให้ กำหนดค่าสินไหมทดแทน น้อยลงโดยหักความ บกพร่องของระบบการ ดำเนินงานส่วนรวมออก ด้วย เพิกถอนคำสั่งเฉพาะ จำนวนเงินที่เกินส่วนความ รับผิดชอบ
6	อ.423/2559	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทาง ปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐออกคำสั่งโดย ไม่ชอบด้วยกฎหมาย (อุทธรณ์คำพิพากษา)	ขอเพิกถอนคำสั่งให้รับผิดชอบชดใช้ค่าสินไหมทดแทน กรณี มีทรัพย์สินหาย (เครื่องคอมพิวเตอร์สำนักงานสูญหาย)	เจ้าหน้าที่ มหาวิทยาลัย	เพิกถอนคำสั่งให้เจ้าหน้าที่ ชดใช้ทางละเมิด
7	อ.1431/2559	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐ ออกคำสั่งโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย (อุทธรณ์ คำพิพากษา)	เพิกถอนคำสั่งให้เจ้าหน้าที่ชดใช้เงินค่าเสียหายจากการ ทำละเมิด	เจ้าหน้าที่ มหาวิทยาลัย	ผู้ฟ้องคดีประมาณเงินแล้ว อย่างร้ายแรง กระทำ ละเมิดจริง แต่ให้ กำหนดค่าสินไหมทดแทน น้อยลงโดยหักความ บกพร่องของระบบการ ดำเนินงานส่วนรวมออก

					ด้วย เพิกถอนคำสั่งเฉพาะ จำนวนเงินที่เกินส่วนความ รับผิดชอบ
8	อ.1633/2559	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทาง ปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการ โดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย (อุทธรณ์คำ พิพากษา)	ขอเพิกถอนคำสั่งที่เรียกให้ผู้ฟ้องคดีชดใช้ค่าสินไหม ทดแทน	เจ้าหน้าที่ มหาวิทยาลัย	มิได้กระทำโดยประมาท เพิกถอนคำสั่งเรียกให้ใช้ เงิน
9	อ.1697/2559	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐ ออกคำสั่งโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย (อุทธรณ์ คำพิพากษา)	ขอเพิกถอนคำสั่งให้ผู้ฟ้องคดีชดใช้ค่าสินไหมทดแทน และเพิกถอนผลการพิจารณาอุทธรณ์	เจ้าหน้าที่ มหาวิทยาลัย	ผู้ฟ้องคดีประมาทเลินเล่อ อย่างร้ายแรง กระทำ ละเมิดจริง แต่ให้ กำหนดค่าสินไหมทดแทน น้อยลงโดยหักความ บกพร่องของระบบการ ดำเนินงานส่วนรวมออก ด้วย เพิกถอนคำสั่งเฉพาะ จำนวนเงินที่เกินส่วนความ รับผิดชอบ
10	อ.44 - 50 /2559	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐ ออกคำสั่งโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย (อุทธรณ์ คำพิพากษา)	ขอเพิกถอนคำสั่งให้ผู้ฟ้องคดีรับผิดชอบค่าสินไหม ทดแทน (กรณีมีการทุจริต) ตาม พ.ร.บ ละเมิด	เจ้าหน้าที่ มหาวิทยาลัย	ให้เรียกได้เฉพาะความผิด ที่เกิดขึ้นหลังจาก พ.ร.บ. ละเมิดบังคับใช้ กำหนดค่า สินไหมทดแทนน้อยลง ตามระดับความร้ายแรง

คำวินิจฉัยกรณีคำสั่งให้เจ้าหน้าที่ต้องรับผิดชอบในฐานะผู้บังคับบัญชาเจ้าหน้าที่ผู้ทำละเมิด จำนวน 11 คำวินิจฉัย					
คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด					
	เลขคดี	ประเด็นแห่งคดี	รายละเอียด	ผู้ฟ้อง	ผลคำวินิจฉัย
1	อ.214/2549	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองออกคำสั่งโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย (อุทธรณ์คำพิพากษา)	ขอเพิกถอนคำสั่งให้ผู้ฟ้องคดีรับผิดชอบค่าสินไหมทดแทน (กรณีมีการทุจริต) ตาม พ.ร.บ. ละเมิด ในฐานะผู้บังคับบัญชา เพราะเห็นว่าเป็นความผิดส่วนตัว ยากต่อการควบคุม	เจ้าหน้าที่มหาวิทยาลัย	ยกฟ้องกรณีที่การละเมิดเกินก่อนที่ พ.ร.บ. ละเมิดใช้บังคับ และกำหนดค่าสินไหมทดแทนน้อยลงตามระดับความร้ายแรง โดยหักความบกพร่องของหน่วยงานออกด้วยสำหรับความผิดที่เกิดขึ้นหลัง พ.ร.บ. ละเมิด ใช้บังคับ
2	อ.292-293 /2549	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองกระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย (อุทธรณ์คำพิพากษา)	ขอเพิกถอนคำสั่งให้ผู้ฟ้องคดีรับผิดชอบค่าสินไหมทดแทน (กรณีมีการทุจริต) ตาม พ.ร.บ. ละเมิด ในฐานะผู้บังคับบัญชา เพราะเห็นว่าตนไม่ได้ประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง	เจ้าหน้าที่มหาวิทยาลัย	ผู้ถูกฟ้องคดียังไม่ได้ดำเนินการสอบข้อเท็จจริงกรณีเจ้าหน้าที่กระทำละเมิดอย่างครบถ้วนกับผู้ฟ้องคดี คำสั่งให้ชดใช้เงินจึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย ให้เพิกถอนคำสั่งดังกล่าว
3	อ.659/2555	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองและเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย (อุทธรณ์คำพิพากษา)	ขอเพิกถอนคำสั่งให้ผู้ฟ้องคดีรับผิดชอบค่าสินไหมทดแทน (กรณีมีการทุจริต) ตาม พ.ร.บ. ละเมิด ในฐานะผู้บังคับบัญชา เพราะเห็นว่าตนไม่ได้ทำละเมิด และสามารถบังคับเอากับผู้ทุจริตได้อยู่แล้ว	เจ้าหน้าที่มหาวิทยาลัย	ผู้ฟ้องคดีประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงละเมิดผู้ถูกฟ้องคดีจริง แต่การเรียกค่าสินไหมกรณีละเมิดของเจ้าหน้าที่ไม่ให้นำหลัก

					ลูกหนี้รวมมาใช้ จึง พิพากษาเพิกถอนคำสั่ง เฉพาะในส่วนที่เกินจำนวน ที่ผู้ฟ้องคดีต้องชดใช้
4	อ.471-474 /2558	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทาง ปกครองออกคำสั่งโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย (อุทธรณ์คำพิพากษา)	ขอเพิกถอนคำสั่งให้ผู้ฟ้องคดีรับผิดชอบค่าสินไหม ทดแทน (กรณีมีการทุจริต) ตาม พ.ร.บ. ละเมิด ในฐานะ ผู้บังคับบัญชา เพราะเห็นว่าเกิดจากความบกพร่องของ ระบบการดำเนินงานส่วนรวม	เจ้าหน้าที่ มหาวิทยาลัย	ผู้ฟ้องคดีประมาณเส้นเล่อ อย่างร้ายแรง กระทำ ละเมิดจริง แต่ให้ กำหนดค่าสินไหมทดแทน น้อยลงโดยหักความ บกพร่องของระบบการ ดำเนินงานส่วนรวมออก ด้วย เพิกถอนคำสั่งเฉพาะ จำนวนเงินที่เกินส่วนความ รับผิดชอบ
5	อ.784/2558	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทาง ปกครองและเจ้าหน้าที่ของรัฐออกคำสั่งโดย ไม่ชอบด้วยกฎหมาย (อุทธรณ์คำพิพากษา)	ขอเพิกถอนคำสั่งให้ผู้ฟ้องคดีรับผิดชอบค่าสินไหม ทดแทน (กรณีมีการทุจริต) ตาม พ.ร.บ. ละเมิด ในฐานะ ผู้บังคับบัญชา เพราะเห็นว่าตนไม่ได้ประมาณเส้นเล่อ อย่างร้ายแรง	เจ้าหน้าที่ มหาวิทยาลัย	ผู้ฟ้องคดีประมาณเส้นเล่อ อย่างร้ายแรง กระทำ ละเมิดจริง แต่ให้ กำหนดค่าสินไหมทดแทน น้อยลงโดยหักความ บกพร่องของระบบการ ดำเนินงานส่วนรวมออก ด้วย เพิกถอนคำสั่งเฉพาะ จำนวนเงินที่เกินส่วนความ รับผิดชอบ

6	อ.1068/2558	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองและเจ้าหน้าที่ของรัฐออกคำสั่งโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย (อุทธรณ์คำพิพากษา)	ขอเพิกถอนคำสั่งให้ผู้ฟ้องคดีรับผิดชอบค่าสินไหมทดแทน (กรณีมีการทุจริต) ตาม พ.ร.บ. ละเมิด ในฐานะผู้บังคับบัญชา เพราะเห็นว่าตนไม่ได้ประมาณเส้นเล่ออย่างร้ายแรง	เจ้าหน้าที่มหาวิทยาลัย	การดำเนินการความรับผิดชอบทางละเมิดไม่เป็นไปตามขั้นตอน ไม่ได้แจ้งต่อกระทรวงการคลัง จึงเป็นการออกคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ให้เพิกถอนคำสั่งดังกล่าว
7	อ.284/2559	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองและเจ้าหน้าที่ของรัฐออกคำสั่งโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย (อุทธรณ์คำพิพากษา)	ขอเพิกถอนคำสั่งให้ผู้ฟ้องคดีรับผิดชอบค่าสินไหมทดแทน (กรณีมีการทุจริต) ตาม พ.ร.บ. ละเมิด ในฐานะผู้บังคับบัญชา เพราะเห็นว่าตนไม่ได้ประมาณเส้นเล่ออย่างร้ายแรง	เจ้าหน้าที่มหาวิทยาลัย	ผู้ฟ้องคดีประมาณเส้นเล่ออย่างร้ายแรง กระทำละเมิดจริง แต่ให้กำหนดค่าสินไหมทดแทนน้อยลงโดยหักความบกพร่องของระบบการดำเนินงานส่วนรวมออกด้วย เพิกถอนคำสั่งเฉพาะจำนวนเงินที่เกินส่วนความรับผิดชอบ
8	อ.311/2559	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองและเจ้าหน้าที่ของรัฐออกคำสั่งโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย (อุทธรณ์คำพิพากษา)	ขอเพิกถอนคำสั่งให้ผู้ฟ้องคดีรับผิดชอบค่าสินไหมทดแทน (กรณีมีการทุจริต) ตาม พ.ร.บ. ละเมิด ในฐานะผู้บังคับบัญชา	เจ้าหน้าที่มหาวิทยาลัย	ผู้ฟ้องคดีประมาณเส้นเล่ออย่างร้ายแรง กระทำละเมิดจริง แต่ให้กำหนดค่าสินไหมทดแทนน้อยลงโดยหักความบกพร่องของระบบการดำเนินงานส่วนรวมออก

					ด้วย เพิกถอนคำสั่งเฉพาะ จำนวนเงินที่เกินส่วนความ รับผิดชอบ
9	อ.572/2559	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทาง ปกครองออกคำสั่งโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย (อุทธรณ์คำพิพากษา)	เพิกถอนคำสั่งให้ผู้ฟ้องคดีใช้ค่าสินไหมทดแทน กรณี ประมาณเงินค่าเสียหายอย่างร้ายแรงให้ผู้ได้บังคับบัญชาชดเชย ทรัพย์สิน	เจ้าหน้าที่ มหาวิทยาลัย	คำสั่งเรียกให้ชดใช้เป็นไป ตามระดับความร้ายแรง แล้ว ยกฟ้อง
10	อ.684/2559	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทาง ปกครองออกคำสั่งโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย (อุทธรณ์คำพิพากษา)	เพิกถอนคำสั่งให้ผู้ฟ้องคดีใช้ค่าสินไหมทดแทน กรณี ประมาณเงินค่าเสียหายอย่างร้ายแรงให้ผู้ได้บังคับบัญชาชดเชย ทรัพย์สิน	เจ้าหน้าที่ มหาวิทยาลัย	คำสั่งเรียกให้ชดใช้เป็นไป ตามระดับความร้ายแรง แล้ว ยกฟ้อง
11	อ.617/2560	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทาง ปกครองออกคำสั่งโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย (อุทธรณ์คำพิพากษา)	เพิกถอนคำสั่งให้ชดใช้เงินเนื่องจากการปฏิบัติหน้าที่โดย ประมาณเงินค่าเสียหายเพราะผู้ได้บังคับบัญชาทุจริต	เจ้าหน้าที่ มหาวิทยาลัย	เพิกถอนคำสั่งในส่วนที่ให้ ชดใช้เงินเพราะไม่เป็นการ ประมาณเงินค่าเสียหาย อย่างร้ายแรง เพราะได้มีการ กำกับดูแลตามสายบังคับ บัญชาแล้ว

(2.3) คำวินิจฉัยเกี่ยวกับสิทธิเบิกค่าเช่าบ้าน จำนวน 3 คำวินิจฉัย

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด					
	เลขคดี	ประเด็นแห่งคดี	รายละเอียด	ผู้ฟ้อง	ผลคำวินิจฉัย
1	อ.164/2550	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทาง ปกครองออกคำสั่งโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย (อุทธรณ์คำพิพากษา)	ขอเพิกถอนคำสั่งระงับสิทธิเบิกค่าเช่าบ้านและให้นำค่า เช่าบ้านที่เบิกไปแล้วมาคืน	เจ้าหน้าที่ มหาวิทยาลัย	ไม่ว่าข้าราชการประเภทใด ก็ถือว่าเป็นข้าราชการที่ สามารถเบิกค่าเช่าบ้านได้ แม้ว่าผู้ฟ้องคดีจะเป็น

					ข้าราชการท้องถิ่นเป็นที่แรกก่อนโอนมาเป็นเจ้าหน้าที่ของผู้ฟ้องคดีก็ถือว่ามียสิทธิเบิกค่าเช่าบ้านเช่นเดียวกัน ให้เพิกถอนคำสั่งระงับสิทธิเบิกค่าเช่าบ้าน
2	อ.74/2552	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองและเจ้าหน้าที่ของรัฐออกคำสั่งโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย (อุทธรณ์คำพิพากษา)	ขอเพิกถอนคำสั่งระงับสิทธิเบิกค่าเช่าบ้านและให้นำค่าเช่าบ้านที่เบิกไปแล้วมาคืน	เจ้าหน้าที่มหาวิทยาลัย	ไม่ว่าข้าราชการประเภทใดก็ถือว่าเป็นข้าราชการที่สามารถเบิกค่าเช่าบ้านได้ แม้ว่าผู้ฟ้องคดีจะเป็นข้าราชการท้องถิ่นเป็นที่แรกก่อนโอนมาเป็นเจ้าหน้าที่ของผู้ฟ้องคดีก็ถือว่ามียสิทธิเบิกค่าเช่าบ้านเช่นเดียวกัน ให้เพิกถอนคำสั่งระงับสิทธิเบิกค่าเช่าบ้าน
3	อ.1587/2559	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐออกคำสั่งโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย (อุทธรณ์คำพิพากษา)	เพิกถอนคำสั่งไม่อนุมัติให้เบิกค่าเช่าบ้าน	เจ้าหน้าที่มหาวิทยาลัย	ตีความคำว่า “ท้องถิ่น” ไม่เป็นธรรม พิพากษาเพิกถอนคำสั่งไม่อนุมัติ

(2.4) คำวินิจฉัยเกี่ยวกับการประเมินผลการปฏิบัติงาน จำนวน 6 คำวินิจฉัย

(2.4.1) คำวินิจฉัยเกี่ยวกับการประเมินผลการปฏิบัติงานทั่ว ๆ ไป จำนวน 2 คำวินิจฉัย

(2.4.2) คำวินิจฉัยเกี่ยวกับการเลื่อนขั้นเงินเดือนไม่เป็นธรรม จำนวน 2 คำวินิจฉัย

(2.4.3) คำวินิจฉัยเกี่ยวกับการไม่ให้ปฏิบัติราชการ หรือไม่ต่ออายุราชการ จำนวน 2 คำวินิจฉัย

คำวินิจฉัยเกี่ยวกับการประเมินผลการปฏิบัติงานทั่ว ๆ ไป จำนวน 2 คำวินิจฉัย					
คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด					
	เลขคดี	ประเด็นแห่งคดี	รายละเอียด	ผู้ฟ้อง	ผลคำวินิจฉัย
1	อ.427/2559	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐออกคำสั่งโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย (อุทธรณ์คำพิพากษา)	เพิกถอนผลการประเมินผลการปฏิบัติงาน	เจ้าหน้าที่มหาวิทยาลัย	การประเมินชอบแล้ว ยกฟ้อง
คำสั่งศาลปกครองสูงสุด					
	เลขคดี	ประเด็นแห่งคดี	รายละเอียด	ผู้ฟ้อง	ผลคำวินิจฉัย
2	คำสั่ง 540/2545	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐออกคำสั่งโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย (คำร้องอุทธรณ์คำสั่งไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณา)	เพิกถอนการประเมินผลการปฏิบัติงานและมติของผู้ถูกฟ้องคดีที่แต่งตั้งคณะอนุกรรมการฯ สรรหาผู้จัดการทรัพย์สินฯ คนใหม่	เจ้าหน้าที่มหาวิทยาลัย	ไม่รับคำฟ้องเพราะไม่เป็นผู้เดือดร้อนเสียหาย
คำวินิจฉัยเกี่ยวกับการเลื่อนขั้นเงินเดือนไม่เป็นธรรม จำนวน 2 คำวินิจฉัย					
คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด					
	เลขคดี	ประเด็นแห่งคดี	รายละเอียด	ผู้ฟ้อง	ผลคำวินิจฉัย
1	อ.193/2559	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐออกคำสั่งโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย (อุทธรณ์คำพิพากษา)	เพิกถอนคำสั่งเลื่อนขั้นเงินเดือนที่ไม่เป็นธรรม เนื่องจากไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ ไม่ประกาศหลักเกณฑ์การประเมิน ทำให้ไม่มีโอกาสทราบข้อบกพร่อง	เจ้าหน้าที่มหาวิทยาลัย	ยกฟ้อง

2	อ.1512/2559	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐ ออกคำสั่งโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย (อุทธรณ์ คำพิพากษา)	ขอเพิกถอนคำสั่งเลื่อนชั้นเงินเดือนเพราะเห็นว่าไม่ ปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรี	เจ้าหน้าที่ มหาวิทยาลัย	คำสั่งเลื่อนชั้นเงินเดือน ออกตามขั้นตอนตามที่ กฎหมายกำหนดแล้ว ยก ฟ้อง
คำวินิจฉัยเกี่ยวกับการไม่ให้ปฏิบัติราชการ หรือไม่ต่ออายุราชการ จำนวน 2 คำวินิจฉัย					
คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด					
	เลขคดี	ประเด็นแห่งคดี	รายละเอียด	ผู้ฟ้อง	ผลคำวินิจฉัย
1	อ.356/2556	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทาง ปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการ โดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย (อุทธรณ์คำ พิพากษา)	ขอเพิกถอนคำสั่งไม่รับบรรจุกลับเข้ารับราชการ เพราะ ได้ลาออกไปกว่า 8 ปีแล้วเพิกจะขอกลับเข้ารับราชการ อีกครั้ง	เจ้าหน้าที่ มหาวิทยาลัย	การรับบุคคลที่ได้ลาออก ไปแล้วกลับเข้ารับราชการ อีกครั้งเป็นดุลพินิจของ หน่วยงานต้นสังกัด ประกอบกับมีมติคณะ รัฐมนตรีที่ให้เมื่อมีการ ลาออกให้อัตราในตำแหน่ง นั้นถูกยกเลิกไปด้วย การ ไม่รับผู้ฟ้องคดีกลับเข้ารับ ราชการจึงชอบแล้ว
2	อ.423/2558	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐ ออกคำสั่งโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย (อุทธรณ์ คำพิพากษา)	ขอเพิกถอนคำสั่งไม่ขยายเวลาราชการ และให้ขยาย เวลาราชการให้กับผู้ฟ้องคดี	เจ้าหน้าที่ มหาวิทยาลัย	ผู้ฟ้องคดีทั้งห้าขาด คุณสมบัติการขยายเวลา ราชการ การใช้ดุลพินิจ ของผู้ถูกฟ้องคดีจึงชอบ แล้ว ยกฟ้อง

(2.5) คำวินิจฉัยเกี่ยวกับการใช้อำนาจบังคับบัญชาในระหว่างปฏิบัติหน้าที่ จำนวน 2 คำวินิจฉัย

คำสั่งศาลปกครองสูงสุด					
	เลขคดี	ประเด็นแห่งคดี	รายละเอียด	ผู้ฟ้อง	ผลคำวินิจฉัย
1	คำสั่ง 418/2549	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย (คำร้องอุทธรณ์คำสั่งทะเลการบังคับตามคำสั่งทางปกครอง)	เพิกถอนคำสั่งไม่อนุญาตลากิจส่วนตัว และขอให้มีคำสั่งอนุญาตให้ลากิจส่วนตัว	เจ้าหน้าที่มหาวิทยาลัย	เลิกจ้างไปแล้ว จึงไม่มีเหตุให้ทะเลการบังคับอีก
2	คำสั่ง 487/2552	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองและเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย (คำร้องอุทธรณ์คำสั่งไม่รับคำขอให้อุทธรณ์คดีใหม่ไว้พิจารณา)	ถูกมอบหมายงานอย่างไม่เหมาะสมและเป็นธรรมพร้อมทั้งไม่ได้รับสิทธิตามที่พึงจะได้	เจ้าหน้าที่มหาวิทยาลัย	ไม่รับคำขอให้พิจารณาพิพากษาหรือมีคำสั่งชี้ขาดคดีใหม่

(2.6) คำวินิจฉัยในประเด็นอื่น ๆ จำนวน 5 คำวินิจฉัย

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด					
	เลขคดี	ประเด็นแห่งคดี	รายละเอียด	ผู้ฟ้อง	ผลคำวินิจฉัย
1	อ.855/2555	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย (อุทธรณ์คำพิพากษา)	ขอเพิกถอนคำสั่งระงับการจ่ายเงินกองทุน เนื่องจากผู้ฟ้องคดีลาออกแล้วยังมีภาระที่ต้องชดใช้กรณีเจ้าหน้าที่ตนเองค้าประกันทุจริต	เจ้าหน้าที่มหาวิทยาลัย	เมื่อมีระเบียบให้ผู้ถูกฟ้องคดีระงับการจ่ายเงินกองทุน เนื่องจากผู้ขอเบิกจ่ายมีข้อผูกพันต้องชดใช้อยู่ การออกคำสั่ง

					ดังกล่าวจึงชอบด้วยกฎหมายแล้ว ยกฟ้อง
2	อ.1984/2559	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย (อุทธรณ์คำพิพากษา)	ขอเพิกถอนข้อบังคับมหาวิทยาลัยว่าด้วยการเลือกตั้งกรรมการสภามหาวิทยาลัย	เจ้าหน้าที่มหาวิทยาลัย	กำหนดข้อบังคับเกินกว่าขอบเขตที่กฎหมายกำหนด เพิกถอนข้อบังคับในส่วนที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย
คำสั่งศาลปกครองสูงสุด					
	เลขคดี	ประเด็นแห่งคดี	รายละเอียด	ผู้ฟ้อง	ผลคำวินิจฉัย
3	คำสั่ง 469/2546	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่เจ้าหน้าที่รัฐกระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย (คำร้องอุทธรณ์คำสั่งไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณา)	เพิกถอนมติ อคม. มหาวิทยาลัยในการแต่งตั้งคณะกรรมการคัดเลือกผู้ดำรงตำแหน่งที่ผู้ฟ้องคดีดำรงตำแหน่งอยู่	เจ้าหน้าที่มหาวิทยาลัย	ไม่รับไว้พิจารณาเพราะไม่ได้เป็นผู้เดือดร้อนเสียหาย
4	คำสั่ง 263/2550	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐออกคำสั่งโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย (คำร้องอุทธรณ์คำสั่งไม่รับคำขอให้พิจารณาคดีใหม่)	ขอเพิกถอนมติให้ปริญญาเกิตติมศักดิ์และรายนามผู้ได้รับเนื่องจากกระบวนการสรรหาไม่เป็นไปตามข้อบังคับมหาวิทยาลัย	เจ้าหน้าที่มหาวิทยาลัย	ไม่รับคำขอให้พิจารณาพิพากษาหรือมีคำสั่งชี้ขาดคดีใหม่
5	คำสั่ง 95/2553	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่เจ้าหน้าที่รัฐกระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย (คำร้องอุทธรณ์คำสั่งไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณา)	เพิกถอนการปรับโครงสร้างของศูนย์หัวใจสิริกิติ์	เจ้าหน้าที่ของมหาวิทยาลัย	ไม่รับไว้พิจารณาเพราะไม่ได้เป็นผู้เดือดร้อนเสียหาย

(3) คำวินิจฉัยของศาลปกครองสูงสุดที่ “นักศึกษา” เป็นผู้ฟ้องคดี

ปรากฏคำวินิจฉัยของศาลปกครองสูงสุดในกรณีที่นักศึกษาเป็นผู้ฟ้องมหาวิทยาลัยต่อศาลปกครอง 18 คำวินิจฉัย (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด 9 คำพิพากษา และคำสั่งศาลปกครองสูงสุด 9 คำสั่ง) โดยสามารถพิจารณาตามประเด็นแห่งคดีที่พิพาทดังต่อไปนี้

(3.1) คำวินิจฉัยเกี่ยวกับการศึกษาในมหาวิทยาลัยของนักศึกษา

(3.1.1) คำวินิจฉัยเกี่ยวกับกฎเกณฑ์การลงทะเบียน จำนวน 2 คำวินิจฉัย

(3.1.2) คำวินิจฉัยเกี่ยวกับกฎเกณฑ์การศึกษา จำนวน 3 คำวินิจฉัย

(3.1.3) คำวินิจฉัยเกี่ยวกับคำสั่งลงโทษทางวินัยเพราะกระทำความผิดระเบียบการเข้าห้องสอบ จำนวน 3 คำวินิจฉัย

(3.1.4) คำวินิจฉัยเกี่ยวกับการพิจารณาผลการศึกษา จำนวน 1 คำวินิจฉัย

(3.1.5) คำวินิจฉัยเกี่ยวกับการพ้นสภาพนักศึกษา จำนวน 3 คำวินิจฉัย

(3.1.6) คำวินิจฉัยเกี่ยวกับการอนุมัติปริญญาบัตร จำนวน 3 คำวินิจฉัย

คำวินิจฉัยเกี่ยวกับกฎเกณฑ์การลงทะเบียน จำนวน 2 คำวินิจฉัย					
คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด					
	เลขคดี	ประเด็นแห่งคดี	รายละเอียด	ผู้ฟ้อง	ผลคำวินิจฉัย
1	อ.306/2549	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองและเจ้าหน้าที่ของรัฐออกกฎโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย (อูธรณ์คำพิพากษา)	ขอเพิกถอนหรือให้แก้ไขระเบียบว่าด้วยการประกันอุบัติเหตุ ที่กำหนดให้นักศึกษาต้องชำระค่าประกันก่อนจึงจะสามารถลงทะเบียนได้	นักศึกษา	การที่ระเบียบกำหนดให้นักศึกษาทุกคนต้องทำประกันและชำระค่าประกันปีละ 200 บาท โดยไม่ได้รับความยินยอมนั้นไม่ชอบด้วยกฎหมาย ให้เพิกถอนระเบียบ

					ดังกล่าวและให้คืนเงินแก่ผู้ฟ้องคดี
คำสั่งศาลปกครองสูงสุด					
	เลขคดี	ประเด็นแห่งคดี	รายละเอียด	ผู้ฟ้อง	ผลคำวินิจฉัย
2	คำสั่ง 121/2553	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย (คำร้องอุทธรณ์คำสั่งกำหนดวิธีการชั่วคราวก่อนการพิพากษา)	ขอให้การบังคับให้นักศึกษาลงทะเบียนเรียนในวิชาเฉพาะ และการที่สำนักทะเบียนลงทะเบียนให้โดยพลการ เป็นการกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย	นักศึกษา	การสั่งคุ้มครองชั่วคราวของศาลชั้นต้นบรรลุผลแล้ว จึงไม่มีประเด็นต้องวินิจฉัยอีก
คำวินิจฉัยเกี่ยวกับกฎเกณฑ์การศึกษา จำนวน 3 คำวินิจฉัย					
คำสั่งศาลปกครองสูงสุด					
	เลขคดี	ประเด็นแห่งคดี	รายละเอียด	ผู้ฟ้อง	ผลคำวินิจฉัย
1	อ.9/2546	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองออกกฎโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย (อุทธรณ์คำพิพากษา)	ขอเพิกถอนระเบียบว่าด้วยการทำวิทยานิพนธ์ที่กำหนดให้ต้องเขียนวิทยานิพนธ์เป็นภาษาอังกฤษ โดยเห็นว่าเป็นการสร้างขั้นตอนและสร้างภาระเกินสมควร	นักศึกษา	ผู้ฟ้องคดีออกระเบียบดังกล่าวเพื่อยกระดับมาตรฐานการศึกษาและระดับภาษาอังกฤษของนักศึกษา จึงไม่เป็นการสร้างภาระเกินสมควร
2	อ.1358/2558	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย (อุทธรณ์คำพิพากษา)	ขอเพิกถอนการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างหลักสูตรที่เปลี่ยนแปลงวิชาจากวิชาเลือกเป็นวิชาบังคับ และให้ลบหรือแก้ไขข้อมูลสำนักทะเบียนที่ระบุว่าผู้ฟ้องคดีค้างชำระค่าลงทะเบียนที่ลงทะเบียนวิชาบังคับจากการเปลี่ยนโครงสร้างหลักสูตรให้โดยพลการ	นักศึกษา	การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างหลักสูตรเนื่องจากถูกทักท้วงถึงคุณภาพของหลักสูตร จึงต้องทำการปรับปรุงและได้รับอนุมัติหลักสูตรที่ปรับปรุงจาก

					สภามหาวิทยาลัยแล้ว จึงเป็นหลักสูตรที่บังคับใช้ได้ ผู้ฟ้องคดีจึงต้องลงทะเบียนในวิชาบังคับที่เพิ่มขึ้นมาก่อนจึงจะครบตามหลักสูตรที่ปรับปรุงยกฟ้อง
3	คำสั่ง 335/2546	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองกระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย (คำร้องอุทธรณ์คำสั่งไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณา)	เพิกถอนมติที่กำหนดให้นักศึกษาชั้นปีที่ 1 ย้ายสถานที่เรียนไปเรียนที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ศูนย์รังสิต	นักศึกษา	ให้รับคำฟ้องไว้พิจารณา
คำวินิจฉัยเกี่ยวกับคำสั่งลงโทษทางวินัยเพราะกระทำผิดระเบียบการเข้าห้องสอบ จำนวน 3 คำวินิจฉัย					
คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด					
	เลขคดี	ประเด็นแห่งคดี	รายละเอียด	ผู้ฟ้อง	ผลคำวินิจฉัย
1	อ.51/2550	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองและเจ้าหน้าที่ของรัฐออกคำสั่งโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย (อุทธรณ์คำพิพากษา)	ขอเพิกถอนคำสั่งที่ให้ผู้ฟ้องคดีพักการเรียนเพราะไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การเข้าสอบโดยจดส่วนหนึ่งของคำถามและคำตอบออกมานอกห้องสอบ	นักศึกษา	เมื่อระเบียบการสอบระบุไว้อย่างชัดเจนว่าห้ามนำกระดาษคำถามและคำตอบออกจากห้องสอบก็ต่อความโดยเคร่งครัดจะตีความเพื่อเป็นผลร้ายแก่บุคคลไม่ได้ ผู้ฟ้องคดีจึงไม่ได้ผิดตามระเบียบดังกล่าว ให้เพิกถอนคำสั่งพักการเรียน แต่เมื่อได้พ้น

					เวลาพักการเรียนมาแล้ว จึงให้ลบออกจากทะเบียน ประวัตินิติแทน
2	อ.955/2555	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทาง ปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐออกคำสั่งโดย ไม่ชอบด้วยกฎหมาย (อุทธรณ์คำพิพากษา)	ขอเพิกถอนใบแจ้งผลการศึกษาให้ผู้ฟ้องคดีได้เกรด (F) วิชาการวิจัยทางการจัดการ เพราะผู้ฟ้องคดีทุจริตการ สอบโดยการนำกระเป๋าสตางค์และหนังสือเข้าห้องสอบ	นักศึกษา	ผู้ฟ้องคดีนำหนังสือที่ เกี่ยวข้องกับวิชาที่สอบเข้า ห้องสอบ ทั้งที่มีข้อห้าม ชัดเจน แสดงว่าผู้ฟ้องคดี จงใจนำหนังสือเข้าไป อัน เป็นข้อทุจริต การที่ผู้ถูก ฟ้องคดีได้เกรด (F) จึงชอบแล้ว ยกฟ้อง
คำสั่งศาลปกครองสูงสุด					
	เลขคดี	ประเด็นแห่งคดี	รายละเอียด	ผู้ฟ้อง	ผลคำวินิจฉัย
3	คำสั่ง 102/2550	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทาง ปกครองและเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการ โดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย (คำร้องอุทธรณ์ คำสั่งไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณา)	ขอเพิกถอนใบแจ้งผลการศึกษาเฉพาะรายวิชาการวิจัย ทางการจัดการที่ได้เกรด (F) เพราะถูกสอบสวนว่าส่อ ทุจริตการสอบจึงถูกปรับตก และให้ผู้ฟ้องคดีเข้าสอบ ประมวลความรู้ และขอให้ชดเชยค่าเสียหาย	นักศึกษา	กลับคำสั่งศาลชั้นต้นให้ รับคำฟ้องไว้พิจารณา
คำวินิจฉัยเกี่ยวกับการพิจารณาผลการเรียน จำนวน 1 คำวินิจฉัย					
คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด					
	เลขคดี	ประเด็นแห่งคดี	รายละเอียด	ผู้ฟ้อง	ผลคำวินิจฉัย
1	อ.517/2556	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทาง ปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการ โดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย (อุทธรณ์คำ พิพากษา)	ขอเพิกถอนคำสั่งประกาศผลการเรียนที่ผู้ฟ้องคดีได้ผล เป็น (I) เพราะขัดแย้งกับอาจารย์ผู้สอน	นักศึกษา	ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 5 (อาจารย์ เจ้าของวิชา) จะใช้เหตุ พฤติกรรมของผู้ฟ้องคดีที่ ไม่เหมาะสมต่อตนเองมา

					เป็นเหตุผลการปรับลดคะแนน ดีของผู้ฟ้องคดี เป็นการ กระทำที่ไม่ชอบด้วย กฎหมาย ให้เพิกถอน ประกาศคะแนนที่ผู้ฟ้อง คดีได้เกรด (I) และ ดำเนินการให้มีการ ประกาศผลการศึกษาที่ ถูกต้องภายใน 15 วัน
คำวินิจฉัยเกี่ยวกับการพ้นสภาพนักศึกษา จำนวน 3 คำวินิจฉัย					
คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด					
	เลขคดี	ประเด็นแห่งคดี	รายละเอียด	ผู้ฟ้อง	ผลคำวินิจฉัย
1	อ.201/2551	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทาง ปกครองออกคำสั่งโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย (อุทธรณ์คำพิพากษา)	ขอเพิกถอนคำสั่งให้พ้นจากสภาพนักศึกษาเพราะมี คะแนนสะสมไม่ถึงเกรดเฉลี่ยที่กำหนดเมื่อได้ลงทะเบียน ตามที่กำหนด	นักศึกษา	เมื่อพิจารณาแล้วเห็นว่า เกรดเฉลี่ยของผู้ฟ้องคดีไม่ ถึงตามที่กำหนด จึงต้อง พ้นสภาพการเป็นนักศึกษา ยกฟ้อง
2	อ.451/2553	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทาง ปกครองกระทำการโดยไม่ชอบด้วย กฎหมาย (อุทธรณ์คำพิพากษา)	ขอเพิกถอนคำสั่งให้ผู้ฟ้องคดีพ้นสภาพการเป็นนักศึกษา	นักศึกษา	ผู้ฟ้องคดีพิจารณาการพ้น สภาพนักศึกษาของผู้ฟ้อง คดีโดยนำเกณฑ์การคิด เกรดเฉลี่ยกับจำนวนภาค เรียนมาปะปนกัน จึงเป็น การใช้อำนาจที่ผิดพลาด ให้เพิกถอนคำสั่งดังกล่าว

คำสั่งศาลปกครองสูงสุด					
	เลขคดี	ประเด็นแห่งคดี	รายละเอียด	ผู้ฟ้อง	ผลคำวินิจฉัย
3	คำสั่ง 570/2553	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองและเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย (คำร้องอุทธรณ์คำสั่งกำหนดมาตรการหรือวิธีการคุ้มครองเพื่อบรรเทาทุกข์ไว้ชั่วคราวก่อนพิพากษา)	ขอเพิกถอนคำสั่งให้พ้นจากสภาพนักศึกษา	นักศึกษา	กำหนดมาตรการบรรเทาทุกข์ชั่วคราวให้มีสภาพนักศึกษาจนกว่าจะมีคำพิพากษา
คำวินิจฉัยเกี่ยวกับการอนุมัติปริญญาบัตร จำนวน 3 คำวินิจฉัย					
คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด					
	เลขคดี	ประเด็นแห่งคดี	รายละเอียด	ผู้ฟ้อง	ผลคำวินิจฉัย
1	อ.182/2554	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย (อุทธรณ์คำพิพากษา)	ขอเพิกถอนมติถอนสภาพการเป็นผู้สำเร็จการศึกษาและยกเลิกปริญญาบัตร เพราะผู้ฟ้องคดีไม่ได้สำเร็จการศึกษา ปวส ทำให้ขาดคุณสมบัติการเข้าศึกษามาแต่ต้น	นักศึกษา	ผู้ฟ้องคดีไม่มีรายชื่อเป็นนักเรียนของโรงเรียนธนกิพานิชการจึงไม่อาจเป็นผู้สำเร็จการศึกษาจากสถาบันดังกล่าว จึงไม่มีคุณสมบัติที่จะสมัครเข้าศึกษาตั้งแต่ต้น การเพิกถอนสภาพการสำเร็จการศึกษาจึงชอบแล้ว
คำสั่งศาลปกครองสูงสุด					
	เลขคดี	ประเด็นแห่งคดี	รายละเอียด	ผู้ฟ้อง	ผลคำวินิจฉัย
1	คำสั่ง 546/2550	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐออกคำสั่งโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย (คำร้องอุทธรณ์คำสั่งไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณา)	ขอเพิกถอนมติของสภามหาวิทยาลัยที่ไม่อนุมัติปริญญาบัตรเกียรตินิยมอันดับ 2 และให้อนุมัติปริญญาบัตรเกียรตินิยมอันดับ 2	นักศึกษา	กลับคำสั่งศาลชั้นต้นให้รับคำฟ้องไว้พิจารณา

2	คำสั่ง 152/2559	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐ กระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย (คำร้อง อุทธรณ์คำสั่งทุเลาการบังคับคดีตามคำสั่ง ทางปกครอง)	ขอเพิกถอนประกาศบัณฑิตวิทยาลัย เรื่องรายชื่อนิสิตที่ ไม่สำเร็จการศึกษาภายในระยะเวลาที่กำหนด	นักศึกษา	ยกคำขอวิธีการชั่วคราว ก่อนการพิพากษา
---	--------------------	--	---	----------	---

(3.2) คำวินิจฉัยในประเด็นอื่น ๆ จำนวน 3 คำวินิจฉัย

คำวินิจฉัยในประเด็นอื่น ๆ จำนวน 3 คำวินิจฉัย					
คำสั่งศาลปกครองสูงสุด					
	เลขคดี	ประเด็นแห่งคดี	รายละเอียด	ผู้ฟ้อง	ผลคำวินิจฉัย
1	คำสั่ง 195/2546	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทาง ปกครองกระทำการโดยไม่ชอบด้วย กฎหมาย (คำร้องอุทธรณ์คำสั่งไม่รับคำฟ้อง ไว้พิจารณา)	เพิกถอนโครงการพัฒนาพื้นที่เชิงพาณิชย์ที่นำที่ซึ่งเป็น ราชพัสดุ ซึ่งอยู่ใกล้บริเวณหอพัก ออกไปให้เอกชน ลงทุนก่อสร้างศูนย์การค้า	นักศึกษา	ไม่รับไว้พิจารณาเพราะไม่ เป็นผู้มีส่วนได้เสีย
2	คำสั่ง 503/2546	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทาง ปกครองกระทำการโดยไม่ชอบด้วย กฎหมาย (คำร้องอุทธรณ์คำสั่งไม่รับคำฟ้อง ไว้พิจารณา)	ทบวงมหาวิทยาลัยถูกฟ้องคดีเนื่องจากออกข้อบังคับ คณะกรรมการกีฬามหาวิทยาลัยฯ จำกัดสิทธิผู้ฟ้องคดี	นักศึกษาภาคค่ำ (อายุ 50 ปี)	ไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณา
3	คำสั่ง 449/2552	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทาง ปกครองและเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการ โดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย (คำร้องอุทธรณ์ คำสั่งไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณา)	ขอเพิกถอนคำสั่งปรับปรุงหอพักนักศึกษาและให้ นักศึกษาชั้นปริญญาตรีที่จบการศึกษาในแต่ละปียังมี สิทธิพักอาศัยในอัตรานักศึกษาเดิม	นักศึกษา	ไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณา เพราะเป็นเพียงการ ดำเนินงานภายใน

(4) คำวินิจฉัยของศาลปกครองสูงสุดที่ “บุคคลภายนอก” เป็นผู้ฟ้องคดี

“บุคคลภายนอก” ในคดีกลุ่มนี้จะหมายถึงทั้งบริษัทห้างร้านที่เป็นผู้รับจ้างกับมหาวิทยาลัย และนักเรียนหรือผู้ปกครองที่ฟ้องมหาวิทยาลัยต่อศาลปกครอง โดยปรากฏคำวินิจฉัยของศาลปกครองสูงสุดในกรณีที่เจ้าหน้าที่มหาวิทยาลัยเป็นผู้ฟ้องมหาวิทยาลัยต่อศาลปกครอง 17 คำวินิจฉัย (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด 9 คำพิพากษา และคำสั่งศาลปกครองสูงสุด 8 คำสั่ง) โดยสามารถพิจารณาตามประเด็นแห่งคดีที่พิพาทดังต่อไปนี้

(4.1) คำวินิจฉัยเกี่ยวกับกฎเกณฑ์ระบบ ADMISSION ในการสอบคัดเลือกบุคคลเข้ามหาวิทยาลัย จำนวน 5 คำวินิจฉัย

คำวินิจฉัยเกี่ยวกับกฎเกณฑ์ระบบ ADMISSION ในการสอบคัดเลือกบุคคลเข้ามหาวิทยาลัย จำนวน 5 คำวินิจฉัย					
คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด					
	เลขคดี	ประเด็นแห่งคดี	รายละเอียด	ผู้ฟ้อง	ผลคำวินิจฉัย
1	อ.249 - 250 /2558	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย (อรรถธิบายคำพิพากษา)	ขอเพิกถอนหรือแก้ไขการนำคะแนน GPAX GPA และ ONET ในระบบ ADMISSION มาใช้ในการสอบคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาต่อในระดับมหาวิทยาลัย เพราะเห็นว่าเป็นไม่ชอบธรรม	บุคคลภายนอก (นักเรียนที่จะสอบเข้ามหาวิทยาลัย)	หลักเกณฑ์ที่กำหนดขึ้นนั้นเป็นคะแนนที่แสดงถึงผลความรู้ความสามารถจากการวัดผลอย่างเท่าเทียมกัน สอดคล้องกับกฎหมายการศึกษาแห่งชาติแล้ว คำสั่งดังกล่าวจึงชอบด้วยกฎหมาย ยกฟ้อง
2	อ.895/2558	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองและเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย (อรรถธิบายคำพิพากษา)	ขอเพิกถอนหรือแก้ไขการนำคะแนน GPAX GPA และ ONET ในระบบ ADMISSION มาใช้ในการสอบคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาต่อในระดับมหาวิทยาลัย เพราะเห็นว่าเป็นไม่ชอบธรรม	บุคคลภายนอก (นักเรียนที่จะสอบเข้ามหาวิทยาลัย)	หลักเกณฑ์ที่กำหนดขึ้นนั้นเป็นคะแนนที่แสดงถึงผลความรู้ความสามารถจากการวัดผลอย่างเท่าเทียมกัน สอดคล้องกับกฎหมาย

					การศึกษาแห่งชาติแล้ว คำสั่งดังกล่าวจึงชอบด้วย กฎหมาย ยกฟ้อง
3	อ.102/2559	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทาง ปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐออกคำสั่งโดย ไม่ชอบด้วยกฎหมาย (อุทธรณ์คำพิพากษา)	เพิกถอนประกาศมหาวิทยาลัยเรื่องให้นำคะแนน GAT,PAT บางรอบมาใช้เป็นหลักเกณฑ์คัดบุคคลเข้า ศึกษา เพราะไม่ยุติธรรมต่อนักเรียนที่ยังไม่จบ ม.6 หรือ ไม่ได้เรียนพิเศษ	บุคคลภายนอก (นักเรียนที่จะ สอบเข้า มหาวิทยาลัย)	เกณฑ์การคัดเลือกบุคคล เข้าศึกษาชอบแล้ว ยกฟ้อง
คำสั่งศาลปกครองสูงสุด					
	เลขคดี	ประเด็นแห่งคดี	รายละเอียด	ผู้ฟ้อง	ผลคำวินิจฉัย
4	คำสั่ง 329/2548	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทาง ปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการ โดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย (คำร้องอุทธรณ์ คำสั่งไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณา)	คณะกรรมการการอุดมศึกษาเป็นผู้ถูกฟ้องคดี ขอให้ ยกเลิกการใช้ค่า GPA และ PR ในการสอบเข้า สถาบันอุดมศึกษา	บุคคลภายนอก	ไม่รับไว้พิจารณาเพราะ ไม่ได้เป็นผู้เดือดร้อน เสียหาย
5	คำสั่ง 151/2556	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่เจ้าหน้าที่รัฐออกกฎ โดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย (คำร้องอุทธรณ์ คำสั่งไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณา)	ขอให้ยกเลิกการใช้เกณฑ์ O-net ของทุกวิชาในการเข้า มหาวิทยาลัย และยกเลิกการประกาศยุบรวมสายวิทย์ และสายศิลป์เมื่อปี พ.ศ.2548	บุคคลภายนอก	ไม่รับไว้พิจารณาเพราะยื่น ฟ้องเลยกำหนดระยะเวลา

(4.2) คำวินิจฉัยเกี่ยวกับกฎเกณฑ์การประกวดราคา หรือ การกำหนดขอบเขตงาน จำนวน 6 คำวินิจฉัย

คำวินิจฉัยเกี่ยวกับกฎเกณฑ์การประกวดราคา หรือ การกำหนดขอบเขตงาน จำนวน 6 คำวินิจฉัย					
คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด					
	เลขคดี	ประเด็นแห่งคดี	รายละเอียด	ผู้ฟ้อง	ผลคำวินิจฉัย
1	อ.326/2556	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทาง ปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐออกคำสั่งโดย	ขอเพิกถอนการทำสัญญาซื้อไม้เก่ากับนาย ส. เพราะมา จากบริษัทเดียวกับผู้ร่วมประกวดราคาอีกคนหนึ่ง	บุคคลภายนอก (ผู้ร่วมประกวด)	การเป็นสามีภรรยาโดย ชอบด้วยกฎหมาย ย่อมถือ

		ไม่ชอบด้วยกฎหมาย (อุทธรณ์คำพิพากษา)	จึงขาดคุณสมบัติ ทำให้การประกวดราคาครั้งนี้ไม่ชอบด้วยกฎหมาย	ราคา)	ว่ามีส่วนในกิจการของอีกฝ่ายด้วย การที่ทั้งสามมีภรรยาเข้าร่วมการประกวดราคาในครั้งนี้เสียในกิจการซึ่งกันและกัน ซึ่งขัดต่อหลักเกณฑ์การเข้าประกวดราคา ให้เพิกถอนคำสั่งที่รับคำแนะนำซื้อไม้ของนาย ส.
2	อ.777/2559	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐออกคำสั่งโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย (อุทธรณ์คำพิพากษา)	เพิกถอนขอบเขตข้อกำหนด (TOR) ที่กีดกันเรื่องคุณสมบัติในการรับงานของมหาวิทยาลัย	บริษัทเอกชน	ยกฟ้อง เพราะการกำหนดขอบเขตข้อกำหนดชอบด้วยกฎหมายแล้ว
3	อ.778/2559	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย (อุทธรณ์คำพิพากษา)	ให้ปรับปรุงแก้ไขร่างขอบเขตของงานให้เป็นไปตามหนังสือของผู้ฟ้องคดี	บริษัทเอกชน	ยกฟ้อง เพราะการกำหนดขอบเขตข้อกำหนดชอบด้วยกฎหมายแล้ว
4	อ.1016/2559	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองกระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย (อุทธรณ์คำพิพากษา)	เพิกถอนขอบเขตข้อกำหนด (TOR) ที่กีดกันเรื่องคุณสมบัติในการรับงานของมหาวิทยาลัย	บริษัทเอกชน	ยกฟ้อง เพราะการกำหนดขอบเขตข้อกำหนดชอบด้วยกฎหมายแล้ว
5	อ.1243/2559	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองกระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย (อุทธรณ์คำพิพากษา)	เพิกถอนข้อกำหนดคุณสมบัติทั่วไปของผู้เข้าร่วมเสนอราคา	บริษัทเอกชน	ยกฟ้อง เพราะการกำหนดคุณสมบัติผู้ร่วมเสนอราคาชอบด้วยกฎหมายแล้ว

คำสั่งศาลปกครองสูงสุด					
	เลขคดี	ประเด็นแห่งคดี	รายละเอียด	ผู้ฟ้อง	ผลคำวินิจฉัย
6	คำสั่ง 553/2556	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองกระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย (คำร้องอุทธรณ์คำสั่งไม่รับคำขอให้พิจารณาคดีใหม่ไว้พิจารณา)	ขอเพิกถอนประกาศขอบเขตของงานและให้มีคำสั่งเริ่มต้นการประกวดราคาใหม่	บุคคลภายนอก	ไม่รับคำขอให้พิจารณาพิพากษาหรือมีคำสั่งชี้ขาดคดีใหม่

(4.3) คำวินิจฉัยเกี่ยวกับการอนุมัติปริญญาบัตร จำนวน 1 คำวินิจฉัย

คำวินิจฉัยเกี่ยวกับการอนุมัติปริญญาบัตร 1 คดี					
คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด					
	เลขคดี	ประเด็นแห่งคดี	รายละเอียด	ผู้ฟ้อง	ผลคำวินิจฉัย
1	อ.2021/2559	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐออกคำสั่งโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย (อุทธรณ์คำพิพากษา)	ขอเพิกถอนมติให้เพิกถอนใบปริญญาคุณวุฒิบัณฑิตของผู้ฟ้องคดี เนื่องจากเป็นผู้มีมลทินเพราะเคยถูกคำพิพากษาให้จำคุก	บุคคลภายนอก	ยกฟ้อง เพราะการถอนปริญญาบัณฑิตคดีเป็นอำนาจพิจารณาของมหาวิทยาลัย

(4.4) คำวินิจฉัยเกี่ยวกับการเพิกถอนโครงการก่อสร้าง หรือ การเพิกถอนใบอนุญาตก่อสร้างอาคาร จำนวน 2 คำวินิจฉัย

คำวินิจฉัยเกี่ยวกับการเพิกถอนโครงการก่อสร้าง หรือ การเพิกถอนใบอนุญาตก่อสร้างอาคาร 2 คดี					
คำสั่งศาลปกครองสูงสุด					
	เลขคดี	ประเด็นแห่งคดี	รายละเอียด	ผู้ฟ้อง	ผลคำวินิจฉัย
1	คำสั่ง 291/2547	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองกระทำการโดยไม่ชอบด้วย	เพิกถอนโครงการก่อสร้างศูนย์การค้าและอาคารพาณิชย์ของผู้ถูกฟ้องคดีทำให้ตึกของผู้ฟ้องคดีเสียหาย	บุคคลภายนอก	ไม่รับคำฟ้องที่ฟ้องผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1

		กฎหมาย (คำร้องอุทธรณ์คำสั่งไม่รับคำฟ้องที่ฟ้องผู้ถูกฟ้องคดีบางรายไว้พิจารณา)			(มหาวิทยาลัยขอนแก่น) เพราะไม่อยู่ในอำนาจศาลปกครอง
2	คำสั่ง 44/2548	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองกระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย (คำร้องอุทธรณ์คำสั่งไม่รับคำขอให้พิจารณาคดีใหม่)	เพิกถอนใบอนุญาตก่อสร้างศูนย์การค้าและอาคารพาณิชย์ของผู้ถูกฟ้องคดีทำให้ตึกของผู้ฟ้องคดีเสียหาย (ต่อเนื่องจากคำสั่ง 291/2547)	บุคคลภายนอก	ไม่รับคำขอให้พิจารณาพิพากษาหรือมีคำสั่งชี้ขาดคดีใหม่

(4.5) คำวินิจฉัยในประเด็นอื่น ๆ จำนวน 3 คำวินิจฉัย

คำวินิจฉัยในประเด็นอื่น ๆ จำนวน 3 คำวินิจฉัย					
คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด					
	เลขคดี	ประเด็นแห่งคดี	รายละเอียด	ผู้ฟ้อง	ผลคำวินิจฉัย
1	คำสั่ง 330/2546	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองกระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย (คำร้องอุทธรณ์คำสั่งไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณา)	ไม่สามารถใช้กรรมสิทธิ์ในผลงานวิจัยเนื่องจากมหาวิทยาลัยอ้างว่าเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์แต่เพียงผู้เดียว	บุคคลภายนอก	ไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณา เพราะไม่อยู่ในอำนาจของศาลปกครอง
2	คำสั่ง 187/2548	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองกระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย (คำร้องอุทธรณ์คำสั่งไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณา)	ขอให้เพิกถอนคำสั่งห้ามบุคคลภายนอกเข้าไปใช้บริการโรงอาหารของมหาวิทยาลัย	บุคคลภายนอก	ไม่รับไว้พิจารณาเพราะการกระทำมิได้เป็นคำสั่งทางปกครอง
3	คำสั่ง 145/2559	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองออกคำสั่งโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย (คำร้องอุทธรณ์คำสั่งไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณา)	ขอเพิกถอนหลักเกณฑ์การแบ่งห้องเรียน โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยขอนแก่น	บุคคลภายนอก	ไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณา เพราะเป็นการดำเนินการภายใน

(5) คำวินิจฉัยของศาลปกครองสูงสุดที่ “อาจารย์มหาวิทยาลัยและเจ้าหน้าที่” หรือ “ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่” เป็นผู้ฟ้องคดีร่วมกัน

คดีกลุ่มนี้เป็นกรณีที่มีบุคคลหลายกลุ่มเป็นผู้ฟ้องคดีมหาวิทยาลัยต่อศาลปกครองร่วมกัน โดยปรากฏคำวินิจฉัยของศาลปกครองสูงสุดในกรณีนี้จำนวน 3 คำวินิจฉัย โดยเป็นคดีเกี่ยวกับการฟ้องโต้แย้งคำสั่งให้ชดใช้เงินตามพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 ทั้งสิ้น ดังนี้

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด					
	เลขคดี	ประเด็นแห่งคดี	รายละเอียด	ผู้ฟ้อง	ผลคำวินิจฉัย
1	อ.389/2558	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองออกคำสั่งโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย (อุทธรณ์คำพิพากษา)	เพิกถอนคำสั่งให้ชดใช้เงินคืน เพราะ สตง ตรวจสอบว่าได้ตรวจรับงานงวดสุดท้ายไปก่อนที่จะได้รับมอบงานทั้งหมด	อาจารย์และเจ้าหน้าที่มหาวิทยาลัย (กรรมการตรวจการจ้างและผู้คุมงาน)	การรับรองผลงานในขณะที่ยังมิได้รับมอบงานตามสัญญาอย่างครบถ้วน เป็นการประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงทำให้ผู้ถูกฟ้องคดีเสียหายจากการเสียสิทธิในค่าปรับ เป็นการทำละเมิด แต่ผู้ถูกฟ้องคดีมิได้ดำเนินการต่อผู้ที่จะต้องรับผิดชอบอย่างครบถ้วน จึงให้เพิกถอนคำสั่งดังกล่าวและดำเนินการกับผู้ต้องรับผิดชอบให้ครบถ้วนอีกครั้ง
2	อ.402/2559	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐออกคำสั่งโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย (อุทธรณ์คำพิพากษา)	เพิกถอนคำสั่งให้ชดใช้เงินเนื่องจากประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงจนเกิดความเสียหายการเบิกจ่ายเงินโบนัสที่ผิดระเบียบ	ผู้บริหารคณะและเจ้าหน้าที่	กำหนดค่าสินไหมทดแทนให้น้อยลงตามระดับความร้ายแรง

คำสั่งศาลปกครองสูงสุด					
	เลขคดี	ประเด็นแห่งคดี	รายละเอียด	ผู้ฟ้อง	ผลคำวินิจฉัย
3	คำสั่ง 237/2548	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองกระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย (คำร้องอุทธรณ์คำสั่งกำหนดมาตรการหรือวิธีการคุ้มครองเพื่อบรรเทาทุกข์ชั่วคราวก่อนการพิพากษา)	เพิกถอนคำสั่งให้ชดใช้เงิน กรณีละเลยในการปฏิบัติหน้าที่ทำให้เกิดความเสียหาย	อาจารย์และเจ้าหน้าที่มหาวิทยาลัย	ให้ระงับการใช้มาตรการบังคับทางปกครองชั่วคราว

3.1.2 คำวินิจฉัยศาลปกครองสูงสุดในคดีปกครองที่มหาวิทยาลัยเป็นผู้ถูกฟ้องคดี ตามมาตรา 9 (1) และ 9 (2)

คดีปกครองที่มหาวิทยาลัยเป็นผู้ถูกฟ้องคดีตามตามมาตรา 9 (1) และ 9 (2) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 มีจำนวน 9 คำวินิจฉัย ประกอบด้วยคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด 7 คำพิพากษา และคำสั่งศาลปกครองสูงสุด 2 คำสั่ง โดยสามารถพิจารณาจัดหมวดหมู่คดีตามบุคคลผู้ฟ้องคดีและประเด็นที่พิพาทได้ดังต่อไปนี้

(1) คำวินิจฉัยของศาลปกครองสูงสุดที่ “อาจารย์มหาวิทยาลัย” เป็นผู้ฟ้องคดี จำนวน 7 คำวินิจฉัย

- (1.1) คำวินิจฉัยเกี่ยวกับการแต่งตั้ง “อธิการบดี” จำนวน 4 คำวินิจฉัย
- (1.2) คำวินิจฉัยเกี่ยวกับการแต่งตั้ง “คณบดี” จำนวน 1 คำวินิจฉัย
- (1.3) คำวินิจฉัยเกี่ยวกับการเป็นสมาชิกสภาอาจารย์ จำนวน 1 คำวินิจฉัย
- (1.4) คำวินิจฉัยเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางวินัย จำนวน 1 คำวินิจฉัย

คำวินิจฉัยเกี่ยวกับการแต่งตั้ง “อธิการบดี” จำนวน 4 คำวินิจฉัย					
คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด					
	เลขคดี	ประเด็นแห่งคดี	รายละเอียด	ผู้ฟ้อง	ผลคำวินิจฉัย
1	อ.384/2556	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายและละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติ (อุทธรณ์คำพิพากษา)	ขอให้เพิกถอนมติให้ออกข้อบังคับ และข้อบังคับการสรรหาอธิการบดี เพราะมีเนื้อหาที่ไม่เป็นกลาง มีการกำหนดคุณสมบัติของผู้ที่จะดำรงตำแหน่งอธิการบดีเป็นพิเศษ และละเลยไม่เสนอแต่งตั้งนายกสภามหาวิทยาลัยและกรรมการสภามหาวิทยาลัย	อาจารย์มหาวิทยาลัย	ข้อบังคับดังกล่าวตามขั้นตอนที่กฎหมายกำหนด ไม่ได้มีเนื้อหาที่ไม่เป็นกลาง และไม่ขัดต่อคุณสมบัติอธิการบดีที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติของมหาวิทยาลัย ยกฟ้อง
2	อ.77/2557	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายและละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติ (อุทธรณ์คำพิพากษา)	ขอให้เพิกถอนมติให้ออกข้อบังคับ และข้อบังคับการสรรหาอธิการบดี เพราะมีเนื้อหาที่ไม่เป็นกลาง มีการกำหนดคุณสมบัติของผู้ที่จะดำรงตำแหน่งอธิการบดีเป็นพิเศษ เพิกถอนคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสรรหาอธิการบดีและละเลยไม่เสนอแต่งตั้งนายกสภามหาวิทยาลัยและกรรมการสภามหาวิทยาลัย	อาจารย์มหาวิทยาลัย	ข้อบังคับดังกล่าวตามขั้นตอนที่กฎหมายกำหนด ไม่ได้มีเนื้อหาที่ไม่เป็นกลาง และไม่ขัดต่อคุณสมบัติอธิการบดีที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติของมหาวิทยาลัย ยกฟ้อง
3	อ.634/2557	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายและละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติ (อุทธรณ์คำพิพากษา)	ขอให้เพิกถอนมติให้ออกข้อบังคับ และข้อบังคับการสรรหาอธิการบดี เพราะมีเนื้อหาที่ไม่เป็นกลาง มีการกำหนดคุณสมบัติของผู้ที่จะดำรงตำแหน่งอธิการบดีเป็นพิเศษ เพิกถอนคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสรรหาอธิการบดีและละเลยไม่เสนอแต่งตั้งนายกสภา	อาจารย์มหาวิทยาลัย	ข้อบังคับดังกล่าวตามขั้นตอนที่กฎหมายกำหนด ไม่ได้มีเนื้อหาที่ไม่เป็นกลาง และไม่ขัดต่อคุณสมบัติอธิการบดีที่

			มหาวิทยาลัยและกรรมการสภามหาวิทยาลัย		กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติของมหาวิทยาลัย ยกฟ้อง
4	อ.927/2558	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายและละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติ (อุทธรณ์คำพิพากษา)	ขอให้เพิกถอนมติให้ออกข้อบังคับ และข้อบังคับการสรรหาอธิการบดี เพราะมีเนื้อหาที่ไม่เป็นกลาง มีการกำหนดคุณสมบัติของผู้ที่จะดำรงตำแหน่งอธิการบดีเป็นพิเศษ เพิกถอนคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสรรหาอธิการบดีและละเลยไม่เสนอแต่งตั้งนายกสภามหาวิทยาลัยและกรรมการสภามหาวิทยาลัย	อาจารย์มหาวิทยาลัย	ข้อบังคับดังกล่าวตามขั้นตอนที่กฎหมายกำหนด ไม่ได้มีเนื้อหาที่ไม่เป็นกลาง และไม่ขัดต่อคุณสมบัติอธิการบดีที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติของมหาวิทยาลัย ยกฟ้อง
คำวินิจฉัยเกี่ยวกับการแต่งตั้ง “คณบดี” จำนวน 1 คำวินิจฉัย					
คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด					
	เลขคดี	ประเด็นแห่งคดี	รายละเอียด	ผู้ฟ้อง	ผลคำวินิจฉัย
1	อ.328/2559	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายและละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติ (อุทธรณ์คำพิพากษา)	ขอเพิกถอนประกาศเรื่องผลการสรรหาคณบดี ที่ผู้ฟ้องคดีได้รับการเสนอชื่อเพียงรายเดียวแต่ผู้ถูกฟ้องคดีกลับไม่เสนอชื่อใด และให้เสนอชื่อผู้ฟ้องคดีเข้าสู่กระบวนการสรรหาของสภามหาวิทยาลัย	อาจารย์มหาวิทยาลัย	เพิกถอนประกาศเรื่องผลการสรรหาคณบดี และให้เสนอชื่อผู้ฟ้องคดีต่อสภามหาวิทยาลัย ภายใน 30 วัน นับแต่มีคำพิพากษาของศาลปกครองสูงสุด

คำวินิจฉัยเกี่ยวกับการเป็นสมาชิกสภาอาจารย์ จำนวน 1 คำวินิจฉัย					
คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด					
	เลขคดี	ประเด็นแห่งคดี	รายละเอียด	ผู้ฟ้อง	ผลคำวินิจฉัย
1	อ.543/2559	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย และละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติ หรือปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวล่าช้าเกินสมควร (อุทธรณ์คำพิพากษา)	เพิกถอนประกาศมหาวิทยาลัยเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การเลือกตั้งกรรมการสภาคณาจารย์และข้าราชการ และให้ลงนามในคำสั่งแต่งตั้งผู้ฟ้องคดีเป็นประธานในการดำเนินการเลือกตั้งสภาคณาจารย์และข้าราชการ	อาจารย์มหาวิทยาลัย	จำหน่ายคดีออกจากสารบบความ เพราะได้มีการออกระเบียบใหม่ และมีการแต่งตั้งกรรมการชุดใหม่ไปจนหมดวาระแล้ว
คำวินิจฉัยเกี่ยวกับความรับผิดทางวินัย จำนวน 1 คำวินิจฉัย					
คำสั่งศาลปกครองสูงสุด					
	เลขคดี	ประเด็นแห่งคดี	รายละเอียด	ผู้ฟ้อง	ผลคำวินิจฉัย
1	คำสั่ง 351/2546	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย และการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติ หรือปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวล่าช้าเกินสมควร (คำร้องอุทธรณ์คำสั่งไม่รับคำฟ้องบางข้อหาไว้พิจารณา)	เพิกถอนคำสั่งย้ายผู้ฟ้องคดีไปสถาบันวิจัยญาณสังวร เพิกถอนคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบวินัย และให้ดำเนินการวินิจฉัยชี้ขาดตามที่ได้อุทธรณ์ร้องทุกข์	อาจารย์มหาวิทยาลัย	รับไว้พิจารณาเพียงให้พิจารณาอุทธรณ์ร้องทุกข์กรณีเดียวเท่านั้น ส่วนข้อหาอื่นไม่เป็นไปตามกระบวนการพิจารณาคดี

(2) คำวินิจฉัยของศาลปกครองสูงสุดที่ “นักศึกษา” เป็นผู้ฟ้องคดี จำนวน 2 คำวินิจฉัย

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด					
	เลขคดี	ประเด็นแห่งคดี	รายละเอียด	ผู้ฟ้อง	ผลคำวินิจฉัย
1	อ.1376/2559	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย และละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติ หรือปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวล่าช้าเกินสมควร (อุทธรณ์คำพิพากษา)	ให้ร่วมกันวัดผลหรือประมวลผลออกเกรดในรายวิชาที่ติด (I) และให้พิจารณาว่าจะอนุมัติการรักษาสถานภาพของนักศึกษาหรือไม่	นักศึกษา	ยกฟ้อง เพราะผู้ถูกฟ้องคดีดำเนินการตามกฎหมาย และไม่มีเจตนากลั่นแกล้งผู้ฟ้องคดี
คำสั่งศาลปกครองสูงสุด					
	เลขคดี	ประเด็นแห่งคดี	รายละเอียด	ผู้ฟ้อง	ผลคำวินิจฉัย
2	คำสั่ง 135/2547	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย และละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติ	ขอเพิกถอนผลการวัดและประเมินผลในรายวิชา เพื่อให้มีการวัดและประเมินผลใหม่	นักศึกษา	ไม่รับคำฟ้องของผู้ฟ้องคดีที่ 1 (ผู้ปกครอง) ไว้พิจารณา เพราะไม่ใช่ผู้มีส่วนได้เสีย

3.1.3 คำวินิจฉัยศาลปกครองสูงสุดในคดีปกครองที่มหาวิทยาลัยเป็นผู้ถูกฟ้องคดี ตามมาตรา 9 (1) และ 9 (3)

คดีปกครองที่มหาวิทยาลัยเป็นผู้ถูกฟ้องคดีตามตามมาตรา 9 (1) และ 9 (3) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 มีจำนวน 42 คำวินิจฉัย ประกอบด้วยคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด 31 คำพิพากษา และคำสั่งศาลปกครองสูงสุด 11 คำสั่ง โดยสามารถพิจารณาจัดหมวดหมู่คดีตามบุคคลผู้ฟ้องคดีและประเด็นที่พิพาทได้ดังต่อไปนี้

(1) คำวินิจฉัยของศาลปกครองสูงสุดที่ “อาจารย์มหาวิทยาลัย” เป็นผู้ฟ้องคดี จำนวน 23 คำวินิจฉัย

- (1.1) คำวินิจฉัยเกี่ยวกับการเลื่อนชั้นเงินเดือน จำนวน 3 คำวินิจฉัย
- (1.2) คำวินิจฉัยเกี่ยวกับการแต่งตั้งถอดถอน “อธิการบดี” จำนวน 4 คำวินิจฉัย
- (1.3) คำวินิจฉัยเกี่ยวกับการแต่งตั้งถอดถอนบุคคลในตำแหน่ง “คณบดี” จำนวน 1 คำวินิจฉัย
- (1.4) คำวินิจฉัยเกี่ยวกับการเป็นสมาชิกสภาอาจารย์ จำนวน 1 คำวินิจฉัย
- (1.5) คำวินิจฉัยเกี่ยวกับการแต่งตั้งถอดถอนบุคคลในตำแหน่งของสภาอาจารย์ จำนวน 2 คำวินิจฉัย
- (1.6) คำวินิจฉัยเกี่ยวกับการไม่ให้กลับเข้ารับราชการ หรือ ไม่ต่ออายุราชการให้ จำนวน 3 คำวินิจฉัย
- (1.7) คำวินิจฉัยเกี่ยวกับการปลดออกจากราชการ จำนวน 2 คำวินิจฉัย
- (1.8) คำวินิจฉัยเกี่ยวกับการขอตำแหน่งทางวิชาการ จำนวน 2 คำวินิจฉัย
- (1.9) คำวินิจฉัยเกี่ยวกับการว่ากล่าวตักเตือนเป็นลายลักษณ์อักษร 1 คำวินิจฉัย
- (1.10) คำวินิจฉัยในประเด็นอื่น ๆ จำนวน 1 คำวินิจฉัย

คำวินิจฉัยเกี่ยวกับการเลื่อนชั้นเงินเดือน จำนวน 3 คำวินิจฉัย					
คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด					
	เลขคดี	ประเด็นแห่งคดี	รายละเอียด	ผู้ฟ้อง	ผลคำวินิจฉัย
1	อ.342/2560	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการโดย	ขอให้แก้ไขคำสั่งเลื่อนชั้นเงินเดือน และแก้ไขคำสั่งการรับเงินรางวัลประจำปี	อาจารย์มหาวิทยาลัย	ยกฟ้อง เพราะเรื่องเลื่อนชั้นเงินเดือนไม่ได้ร้อง

		ไม่ชอบด้วยกฎหมาย และการกระทำละเมิดของหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐอันเกิดจากการใช้อำนาจตามกฎหมาย (อุทธรณ์คำพิพากษา)			ทุกข้อจึงถือว่ายุติ ส่วนการรับเงินรางวัลไม่เป็นละเมิด เพราะได้เลื่อนเงินเดือนหนึ่งชั้น
คำสั่งศาลปกครองสูงสุด					
	เลขคดี	ประเด็นแห่งคดี	รายละเอียด	ผู้ฟ้อง	ผลคำวินิจฉัย
2	คำสั่ง 188/2546	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย และการกระทำละเมิดของเจ้าหน้าที่ของรัฐอันเกิดจากคำสั่งทางปกครอง (คำร้องอุทธรณ์คำสั่งไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณา)	ขอเพิกถอนคำสั่งลดชั้นเงินเดือน เนื่องจากคัดลอกตำราการสอนของบุคคลอื่น และให้คืนชั้นเงินเดือนที่ถูกลดไป	อาจารย์มหาวิทยาลัย	ไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณา เพราะฟ้องเมื่อพ้นกำหนดระยะเวลา
3	คำสั่ง 409/2555	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย และการกระทำละเมิดของหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐอันเกิดจากการใช้อำนาจตามกฎหมาย (คำร้องอุทธรณ์คำสั่งไม่รับคำขอให้ศาลพิจารณาคดีใหม่ไว้พิจารณา)	ขอให้แก้ไขคำสั่งเลื่อนชั้นเงินเดือนประจำปีงบประมาณ และให้ข้าราชการได้รับเงินรางวัลที่ถูกตัด พร้อมชดเชยค่าเสียหายแก่ผู้ฟ้องคดี	อาจารย์มหาวิทยาลัย	ไม่รับคำขอให้พิจารณาคดีใหม่
คำวินิจฉัยเกี่ยวกับการแต่งตั้งถอดถอน จำนวน “อธิการบดี” 4 คำวินิจฉัย					
คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด					
	เลขคดี	ประเด็นแห่งคดี	รายละเอียด	ผู้ฟ้อง	ผลคำวินิจฉัย
1	อ.172-174 /2548	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย และการกระทำละเมิด	ขอเพิกถอนมติให้ยกเลิกกระบวนการสรรหาอธิการบดี และให้ชดเชยค่าเสียหายที่ได้เสียไปในการหาเสียง และเพิกถอนมติให้เสนอชื่อบุคคลเป็นอธิการบดีกระบวนการ	อาจารย์มหาวิทยาลัย	การยกเลิกกระบวนการสรรหาอธิการบดีและดำเนินการสรรหาใหม่

		ของหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่รัฐ อันเกิดจากการใช้อำนาจตามกฎหมาย (อุทธรณ์คำพิพากษา)	ภายหลังจากที่ได้มีสรรหาใหม่		นั้นชอบด้วยกฎหมาย แล้ว อีกทั้งมีเหตุจำเป็น ยกฟ้อง
2	อ.1181/2559	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทาง ปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการโดย ไม่ชอบด้วยกฎหมาย และการกระทำละเมิด ของหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของ รัฐอันเกิดจากการใช้อำนาจตามกฎหมาย (อุทธรณ์คำพิพากษา)	ขอเพิกถอนมติถอดถอนอธิการบดี และให้ชดใช้ ค่าเสียหายแก่ผู้ฟ้องคดี (ค่าตอบแทนตำแหน่งและเงิน ประจำตำแหน่ง)	อาจารย์ มหาวิทยาลัย	ยกฟ้อง เพราะ กระบวนการและการใช้ ดุลพินิจในการมีมติถอด ถอนผู้ฟ้องคดีชอบแล้ว ไม่เป็นละเมิด
3	อ.491/2560	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐออก คำสั่งโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายและการกระทำ ละเมิดของเจ้าหน้าที่รัฐอันเกิดจากการใช้ อำนาจตามกฎหมาย (อุทธรณ์คำพิพากษา)	ขอเพิกถอนคำสั่งพักการปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่ง อธิการบดี และชดใช้ค่าเสียหาย ชดใช้เงินประจำ ตำแหน่งและประโยชน์ตอบแทนอื่น	อาจารย์ มหาวิทยาลัย	ยกฟ้อง เพราะการสั่งพัก การปฏิบัติหน้าที่ถือเป็น การบริหารบุคคลอย่าง หนึ่ง และกระทำโดย ชอบแล้ว
คำสั่งศาลปกครองสูงสุด					
	เลขคดี	ประเด็นแห่งคดี	รายละเอียด	ผู้ฟ้อง	ผลคำวินิจฉัย
4	คำสั่ง 549/2554	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐออก คำสั่งโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย และการ กระทำละเมิดของเจ้าหน้าที่ของรัฐอันเกิดจาก คำสั่งทางปกครอง (คำร้องอุทธรณ์คำสั่งทุเลา การบังคับตามคำสั่งทางปกครอง)	ขอเพิกถอนมติและประกาศที่ให้พ้นจากตำแหน่ง อธิการบดีด้วยเหตุเป็นผู้มีความประพฤติเสื่อมเสีย บกพร่องต่อหน้าที่ และแต่งตั้งผู้รักษาการแทน เนื่องจากองค์ประชุมมิชอบ และให้ชดใช้ค่าสินไหม ทดแทน	อาจารย์ มหาวิทยาลัย	ยกคำขอคุ้มครอง ชั่วคราว

คำวินิจฉัยเกี่ยวกับการแต่งตั้งถอดถอนบุคคลในตำแหน่ง “คณบดี” จำนวน 1 คำวินิจฉัย					
คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด					
	เลขคดี	ประเด็นแห่งคดี	รายละเอียด	ผู้ฟ้อง	ผลคำวินิจฉัย
1	อ.192/2558	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐออกคำสั่งโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายและการกระทำละเมิดของหน่วยงานทางปกครองและเจ้าหน้าที่รัฐอันเกิดจากคำสั่งทางปกครอง(อุทธรณ์คำพิพากษา)	ขอเพิกถอนคำสั่งให้พ้นจากตำแหน่งรองคณบดีเพราะเห็นว่าไม่เป็นธรรม และให้จ่ายเงินประจำตำแหน่งตั้งแต่วันที่พ้นจากตำแหน่งจนถึงวันฟ้องคดี	อาจารย์มหาวิทยาลัย	การแต่งตั้งผู้ใดเป็นรองคณบดินั้นเป็นดุลพินิจของผู้ถูกฟ้องคดีที่ 2 (คณบดี)ว่าจะให้ผู้ใดมาช่วยงาน การให้พ้นจากตำแหน่งก็เช่นเดียวกัน คำสั่งดังกล่าวจึงชอบด้วยกฎหมายแล้ว ยกฟ้อง
คำวินิจฉัยเกี่ยวกับการแต่งตั้งถอดถอนบุคคลในตำแหน่งของสภาอาจารย์ จำนวน 2 คำวินิจฉัย					
คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด					
	เลขคดี	ประเด็นแห่งคดี	รายละเอียด	ผู้ฟ้อง	ผลคำวินิจฉัย
1	อ.107/2558	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองและเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายและการกระทำละเมิดของหน่วยงานทางปกครองและเจ้าหน้าที่รัฐอันเกิดจากการใช้อำนาจตามกฎหมาย(อุทธรณ์คำพิพากษา)	ขอเพิกถอนมติเลือกตั้งประธาน รองประธาน และเลขานุการสภาคณาจารย์ เพราะกระทำโดยไม่ชอบด้วยระเบียบ และทำให้ผู้ฟ้องคดีเสียหายเพราะเสียสิทธิจากการพ้นจากตำแหน่งในสภาคณาจารย์	อาจารย์มหาวิทยาลัย	การดำเนินการเลือกตั้งประธาน รองประธาน และเลขานุการสภาคณาจารย์ กระทำโดยชอบด้วยกฎหมายแล้ว ยกฟ้อง

คำสั่งศาลปกครองสูงสุด					
	เลขคดี	ประเด็นแห่งคดี	รายละเอียด	ผู้ฟ้อง	ผลคำวินิจฉัย
2	คำสั่ง อ.107/2558	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองและเจ้าหน้าที่ของรัฐออกคำสั่งโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย และการกระทำละเมิดของหน่วยงานทางปกครองและเจ้าหน้าที่ของรัฐอันเกิดจากการใช้อำนาจตามกฎหมาย (อุทธรณ์คำพิพากษา)	ขอเพิกถอนมติการเลือกตั้งประธาน รองประธาน และเลขาธิการสภาอาจารย์ และให้ดำเนินการเลือกตั้งใหม่ - ฟ้องเพิ่มเติมขอยกเลิกระเบียบที่ออกโดยมิชอบ และให้ชดใช้ค่าเสียหาย	อาจารย์มหาวิทยาลัย	ไม่รับอุทธรณ์และจำหน่ายคดีออกจากสารบบความ เพราะผู้ถูกฟ้องคดีได้ดำเนินการตามที่กฎหมายบัญญัติแล้ว
คำวินิจฉัยเกี่ยวกับการไม่ให้กลับเข้ารับราชการ หรือ ไม่ต่ออายุราชการให้ จำนวน 3 คำวินิจฉัย					
คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด					
	เลขคดี	ประเด็นแห่งคดี	รายละเอียด	ผู้ฟ้อง	ผลคำวินิจฉัย
1	อ.347/2549	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย และการกระทำละเมิดอันเกิดจากการใช้อำนาจตามกฎหมาย (อุทธรณ์คำพิพากษา)	ขอเพิกถอนคำสั่งไม่รับกลับเข้ารับราชการเพราะผู้ฟ้องคดีลาออกไปสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาแต่ไม่ได้รับเลือก และขอให้ชดใช้ค่าเสียหายเป็นเงินเดือนนับตั้งแต่ขอเข้ารับราชการใหม่	อาจารย์มหาวิทยาลัย	เมื่อมีมติ ค.ร.ม. ให้เปลี่ยนแปลงโครงสร้างของสถาบันอุดมศึกษา การที่ผู้ฟ้องคดีลาออกจึงทำให้ตำแหน่งของผู้ฟ้องคดีถูกยุบไปด้วย การไม่รับกลับเข้ารับราชการจึงชอบด้วยกฎหมายแล้ว ยกฟ้อง
2	อ.238/2555	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองและเจ้าหน้าที่ของรัฐออกคำสั่งโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายและการกระทำละเมิดของหน่วยงานทางปกครองและเจ้าหน้าที่ของรัฐอัน	ขอเพิกถอนมติไม่อนุมัติให้ผู้ฟ้องคดีขยายเวลาราชการ เพราะผู้ฟ้องคดีมีชั่วโมงการสอนน้อยและมีอคติกับผู้ฟ้องคดี และขอให้ชดใช้สิทธิประโยชน์ที่ควรได้หากไม่ถูกตัดสิทธิขยายเวลาราชการ	อาจารย์มหาวิทยาลัย	ผู้ถูกฟ้องคดีเห็นว่าไม่จำเป็นต้องขยายอายุราชการให้แก่ผู้ฟ้องคดี เพราะไม่ได้ขาด

		เกิดจากคำสั่งทางปกครอง (อุทธรณ์คำพิพากษา)			อัตรากำลัง ซึ่งเป็นอำนาจที่จะพิจารณาได้ การไม่ขยายเวลาให้ผู้ฟ้องคดีจึงชอบด้วยกฎหมายแล้ว
3	อ.1070/2559	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐออกคำสั่งโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย และการกระทำละเมิด (อุทธรณ์คำพิพากษา)	ขอเพิกถอนมติและการดำเนินการในการไม่ต่ออายุราชการให้ผู้ฟ้องคดี และให้ชดใช้เงินเดือนในส่วนที่ขาดไป	อาจารย์มหาวิทยาลัย	ยกฟ้อง เพราะการดำเนินการเป็นไปตามขั้นตอนที่กฎหมายกำหนดแล้ว ไม่เป็นละเมิด
คำวินิจฉัยเกี่ยวกับการปลดออกจากราชการ จำนวน 2 คำวินิจฉัย					
คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด					
	เลขคดี	ประเด็นแห่งคดี	รายละเอียด	ผู้ฟ้อง	ผลคำวินิจฉัย
1	อ.667/2555	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐออกคำสั่งโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายและการกระทำละเมิดของหน่วยงานทางปกครองและเจ้าหน้าที่รัฐอันเกิดจากคำสั่งทางปกครอง(อุทธรณ์คำพิพากษา)	ขอเพิกถอนคำสั่งปลดออกจากราชการเพราะขาดงานโดยไม่มีเหตุจำเป็นเกิน 15 วัน และให้ชดใช้ค่าเสียหาย	อาจารย์มหาวิทยาลัย	ผู้ฟ้องคดีไม่ได้เข้าอบรมตามที่ได้รับคำสั่ง และขาดงานติดกันหลายวัน การอ้างว่าลาป่วยก็ไม่มีใบรับรองแพทย์เป็นหลักฐาน จึงถือว่าผู้ฟ้องคดีขาดงานโดยไม่มีเหตุอันควร คำสั่งปลดออกจึงชอบแล้ว
2	อ.335/2558	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย และการกระทำละเมิดของ	ขอให้เพิกถอนคำสั่งปลดออกและคำสั่งเปลี่ยนโทษเป็นไล่อะผู้ฟ้องคดีออกจากราชการ เพราะเห็นว่ากระบวนการไม่ชอบ (กรณีอาจารย์ผู้ถูกสอบสวนวินัยโอนย้าย	อาจารย์มหาวิทยาลัย	ผู้ฟ้องคดีทุจริตการเบิกจ่ายเงินจริง จึงเป็นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ

		หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ อันเกิดจากคำสั่งทางปกครอง (อุทธรณ์คำ พิพากษา)	มหาวิทยาลัย)		ผิดวินัยร้ายแรง การ ลงโทษไล่ออกผู้ฟ้องคดีออก จากราชการจึงชอบแล้ว ยกฟ้อง
คำวินิจฉัยเกี่ยวกับการขอตำแหน่งทางวิชาการ จำนวน 2 คำวินิจฉัย					
คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด					
	เลขคดี	ประเด็นแห่งคดี	รายละเอียด	ผู้ฟ้อง	ผลคำวินิจฉัย
1	อ.200/2556	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทาง ปกครองและเจ้าหน้าที่ของรัฐออกคำสั่งและ กฎโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายและการกระทำ ละเมิดของหน่วยงานทางปกครองและ เจ้าหน้าที่รัฐอันเกิดจากคำสั่งทางปกครอง และกฎ(อุทธรณ์คำพิพากษา)	ขอให้เพิกถอนมติแต่งตั้งพิจารณาการขอตำแหน่งทาง วิชาการและให้ผู้ฟ้องคดีตั้งเสนอผลงานทางวิชาการเป็น เวลา 3 ปี เพราะผู้ฟ้องคดีเพราะคัดลอกผลงานทาง วิชาการ ขอเพิกถอนกฎเรื่องมาตรการลงโทษผู้ลอก เลียนผลงานวิชาการ และขอให้ชดใช้ค่าเสียหาย	อาจารย์ มหาวิทยาลัย	การกำหนดกฎเพื่อ ป้องกันการคัดลอก ผลงานวิชาการเป็น มาตรการที่จำเป็น อีกทั้ง ผู้ฟ้องคดีอ้างยังไม่ถูก แบบทั้งที่ควรรู้อยู่แล้ว มติดังกล่าวจึงชอบด้วย กฎหมายแล้ว ยกฟ้อง
2	อ.890/2559	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทาง ปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการโดย ไม่ชอบด้วยกฎหมายปฏิบัติหน้าที่ตามที่ กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติล่าช้าเกิน สมควร และกระทำละเมิดของหน่วยงานทาง ปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐอันเกิดจาก คำสั่งทางปกครองหรือคำสั่งอื่นและปฏิบัติ หน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติ ล่าช้าเกินสมควร (อุทธรณ์คำพิพากษา)	ขอเพิกถอนมติเกี่ยวกับผลงานทางวิชาการในการ พิจารณารับตำแหน่งทางวิชาการที่ใช้ผลงานไม่ตรงกับ สาขาที่ขอตำแหน่ง และให้ชดใช้ค่าเสียหาย เพราะทำให้ ผู้ฟ้องคดีเสียโอกาสความก้าวหน้าทางวิชาการ	อาจารย์ มหาวิทยาลัย	ยกฟ้องเพราะผู้ถูกฟ้อง คดีพิจารณาโดยชอบด้วย กฎหมายแล้ว และไม่ เป็นการละเมิดผู้ฟ้องคดี

คำวินิจฉัยเกี่ยวกับการว่ากล่าวตักเตือนเป็นลายลักษณ์อักษร จำนวน 1 คำวินิจฉัย					
คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด					
	เลขคดี	ประเด็นแห่งคดี	รายละเอียด	ผู้ฟ้อง	ผลคำวินิจฉัย
1	อ.673/2557	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายและการกระทำละเมิดของเจ้าหน้าที่รัฐอันเกิดจากการใช้อำนาจตามกฎหมาย (อุทธรณ์คำพิพากษา)	ขอเพิกถอนคำสั่งว่ากล่าวตักเตือนเป็นลายลักษณ์อักษร เพราะถูกตั้งกรรมการสอบเพราะไปแจ้งคณะ ก.ก.ต. ที่เข้ามาสอบสวนนักศึกษาเรื่องวิธีการแต่งกาย และให้ชดใช้ค่าเสียหายต่อชื่อเสียง	อาจารย์มหาวิทยาลัย	การดำเนินการว่ากล่าวตักเตือนผู้ฟ้องคดีกระทำตามขั้นตอนวิธีการอันเป็นสาระสำคัญแล้ว และมีเหตุควรเชื่อได้ว่าผู้ฟ้องคดีได้ใช้วาจาในเชิงจาบจ้วงหรือลบหลู่เจ้าหน้าที่ ก.ก.ต. จริง การว่ากล่าวตักเตือนเป็นลายลักษณ์อักษรจึงชอบด้วยกฎหมายแล้ว
คำวินิจฉัยในประเด็นอื่น ๆ จำนวน 4 คำวินิจฉัย					
คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด					
	เลขคดี	ประเด็นแห่งคดี	รายละเอียด	ผู้ฟ้อง	ผลคำวินิจฉัย
1	อ.285/2559	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐออกคำสั่งโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายและการกระทำละเมิดของเจ้าหน้าที่รัฐอันเกิดจากการใช้อำนาจตามกฎหมาย (อุทธรณ์คำพิพากษา)	ขอเพิกถอนคำสั่งไม่อนุมัติให้ไปดูงาน และให้ชดใช้ค่าเสียหายจากการออกคำสั่งโดยละเมิดเพราะไม่อาจนำผลงานมาใช้อ้างอิงในแฟ้มประวัติได้ และได้ประกาศผลการไม่อนุมัติไปทั่วคณะ	อาจารย์มหาวิทยาลัย	คำสั่งไม่อนุมัติชอบแล้ว แต่การประกาศผลทั่วคณะเป็นละเมิด ให้ชดใช้ค่าเสียหาย
2	อ.173/2560	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย และการกระทำละเมิดของเจ้าหน้าที่ของรัฐอันเกิดจาก	ขอเพิกถอนมติอนุมัติเงินคงคลังและให้สั่งว่าการดำเนินโครงการก่อสร้างหอพักนักศึกษาไม่ชอบ และให้ชดใช้ค่าเสียหาย	อาจารย์มหาวิทยาลัย	ยกฟ้องเพราะผู้ฟ้องคดีไม่ใช่ผู้มีส่วนได้เสีย (ประธานสภาอาจารย์ไม่

		การใช้อำนาจตามกฎหมาย(อุทธรณ์คำพิพากษา)			ใช้ผู้แทนนิติบุคคลของมหาวิทยาลัย)
คำสั่งศาลปกครองสูงสุด					
	เลขคดี	ประเด็นแห่งคดี	รายละเอียด	ผู้ฟ้อง	ผลคำวินิจฉัย
3	คำสั่ง 69/2549	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย และการกระทำละเมิดของเจ้าหน้าที่ของรัฐอันเกิดจากการใช้อำนาจตามกฎหมาย หรือจากการละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติ (คำร้องอุทธรณ์คำสั่งไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณา)	ขอเพิกถอนมติหรือคำสั่งทางปกครองทั้งหมดของคณะกรรมการ (เช่น คำสั่งเปลี่ยนกรรมการสอบวิทยานิพนธ์) และให้ผลการสำเร็จการศึกษาปริญญาเอกเป็นโมฆะ และให้ชำระค่าเสียหายเป็นค่าตอบแทนอาจารย์ที่ปรึกษาให้แก่ผู้ฟ้องคดี	อาจารย์มหาวิทยาลัย	ไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณา เพราะไม่ได้เป็นผู้เดือดร้อนเสียหาย
4	คำสั่ง 621/2552	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองและเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย และการกระทำละเมิดของหน่วยงานทางปกครองและเจ้าหน้าที่ของรัฐอันเกิดจากการใช้อำนาจตามกฎหมาย (คำร้องอุทธรณ์คำสั่งไม่รับคำฟ้องบางข้อหาไว้พิจารณา)	ขอให้ศาลพิพากษาว่าคำสั่งมอบหมายภาระงานการสอนและยกเลิกสอนรายวิชาหนึ่งเป็นคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย และให้ชดเชยนำส่งเงินค่าสอนภาคปลาย ปีการศึกษา 2551 ให้แก่ผู้ฟ้องคดี	อาจารย์มหาวิทยาลัย	ไม่รับคำฟ้องคำสั่งมอบหมายภาระงานไว้พิจารณาเพราะเป็นการดำเนินงานภายในส่วนการฟ้องให้ชดเชยค่าเสียหาย รับไว้พิจารณา

(2) คำวินิจฉัยของศาลปกครองสูงสุดที่ “นักศึกษา” เป็นผู้ฟ้องคดี จำนวน 8 คำวินิจฉัย

(2.1) คำวินิจฉัยเกี่ยวกับการถอนชื่อออกจากทะเบียนนักศึกษา จำนวน 3 คำวินิจฉัย

(2.2) คำวินิจฉัยเกี่ยวกับการอนุมัติปริญญาบัตร จำนวน 2 คำวินิจฉัย

(2.3) คำวินิจฉัยเกี่ยวกับการคืนเงินค่าธรรมเนียม จำนวน 1 คำวินิจฉัย

(2.4) คำวินิจฉัยเกี่ยวกับการสอบวิทยานิพนธ์ จำนวน 1 คำวินิจฉัย

(2.5) คำวินิจฉัยเกี่ยวกับทุจริตการสอบ จำนวน 1 คำวินิจฉัย

คำวินิจฉัยเกี่ยวกับการถอนชื่อออกจากทะเบียนนักศึกษา จำนวน 3 คำวินิจฉัย					
คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด					
	เลขคดี	ประเด็นแห่งคดี	รายละเอียด	ผู้ฟ้อง	ผลคำวินิจฉัย
1	อ.180/2548	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองออกคำสั่งโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย และการกระทำละเมิดของหน่วยงานทางปกครองจากการออกคำสั่งดังกล่าว (อุทธรณ์คำพิพากษา)	ขอเพิกถอนประกาศการถอนชื่อผู้ฟ้องคดีออกจากทะเบียนนักศึกษาและให้ขยายระยะเวลาศึกษาอีก 6 เดือน หากไม่สามารถกระทำได้ให้ชดใช้ค่าเสียหายเป็นค่าการศึกษาตามหลักสูตรทั้งหมด	นักศึกษา	เมื่อผู้ฟ้องคดีมีคะแนนเฉลี่ยสะสมต่ำกว่าที่กำหนด อยู่ในภาวะรอพินิจจนถูกถอนชื่อออก จึงชอบด้วยกฎหมายแล้ว ยกฟ้อง
2	อ.361/2550	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองและเจ้าหน้าที่ของรัฐออกคำสั่งโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย และการกระทำละเมิดของหน่วยงานทางปกครองและเจ้าหน้าที่ของรัฐ อันเกิดจากการใช้อำนาจตามกฎหมาย (อุทธรณ์คำพิพากษา)	ขอเพิกถอนประกาศถอนชื่อผู้ฟ้องคดีจากการเป็นนักศึกษา และขอให้อนุมัติปริญญา เพราะผู้ฟ้องคดีไม่สามารถจบการศึกษาได้เนื่องจากเกรดเฉลี่ยไม่ถึง 3.00 และมีความผิดพลาดของทางผู้ถูกฟ้องคดีไม่ได้แจ้งเตือนใดๆ และให้ชดใช้ค่าเสียหาย	นักศึกษา	การประกาศผลสอบล่าช้าทำให้ผู้ฟ้องคดีต้องลงทะเบียนไปจนสามารถสอบประมวลวิชาได้ ทั้งที่ต้องถูกคัดชื่อออกไปแล้ว จึงถือว่าผู้ถูกฟ้องคดีกระทำละเมิด

					ต่อผู้ฟ้องคดี ให้ชดใช้ค่าเสียหาย
3	อ.431/2551	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองและเจ้าหน้าที่ของรัฐออกคำสั่งโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย และการกระทำละเมิดของหน่วยงานทางปกครองและเจ้าหน้าที่ของรัฐ อันเกิดจากคำสั่งทางปกครอง (อุทธรณ์คำพิพากษา)	ขอเพิกถอนคำสั่งพ้นสภาพนักศึกษาและคำสั่งไม่อนุญาตให้ผู้ฟ้องคดีลงทะเบียนเรียน โดยอ้างว่าผู้ฟ้องคดีเป็นโรคจิตไม่สามารถดูแลผู้ป่วยได้ และให้ชดใช้ค่าเสียหาย	นักศึกษา	ผู้ฟ้องคดีเป็นโรคจิตตามความเห็นของแพทย์ จึงทำให้ผู้ฟ้องคดีขาดคุณสมบัติการเป็นนักศึกษาแพทย์ที่ต้องดูแลผู้ป่วย การพิจารณาของผู้ถูกฟ้องคดีถือว่ามีความเหมาะสมคำนึงถึงความเสียหายส่วนรวมจึงชอบแล้ว
คำวินิจฉัยเกี่ยวกับการอนุวัติปริญญาบัตร จำนวน 2 คำวินิจฉัย					
คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด					
	เลขคดี	ประเด็นแห่งคดี	รายละเอียด	ผู้ฟ้อง	ผลคำวินิจฉัย
1	อ.333/2553	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย และการกระทำละเมิดของหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่รัฐ อันเกิดจากการใช้อำนาจตามกฎหมาย หรือจากกฎ คำสั่งทางปกครอง หรือคำสั่งอื่น หรือจากการละเลยต่อหน้าที่ตามกฎหมาย กำหนดให้ต้องปฏิบัติหรือปฏิบัติหน้าที่ล่าช้าเกินสมควร (อุทธรณ์คำพิพากษา)	ขอให้อนุวัติปริญญาให้แก่ผู้ฟ้องคดีเพราะได้ศึกษาจนครบหลักสูตรแล้ว แต่ภายหลังผู้ถูกฟ้องคดีได้แก้ไขระยะเวลาการศึกษาของผู้ฟ้องคดีทำให้ต้องศึกษาเพิ่มขึ้น หากไม่สามารถอนุวัติปริญญาได้ให้ชดใช้ค่าเสียหาย	นักศึกษา	ผู้ฟ้องคดีขาดคุณสมบัติที่จะเข้าศึกษาตั้งแต่ต้น การไม่อนุวัติปริญญาจึงชอบด้วยกฎหมาย และเมื่อผู้ถูกฟ้องคดีได้ให้โอกาสในการนำหลักฐานการสำเร็จปริญญามาแสดงเพื่อแก้ไขข้อผิดพลาดแต่ผู้ฟ้องคดี

					ก็ไม่ได้นำมาแสดง จึงถือไม่ได้ว่าผู้ถูกฟ้องคดีละเมิดผู้ฟ้องคดี ยกฟ้อง
2	อ.1690/2559	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย และการกระทำละเมิดของหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐอันเกิดจากการใช้อำนาจตามกฎหมาย (อุทธรณ์คำพิพากษา)	ขอเพิกถอนคำสั่งไม่อนุญาติใบปริญญา และให้ชดใช้ค่าเสียหาย	นักศึกษา	ยกฟ้อง เพราะมีคำสั่งโดยชอบด้วยกฎหมายแล้ว ไม่เป็นละเมิด
คำวินิจฉัยเกี่ยวกับการคืนเงินค่าธรรมเนียม จำนวน 1 คำวินิจฉัย					
คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด					
	เลขคดี	ประเด็นแห่งคดี	รายละเอียด	ผู้ฟ้อง	ผลคำวินิจฉัย
1	อ.453/2557	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองออกกฎโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายและการกระทำละเมิดของหน่วยงานทางปกครองอันเกิดจากการออกกฎ(อุทธรณ์คำพิพากษา)	ขอเพิกถอนประกาศเรื่องการขอเงินคืนค่าธรรมเนียมเนื่องจากผู้ฟ้องคดีได้ชำระค่าธรรมเนียมไปก่อน ภายหลังปรากฏว่าสำเร็จการศึกษา ไปขอคืนเจ้าหน้าที่ไม่ให้คืนเพราะไม่เป็นไปตามระเบียบ และให้ชดใช้เงินที่จ่ายไป	นักศึกษา	ประกาศดังกล่าวให้นำใบเสร็จไปแสดงเมื่อไปรับเงินคืน แต่ผู้ฟ้องคดีทำใบเสร็จหายและนำใบรับรองไปแสดงแทน ประกาศดังกล่าวจึงไม่มีประเด็นไม่ชอบด้วยกฎหมาย และไม่ได้เป็นการละเมิดผู้ฟ้องคดี

คำวินิจฉัยเกี่ยวกับการสอบวิทยานิพนธ์ จำนวน 1 คำวินิจฉัย					
คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด					
	เลขคดี	ประเด็นแห่งคดี	รายละเอียด	ผู้ฟ้อง	ผลคำวินิจฉัย
1	อ.203/2558	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองออกคำสั่งโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย และการกระทำละเมิดของหน่วยงานทางปกครองอันเกิดจากการใช้อำนาจตามกฎหมาย (อุทธรณ์คำพิพากษา)	ขอให้เพิกถอนคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และคำสั่งคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ที่ประเมินให้ผู้ฟ้องคดีไม่ผ่านทั้ง 3 ครั้ง เพราะไม่เป็นธรรม พิจารณาเกินไปกว่าระเบียบ และการตั้งกรรมการไม่ถูกต้องหลักเกณฑ์เพราะไม่ใช่ชุดเดียวกันทั้งหมด และขอให้ชดเชยค่าเสียหาย	นักศึกษา	การแต่งตั้งกรรมการคนละชุดกันมีความจำเป็น เพราะบางคนอยู่ต่างประเทศหรือมีภารกิจ และการพิจารณาว่าผู้ฟ้องคดีสอบวิทยานิพนธ์ไม่ผ่าน เป็นการใช้ดุลพินิจที่ชอบแล้ว ยกฟ้อง
คำวินิจฉัยเกี่ยวกับทุจริตการสอบ จำนวน 1 คำวินิจฉัย					
คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด					
	เลขคดี	ประเด็นแห่งคดี	รายละเอียด	ผู้ฟ้อง	ผลคำวินิจฉัย
1	อ.1099/2559	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองและเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายและการกระทำละเมิดของหน่วยงานทางปกครองและเจ้าหน้าที่รัฐอันเกิดจากการใช้อำนาจตามกฎหมาย (อุทธรณ์คำพิพากษา)	ขอเพิกถอนมติให้ลงโทษผู้ฟ้องคดี กรณีให้เกรด (F) และพักการเรียน เนื่องจากทุจริตการสอบ และให้ชดเชยค่าเสียหาย	นักศึกษา	เพิกถอนมติลงโทษผู้ฟ้องคดี เพราะไม่ดำเนินการตามขั้นตอนอันเป็นสาระสำคัญตามกฎหมาย (การให้สิทธิโต้แย้ง) และให้ชดเชยค่าเสียหาย

(3) คำวินิจฉัยของศาลปกครองสูงสุดที่ “เจ้าหน้าที่มหาวิทยาลัย” เป็นผู้ฟ้องคดี จำนวน 7 คำวินิจฉัย

(3.1) คำวินิจฉัยเกี่ยวกับการปลดออกจากราชการ จำนวน 1 คำวินิจฉัย

(3.2) คำวินิจฉัยเกี่ยวกับการลงโทษภาคทัณฑ์ จำนวน 1 คำวินิจฉัย

(3.3) คำวินิจฉัยเกี่ยวกับการเพิกถอนคำสั่งเลื่อนชั้นเงินเดือน จำนวน 1 คำวินิจฉัย

(3.4) คำวินิจฉัยเกี่ยวกับการเพิกถอนการหักเงินเดือนไว้เป็นสวัสดิการ จำนวน 1 คำวินิจฉัย

(3.5) คำวินิจฉัยเกี่ยวกับการใช้อำนาจบังคับบัญชาทั่ว ๆ ไป จำนวน 2 คำวินิจฉัย

(3.6) คำวินิจฉัยเกี่ยวกับการจ่ายเงินบำนาญตามสัญญาทุน จำนวน 1 คำวินิจฉัย

คำวินิจฉัยเกี่ยวกับการปลดออกจากราชการ จำนวน 1 คำวินิจฉัย					
คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด					
	เลขคดี	ประเด็นแห่งคดี	รายละเอียด	ผู้ฟ้อง	ผลคำวินิจฉัย
1	อ.56-58 /2556	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย และการกระทำละเมิดของหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่รัฐอันเกิดจากการใช้อำนาจตามกฎหมาย (อุทธรณ์คำพิพากษา)	ขอให้เพิกถอนคำสั่งปลดออกจากราชการ เพราะไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชา และจงใจละทิ้งงาน และขอให้ชดเชยค่าเสียหายจากการปลดออกโดยให้มีผลย้อนหลัง	เจ้าหน้าที่มหาวิทยาลัย	ผู้ฟ้องคดีไม่ไปปฏิบัติงานที่ได้มอบหมายกว่าสามเดือน ถือว่าเป็นการละทิ้งการปฏิบัติราชการ เป็นความผิดวินัยร้ายแรง ผู้ถูกฟ้องคดีจึงสามารถปลดผู้ฟ้องคดีออกจากราชการได้ จึงไม่เป็นการละเมิดไปด้วย

คำวินิจฉัยเกี่ยวกับการลงโทษภาคทัณฑ์ จำนวน 1 คำวินิจฉัย					
คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด					
	เลขคดี	ประเด็นแห่งคดี	รายละเอียด	ผู้ฟ้อง	ผลคำวินิจฉัย
1	อ.108/2556	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองออกคำสั่งโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย และการกระทำละเมิดของหน่วยงานทางปกครองอันเกิดจากคำสั่งทางปกครอง (อุทธรณ์คำพิพากษา)	ขอเพิกถอนคำสั่งลงโทษภาคทัณฑ์ผู้ฟ้องคดีเนื่องจากมิได้กลับมารายงานตัวหลังจากหมดสัญญาการศึกษา และให้ชดใช้ค่าเสียหาย	เจ้าหน้าที่มหาวิทยาลัย	กรณีที่ได้รับทุนยังไม่สามารถสำเร็จการศึกษา ในกำหนดเวลา ก็มีหน้าที่ต้องกลับไปรายงานตัวและขอขยายระยะเวลาศึกษาต่อ แต่ผู้ฟ้องคดีกับใช้วิธีขอลากิจทางอิเล็กทรอนิกส์ และไม่ได้มีเหตุจำเป็นจนไม่สามารถกลับมาปฏิบัติงานได้ การลงโทษภาคทัณฑ์จึงเหมาะสมแล้ว ยกฟ้อง
คำวินิจฉัยเกี่ยวกับการเพิกถอนคำสั่งเลื่อนชั้นเงินเดือน จำนวน 1 คำวินิจฉัย					
คำสั่งศาลปกครองสูงสุด					
	เลขคดี	ประเด็นแห่งคดี	รายละเอียด	ผู้ฟ้อง	ผลคำวินิจฉัย
1	คำสั่ง 92/2550	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย และการกระทำละเมิดอันเกิดจากการใช้อำนาจตามกฎหมาย (คำร้องอุทธรณ์คำสั่งไม่รับคำฟ้องเพิ่มเติมบางส่วนไว้พิจารณา)	ขอเพิกถอนคำสั่งเลื่อนชั้นเงินเดือนเนื่องจากการเลือกปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรม เพราะเลื่อนให้ผู้ฟ้องคดีต่ำกว่าที่ควรได้รับ และให้ชดใช้ค่าเสียหาย (คำฟ้องเพิ่มเติม)	เจ้าหน้าที่มหาวิทยาลัย	รับบางคำฟ้องเพิ่มเติมไว้พิจารณา

คำวินิจฉัยเกี่ยวกับการเพิกถอนการหักเงินเดือนไว้เป็นสวัสดิการ จำนวน 1 คำวินิจฉัย					
คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด					
	เลขคดี	ประเด็นแห่งคดี	รายละเอียด	ผู้ฟ้อง	ผลคำวินิจฉัย
1	อ.545/2555	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย และการกระทำละเมิดของหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่รัฐอันเกิดจากการใช้อำนาจตามกฎหมาย (อุทธรณ์คำพิพากษา)	ขอเพิกถอนมติยกเลิกการระงับการหักเงินเดือนตามสัญญาเงินกู้พิเศษเพื่อที่อยู่อาศัยกับสหกรณ์ออมทรัพย์ที่มีกรณีทุจริตและยังอยู่ระหว่างดำเนินคดี และให้ชดใช้ค่าเสียหายเป็นเงินที่หักไป	เจ้าหน้าที่มหาวิทยาลัย (สมาชิกสหกรณ์)	เมื่อการขอระงับหักเงินยังไม่ได้รับความยินยอมจากสหกรณ์ และการระงับการหักเงินในครั้งแรกก็เพื่อเยียวยาและให้สหกรณ์ปรับระบบการทำงานใหม่เท่านั้น การยกเลิกการระงับการหักเงินจึงมิใช่การกระทำที่มีชอบด้วยกฎหมาย
คำวินิจฉัยเกี่ยวกับการใช้อำนาจบังคับบัญชาทั่ว ๆ ไป จำนวน 2 คำวินิจฉัย					
คำสั่งศาลปกครองสูงสุด					
	เลขคดี	ประเด็นแห่งคดี	รายละเอียด	ผู้ฟ้อง	ผลคำวินิจฉัย
1	คำสั่ง 512/2547	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองและเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย และการกระทำละเมิดของหน่วยงานทางปกครองและเจ้าหน้าที่ของรัฐอันเกิดจากการคำสั่งอื่น (คำร้องอุทธรณ์คำสั่งไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณา)	ขอให้ชดใช้ค่าเสียหายและให้ปฏิบัติตามมติโครงการแลกเปลี่ยนนักศึกษาที่ให้ผู้ฟ้องคดีร่วมไปกับคณะนักศึกษาที่ญี่ปุ่น	เจ้าหน้าที่มหาวิทยาลัย	ไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณา เพราะไม่ได้เป็นผู้เดือดร้อนเสียหาย
2	คำสั่ง 5/2553	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองและเจ้าหน้าที่ของรัฐออกคำสั่งโดยไม่	ขอเพิกถอนคำสั่งที่ให้ผู้ฟ้องคดีไปปฏิบัติหน้าที่ที่ฝ่ายวิชาการ และคำสั่งตั้งผู้อื่นเป็นผู้รักษาการหัวหน้าหน่วย	เจ้าหน้าที่มหาวิทยาลัย	ไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณา เพราะไม่ได้เป็นผู้

		ชอบด้วยกฎหมาย และการกระทำละเมิดของหน่วยงานทางปกครองและเจ้าหน้าที่ของรัฐ อันเกิดจากคำสั่งทางปกครอง (คำร้องอุทธรณ์คำสั่งไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณา)	กิจการนักศึกษา และค่าใช้จ่ายค่าสินไหมทดแทน		เดือดร้อนเสียหาย
คำวินิจฉัยเกี่ยวกับการจ่ายเงินบำนาญตามสัญญาทุน จำนวน 1 คำวินิจฉัย					
คำสั่งศาลปกครองสูงสุด					
	เลขคดี	ประเด็นแห่งคดี	รายละเอียด	ผู้ฟ้อง	ผลคำวินิจฉัย
1	คำสั่ง 242/2550	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองกระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย และการกระทำละเมิดของหน่วยงานทางปกครองอันเกิดจากการใช้อำนาจตามกฎหมาย (คำร้องอุทธรณ์คำสั่งไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณา)	ขอให้จ่ายเงินบำนาญตามปกติ เพราะไม่ได้ผิดสัญญาการศึกษาต่อ และให้ชดใช้ค่าเสียหาย	เจ้าหน้าที่มหาวิทยาลัย	ไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณา เพราะฟ้องเมื่อพ้นกำหนดระยะเวลา

(4) คำวินิจฉัยของศาลปกครองสูงสุดที่ “บุคคลภายนอก” เป็นผู้ฟ้องคดี จำนวน 5 คำวินิจฉัย

(4.1) คำวินิจฉัยเกี่ยวกับการรับสมัครอาจารย์ จำนวน 1 คำวินิจฉัย

(4.2) คำวินิจฉัยเกี่ยวกับการรับสมัครบุคคลเข้าศึกษาต่อ จำนวน 1 คำวินิจฉัย

(4.3) คำวินิจฉัยเกี่ยวกับโครงการก่อสร้างอาคาร จำนวน 1 คำวินิจฉัย

(4.4) คำวินิจฉัยเกี่ยวกับการประกวดราคา จำนวน 1 คำวินิจฉัย

(4.5) คำวินิจฉัยเกี่ยวกับการขึ้นทะเบียนที่ราชพัสดุ จำนวน 1 คำวินิจฉัย

คำวินิจฉัยเกี่ยวกับการรับสมัครอาจารย์ จำนวน 1 คำวินิจฉัย					
คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด					
	เลขคดี	ประเด็นแห่งคดี	รายละเอียด	ผู้ฟ้อง	ผลคำวินิจฉัย
1	อ.354/2552	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย และการกระทำละเมิดของหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่รัฐอันเกิดจากการใช้อำนาจตามกฎหมาย (อุทธรณ์คำพิพากษา)	ขอเพิกถอนมติไม่รับผู้ฟ้องคดีเข้ารับราชการตำแหน่งอาจารย์เพราะเกรดเฉลี่ยไม่ถึงเกณฑ์ ทั้งที่ไม่ได้มีกำหนดไว้ในหลักเกณฑ์การสมัคร	ผู้สมัครอาจารย์มหาวิทยาลัย	ผู้ฟ้องคดีเคยฟ้องคดีต่อศาลปกครองและได้มีคำพิพากษาไปครั้งหนึ่งแล้วว่าการใช้ดุลพินิจของผู้ถูกฟ้องคดีไม่ชอบด้วยกฎหมาย ต่อมาผู้ถูกฟ้องคดีก็ยังไม่รับผู้ฟ้องคดีเข้ารับราชการอีก จึงต้องถือตามแนวคำพิพากษาที่ได้วินิจฉัยไปแล้วว่าไม่ชอบด้วยกฎหมายเช่นกัน ให้เพิกถอนมติดังกล่าวและชดใช้ค่าเสียหาย
คำวินิจฉัยเกี่ยวกับการรับสมัครบุคคลเข้าศึกษาต่อ จำนวน 1 คำวินิจฉัย					
คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด					
	เลขคดี	ประเด็นแห่งคดี	รายละเอียด	ผู้ฟ้อง	ผลคำวินิจฉัย
1	อ.473/2557	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองและเจ้าหน้าที่ของรัฐออกคำสั่งโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายและการกระทำละเมิดของหน่วยงานทางปกครองอันเกิดจากคำสั่งทาง	เพิกถอนประกาศรายชื่อผู้ได้เข้ารับการศึกษ เพราะผู้ฟ้องคดีไม่ผ่านการคัดเลือกเพราะมีสภาพอารมณ์และจิตใจที่อาจเป็นอุปสรรคต่อการศึกษาแพทย์ และให้ชดใช้ค่าเสียหาย	ผู้สมัครเข้าศึกษา	ผู้ฟ้องคดีไม่ผ่านการประเมินทั้งรอบแรกและรอบสอง จึงแสดงให้เห็นว่าผู้ฟ้องคดีมีสภาพ

		ปกครอง(อุทธรณ์คำพิพากษา)			อารมณ์และจิตใจที่อาจเป็นอุปสรรคต่อการศึกษาแพทย์จริง ประกาศดังกล่าวจึงชอบด้วยกฎหมายแล้ว
คำวินิจฉัยเกี่ยวกับโครงการก่อสร้างอาคาร จำนวน 1 คำวินิจฉัย					
คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด					
	เลขคดี	ประเด็นแห่งคดี	รายละเอียด	ผู้ฟ้อง	ผลคำวินิจฉัย
1	อ.131-133/2552	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย และการกระทำละเมิดของหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่รัฐอันเกิดจากการใช้อำนาจตามกฎหมาย (อุทธรณ์คำพิพากษา)	ขอเพิกถอนโครงการก่อสร้างศูนย์การค้าและอาคาร และเพิกถอนใบอนุญาตก่อสร้างอาคารดังกล่าว เพราะส่งผลให้ผู้ฟ้องคดีเสียหาย	บุคคลภายนอก	การพิจารณาออกใบอนุญาตก่อสร้างศูนย์การค้าและอาคารชอบด้วยกฎหมายแล้ว จึงไม่เป็นการละเมิดต่อผู้ฟ้องคดี
คำวินิจฉัยเกี่ยวกับการประกวตราค่า จำนวน 1 คำวินิจฉัย					
คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด					
	เลขคดี	ประเด็นแห่งคดี	รายละเอียด	ผู้ฟ้อง	ผลคำวินิจฉัย
1	อ.426/2554	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย และการกระทำละเมิดของหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่รัฐอันเกิดจากการใช้อำนาจตามกฎหมาย (อุทธรณ์คำพิพากษา)	ขอเพิกถอนคำสั่งตัดสิทธิผู้ฟ้องคดีในการร่วมประกวตราค่าเพราะไม่ผ่านหลักเกณฑ์ และให้ชดเชยค่าเสียหาย	บุคคลภายนอก (บริษัท)	การกำหนดหลักเกณฑ์การพิจารณาผู้เข้าประกวตราค่าเป็นดุลพินิจของผู้ถูกฟ้องคดี แม้ว่าจะได้ประกาศภายหลังแต่ก็ได้แจ้งให้ผู้เข้าร่วมประกวตราค่า

					ทุกรายทราบแล้ว เมื่อผู้ฟ้องคดีไม่ผ่านเกณฑ์การตัดสินสิทธิเปิดซองของผู้ฟ้องคดีจึงชอบแล้ว ยกฟ้อง
คำวินิจฉัยเกี่ยวกับการขึ้นทะเบียนที่ราชพัสดุ จำนวน 1 คำวินิจฉัย					
คำสั่งศาลปกครองสูงสุด					
	เลขคดี	ประเด็นแห่งคดี	รายละเอียด	ผู้ฟ้อง	ผลคำวินิจฉัย
1	คำสั่ง 413/2559	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย และการกระทำละเมิดของหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐอันเกิดจากการใช้อำนาจตามกฎหมาย (คำร้องอุทธรณ์คำสั่งไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณา)	ขอเพิกถอนหนังสือที่ให้ขึ้นทะเบียนเป็นที่ราชพัสดุ (เนื้อที่ของผู้ฟ้องคดี) และขอให้ชดใช้ค่าเสียหาย	วัดพระศรีมหาธาตุ	ไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณา เพราะฟ้องเมื่อพ้นกำหนดระยะเวลา

3.1.4 คำวินิจฉัยศาลปกครองสูงสุดในคดีปกครองที่มหาวิทยาลัยเป็นผู้ถูกฟ้องคดี ตามมาตรา 9 (1) และ 9 (4)

คดีปกครองที่มหาวิทยาลัยเป็นผู้ถูกฟ้องคดีตามตามมาตรา 9 (1) และ 9 (4) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 มีเพียงคำวินิจฉัยเดียว โดยเป็นคำสั่งศาลปกครองสูงสุดในกรณีขอเพิกถอนคำสั่งไล่ออกจากราชการและมหาวิทยาลัยฟ้องแย้งว่ามีการผิดสัญญาทุน

	เลขคดี	ประเด็นแห่งคดี	รายละเอียด	ผู้ฟ้องคดี	ผลคำวินิจฉัย
คำสั่งศาลปกครองสูงสุด					
1	คำสั่ง 285/2550	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐออกคำสั่งโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายและสัญญาทางปกครอง (คำร้องอุทธรณ์คำสั่งไม่รับคำฟ้องแย้งไว้พิจารณา)	เพิกถอนคำสั่งไล่ออกจากราชการเพราะกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงเพราะละทิ้งงาน ฟ้องแย้ง : ฟ้องเรียกค่าเสียหายเพราะผิดสัญญาให้ทุนการศึกษา	อาจารย์ มหาวิทยาลัย	ไม่รับคำฟ้องแย้งไว้พิจารณา เพราะฟ้องเกินกำหนดระยะเวลา

3.1.5 คำวินิจฉัยศาลปกครองสูงสุดในคดีปกครองที่มหาวิทยาลัยเป็นผู้ถูกฟ้องคดี ตามมาตรา 9 (2)

คดีปกครองที่มหาวิทยาลัยเป็นผู้ถูกฟ้องคดีตามตามมาตรา 9 (2) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 มีจำนวน 24 คำวินิจฉัย ประกอบด้วยคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด 8 คำพิพากษา และคำสั่งศาลปกครองสูงสุด 16 คำสั่ง โดยสามารถพิจารณาจัดหมวดหมู่คดีตามบุคคลผู้ฟ้องคดีและประเด็นที่พิพาทได้ดังต่อไปนี้

(1) คำวินิจฉัยของศาลปกครองสูงสุดที่ “อาจารย์มหาวิทยาลัย” เป็นผู้ฟ้องคดี จำนวน 15 คำวินิจฉัย

(1.1) คำวินิจฉัยเกี่ยวกับการขอให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสาร จำนวน 5 คำวินิจฉัย

(1.2) คำวินิจฉัยเกี่ยวกับการถอนชื่อจากรายนามผู้รับรางวัล จำนวน 2 คำวินิจฉัย

(1.3) คำวินิจฉัยเกี่ยวกับการแต่งตั้งบุคคลในตำแหน่งสภาคณาจารย์ จำนวน 1 คำวินิจฉัย

(1.4) คำวินิจฉัยเกี่ยวกับการแต่งตั้งบุคคลในตำแหน่งกรรมการสภามหาวิทยาลัย จำนวน 1 คำวินิจฉัย

- (1.5) คำวินิจฉัยเกี่ยวกับการจ่ายค่าตอบแทนการสอน จำนวน 1 คำวินิจฉัย
(1.6) คำวินิจฉัยเกี่ยวกับการต่ออายุราชการ จำนวน 1 คำวินิจฉัย
(1.7) คำวินิจฉัยเกี่ยวกับการกำหนดตำแหน่งทางวิชาการ จำนวน 1 คำวินิจฉัย
(1.8) คำวินิจฉัยเกี่ยวกับสัญญาจ้างรัฐบาล จำนวน 1 คำวินิจฉัย
(1.9) คำวินิจฉัยเกี่ยวกับการพิจารณาคำร้องทุกข์ จำนวน 1 คำวินิจฉัย
(1.10) คำวินิจฉัยเกี่ยวกับการขอแก้ไขระเบียบ จำนวน 1 คำวินิจฉัย

คำวินิจฉัยเกี่ยวกับการขอให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสาร จำนวน 5 คำวินิจฉัย					
คำสั่งศาลปกครองสูงสุด					
	เลขคดี	ประเด็นแห่งคดี	รายละเอียด	ผู้ฟ้อง	ผลคำวินิจฉัย
1	คำสั่ง 24/2550	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองและเจ้าหน้าที่ของรัฐละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติหรือปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวล่าช้าเกินสมควร (คำร้องอุทธรณ์คำสั่งไม่รับคำฟ้องเพิ่มเติมไว้พิจารณา)	ขอให้ศาลสั่งให้ผู้ฟ้องคดีเปิดเผยข้อมูลข่าวสารรวมทั้งสิ่งที่ส่งมาด้วยทุกรายการตามความเป็นจริงตามคำวินิจฉัย	อาจารย์มหาวิทยาลัย	ไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณา เพราะฟ้องเมื่อพ้นกำหนดระยะเวลา
2	คำสั่ง 303/2555	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติหรือปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวล่าช้าเกินสมควร (คำร้องอุทธรณ์คำสั่งขึ้นบังคับคดี)	ขอให้ศาลสั่งให้ผู้ถูกฟ้องคดีให้เปิดเผยสำนวนการสอบสวนข้อเท็จจริงของคณะกรรมการสอบสวนหาข้อเท็จจริงตามคำสั่งมหาวิทยาลัย ตามคำพิพากษาของศาลปกครอง	อาจารย์มหาวิทยาลัย	ให้เปิดเผยข้อมูลเพิ่มเติมบางส่วน
3	คำสั่ง 407/2555	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐละเลยต่อหน้าที่หรือปฏิบัติหน้าที่ล่าช้าเกินสมควร (คำร้องอุทธรณ์คำสั่งไม่รับคำขอให้)	ขอให้ศาลสั่งให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารรวมทั้งสิ่งที่ส่งมาด้วยทุกรายการตามความเป็นจริง	อาจารย์มหาวิทยาลัย	ไม่รับคำขอให้พิจารณาพิพากษาหรือมีคำสั่งชี้ขาดคดีใหม่

		พิจารณาพิพากษาคดีหรือมีคำสั่งชี้ขาดคดีใหม่ไว้พิจารณา)			
4	คำสั่ง 688/2558	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองและเจ้าหน้าที่ของรัฐละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติ หรือปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวล่าช้าเกินสมควร (คำร้องอุทธรณ์คำสั่งไม่รับขอให้พิจารณาคดีใหม่)	ขอให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารพร้อมสิ่งที่ส่งมาด้วยตามความเป็นจริงทุกประการ	อาจารย์มหาวิทยาลัย	ไม่รับคำขอให้พิจารณาพิพากษาหรือมีคำสั่งชี้ขาดคดีใหม่
5	คำสั่ง 516/2559	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติ (คำร้องอุทธรณ์คำสั่งไม่รับคำขอให้พิจารณาใหม่ไว้พิจารณา)	ขอให้ผู้ถูกฟ้องคดีปฏิบัติตามคำวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร	อาจารย์มหาวิทยาลัย	ไม่รับคำขอให้พิจารณาพิพากษาหรือมีคำสั่งชี้ขาดคดีใหม่
คำวินิจฉัยเกี่ยวกับการถอนชื่อจากรายนามผู้รับรางวัล จำนวน 2 คำวินิจฉัย					
คำสั่งศาลปกครองสูงสุด					
	เลขคดี	ประเด็นแห่งคดี	รายละเอียด	ผู้ฟ้อง	ผลคำวินิจฉัย
1	คำสั่ง 14/2549	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติหรือปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวล่าช้าเกินสมควร (คำร้องอุทธรณ์คำสั่งไม่รับอุทธรณ์บางส่วนไว้พิจารณา)	ขอให้ศาลสั่งให้ผู้ถูกฟ้องคดีให้เป็นธรรมแก่ผู้ฟ้องคดีกรณีถูกถอนชื่อจากรายนามผู้สมควรได้รับรางวัลจากมหาวิทยาลัย และได้ฟ้องคดีละเมิดจากเหตุเดียวกันเพิ่มเติม	อาจารย์มหาวิทยาลัย	ไม่รับคำฟ้องเพิ่มเติมและพ้นกำหนดเวลา
2	คำสั่ง 79/2559	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติ หรือปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวล่าช้าเกินสมควร (คำร้องอุทธรณ์คำสั่งไม่รับฟ้องไว้)	เพิกถอนคำสั่งถอนชื่อผู้ฟ้องคดีออกจากการได้รับรางวัล	อาจารย์มหาวิทยาลัย	ไม่รับคำขอให้พิจารณาพิพากษาหรือมีคำสั่งชี้ขาดคดีใหม่

		พิจารณาหรือมีคำสั่งชี้ขาดคดีปกครองใหม่ไว้พิจารณา)			
คำวินิจฉัยเกี่ยวกับการแต่งตั้งบุคคลในตำแหน่งสภาคณาจารย์ จำนวน 1 คำวินิจฉัย					
คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด					
	เลขคดี	ประเด็นแห่งคดี	รายละเอียด	ผู้ฟ้อง	ผลคำวินิจฉัย
1	อ.846/2557	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองและเจ้าหน้าที่ของรัฐละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติ (อุทธรณ์คำพิพากษา)	ขอให้ประกาศแต่งตั้งผู้ได้รับเลือกเป็นกรรมการสภาคณาจารย์ เพราะล่วงเลยการแต่งตั้งตามปฏิทินเลือกตั้งแล้ว ทำให้วาระของสภาคณาจารย์นั้นหมดลง และไม่มีกฎหมายให้อำนาจในการรักษาการ จึงไม่สามารถดำเนินการหรือมีคำสั่งในฐานะสภาคณาจารย์ได้	อาจารย์มหาวิทยาลัย (ประธานสภาคณาจารย์)	เมื่อการดำเนินงานของคณะกรรมการดำเนินการเลือกตั้งสภาคณาจารย์ยังไม่เสร็จสิ้น ผู้ถูกฟ้องคดีจึงยังไม่มีหน้าที่ในการประกาศแต่งตั้งกรรมการสภาคณาจารย์ ไม่เป็นการละเลยต่อหน้าที่ ยกฟ้อง
คำวินิจฉัยเกี่ยวกับการแต่งตั้งบุคคลในตำแหน่งกรรมการสภามหาวิทยาลัย จำนวน 1 คำวินิจฉัย					
คำสั่งศาลปกครองสูงสุด					
	เลขคดี	ประเด็นแห่งคดี	รายละเอียด	ผู้ฟ้อง	ผลคำวินิจฉัย
1	คำสั่ง 33/2557	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติหรือปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวล่าช้าเกินสมควร (คำร้องอุทธรณ์คำสั่งกำหนดมาตรการหรือวิธีการคุ้มครองเพื่อบรรเทาทุกข์ชั่วคราวก่อนการพิพากษา)	ขอศาลสั่งให้ผู้ฟ้องคดีพิจารณาเห็นชอบรายชื่อที่ถูกเสนอเป็นกรรมการสภามหาวิทยาลัย	อาจารย์มหาวิทยาลัย	ศาลชั้นต้นมีคำพิพากษาไปแล้ว จึงไม่มีความจำเป็นต้องวินิจฉัยเรื่องมาตรการคุ้มครองชั่วคราว

คำวินิจฉัยเกี่ยวกับการจ่ายค่าตอบแทนการสอน จำนวน 1 คำวินิจฉัย					
คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด					
	เลขคดี	ประเด็นแห่งคดี	รายละเอียด	ผู้ฟ้อง	ผลคำวินิจฉัย
1	อ.732/2559	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐ ละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้อง ปฏิบัติหรือปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวล่าช้าเกิน สมควร (อุทธรณ์คำพิพากษา)	ขอให้เบิกจ่ายค่าสอนเกินเวลาที่มหาวิทยาลัยยังไม่ได้ จ่ายให้	อาจารย์ มหาวิทยาลัย	เป็นการละเลยล่าช้า ให้ ดำเนินการเกี่ยวกับค่า สอนเกินเวลาภายใน 30 วัน นับแต่มีคำพิพากษา
คำวินิจฉัยเกี่ยวกับการต่ออายุราชการ จำนวน 1 คำวินิจฉัย					
คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด					
	เลขคดี	ประเด็นแห่งคดี	รายละเอียด	ผู้ฟ้อง	ผลคำวินิจฉัย
1	อ.1192/2559	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐ ละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้อง ปฏิบัติ หรือปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวล่าช้าเกิน สมควร (อุทธรณ์คำพิพากษา)	ฟ้องให้ดำเนินการอนุมัติการต่อเวลาราชการ เพราะ มหาวิทยาลัยไม่ต้องการต่ออายุ แต่คณะยืนยันกับสภา มหาวิทยาลัยให้มีมติต่ออายุ แล้วมหาวิทยาลัยยังไม่ ดำเนินการต่ออายุให้	อาจารย์ มหาวิทยาลัย	การที่ไม่ดำเนินการต่อ อายุให้ไม่เป็นการละเลย เพราะการที่สภาฯ มีมติ ต่ออายุไม่ชอบด้วย กฎหมาย เพราะ มหาวิทยาลัยไม่ได้ ต้องการให้ต่ออายุ
คำวินิจฉัยเกี่ยวกับการกำหนดตำแหน่งทางวิชาการ จำนวน 1 คำวินิจฉัย					
คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด					
	เลขคดี	ประเด็นแห่งคดี	รายละเอียด	ผู้ฟ้อง	ผลคำวินิจฉัย
1	อ.1818/2559	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐ ละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้อง ปฏิบัติ (อุทธรณ์คำพิพากษา)	ให้ดำเนินการกำหนดตำแหน่งทางวิชาการโดยวิธีพิเศษ ให้แก่ผู้ฟ้องคดี เพราะผู้ถูกฟ้องคดีไม่ส่งผลงานให้ คณะกรรมการอ่านเพื่อประเมินผล	อาจารย์ มหาวิทยาลัย	ยกฟ้อง เพราะการที่ ไม่ได้ส่งผลงานให้ คณะกรรมการพิจารณา เพราะผู้ฟ้องคดีไม่แก้ไข

					นำส่งมาก่อน จึงถือว่าไม่ ละเอียด
คำวินิจฉัยเกี่ยวกับสัญญาอนุญาตรับทุนรัฐบาล จำนวน 1 คำวินิจฉัย					
คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด					
	เลขคดี	ประเด็นแห่งคดี	รายละเอียด	ผู้ฟ้อง	ผลคำวินิจฉัย
1	อ.506/2554	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐ ละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้อง ปฏิบัติ (อุทธรณ์คำพิพากษา)	ขอให้ผู้ถูกฟ้องคดีทำสัญญาอนุญาตรับทุนรัฐบาลพร้อมสัญญาค้ำ ประกันให้กับผู้ฟ้องคดีและส่งให้หน่วยงานผู้ให้ทุน และ อนุมัติการลา เพราะผู้ฟ้องคดีได้รับแจ้งแล้วว่าตนได้รับ ทุน แต่ผู้ถูกฟ้องคดีไม่ดำเนินการทำสัญญา	อาจารย์ มหาวิทยาลัย	ผู้ฟ้องคดีสิ้นสุดสภาพ การเป็นพนักงานของผู้ ถูกฟ้องคดีแล้ว ผู้ถูกฟ้อง คดีจึงไม่มีความผูกพันที่ จะต้องทำสัญญากับผู้ ฟ้องคดีอีก ไม่เป็นการ ละเลย ให้จำหน่ายคดี ออกจากสารบบความ
คำวินิจฉัยเกี่ยวกับการพิจารณาคำร้องทุกข์ จำนวน 1 คำวินิจฉัย					
คำสั่งศาลปกครองสูงสุด					
	เลขคดี	ประเด็นแห่งคดี	รายละเอียด	ผู้ฟ้อง	ผลคำวินิจฉัย
1	คำสั่ง 730/2553	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐ ละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้อง ปฏิบัติ (คำร้องอุทธรณ์คำสั่งไม่รับคำฟ้องไว้ พิจารณา)	ขอให้พิจารณาคำร้องทุกข์ของผู้ฟ้องคดีที่ร้องทุกข์ต่อ คณบดีแต่ไม่ได้รับความคืบหน้า	อาจารย์ มหาวิทยาลัย	ไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณา เพราะฟ้องเมื่อพ้น กำหนดระยะเวลา
คำวินิจฉัยเกี่ยวกับการขอแก้ไขระเบียบ จำนวน 1 คำวินิจฉัย					
คำสั่งศาลปกครองสูงสุด					
1	คำสั่ง 634/2559	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐ ละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้อง	ขอให้ผู้ถูกฟ้องคดีดำเนินการแก้ไขระเบียบ โดยเพิ่มเติม ข้อกำหนดเกี่ยวกับการขอให้พิจารณาใหม่ของการ	อาจารย์ มหาวิทยาลัย	ไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณา เพราะศาลไม่สามารถ

		ปฏิบัติ หรือปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวล่าช้าเกินสมควร (คำร้องอุทธรณ์คำสั่งไม่รับฟ้องไว้พิจารณา)	อุทธรณ์ร้องทุกข์		ออกคำบังคับให้ศาลมหาวิทยาลัยเพิ่มเติมข้อความในประกาศได้
--	--	---	------------------	--	---

(2) คำวินิจฉัยของศาลปกครองสูงสุดที่ “นักศึกษา” เป็นผู้ฟ้องคดี จำนวน 3 คำวินิจฉัย โดยเป็นคำวินิจฉัยเกี่ยวกับการสอบวิทยานิพนธ์ การอนุมัติปริญญาบัตร และการดำเนินการสอบปากเปล่า อย่างละ 1 คำวินิจฉัย ดังต่อไปนี้

คำวินิจฉัยเกี่ยวกับการสอบวิทยานิพนธ์ 1 คดี					
คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด					
	เลขคดี	ประเด็นแห่งคดี	รายละเอียด	ผู้ฟ้อง	ผลคำวินิจฉัย
1	อ.805/2555	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติ (อุทธรณ์คำพิพากษา)	ขอให้ผู้ถูกฟ้องคดีแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสัมภาษณ์ขั้นสุดท้ายเพื่อสอบวิทยานิพนธ์ -ผู้ถูกฟ้องคดีได้แต่งตั้งคณะกรรมการชุดใหม่ให้ผู้ฟ้องคดีแล้วแต่ผู้ฟ้องคดีไม่ยอมรับ และขอให้ตั้งใหม่ตามที่เสนอ	นักศึกษา	ผู้ถูกฟ้องคดีได้แก้ปัญหการแต่งตั้งคณะกรรมการชุดใหม่ให้ผู้ฟ้องคดีหลายครั้ง แต่ผู้ฟ้องคดีก็ยังไม่พอใจ และจะให้แต่งตั้งกรรมการที่ปรึกษาซึ่งขาดคุณสมบัติการที่ผู้ถูกฟ้องคดีไม่แต่งตั้งคณะกรรมการให้ผู้ฟ้องคดีจึงมิได้เป็นการละเลยต่อหน้าที่ ยกฟ้อง

คำวินิจฉัยเกี่ยวกับการอนุมัติปริญญาบัตร 1 คดี					
คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด					
	เลขคดี	ประเด็นแห่งคดี	รายละเอียด	ผู้ฟ้อง	ผลคำวินิจฉัย
1	อ.331/2558	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติ (อุทธรณ์คำพิพากษา)	ขอให้ผู้ถูกฟ้องคดีอนุมัติปริญญาให้กับผู้ฟ้องคดี และให้เข้ารับพระราชทานปริญญาบัตร เนื่องจากผู้ถูกฟ้องคดีเห็นว่ายังศึกษาไม่ครบตามหลักสูตร	นักศึกษา	ผู้ฟ้องคดียังศึกษาไม่ครบตามหลักสูตร การยังไม่อนุมัติปริญญาจึงไม่เป็นการละเลย ยกฟ้อง
คำวินิจฉัยเกี่ยวกับการสอบปากเปล่า 1 คดี					
คำสั่งศาลปกครองสูงสุด					
	เลขคดี	ประเด็นแห่งคดี	รายละเอียด	ผู้ฟ้อง	ผลคำวินิจฉัย
1	คำสั่ง 158/2559	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติหรือปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวล่าช้าเกินสมควร (คำร้องอุทธรณ์คำสั่งกำหนดมาตรการหรือวิธีการคุ้มครองเพื่อบรรเทาทุกข์ชั่วคราวก่อนการพิพากษา)	ไม่จัดการสอบปากเปล่าครั้งสุดท้าย ทำให้สำเร็จการศึกษาไม่ทัน ขอให้นัดวันสอบปากเปล่า	นักศึกษา	ยกคำร้องอุทธรณ์คำสั่ง มาตรการคุ้มครองชั่วคราว เพราะยื่นคำร้องเมื่อพ้นกำหนดเวลา

(3) คำวินิจฉัยของศาลปกครองสูงสุดที่ “เจ้าหน้าที่มหาวิทยาลัย” เป็นผู้ฟ้องคดี จำนวน 2 คำวินิจฉัย

คำสั่งศาลปกครองสูงสุด					
	เลขคดี	ประเด็นแห่งคดี	รายละเอียด	ผู้ฟ้อง	ผลคำวินิจฉัย
1	คำสั่ง 267/2549	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐ ละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้อง ปฏิบัติ หรือปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวล่าช้าเกิน สมควร (คำร้องอุทธรณ์คำสั่งไม่รับฟ้องไว้ พิจารณา)	ขอให้ผู้ถูกฟ้องคดีดำเนินการให้ผู้ฟ้องคดีเกษียณอายุ ราชการในตำแหน่งอาจารย์	เจ้าหน้าที่ มหาวิทยาลัย	ไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณา เพราะฟ้องเมื่อพ้น กำหนดระยะเวลา
2	คำสั่ง 164/2557	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐ ละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้อง ปฏิบัติ หรือปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวล่าช้าเกิน สมควร (คำร้องอุทธรณ์คำสั่งไม่รับฟ้องไว้ พิจารณา)	ขอให้สั่งให้ผู้ถูกฟ้องคดีชี้แจงในประเด็นที่ผู้ฟ้องคดีแจ้งไว้ จากกรณีการตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยร้ายแรง	เจ้าหน้าที่ มหาวิทยาลัย	ไม่รับคำฟ้องเพราะยัง ไม่ได้ดำเนินการแก้ไข ภายในฝ่ายปกครอง

(4) คำวินิจฉัยของศาลปกครองสูงสุดที่ “บุคคลภายนอก” เป็นผู้ฟ้องคดี จำนวน 4 คำวินิจฉัย

- (4.1) คำวินิจฉัยเกี่ยวกับการรับสมัครสอบคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาต่อ จำนวน 1 คำวินิจฉัย
- (4.2) คำวินิจฉัยเกี่ยวกับระเบียบการบริหารภายในทั่วไป จำนวน 1 คำวินิจฉัย
- (4.3) คำวินิจฉัยเกี่ยวกับการดำเนินการสอบสวนทางวินัย จำนวน 1 คำวินิจฉัย
- (4.4) คำวินิจฉัยเกี่ยวกับการพิจารณาคำร้องทุกข์ จำนวน 1 คำพิพากษา

คำวินิจฉัยเกี่ยวกับการรับสมัครสอบคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาต่อ จำนวน 1 คำวินิจฉัย					
คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด					
	เลขคดี	ประเด็นแห่งคดี	รายละเอียด	ผู้ฟ้อง	ผลคำวินิจฉัย
1	อ.275/2552	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองและเจ้าหน้าที่ของรัฐละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติ (อุทธรณ์คำพิพากษา)	ขอให้เรียกผู้ฟ้องคดีที่สอบคัดเลือกเข้าคณะแพทย์ศาสตร์เป็นอันดับสำรองเข้ารายงานตัวเพื่อเข้าศึกษา เพราะมีผู้สละสิทธิ์	ผู้เข้าสอบเพื่อเข้าศึกษา	ลำดับของผู้ที่มีสิทธิได้เข้ารับการศึกษาลงจากเลื่อนลำดับแทนผู้สละสิทธิแล้วก็ยังไม่ถึงลำดับของผู้ฟ้องคดี การที่ไม่เรียกผู้ฟ้องคดีทั้ง 11 จึงไม่เป็นการละเลย ยกฟ้อง
คำวินิจฉัยเกี่ยวกับระเบียบการบริหารภายในทั่วไป จำนวน 1 คำวินิจฉัย					
คำสั่งศาลปกครองสูงสุด					
	เลขคดี	ประเด็นแห่งคดี	รายละเอียด	ผู้ฟ้อง	ผลคำวินิจฉัย
1	คำสั่ง 376/2550	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองและเจ้าหน้าที่ของรัฐละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติ (คำร้องอุทธรณ์คำสั่งให้จำหน่ายคดีออกจากสารบบ)	ขอให้ผู้ถูกฟ้องคดีดำเนินการกับร้านอาหารในสถานศึกษาที่ขายอาหารเกินราคาป้ายตามระเบียบสถานศึกษา	บุคคลภายนอก	เป็นคำร้องอุทธรณ์ที่ไม่เข้าลักษณะคำอุทธรณ์ จึงไม่รับอุทธรณ์และจำหน่ายคดี
คำวินิจฉัยเกี่ยวกับการดำเนินการสอบสวนทางวินัย จำนวน 1 คำวินิจฉัย					
คำสั่งศาลปกครองสูงสุด					
	เลขคดี	ประเด็นแห่งคดี	รายละเอียด	ผู้ฟ้อง	ผลคำวินิจฉัย
1	คำสั่ง 258/2552	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐปฏิบัติหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติหรือปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวล่าช้าเกิน	ขอให้ดำเนินการสอบสวนทางวินัยกับผู้ได้บังคับบัญชาที่กล่าวหาพระสงฆ์ได้รับความเสียหาย	บุคคลภายนอก (พระ)	ผู้ถูกฟ้องคดีจะส่งลงโทษทางวินัยหรือไม่ก็ไม่เกี่ยวกับผู้ฟ้องคดี จึงไม่

		สมควร (คำร้องอุทธรณ์คำสั่งไม่รับฟ้องไว้พิจารณา)			รับคำฟ้องไว้พิจารณา เพราะผู้ฟ้องคดีไม่ใช่ผู้เสียหาย
คำวินิจฉัยเกี่ยวกับการพิจารณาคำร้องทุกข์ จำนวน 1 คำพิพากษา					
คำสั่งศาลปกครองสูงสุด					
	เลขคดี	ประเด็นแห่งคดี	รายละเอียด	ผู้ฟ้อง	ผลคำวินิจฉัย
1	คำสั่ง 143/2559	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐ ละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติ หรือปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวล่าช้าเกินสมควร (คำร้องอุทธรณ์คำสั่งไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณา)	ขอให้สั่งให้ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการพิจารณาเรื่องร้องทุกข์เกี่ยวกับการขาดคุณสมบัติเป็นอธิการบดี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (อ.สุรพล)	บุคคลภายนอก	ไม่รับคำร้องอุทธรณ์ คำสั่งยกคำร้องขอให้ศาลเพิกถอนกระบวนการพิจารณาที่ผิดระเบียบ

3.1.6 คำวินิจฉัยศาลปกครองสูงสุดในคดีปกครองที่มหาวิทยาลัยเป็นผู้ถูกฟ้องคดี ตามมาตรา 9 (2) และ 9 (3)

คดีปกครองที่มหาวิทยาลัยเป็นผู้ถูกฟ้องคดีตามมาตรา 9 (2) และ 9 (3) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 มีจำนวน 6 คำวินิจฉัย ประกอบด้วยคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด 6 คำพิพากษา โดยสามารถพิจารณาจัดหมวดหมู่คดีตามบุคคลผู้ฟ้องคดีและประเด็นที่พิพาทได้ดังต่อไปนี้

(1) คำวินิจฉัยของศาลปกครองสูงสุดที่ “อาจารย์มหาวิทยาลัย” เป็นผู้ฟ้องคดี จำนวน 4 คำวินิจฉัย โดยเป็นคำวินิจฉัยในประเด็นการอนุมัติพิมพ์ตำรา การย้ายให้ไปปฏิบัติงานในฝ่ายอื่น การแต่งตั้งบุคคลในตำแหน่ง “กรรมการมหาวิทยาลัย” และการออกคำสั่งลงโทษไล่ออกจากราชการ ดังนี้

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด					
	เลขคดี	ประเด็นแห่งคดี	รายละเอียด	ผู้ฟ้องคดี	ผลคำวินิจฉัย
1	อ.101/2553	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองและเจ้าหน้าที่ของรัฐละเลยต่อหน้าที่	ขอให้ผู้ถูกฟ้องคดีในฐานะหัวหน้าภาควิชาลงนามอนุมัติการพิมพ์ตำราของผู้ฟ้องคดี และขอให้ชดเชยค่าเสียหายที่	อาจารย์มหาวิทยาลัย	การที่ผู้ถูกฟ้องคดีไม่ลงนามอนุมัติการพิมพ์ตำรา

		ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติ และ กระทำละเมิดของหน่วยงานทางปกครองหรือ เจ้าหน้าที่ของรัฐอันเกิดจากการละเลยต่อ หน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติ (อุทธรณ์คำพิพากษา)	เกิดขึ้นจากการละเลยล่าช้าขึ้น		เป็นการละเลยต่อหน้าที่ และเป็นการกระทำ ละเมิดต่อผู้ฟ้องคดี ให้ ชดใช้ค่าเสียหาย
2	อ.122/2554	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทาง ปกครองละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมาย กำหนดให้ต้องปฏิบัติ และกระทำละเมิดของ หน่วยงานทางปกครองอันเกิดจากการละเลย ต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติ (อุทธรณ์คำพิพากษา)	ให้ผู้ถูกฟ้องคดีสั่งการให้มีการมอบหมายการสอนให้ผู้ ฟ้องคดีตามที่ได้รับการแต่งตั้ง (ขอโอนไปสอนที่คณะอื่น เพื่อให้ตรงกับศักยภาพ) และให้ชดใช้ค่าเสียหายที่ เกิดขึ้น -คณะกรรมการโปรแกรมดนตรีปฏิเสธไม่รับผู้ฟ้องคดี ย้ายมาสอนในหลักสูตร	อาจารย์ มหาวิทยาลัย	เมื่อคณะกรรมการ โปรแกรมดนตรีคัดค้าน ผู้ถูกฟ้องคดีจึงต้อง พิจารณาอย่างรอบคอบ จึงไม่เป็นการละเลย ล่าช้า ยกฟ้อง
3	อ.248/2559	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทาง ปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐละเลยต่อหน้าที่ ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติหรือ ปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวล่าช้าเกินสมควร และ กระทำละเมิดของหน่วยงานทางปกครองหรือ เจ้าหน้าที่ของรัฐอันเกิดจากการละเลยต่อ หน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติ หรือปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวล่าช้าเกินสมควร (อุทธรณ์คำพิพากษา)	ขอให้แต่งตั้งผู้ฟ้องคดีเป็นกรรมการสภามหาวิทยาลัย และให้ชดใช้ค่าเบี้ยประชุมที่ไม่ได้รับเพราะความล่าช้าใน การแต่งตั้ง	อาจารย์ มหาวิทยาลัย	พิพากษาให้ประกาศผล การคัดเลือกให้ผู้ฟ้องคดี เป็นกรรมการสภา มหาวิทยาลัย ให้มีผล ย้อนหลังตั้งแต่วันที่ไม เกินกำหนด 90 วัน และ ให้ชดใช้ค่าเสียหาย 10000 บาท
4	อ.1811/2559	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทาง ปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐละเลยต่อหน้าที่ ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติหรือ ปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวล่าช้าเกินสมควร และ	ขอเพิกถอนคำสั่งลงโทษผู้ฟ้องคดีออกจากราชการและ สั่งให้รีบกลับเข้าทำงานโดยเร็ว และให้ชดใช้ค่าติดตาม และเดินทางมาศาล	อาจารย์ มหาวิทยาลัย	เพิกถอนคำสั่งลงโทษผู้ ฟ้องคดี ส่วนค่าชดใช้ ให้ยก เพราะสมัครใจ ฟ้องคดีเอง

		กระทำละเมิดของหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐอันเกิดจากการละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติหรือปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวล่าช้าเกินสมควร (อุทธรณ์คำพิพากษา)			
--	--	---	--	--	--

(2) คำวินิจฉัยของศาลปกครองสูงสุดที่ “เจ้าหน้าที่มหาวิทยาลัย” เป็นผู้ฟ้องคดี มีเพียง 1 คำวินิจฉัย เป็นกรณีเกี่ยวกับการขอให้ดำเนินการเพื่อเบิกจ่ายเงินบำนาญ ดังนี้

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด					
	เลขคดี	ประเด็นแห่งคดี	รายละเอียด	ผู้ฟ้อง	ผลคำวินิจฉัย
1	อ.213/2553	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองและเจ้าหน้าที่ของรัฐละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติหรือปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวล่าช้าเกินสมควร และกระทำละเมิดของหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐอันเกิดจากการละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติหรือปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวล่าช้าเกินสมควร (อุทธรณ์คำพิพากษา)	ขอให้ผู้ถูกฟ้องคดีส่งเอกสารไปยังกรมบัญชีกลางเพื่อเบิกจ่ายบำนาญให้ผู้ฟ้องคดี เนื่องจากผู้ฟ้องคดีถูกปลดออกแต่ยังมีสิทธิได้รับบำนาญ และขอให้ชดใช้ค่าเสียหายจากการดำเนินการล่าช้านั้น	เจ้าหน้าที่มหาวิทยาลัย	หลักฐานการขอเบิกจ่ายบำนาญของผู้ถูกฟ้องคดียังไม่เรียบร้อยเพราะมีข้อมูลไม่ตรงกัน การที่ผู้ถูกฟ้องคดีตรวจสอบให้แน่ใจก่อนจึงไม่เป็นการละเลย ยกฟ้อง

(3) คำวินิจฉัยของศาลปกครองสูงสุดที่ “บุคคลภายนอก” เป็นผู้ฟ้องคดี มีเพียง 1 คำวินิจฉัย เป็นกรณีเกี่ยวกับการขอให้ปรับปรุงขอบเขตงานจ้าง ดังนี้

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด					
	เลขคดี	ประเด็นแห่งคดี	รายละเอียด	ผู้ฟ้อง	ผลคำวินิจฉัย
1	อ.668/2557	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองละเลยต่อหน้าที่ตามกฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติ และกระทำละเมิดของหน่วยงานทางปกครองอันเกิดจากการใช้อำนาจตามกฎหมาย(อุทธรณ์คำพิพากษา)	ขอให้ผู้ถูกฟ้องคดีปรับปรุงขอบเขตของงานจ้างตามที่ผู้ฟ้องคดีเสนอ และขอให้มีการรับฟังความคิดเห็นในการร่างขอบเขตของงานใหม่ เพราะขอบเขตของงานที่กำหนดเดิมไม่เป็นธรรมแก่ผู้ฟ้องคดี และขอให้คืนเงินค่าใบเสนอราคาทางอิเล็กทรอนิกส์	บุคคลภายนอก (บริษัท)	ศาลปกครองไม่รับคำฟ้องในส่วนขอให้ปรับปรุงขอบเขตงานจ้างไว้พิจารณา และวินิจฉัยให้การกำหนดค่าใบเสนอราคาชอบแล้ว ไม่เป็นการละเมิด

3.1.7 คำวินิจฉัยศาลปกครองสูงสุดในคดีปกครองที่มหาวิทยาลัยเป็นผู้ถูกฟ้องคดี ตามมาตรา 9 (3)

คดีปกครองที่มหาวิทยาลัยเป็นผู้ถูกฟ้องคดีตามมาตรา 9 (3) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 มีจำนวน 27 คำวินิจฉัย ประกอบด้วยคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด 18 คำพิพากษา และคำสั่งศาลปกครองสูงสุด 9 คำสั่ง โดยสามารถพิจารณาจัดหมวดหมู่คดีตามบุคคลผู้ฟ้องคดีและประเด็นที่พิพาทได้ดังต่อไปนี้

(1) คำวินิจฉัยของศาลปกครองสูงสุดที่ “อาจารย์มหาวิทยาลัย” เป็นผู้ฟ้องคดี จำนวน 10 คำวินิจฉัย

(1.1) คำวินิจฉัยเกี่ยวกับการอนุมัติการดูงาน จำนวน 2 คำวินิจฉัย

(1.2) คำวินิจฉัยเกี่ยวกับการจ่ายค่าตอบแทน หรือ เงินเดือน หรือ เงินประจำตำแหน่ง จำนวน 3 คำวินิจฉัย

(1.3) คำวินิจฉัยเกี่ยวกับการกำหนดตำแหน่งทางวิชาการ จำนวน 1 คำวินิจฉัย

(1.4) คำวินิจฉัยเกี่ยวกับการประเมินผลงาน จำนวน 1 คำวินิจฉัย

(1.5) คำวินิจฉัยเกี่ยวกับการแต่งตั้งถอดถอนบุคคลในตำแหน่งอธิการบดี จำนวน 1 คำวินิจฉัย

(1.6) คำวินิจฉัยเกี่ยวกับการขอให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนในกรณีอื่น ๆ จำนวน 2 คำวินิจฉัย

คำวินิจฉัยเกี่ยวกับการอนุมัติการดูงาน จำนวน 2 คำวินิจฉัย					
คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด					
	เลขคดี	ประเด็นแห่งคดี	รายละเอียด	ผู้ฟ้อง	ผลคำวินิจฉัย
1	อ.715/2557	คดีพิพาทเกี่ยวกับการกระทำละเมิดของหน่วยงานทางปกครองอันเกิดจากการใช้อำนาจตามกฎหมายและจากการละเลยหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติ (อุทธรณ์คำพิพากษา)	ให้ชดใช้ค่าเสียหายจากการเสียโอกาสในการไปดูงานต่างประเทศเพราะประธานโครงการไม่แจ้งผลการขอเข้าร่วมศึกษาดูงานต่างประเทศของผู้ฟ้องคดี และยังให้สอบสวนการติดตามผลการขอเข้าร่วมศึกษาดูงานของผู้ฟ้องคดี	อาจารย์มหาวิทยาลัย	ข้อพิพาทดังกล่าวมิใช่คดีพิพาทเกี่ยวกับการกระทำละเมิดของหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่รัฐ ยกฟ้อง
2	อ.443/2558	คดีพิพาทเกี่ยวกับการกระทำละเมิดของหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐอันเกิดจากการละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติหรือปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวล่าช้า เกินสมควร (อุทธรณ์คำพิพากษา)	ขอให้ผู้ถูกฟ้องคดีชดใช้ค่าเสียหายเพราะผู้ฟ้องคดีเสียโอกาสจากการที่ไม่ได้รับอนุมัติให้ไปศึกษาดูงาน	อาจารย์มหาวิทยาลัย	เนื่องการรายละเอียดการศึกษาดูงานของผู้ฟ้องคดีไม่ชัดเจน การที่คณะที่จ้างว่าไม่สามารถพิจารณาได้จึงเป็นดุลพินิจที่ชอบแล้ว ไม่เป็นการละเมิด ยกฟ้อง
คำวินิจฉัยเกี่ยวกับการจ่ายค่าตอบแทน หรือ เงินเดือน หรือ เงินประจำตำแหน่ง จำนวน 3 คำวินิจฉัย					
คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด					
	เลขคดี	ประเด็นแห่งคดี	รายละเอียด	ผู้ฟ้อง	ผลคำวินิจฉัย
1	อ.1655/2559	คดีพิพาทเกี่ยวกับการกระทำละเมิดของหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ	ขอให้ดำเนินการเบิกจ่ายค่าตอบแทนแทนการควบคุมวิทยานิพนธ์ในอัตราตามระเบียบใหม่ และชดใช้ดอกเบี้ย	อาจารย์มหาวิทยาลัย	การจ่ายค่าตอบแทนตามระเบียบเก่าชอบแล้ว ไม่

		อันเกิดจากการใช้อำนาจตามกฎหมาย (อุทธรณ์คำพิพากษา)	จากการละเมิด		เป็นละเมิด ยกฟ้อง
2	อ.1980/2559	คดีพิพาทเกี่ยวกับการกระทำละเมิดของ หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่รัฐอัน เกิดจากการใช้อำนาจตามกฎหมาย(อุทธรณ์ คำพิพากษา)	ขอให้ผู้ฟ้องคดีปรับขึ้นเงินเดือน และชดใช้ค่าเสียหายใน จำนวนขึ้นเงินเดือนที่ไม่ได้ขึ้น เพราะอนุมัติให้ผู้ฟ้องคดี กลับเข้าปฏิบัติราชการซ้ำเกินไป	อาจารย์ มหาวิทยาลัย	เป็นการกระทำโดยมิ ชอบด้วยกฎหมายที่ กระทบสิทธิผู้ฟ้องคดี เป็นการกระทำละเมิด ให้ชดใช้ค่าเสียหาย
คำสั่งศาลปกครองสูงสุด					
	เลขคดี	ประเด็นแห่งคดี	รายละเอียด	ผู้ฟ้อง	ผลคำวินิจฉัย
3	คำสั่ง 405/2550	คดีพิพาทเกี่ยวกับการกระทำละเมิดของ หน่วยงานทางปกครองอันเกิดจากการใช้ อำนาจตามกฎหมาย (คำร้องอุทธรณ์คำสั่ง ไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณา)	ขอให้เบิกจ่ายเงินประจำตำแหน่งให้แก่ผู้ฟ้องคดี เพราะ คณะไม่เบิกจ่ายเงินประจำตำแหน่งหัวหน้าภาคให้เพราะ ไม่ใช่ตำแหน่งบริหาร	อาจารย์ มหาวิทยาลัย	ไม่รับอุทธรณ์คำ พิพากษาเพราะใช้ ถ้อยคำในคำอุทธรณ์ไม่ เหมาะสม
คำวินิจฉัยเกี่ยวกับการกำหนดตำแหน่งทางวิชาการ จำนวน 1 คำวินิจฉัย					
คำสั่งศาลปกครองสูงสุด					
	เลขคดี	ประเด็นแห่งคดี	รายละเอียด	ผู้ฟ้อง	ผลคำวินิจฉัย
1	คำสั่ง 212/2548	คดีพิพาทเกี่ยวกับการกระทำละเมิดของ เจ้าหน้าที่ของรัฐอันเกิดจากการใช้อำนาจ ตามกฎหมาย (คำร้องอุทธรณ์คำสั่งไม่รับคำ ฟ้องบางข้อหาไว้พิจารณา)	ผู้ถูกฟ้องคดีคือ คณะกรรมการพลเรือนในมหาวิทยาลัย (ก.ม.) โดยขอให้อนุมัติกำหนดตำแหน่งศาสตราจารย์ และให้ชดใช้ความเสียหายทางจิตใจและการสูญเสีย โอกาส	อาจารย์ มหาวิทยาลัย	คำขอให้ชดใช้ค่าเสียหาย ไม่ได้กล่าวกันมาในคำ ฟ้องเดิม ถือเป็นคำขอที่ เพิ่มขึ้นมาใหม่ ไม่รับไว้ พิจารณา

คำวินิจฉัยเกี่ยวกับการประเมินผลงาน จำนวน 1 คำวินิจฉัย					
คำสั่งศาลปกครองสูงสุด					
	เลขคดี	ประเด็นแห่งคดี	รายละเอียด	ผู้ฟ้อง	ผลคำวินิจฉัย
1	คำสั่ง 199/2550	คดีพิพาทเกี่ยวกับการกระทำละเมิดของเจ้าหน้าที่ของรัฐอันเกิดจากการละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติหรือปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวล่าช้าเกินสมควร (คำร้องอุทธรณ์คำสั่งไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณา)	ผู้ถูกฟ้องคดีใช้เวลานานในการประเมินผลงานและแจ้งว่าผลงานไม่ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด ทำให้เสียโอกาสได้เงินเพิ่ม ขอให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทน	อาจารย์มหาวิทยาลัย	ไม่รับคำฟ้องเพราะความเสียหายที่เกิดขึ้นไม่ได้เกิดขึ้นจากการละเลยล่าช้าตามฟ้อง จึงไม่ใช่ผู้เดือดร้อนเสียหาย
คำวินิจฉัยเกี่ยวกับการแต่งตั้งถอดถอนบุคคลในตำแหน่งอธิการบดี จำนวน 1 คำวินิจฉัย					
คำสั่งศาลปกครองสูงสุด					
	เลขคดี	ประเด็นแห่งคดี	รายละเอียด	ผู้ฟ้อง	ผลคำวินิจฉัย
1	คำสั่ง อ. 532/2559	คดีพิพาทเกี่ยวกับการกระทำละเมิดของหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐอันเกิดจากการใช้อำนาจตามกฎหมาย (อุทธรณ์คำพิพากษา)	ขอให้ชดใช้ค่าเสียหายให้แก่ผู้ฟ้องคดี จากกรณีมีมติให้ผู้ฟ้องคดีออกจากตำแหน่งอธิการบดีมหาวิทยาลัย	อาจารย์มหาวิทยาลัย	ให้ศาลชั้นต้นรับคำฟ้องไว้พิจารณา เพราะผู้ฟ้องคดีเป็นผู้เดือดร้อนเสียหายแล้ว
คำวินิจฉัยเกี่ยวกับการขอให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนในกรณีอื่น ๆ จำนวน 2 คำวินิจฉัย					
คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด					
	เลขคดี	ประเด็นแห่งคดี	รายละเอียด	ผู้ฟ้อง	ผลคำวินิจฉัย
1	อ.442/2560	คดีพิพาทเกี่ยวกับการกระทำละเมิดของหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐอันเกิดจากการใช้อำนาจตามกฎหมาย (อุทธรณ์คำพิพากษา)	ขอให้สั่งว่าการกระทำของผู้ถูกฟ้องคดีไม่ชอบด้วยกฎหมาย (การนำเรื่องที่ผู้ฟ้องคดีร้องเรียนผู้ถูกฟ้องคดีต่อผู้ตรวจการแผ่นดินแล้วปรากฏว่าไม่มีมูล) และเป็น การกระทำละเมิด ให้ชดใช้ค่าเสียหาย	อาจารย์มหาวิทยาลัย	การแจ้งผลการพิจารณาต่อผู้ฟ้องคดี สภามหาวิทยาลัย และลงเผยแพร่ ไม่เป็นการละเมิดผู้ฟ้องคดี

คำสั่งศาลปกครองสูงสุด					
	เลขคดี	ประเด็นแห่งคดี	รายละเอียด	ผู้ฟ้อง	ผลคำวินิจฉัย
2	คำสั่ง 453/2559	คดีพิพาทเกี่ยวกับการกระทำละเมิดของหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ อันเกิดจากการใช้อำนาจตามกฎหมาย (คำร้องอุทธรณ์คำสั่งไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณา)	ขอให้ชดเชยค่าเสียหายให้ผู้ฟ้องคดีเนื่องจากการกักขัง หน่วงเหนี่ยวผู้ฟ้องคดี ทำลายเอกสารส่วนตัวผู้ฟ้องคดี ทำให้ผู้ฟ้องคดีได้รับความเสียหาย	อาจารย์ มหาวิทยาลัย	ไม่รับไว้พิจารณาเพราะคดีไม่อยู่ในอำนาจของศาลปกครอง

(2) คำวินิจฉัยของศาลปกครองสูงสุดที่ “นักศึกษา” เป็นผู้ฟ้องคดี จำนวน 11 คำวินิจฉัย

(2.1) คำวินิจฉัยเกี่ยวกับประกาศในการสอบประมวลความรู้ จำนวน 1 คำวินิจฉัย

(2.2) คำวินิจฉัยเกี่ยวกับการขอรับเอกสารรับรองผลการศึกษา จำนวน 2 คำวินิจฉัย

(2.3) คำวินิจฉัยเกี่ยวกับการขอคืนเงินเพราะตัดสินใจไม่เข้าศึกษาต่อ หรือ ไม่ได้รับอนุมัติการศึกษาต่อ จำนวน 4 คำวินิจฉัย

(2.4) คำวินิจฉัยเกี่ยวกับการขอให้ชดเชยเงินเพราะหลักสูตรไม่ได้รับการรับรอง จำนวน 2 คำวินิจฉัย

(2.5) คำวินิจฉัยเกี่ยวกับการถูกยกเลิกวุฒิการศึกษา จำนวน 1 คำวินิจฉัย

(2.6) คำวินิจฉัยเกี่ยวกับการอนุมัติใบประกอบวิชาชีพ จำนวน 1 คำวินิจฉัย

คำวินิจฉัยเกี่ยวกับประกาศในการสอบประมวลความรู้ จำนวน 1 คำวินิจฉัย					
คำสั่งศาลปกครองสูงสุด					
	เลขคดี	ประเด็นแห่งคดี	รายละเอียด	ผู้ฟ้อง	ผลคำวินิจฉัย
1	คำสั่ง 467/2547	คดีพิพาทเกี่ยวกับการกระทำละเมิดของหน่วยงานทางปกครองและเจ้าหน้าที่ของรัฐ อันเกิดจากการละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติ (คำร้องอุทธรณ์คำสั่งไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณา)	ขอให้ชดเชยเงินและขอแก้ไขประกาศผลการสอบประมวลความรู้ของอธิการบดี	นักศึกษา	ไม่รับคำฟ้องและจำหน่ายคดี

คำวินิจฉัยเกี่ยวกับการขอรับเอกสารรับรองผลการศึกษา จำนวน 2 คำวินิจฉัย					
คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด					
	เลขคดี	ประเด็นแห่งคดี	รายละเอียด	ผู้ฟ้อง	ผลคำวินิจฉัย
1	อ.125/2554	คดีพิพาทเกี่ยวกับการกระทำละเมิดของหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ อันเกิดจากการใช้อำนาจตามกฎหมาย (อุทธรณ์คำพิพากษา)	ให้ผู้ถูกฟ้องคดียกเลิกการบังคับให้ผู้ปกครองชำระเงินค่าพัฒนาคุณภาพการศึกษา และให้คืนเงินดังกล่าว เนื่องจากผู้ฟ้องคดีได้จ่ายไปเพราะต้องการเอกสาร ปพ.1 เนื่องจากหากไม่ชำระจะไม่ได้รับเอกสารดังกล่าว	ผู้ปกครอง นักเรียน โรงเรียนสาธิต	ผู้ฟ้องคดีมีดุลพินิจในการชำระค่าพัฒนาการศึกษาหรือไม่ก็ได้ เพราะผู้ถูกฟ้องคดีไม่สามารถที่จะไม่มอบใบ ปพ.1 ให้กับนักเรียนได้ และได้มอบใบ ปพ.1 กับนักเรียนทุกคน แม้ว่าบางคนจะไม่ได้ชำระ จึงไม่ถือเป็นการละเมิดแก่ผู้ฟ้องคดี
2	อ.676/2558	คดีพิพาทเกี่ยวกับการกระทำละเมิดของหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ อันเกิดจากการละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติหรือปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวล่าช้า เกินสมควร (อุทธรณ์คำพิพากษา)	ขอให้ผู้ถูกฟ้องคดีคืนค่าลงทะเบียนเรียนทั้งหมด ให้ชดใช้ค่าเสียโอกาสในการนำหลักฐานไปสมัครเรียนในสถาบันอื่น และค่าธรรมเนียม ค่าเดินทาง อันที่เกี่ยวข้อง เพราะเจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีไม่ออกหลักฐานผลการศึกษาให้	นักศึกษา	เมื่อเจ้าหน้าที่ได้ออกหลักฐานผลการศึกษาให้กับผู้ฟ้องคดีแล้วไม่เดินทางไปรับ จึงถือว่าไม่ได้เป็นการละเมิดผู้ฟ้องคดี ยกฟ้อง

คำวินิจฉัยเกี่ยวกับการขอคืนเงินเพราะตัดสินใจไม่เข้าศึกษาต่อ หรือ ไม่ได้รับอนุมัติการศึกษาต่อ จำนวน 4 คำวินิจฉัย					
คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด					
	เลขคดี	ประเด็นแห่งคดี	รายละเอียด	ผู้ฟ้อง	ผลคำวินิจฉัย
1	อ.502/2557	คดีพิพาทเกี่ยวกับการกระทำละเมิดของหน่วยงานทางปกครองอันเกิดจากการละเลยหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติ (อุทธรณ์คำพิพากษา)	ขอให้ผู้ถูกฟ้องคดีคืนเงินค่าบำรุงการศึกษาที่ได้จ่ายไปก่อนเข้าศึกษา เพราะต่อมาสามารถเข้าศึกษาที่อื่นได้	ผู้ปกครอง นักศึกษา	คดีนี้ผู้ฟ้องคดีมิใช่ผู้เดือดร้อนเสียหาย เพราะผู้จ่ายเงินคือ บุตรชาย และการจ่ายเงินเป็นความสมัครใจที่ต้องการจะศึกษากับผู้ถูกฟ้องคดี จึงไม่ถือเป็นการเอาเปรียบแต่อย่างใด ยกฟ้อง
2	อ.352/2559	คดีพิพาทเกี่ยวกับการกระทำละเมิดของหน่วยงานทางปกครองอันเกิดจากการละเลยหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติ (อุทธรณ์คำพิพากษา)	ขอให้ชดเชยค่าลงทะเบียน ค่ารักษาสถานภาพนักศึกษา เพราะเห็นว่าหลักสูตรจัดการเรียนการสอนไม่ตรงกับที่คิดไว้ และเจ้าหน้าที่ให้ไปจ่ายค่าลาพักทั้งที่เป็นผู้ช่วยอาจารย์ไม่ได้เพราะเกรดไม่ถึง เป็นการละเมิด	นักศึกษา	การกระทำของเจ้าหน้าที่ไม่เป็นการละเมิด ยกฟ้อง
3	อ.430/2559	คดีพิพาทเกี่ยวกับการกระทำละเมิดของหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐอันเกิดจากการละเลยหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติ (อุทธรณ์คำพิพากษา)	ขอให้ชดเชยค่าเสียหายเนื่องจากการปิดไม่แจ้งข้อความจริงเกี่ยวกับการเข้าร่วมกิจกรรมซึ่งมีผลต่อการศึกษา ทำให้ตัดสินใจเข้ามาศึกษา	นักศึกษา	ผู้ฟ้องคดีควรรู้ถึงเงื่อนไขต่าง ๆ ในเอกสารที่ได้แจกให้แล้ว จึงไม่เป็นละเมิด ยกฟ้อง
4	อ.889/2559	คดีพิพาทเกี่ยวกับการกระทำละเมิดของหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐอันเกิดจากการใช้อำนาจตามกฎหมาย (อุทธรณ์คำพิพากษา)	ขอให้ชดเชยค่าเสียหาย กล่าวคือ ค่าบำรุงการศึกษา ค่าลงทะเบียนที่ได้ชำระไปแล้วทั้งหมดตั้งแต่เริ่มเข้าศึกษา เพราะไม่ได้รับอนุมัติให้เข้าเป็นนักศึกษาใหม่ และเรียกค่าสินไหมทดแทนเป็นค่าทำขวัญ	นักศึกษา	การอนุมัติให้ลาออกและไม่อนุมัติให้เข้าศึกษาใหม่ กระทำโดยชอบแล้ว ไม่ละเมิด ยกฟ้อง

คำวินิจฉัยเกี่ยวกับการขอให้ชดใช้เงินเพราะหลักสูตรไม่ได้รับการรับรอง จำนวน 2 คำวินิจฉัย					
คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด					
	เลขคดี	ประเด็นแห่งคดี	รายละเอียด	ผู้ฟ้อง	ผลคำวินิจฉัย
1	อ.608/2555	คดีพิพาทเกี่ยวกับการกระทำละเมิดของหน่วยงานทางปกครองอันเกิดจากการใช้อำนาจตามกฎหมาย(อุทธรณ์คำพิพากษา)	หลักสูตรไม่ได้รับการรับรองจึงฟ้องเรียกเงินคืน ขอให้ชดใช้ค่าเสียหาย คือค่าบำรุงการศึกษา ค่าเสียโอกาส ฯลฯ	นักศึกษา	การที่เปิดหลักสูตรโดยไม่ครบเงื่อนไขจนไม่ได้รับการรับรองเป็นการกระทำละเมิด ให้ชดใช้ค่าเสียหายแก่ผู้ฟ้องคดี
2	อ.105/2559	คดีพิพาทเกี่ยวกับการกระทำละเมิดของหน่วยงานทางปกครองอันเกิดจากการใช้อำนาจตามกฎหมาย(อุทธรณ์คำพิพากษา)	หลักสูตรไม่ได้รับการรับรองจึงฟ้องเรียกเงินคืน ขอให้ชดใช้ค่าเสียหายคือค่าบำรุงการศึกษา ค่าเสียโอกาส ฯลฯ	นักศึกษา	การที่เปิดหลักสูตรโดยไม่ครบเงื่อนไขจนไม่ได้รับการรับรองเป็นการกระทำละเมิด ให้ชดใช้ค่าเสียหายแก่ผู้ฟ้องคดี
คำวินิจฉัยเกี่ยวกับการอุทธรณ์การอุทธรณ์การศึกษา จำนวน 1 คำวินิจฉัย					
คำสั่งศาลปกครองสูงสุด					
	เลขคดี	ประเด็นแห่งคดี	รายละเอียด	ผู้ฟ้อง	ผลคำวินิจฉัย
1	คำสั่ง 315/2559	คดีพิพาทเกี่ยวกับการกระทำละเมิดของหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐอันเกิดจากการใช้อำนาจตามกฎหมาย (คำร้องอุทธรณ์คำสั่งไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณา)	ให้ชดใช้ค่าเสียหายจากการที่ผู้ฟ้องคดีถูกยกเลิกการการศึกษา	นักศึกษา	ไม่รับไว้พิจารณาเพราะยื่นฟ้องเลยกำหนดระยะเวลา

คำวินิจฉัยเกี่ยวกับการอนุมัติใบประกอบวิชาชีพ จำนวน 1 คำวินิจฉัย					
คำสั่งศาลปกครองสูงสุด					
	เลขคดี	ประเด็นแห่งคดี	รายละเอียด	ผู้ฟ้อง	ผลคำวินิจฉัย
1	คำสั่ง 25/2560	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่รัฐละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติ (คำร้องอุทธรณ์คำสั่งไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณา)	ขออนุมัติหลักสูตรและขอให้ออกใบประกอบวิชาชีพ	นักศึกษา	ไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณา เพราะไม่ใช่ผู้เดือดร้อนเสียหาย

(3) คำวินิจฉัยของศาลปกครองสูงสุดที่ “เจ้าหน้าที่มหาวิทยาลัย” เป็นผู้ฟ้องคดี จำนวน 4 คำวินิจฉัย

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด					
	เลขคดี	ประเด็นแห่งคดี	รายละเอียด	ผู้ฟ้อง	ผลคำวินิจฉัย
1	อ.85/2553	คดีพิพาทเกี่ยวกับการกระทำละเมิดของเจ้าหน้าที่ของรัฐอันเกิดจากการใช้อำนาจตามกฎหมาย(อุทธรณ์คำพิพากษา)	ขอให้ชดใช้ค่าเสียหายจากการที่นำหนังสือร้องเรียนของผู้ฟ้องคดีไปเปิดเผยจนทำให้ถูกดำเนินคดีอาญารฐานหมิ่นประมาท	เจ้าหน้าที่มหาวิทยาลัย	ยกฟ้องเพราะฟ้องเมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาฟ้องคดี
2	อ.879/2559	คดีพิพาทเกี่ยวกับการกระทำละเมิดของหน่วยงานทางปกครองอันเกิดจากการใช้อำนาจตามกฎหมาย (อุทธรณ์คำพิพากษา)	ขอให้ศาลสั่งห้ามมิให้หักเงินเดือนและให้คืนเงินเดือนที่หักไป เพราะเหตุที่ผู้ฟ้องคดียืมเงินทดลองจ่ายแล้วผู้ถูกฟ้องคดีเห็นว่าผิดระเบียบ	เจ้าหน้าที่มหาวิทยาลัย	ให้ระงับการหักเงินเดือนและคืนเงินที่หักไป เพราะดำเนินการหักเงินเดือนไม่ชอบด้วยระเบียบ
3	อ.138/2560	คดีพิพาทเกี่ยวกับการกระทำละเมิดของหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐอันเกิดจากการละเลยหน้าที่ตามที่กฎหมาย	ให้ชดใช้ค่าเสียหายจากการละเลยไม่มอบหมายงาน ทำให้ผู้ฟ้องคดีไม่สามารถนำผลงานไปประกอบการพิจารณาเลื่อนขั้นได้ และให้มอบหมายงานให้ดำเนินการ	เจ้าหน้าที่มหาวิทยาลัย	ผู้ถูกฟ้องที่ 1 และที่ 2 ได้มอบหมายงานตามความรู้ความสามารถ

		กำหนดให้ต้องปฏิบัติหรือปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวล่าช้าเกินสมควร (อุทธรณ์คำพิพากษา)	นำผลงานไปประเมินเพื่อเลื่อนขั้นเงินเดือน		แล้ว ไม่เป็นการทำละเมิด ยกฟ้อง
คำสั่งศาลปกครองสูงสุด					
	เลขคดี	ประเด็นแห่งคดี	รายละเอียด	ผู้ฟ้อง	ผลคำวินิจฉัย
4	คำสั่ง 49/2548	คดีพิพาทเกี่ยวกับการกระทำละเมิดของหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ อันเกิดจากการใช้อำนาจจากกฎและคำสั่งทางปกครอง (คำร้องอุทธรณ์คำสั่งไม่รับคำฟ้องบางข้อหาไว้พิจารณา)	ขอให้ผู้ฟ้องคดีได้รับเงินสนับสนุนการปฏิบัติงานตามประกาศศูนย์ฯ และขอให้ชดใช้ค่าเสียหายเงินสนับสนุนที่ควรได้รับถึงวันฟ้องคดี	เจ้าหน้าที่มหาวิทยาลัย	ไม่รับคำฟ้องเพราะยังไม่ได้ดำเนินการแก้ไขเยียวยาภายในฝ่ายปกครองก่อน

(4) คำวินิจฉัยของศาลปกครองสูงสุดที่ “บุคคลภายนอก” เป็นผู้ฟ้องคดี จำนวน 2 คำวินิจฉัย

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด					
	เลขคดี	ประเด็นแห่งคดี	รายละเอียด	ผู้ฟ้อง	ผลคำวินิจฉัย
1	อ.2022/2559	คดีพิพาทเกี่ยวกับการกระทำละเมิดของหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ อันเกิดจากการใช้อำนาจตามกฎหมาย (อุทธรณ์คำพิพากษา)	ขอให้คืนสิทธิในพื้นที่จำหน่ายสินค้าและชดใช้ค่าเสียหายจากการขาดรายได้ เพราะให้ย้ายพื้นที่ขายของโดยมิชอบ	บุคคลภายนอก	การย้ายพื้นที่เป็นการบริหารโครงการ และย้ายไปไม่ไกล ไม่เป็นละเมิด
2	อ.2173/2559	คดีพิพาทเกี่ยวกับการกระทำละเมิดของหน่วยงานทางปกครองอันเกิดจากการละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติหรือปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวล่าช้า เกินสมควร (อุทธรณ์คำพิพากษา)	ขอให้ชดใช้ค่าเสียหายที่เกิดจากการไม่ได้รับงานจากการสอบราคาการจ้างที่ไม่ชอบโดยไม่ประกาศราคากลาง	บุคคลภายนอก	ไม่มีกฎหมายกำหนดให้ต้องระบุงราคากลาง จึงไม่เป็นการละเมิด ต่อผู้ฟ้องคดี ยกฟ้อง

3.1.8 คำวินิจฉัยศาลปกครองสูงสุดในคดีปกครองที่มหาวิทยาลัยเป็นผู้ถูกฟ้องคดี ตามมาตรา 9 (3) และ 9 (4)

คดีปกครองที่มหาวิทยาลัยเป็นผู้ถูกฟ้องคดีตามมาตรา 9 (3) และ 9 (4) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 มีจำนวน 3 คำวินิจฉัย ประกอบด้วยคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด 2 คำพิพากษา และคำสั่งศาลปกครองสูงสุด 1 คำสั่ง โดยเป็นกรณีเกี่ยวกับการละเมิดตามสัญญาให้ทุนการศึกษา ดังต่อไปนี้

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด					
	เลขคดี	ประเด็นแห่งคดี	รายละเอียด	ผู้ฟ้อง	ผลคำวินิจฉัย
1	อ.554/2555	คดีพิพาทเกี่ยวกับการกระทำละเมิดของหน่วยงานทางปกครองอันเกิดจากการละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ปฏิบัติหรือปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวล่าช้าเกินสมควร และสัญญาทางปกครอง (คำร้องอุทธรณ์คำสั่งไม่รับฟ้องบางข้อหาไว้พิจารณา)	ขอให้มีสิทธิยกเลิกสัญญาเงินทุน บอกเลิกการจ้าง ลาออกจากราชการ ขอโอนย้ายโดยไม่มีพันธะ จ่ายเงินเดือนส่วนต่างการปรับวุฒิ และชดใช้ค่าติดตามเรื่อง เนื่องจากผู้ถูกฟ้องคดีไม่ดำเนินการปรับวุฒิให้ผู้ฟ้องคดี หลังจากสำเร็จการศึกษาปริญญาเอกจากต่างประเทศ	อาจารย์มหาวิทยาลัย	ผู้ฟ้องคดีไม่ดำเนินการส่งเอกสารการแปลปริญญาบัตรให้ผู้ฟ้องคดี จึงไม่สามารถดำเนินการปรับวุฒิให้ได้ ไม่เป็นการละเลย ไม่เป็นละเมิด ยกฟ้อง
คำสั่งศาลปกครองสูงสุด					
	เลขคดี	ประเด็นแห่งคดี	รายละเอียด	ผู้ฟ้อง	ผลคำวินิจฉัย
2	คำสั่ง 32/2547	คดีพิพาทเกี่ยวกับการกระทำละเมิดของหน่วยงานทางปกครองอันเกิดจากการใช้อำนาจตามกฎหมาย และสัญญาทางปกครอง (คำร้องอุทธรณ์คำสั่งไม่รับฟ้องบางข้อหาไว้พิจารณา)	ขอจ่ายเงินสมทบระหว่างการศึกษาตามสัญญาศึกษาต่อ และชดใช้ค่าเสียหายที่เกิดจากการถูกบังคับคดีตามคำพิพากษาศาลแพ่ง	อาจารย์มหาวิทยาลัย	ไม่รับคำฟ้องชดใช้ค่าเสียหายที่เกิดจากการถูกบังคับคดีตามคำพิพากษาศาลแพ่งไว้พิจารณา เพราะไม่ใช่การใช้อำนาจปกครอง

3	คำสั่ง 731/2560	คดีพิพาทเกี่ยวกับการกระทำละเมิดหรือความรับผิดอย่างอื่นของหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐอันเกิดจากการใช้อำนาจตามกฎหมาย และสัญญาทางปกครอง (คำร้องอุทธรณ์คำสั่งไม่รับฟ้องผู้ถูกฟ้องคดีบางรายไว้พิจารณา)	ขอให้ดำเนินการตามสัญญาเงินทุนสนับสนุนต่อไป หากดำเนินการมิได้ ให้ใช้ค่าเสียหาย	บุคคลภายนอก	รับคำฟ้องของผู้ถูกฟ้องบางคนไว้พิจารณา
---	--------------------	--	---	-------------	---------------------------------------

3.1.9 คำวินิจฉัยศาลปกครองสูงสุดในคดีปกครองที่มหาวิทยาลัยเป็นผู้ถูกฟ้องคดี ตามมาตรา 9 (4)

คดีปกครองที่มหาวิทยาลัยเป็นผู้ถูกฟ้องคดีตามมาตรา 9 (4) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 มีจำนวน 75 คำวินิจฉัย ประกอบด้วยคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด 51 คำพิพากษา และคำสั่งศาลปกครองสูงสุด 24 คำสั่ง โดยสามารถพิจารณาจัดหมวดหมู่คดีตามบุคคลผู้ฟ้องคดีและประเด็นที่พิพาทได้ดังต่อไปนี้

(1) คำวินิจฉัยของศาลปกครองสูงสุดที่ “อาจารย์มหาวิทยาลัย” เป็นผู้ฟ้องคดี จำนวน 22 คำวินิจฉัย

- (1.1) คำวินิจฉัยเกี่ยวกับการบอกเลิกสัญญาจ้างเพราะไม่ผ่านการทดลองงาน จำนวน 9 คำวินิจฉัย
- (1.2) คำวินิจฉัยเกี่ยวกับการบอกเลิกสัญญาจ้างเพราะไม่ส่งเอกสารประเมินการทำงาน จำนวน 2 คำวินิจฉัย
- (1.3) คำวินิจฉัยเกี่ยวกับการเพิกถอนคำสั่งไม่เลื่อนขึ้นเงินเดือนเพราะไม่ผ่านการประเมินผลงาน จำนวน 1 คำวินิจฉัย
- (1.4) คำวินิจฉัยเกี่ยวกับการไม่ต่อสัญญาจ้างอาจารย์ จำนวน 2 คำวินิจฉัย
- (1.5) คำวินิจฉัยเกี่ยวกับการขอย้ายสถานที่ปฏิบัติงาน จำนวน 1 คำวินิจฉัย
- (1.6) คำวินิจฉัยเกี่ยวกับการไม่รับกลับเข้ารับราชการเพื่อขอใช้ทุน จำนวน 1 คำวินิจฉัย
- (1.7) คำวินิจฉัยเกี่ยวกับสัญญาเงินทุนการศึกษา จำนวน 6 คำวินิจฉัย

คำวินิจฉัยเกี่ยวกับการบอกเลิกสัญญาจ้างเพราะไม่ผ่านการทดลองงาน จำนวน 9 คำวินิจฉัย					
คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด					
	เลขคดี	ประเด็นแห่งคดี	รายละเอียด	ผู้ฟ้อง	ผลคำวินิจฉัย
1	อ.568/2557	คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง (อุทธรณ์คำพิพากษา)	สัญญาจ้างพนักงานตำแหน่งอาจารย์ -ขอให้เพิกถอนคำสั่งให้พ้นจากการเป็นพนักงาน เนื่องจากไม่ผ่านการประเมินผลการทดลองงาน และให้ ชดใช้ค่าเสียหาย	อาจารย์ มหาวิทยาลัย	การประเมินผู้ฟ้องคดีนั้น เป็นไปตามที่กฎหมาย กำหนด และปรากฏว่าผู้ ฟ้องคดีไม่ผ่านเรื่องวุฒิ ภาวะและการปรับตัว การประเมินจึงชอบแล้ว ยกฟ้อง
2	อ.770/2557	คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง (อุทธรณ์คำพิพากษา)	สัญญาจ้างอาจารย์ประจำ -ขอเพิกถอนแบบประเมินที่ใช้ในการประเมินผู้ฟ้องคดี และให้ชดใช้ค่าเสียหาย เนื่องจากผู้ฟ้องคดีถูกเลิกจ้าง เพราะไม่ผ่านการประเมิน และเห็นว่าไม่เป็นธรรม	อาจารย์ มหาวิทยาลัย	การประเมินผู้ฟ้องคดี เป็นการดำเนินการโดย ชอบด้วยกฎหมายแล้ว ยกฟ้อง
3	อ.551/2558	คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง (อุทธรณ์คำพิพากษา)	สัญญาจ้างพนักงานตำแหน่งอาจารย์ -ขอให้เพิกถอนคำสั่งให้ออกจากการเป็นพนักงาน เนื่องจากไม่ผ่านการประเมินผลการทดลองงานและ ขอให้ตั้งคณะกรรมการประเมินใหม่ และให้ชดใช้ ค่าเสียหาย	อาจารย์ มหาวิทยาลัย	การที่ผู้ฟ้องคดีเปิด วิดิทัศน์ให้นักศึกษาดู แทนการสอน แสดงถึง การไม่มีความรู้ ความสามารถ ทั้งยังมี กรณีที่ลงชื่อสอนโดย ไม่ได้มาสอน เป็นการส่อ ทุจริต การประเมินว่าผู้ ฟ้องคดีไม่ผ่านการ ประเมินจึงชอบแล้ว ยกฟ้อง

4	อ.520/2559	คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง (อุทธรณ์คำพิพากษา)	สัญญาจ้างงานตำแหน่งอาจารย์ -ถูกบอกเลิกสัญญาเพราะไม่ผ่านการประเมินผลงาน ขาดราชการบ่อยครั้ง และไม่อุทิศเวลาให้กับทางราชการ เพราะถูกให้ปฏิบัติงานวันเสาร์-อาทิตย์ และให้หยุดวัน จันทร์ – อังคารแทน โดยที่ไม่ได้ลงเวลาและไม่ได้รับ ค่าตอบแทนพิเศษ	อาจารย์ มหาวิทยาลัย	คณบดีเป็นผู้ประเมิน ความประพฤติมีเหตุ ขัดแย้งกับผู้ฟ้องคดี จึง ใช้ดุลพินิจโดยไม่มี เหตุผล (ประเมิน 0 จาก 30 คะแนน) เมื่อมีการ บอกเลิกสัญญาเพราะ เหตุนี้ ผู้ถูกฟ้องคดีจึง เป็นฝ่ายผิดสัญญา ต้อง รับผิดชอบใช้ค่าเสียหาย แก่ผู้ฟ้องคดี
5	อ.955/2559	คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง (อุทธรณ์คำพิพากษา)	สัญญาจ้างเข้าปฏิบัติงานในตำแหน่งอาจารย์ -ถูกบอกเลิกสัญญาเพราะไม่ผ่านการประเมินผลงาน และไม่อุทิศเวลาให้กับทางราชการเพราะไม่ได้นั่ง ปฏิบัติงานที่คณะ	อาจารย์ มหาวิทยาลัย	เป็นการประเมินผลเพียง หนึ่งภาค ไม่ใช้การ ประเมินทั้งปีการศึกษา อีกทั้งที่ว่าไม่อุทิศเวลา นั้น อาจารย์มีหน้าที่ เพียงสอนตามจำนวนที่ กำหนด และทำงานวิจัย ไม่มีข้อกำหนดให้ต้องไป นั่งทำงานที่คณะ จึงเป็น การบอกเลิกสัญญาที่ผิด ข้อกำหนดในสัญญา และขอใช้ค่าเสียหายแก่ ผู้ฟ้องคดี

6	อ.871/2558	คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง (อุทธรณ์คำพิพากษา)	สัญญาจ้างงานตำแหน่งอาจารย์ -ขอให้ชดใช้ค่าจ้างและค่าตอบแทนอื่นๆ เพราะถูกเลิกจ้างเนื่องจากขาดราชการบ่อยครั้งและไม่อุทธรณ์เวลาให้กับราชการ แต่ผู้ฟ้องคดีเห็นว่าตนไม่มีพฤติกรรมเช่นนั้น	อาจารย์ มหาวิทยาลัย	ผู้ฟ้องคดีขาดงานบ่อยครั้งจริง และละเลยไม่ลงเวลาสอนวันเสาร์ อาทิตย์ ถือว่าจงใจไม่ปฏิบัติตามระเบียบของราชการ ผู้ถูกฟ้องคดีจึงมีสิทธิยกเลิกสัญญาได้ ยกฟ้อง
7	อ.1286/2558	คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง (อุทธรณ์คำพิพากษา)	สัญญาจ้างงานตำแหน่งอาจารย์ -ขอให้ชดใช้ค่าทดแทนและค่าเสียหาย เพราะผู้ฟ้องคดีถูกยกเลิกสัญญาเนื่องจากความประพฤติไม่เหมาะสม ขาดราชการบ่อยครั้งและไม่อุทธรณ์เวลาให้กับราชการ แต่ผู้ฟ้องคดีเห็นว่าตนไม่มีพฤติกรรมเช่นนั้น	อาจารย์ มหาวิทยาลัย	ผู้ฟ้องคดีไม่ส่งแบบประเมินผลการปฏิบัติงาน จึงทำให้ไม่ผ่านการประเมินเพราะต้องใช้ประกอบการพิจารณา การถูกยกเลิกสัญญาจึงชอบแล้ว ยกฟ้อง
8	อ.466/2559	คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง (อุทธรณ์คำพิพากษา)	สัญญาจ้างปฏิบัติงานในตำแหน่งอาจารย์ -ถูกบอกเลิกสัญญาเพราะมีพฤติกรรมขาดราชการบ่อยครั้งและไม่อุทธรณ์เวลาให้กับราชการ เพราะถูกให้ปฏิบัติงานวันเสาร์-อาทิตย์ และให้หยุดวันจันทร์ – อังคารแทน โดยที่ไม่ได้ลงเวลาและไม่ได้รับค่าตอบแทนพิเศษ	อาจารย์ มหาวิทยาลัย	ผู้ฟ้องคดีไม่มาลงเวลาวันเสาร์ – อาทิตย์ ซึ่งเป็น การไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบ ซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีสามารถบอกเลิกสัญญาได้ทันที ยกฟ้อง

คำสั่งศาลปกครองสูงสุด					
	เลขคดี	ประเด็นแห่งคดี	รายละเอียด	ผู้ฟ้อง	ผลคำวินิจฉัย
9	คำสั่ง 850/2557	คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง (คำร้องอุทธรณ์คำสั่งไม่รับคำอุทธรณ์ไว้พิจารณา)	สัญญาจ้างเป็นพนักงานทดลองงาน -ถูกเลิกจ้างเพราะไม่ผ่านการทดลองงาน ผู้ฟ้องคดีโต้แย้งว่ากรรมการประเมินมีอคติ ไม่เป็นกลาง	อาจารย์ มหาวิทยาลัย	ให้รับคำฟ้องขอให้ชดใช้ค่าเสียหายจากการเลิกสัญญา เพราะฟ้องในกำหนดระยะเวลา
คำวินิจฉัยเกี่ยวกับการบอกเลิกสัญญาจ้างเพราะไม่ส่งเอกสารประเมินการทำงาน จำนวน 2 คำวินิจฉัย					
คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด					
	เลขคดี	ประเด็นแห่งคดี	รายละเอียด	ผู้ฟ้อง	ผลคำวินิจฉัย
1	อ.45/2559	คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง (อุทธรณ์คำพิพากษา)	สัญญาจ้างงานตำแหน่งอาจารย์ -ถูกบอกเลิกสัญญาเพราะไม่ได้ส่งเอกสารประเมินผลการปฏิบัติงาน เพื่อพิจารณาความดีความชอบ	อาจารย์ มหาวิทยาลัย	การไม่ส่งแบบประเมินผลการปฏิบัติงานเป็นการผิดข้อกำหนดในสัญญา ผู้ถูกฟ้องคดีมีสิทธิบอกเลิกสัญญา ยกฟ้อง
2	อ.269/2559	คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง (อุทธรณ์คำพิพากษา)	สัญญาจ้างงานตำแหน่งอาจารย์ -ถูกบอกเลิกสัญญาเพราะไม่ได้ส่งเอกสารประเมินผลการปฏิบัติงาน	อาจารย์ มหาวิทยาลัย	การไม่ส่งแบบประเมินผลการปฏิบัติงานเป็นการผิดข้อกำหนดในสัญญา ผู้ถูกฟ้องคดีมีสิทธิบอกเลิกสัญญา ยกฟ้อง

คำวินิจฉัยเกี่ยวกับการเพิกถอนคำสั่งไม่เลื่อนชั้นเงินเดือนเพราะไม่ผ่านการประเมินผลงาน จำนวน 1 คำวินิจฉัย					
คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด					
	เลขคดี	ประเด็นแห่งคดี	รายละเอียด	ผู้ฟ้อง	ผลคำวินิจฉัย
1	อ.311/2555	คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง (อุทธรณ์คำพิพากษา)	สัญญาจ้างพนักงานมหาวิทยาลัยตำแหน่งอาจารย์ -ขอให้เพิกถอนผลการประเมิน ขดใช้ค่าเสียหาย และให้เลื่อนชั้นเงินเดือน เพราะการประเมินผลงานผู้ฟ้องคดีไม่ชอบ กรรมการมีอคติ ไม่ถูกต้องตามเงื่อนไข จึงประเมินให้ต่อสัญญาเพียง 6 เดือน และไม่เลื่อนชั้นเงินเดือนให้	อาจารย์มหาวิทยาลัย	ผู้ถูกฟ้องคดีได้แก้ไขการต่อสัญญาจาก 6 เดือน เป็น 1 ปี แล้ว และเลื่อนชั้นเงินเดือนให้ 0.5 ขั้น ถูกต้องตามระเบียบแล้ว จึงไม่จำเป็นต้องออกคำสั่งบังคับใดๆอีก ให้จำหน่ายคดี
คำวินิจฉัยเกี่ยวกับการไม่ต่อสัญญาจ้างอาจารย์ จำนวน 2 คำวินิจฉัย					
คำสั่งศาลปกครองสูงสุด					
	เลขคดี	ประเด็นแห่งคดี	รายละเอียด	ผู้ฟ้อง	ผลคำวินิจฉัย
1	คำสั่ง อ.770/2557	คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง (อุทธรณ์คำพิพากษา)	สัญญาจ้างอาจารย์ประจำ -สิ้นสุดการเป็นอาจารย์ประจำเพราะไม่ได้ต่อสัญญา ซึ่งผู้ฟ้องคดีโต้แย้งว่าถูกประเมินไม่ผ่านเกณฑ์จึงถูกให้ต่อสัญญาเพียง 3 เดือนแล้วประเมินใหม่ ผู้ฟ้องคดีเห็นว่าไม่ถูกต้องจึงไม่ได้ไปต่อสัญญาและส่งข้อโต้แย้ง แต่ไม่เป็นผล	อาจารย์มหาวิทยาลัย	อุทธรณ์เพียงขอให้เพิกถอนแบบประเมินและเพิกถอนคำสั่งแจ้งการสิ้นสุดสัญญา ไม่ได้อุทธรณ์ประเด็นการขดใช้ค่าเสียหายเนื่องจากผิดสัญญา จึงเป็นคำอุทธรณ์ที่ไม่มีสาระอันควรได้รับการวินิจฉัย ไม่รับคำอุทธรณ์ และให้จำหน่ายคดี

2	คำสั่ง 56/2559	คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง (คำร้องอุทธรณ์คำสั่งไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณา)	สัญญาจ้างปฏิบัติหน้าที่ราชการ -ถูกไม่ต่อสัญญาเพราะเป็นผู้เคยถูกลงโทษวินัยหรือจรรยาบรรณ ผู้ฟ้องคดีโต้แย้งว่าตนถูกกลั่นแกล้งเพราะได้ฟ้องร้องผู้ฟ้องคดีต่อศาลปกครอง	อาจารย์มหาวิทยาลัย	ผู้ถูกฟ้องคดียังมิได้แจ้งการไม่ต่อสัญญากับผู้ฟ้องคดี จึงยังไม่มีข้อพิพาทตามสัญญา มีแต่เพียงมติไม่ต่อสัญญาเท่านั้น ผู้ฟ้องคดีจึงมิใช่ผู้เดือดร้อนเสียหาย ไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณา
คำวินิจฉัยเกี่ยวกับการขอย้ายสถานที่ปฏิบัติงาน จำนวน 1 คำวินิจฉัย					
คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด					
	เลขคดี	ประเด็นแห่งคดี	รายละเอียด	ผู้ฟ้อง	ผลคำวินิจฉัย
1	อ.607/2555	คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง (อุทธรณ์คำพิพากษา)	สัญญาจ้างงานตำแหน่งอาจารย์ -ขอให้ย้ายผู้ฟ้องคดีกลับมาปฏิบัติงานที่ผู้ถูกฟ้องคดี และขอให้ชดเชยค่าเสียหายจากการเสียสิทธิได้รับเงินเพิ่มและค่าใช้จ่ายอื่น	อาจารย์มหาวิทยาลัย	ผู้ถูกฟ้องคดีในฐานะนายจ้างในการพิจารณาจัดสรรบุคคลไปปฏิบัติหน้าที่เพื่อประโยชน์ของหน่วยงาน จึงมีสิทธิไม่ย้ายผู้ฟ้องคดีได้ ยกฟ้อง
คำวินิจฉัยเกี่ยวกับการไม่รับกลับเข้ารับราชการเพื่อชดเชยทุน จำนวน 1 คำวินิจฉัย					
คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด					
	เลขคดี	ประเด็นแห่งคดี	รายละเอียด	ผู้ฟ้อง	ผลคำวินิจฉัย
1	อ.639/2555	คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง (อุทธรณ์คำพิพากษา)	สัญญาจ้างงานตำแหน่งอาจารย์ -ขอให้เพิกถอนคำสั่งไม่รับผู้ฟ้องคดีเข้ารับราชการเพื่อชดเชยทุน และขอให้รับผู้ฟ้องคดี รวมถึงให้ชดเชยค่าเสียหาย เพราะผู้ถูกฟ้องคดีเห็นว่าผู้ฟ้องคดีขาด	อาจารย์มหาวิทยาลัย	ผู้ถูกฟ้องคดีมีสิทธิในการไม่รับผู้ฟ้องคดีเข้ารับราชการ และผู้ฟ้องคดีก็ได้รายงานตัวเพื่อขอใช้

			คุณสมบัติเพราะเคยได้เกรด (C) และไม่มีคุณสมบัติพิเศษอื่นใด จึงไม่รับผู้ฟ้องคดีเข้ารับราชการ		ทุนแล้วจึงไม่เป็นการผิดสัญญาเงินทุน คู่กรณีทั้งสองจึงไม่มีสิทธิหน้าที่ต่อกันอีก สัญญาเลิกกันโดยปริยาย เรียกค่าเสียหายต่อกันไม่ได้ ยกฟ้อง
คำวินิจฉัยเกี่ยวกับสัญญาับทุนการศึกษา จำนวน 6 คำวินิจฉัย					
	เลขคดี	ประเด็นแห่งคดี	รายละเอียด	ผู้ฟ้อง	ผลคำวินิจฉัย
1	อ.732/2555	คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง (อุทธรณ์คำพิพากษา)	สัญญาอนุญาตให้ข้าราชการไปศึกษาภายในประเทศ -ขอให้ลดเบี้ยปรับจากสามเท่าตามระเบียบเหลือหนึ่งเท่า	อาจารย์มหาวิทยาลัย	ระเบียบที่กำหนดค่าปรับสามเท่านั้นออกมาภายหลังการทำสัญญาให้ไปศึกษาต่อ จึงสามารถปรับผู้ฟ้องคดีได้เพียงหนึ่งเท่าตามระเบียบเดิมเท่านั้น ให้คืนค่าปรับที่เกินมา
2	อ.1048/2558	คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง (อุทธรณ์คำพิพากษา)	สัญญาับทุนรัฐบาล -ขอให้เพิกถอนคำสั่งปลดผู้ฟ้องคดีออกจากราชการ และให้บรรจุผู้ฟ้องคดีเป็นพนักงานตามวัตถุประสงค์ของทุน เนื่องจากผู้ถูกฟ้องคดีจะให้ผู้ฟ้องคดีบรรจุเป็นนักวิทยาศาสตร์ มิใช่ตำแหน่งอาจารย์	ผู้ได้รับทุนการศึกษา	ผู้ฟ้องคดีรับทุนไปเรียนสาขาหนึ่ง แต่กลับเรียนอีกสาขาหนึ่ง ถือว่าเป็นการไม่ดำเนินการตามสัญญา ผู้ถูกฟ้องคดีจึงไม่ผูกพันที่จะต้องบรรจุผู้ฟ้องคดีในตำแหน่งอาจารย์ ยกฟ้อง

3	อ.1941/2559	คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง (อุทธรณ์คำพิพากษา)	สัญญาเงินทุนอุดหนุนการศึกษา -ถูกยกเลิกสัญญาให้ทุนการศึกษาเพราะความประพฤติไม่เหมาะสม เนื่องจากกระหว่างการศึกษาปริญญาเอกได้ไปทำร้ายร่างกายนางสาว ว. -ผู้ฟ้องคดีขอให้ผู้ถูกฟ้องคดีรับเข้าเป็นอาจารย์	อาจารย์มหาวิทยาลัย	ผู้ฟ้องคดีมีคำขอท้ายฟ้องให้ศาลสั่งให้ผู้ถูกฟ้องคดีรับผู้ฟ้องคดีเข้าเป็นอาจารย์ อันเป็นคำขอที่ศาลไม่สามารถออกคำสั่งได้ตามมาตรา 72 ผู้ฟ้องคดีจึงเป็นผู้ไม่มีสิทธิฟ้องคดี ยกฟ้อง
คำสั่งศาลปกครองสูงสุด					
	เลขคดี	ประเด็นแห่งคดี	รายละเอียด	ผู้ฟ้อง	ผลคำวินิจฉัย
4	คำสั่ง 412/2552	คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง (คำร้องอุทธรณ์คำสั่งไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณา)	สัญญาการรับทุนอุดหนุนเพื่อพัฒนาบุคลากร -ขอลาออกจากราชการ แต่ไม่ได้รับการอนุมัติ และถูกเรียกให้ชดใช้ทุนและเงินเดือนเพราะผิดสัญญา	อาจารย์มหาวิทยาลัย	การเรียกให้ชำระค่าผิดสัญญาเป็นการใช้สิทธิเรียกร้องของผู้ถูกฟ้องคดีมิใช่คำสั่งทางปกครอง จึงฟ้องคดีต่อศาลปกครองไม่ได้ หากผู้ฟ้องคดีไม่เห็นด้วยสามารถเพิกเฉยไม่ชำระ ผู้ถูกฟ้องคดีต้องใช้สิทธิทางศาลเรียกร้องเอา
5	คำสั่ง 494/2560	คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง (คำร้องอุทธรณ์คำสั่งไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณา)	สัญญากู้เงินเพื่อใช้เป็นทุนการศึกษา -ถูกเรียกร้องให้ชดใช้กรณีผิดสัญญากู้เงินเพื่อใช้เป็นทุนการศึกษา	อาจารย์มหาวิทยาลัย	หนังสือแจ้งให้ชดใช้เงินของผู้ฟ้องคดีเป็นการใช้สิทธิตามสัญญา ไม่ใช่คำสั่งทางปกครอง ผู้ฟ้อง

					คดีจึงมิใช่ผู้เสียหาย
6	คำสั่ง 495/2560	คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง (คำร้องอุทธรณ์คำสั่งไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณา)	สัญญากู้เงินเพื่อใช้เป็นทุนการศึกษา -ถูกเรียกร้องให้ชดใช้กรณีผิดสัญญาค้ำประกันการกู้เงิน เพื่อใช้เป็นทุนการศึกษา	ผู้ค้ำประกัน	หนังสือแจ้งให้ชดใช้เงิน ของผู้ฟ้องคดีเป็นการใช้ สิทธิตามสัญญาที่มีคำสั่ง ทางปกครอง ผู้ฟ้องคดี จึงมิใช่ผู้เสียหาย

(2) คำวินิจฉัยของศาลปกครองสูงสุดที่ “นักศึกษา” เป็นผู้ฟ้องคดี จำนวน 5 คำวินิจฉัย โดยเป็นกรณีเกี่ยวกับสัญญาการเป็นนักศึกษาที่ต้องปฏิบัติงานเพื่อชดใช้ทุน ดังต่อไปนี้

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด					
	เลขคดี	ประเด็นแห่งคดี	รายละเอียด	ผู้ฟ้อง	ผลคำวินิจฉัย
1	อ.113/2548	คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง (อุทธรณ์คำพิพากษา)	สัญญาการเป็นนักศึกษาเภสัชศาสตร์ (ต้องใช้ทุน) -ขอเพิกถอนคำสั่งให้ชดใช้ทุนเพราะไม่ได้เข้าปฏิบัติงาน เพื่อชดใช้ทุนเนื่องจากได้รับทุนให้ไปแลกเปลี่ยนที่ ประเทศญี่ปุ่น เพราะความผิดพลาดในการประสานงาน ของเจ้าหน้าที่ และขอให้รับผู้ฟ้องคดีเข้าปฏิบัติงานเพื่อ ใช้ทุน	นักศึกษา	ผู้ฟ้องคดีกำลังฝึกอบรม ต่อเนืองที่ต่างประเทศ จะใช้แนวทางปฏิบัติ แบบกรณีปกติที่ต้อง รายงานตัวปฏิบัติงาน ทันทีที่สำเร็จการศึกษา ไม่ได้ ผู้ฟ้องคดีไม่ได้ผิด สัญญา ให้เพิกถอนคำสั่ง ชดใช้ทุน

คำสั่งศาลปกครองสูงสุด					
	เลขคดี	ประเด็นแห่งคดี	รายละเอียด	ผู้ฟ้อง	ผลคำวินิจฉัย
2	คำสั่ง 2/2547	คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง (คำร้องอุทธรณ์คำสั่งไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณา)	สัญญาการเป็นนักศึกษา (ต้องใช้ทุน) -ถูกเรียกค่ามัดสัญญาการเป็นนักศึกษา เพราะไม่มา รายงานตัวในวันจับฉลากใช้ทุน แต่ผู้ฟ้องคดีโต้แย้งว่า เนื่องจากมีช่วงอัตราไม่เพียงพอ จึงให้แสดงความจำนง ไม่รับราชการได้ ซึ่งได้แสดงความจำนงไปแล้ว	นักศึกษา	การเรียกให้ชำระค่ามัดสัญญาเป็นการใช้สิทธิ เรียกร้องของผู้ถูกฟ้องคดี มิใช่คำสั่งทางปกครอง หากผู้ฟ้องคดีไม่ชำระ ผู้ ฟ้องคดีก็ต้องใช้สิทธิทาง ศาลเรียกร้องเอา
3	คำสั่ง 99/2547	คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง (คำร้องอุทธรณ์คำสั่งไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณา)	สัญญาการเป็นนักศึกษา (ต้องใช้ทุน) -ถูกเรียกค่ามัดสัญญาการเป็นนักศึกษา เพราะไม่มา รายงานตัวในวันจับฉลากใช้ทุน แต่ผู้ฟ้องคดีโต้แย้งว่า เนื่องจากมีช่วงอัตราไม่เพียงพอ จึงให้แสดงความจำนง ไม่รับราชการได้ ซึ่งได้แสดงความจำนงไปแล้ว	นักศึกษา	การเรียกให้ชำระค่ามัดสัญญาเป็นการใช้สิทธิ เรียกร้องของผู้ถูกฟ้องคดี มิใช่คำสั่งทางปกครอง หากผู้ฟ้องคดีไม่เห็นด้วย ก็สามารถเพิกเฉยไม่ ชำระ ผู้ถูกฟ้องคดีต้องไป ใช้สิทธิทางศาลเรียกร้อง เอาเอง
4	คำสั่ง 491/2547	คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง (คำร้องอุทธรณ์คำสั่งยกคำขอดำเนินคดีโดยยกเว้นค่าธรรมเนียมศาล)	สัญญาการเป็นนักศึกษา (ต้องใช้ทุน) -เห็นว่าข้อกำหนดในสัญญาไม่เป็นธรรม (ให้ใช้ทุนตาม พื้นที่โดยการจับฉลาก) ขอให้ยกเลิกสัญญาและไม่ต้อง ชดใช้เงิน	นักศึกษา	ฟ้องซ้ำ ไม่รับคำฟ้องและ จำหน่ายคดีออกจาก สารบบความ
5	คำสั่ง 747/2560	คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง (คำร้องอุทธรณ์คำสั่งไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณา)	สัญญาเข้าเป็นนักศึกษา (ต้องใช้ทุน) -ถูกเรียกให้ชำระเงินเพราะผิดสัญญาใช้ทุน โดยได้ไป	นักศึกษา	กลับคำสั่งศาลปกครอง ชั้นต้นให้รับคำฟ้องไว้

			ทำงานใช้ทุนเพียง 90 วัน ผู้ฟ้องคดีโต้แย้งว่าไม่ทราบว่าการลาออกจากหน่วยงานของรัฐหนึ่งไปปฏิบัติงานยังหน่วยงานของรัฐอีกแห่งหนึ่งจะเป็นการผิดสัญญา		พิจารณา เพราะผู้ฟ้องคดีได้แสดงว่ามีข้อโต้แย้งเกี่ยวกับสัญญาและขอให้ศาลเยียวยาแล้ว
--	--	--	--	--	---

(3) คำวินิจฉัยของศาลปกครองสูงสุดที่ “เจ้าหน้าที่มหาวิทยาลัย” เป็นผู้ฟ้องคดี จำนวน 6 คำวินิจฉัย

(3.1) คำวินิจฉัยเกี่ยวกับการขอให้เพิกถอนคำสั่งเลิกจ้าง จำนวน 4 คำวินิจฉัย

(3.2) คำวินิจฉัยเกี่ยวกับการขอให้เพิกถอนคำสั่งลงโทษทางวินัยเลิกสัญญาจ้าง จำนวน 1 คำวินิจฉัย

(3.3) คำวินิจฉัยเกี่ยวกับการไม่ได้รับการต่อสัญญาจ้าง จำนวน 1 คำวินิจฉัย

คำวินิจฉัยเกี่ยวกับการขอให้เพิกถอนคำสั่งเลิกจ้าง จำนวน 4 คำวินิจฉัย					
คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด					
	เลขคดี	ประเด็นแห่งคดี	รายละเอียด	ผู้ฟ้อง	ผลคำวินิจฉัย
1	อ.517/2555	คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง (อุทธรณ์คำพิพากษา)	สัญญาจ้างพนักงานมหาวิทยาลัย -ขอให้เพิกถอนคำสั่งเลิกจ้างผู้ฟ้องคดี และให้ชดใช้ค่าเสียหายและค่าใช้จ่ายต่างๆในการปฏิบัติงานเนื่องจากในช่วงทดลองงานถูกกลั่นแกล้ง และต้องย้ายตำแหน่งงาน และผู้สอนงานในตำแหน่งสุดท้ายก็ประเมินให้ผ่านการทดลองงานแล้วส่งกลับไปยังผู้บังคับบัญชา แต่กลับมีคำสั่งเลิกจ้างก่อนเวลาทดลองงาน 6 เดือน	เจ้าหน้าที่มหาวิทยาลัย (ทดลองงาน)	การประเมินการทดลองงานของผู้ฟ้องคดีไม่เป็นไปตามขั้นตอนวิธีการที่กำหนด จึงเป็นการเลิกจ้างที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย และให้ชดใช้ค่าเสียหายเป็นเงินเดือนจำนวน 6 เดือน
2	อ.725/2555	คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง (อุทธรณ์คำพิพากษา)	สัญญาจ้างลูกจ้างชั่วคราว -ขอให้เพิกถอนคำสั่งเลิกจ้าง และหากไม่สามารถให้	เจ้าหน้าที่มหาวิทยาลัย	ผู้ถูกฟ้องคดีเห็นว่าการดำเนินงานของผู้ฟ้องคดี

			ผู้ฟ้องคดีกลับไปดำรงตำแหน่งเดิมได้ และขอให้ชดใช้ค่าเสียหาย		ไม่มีความก้าวหน้า ทั้งยังให้ผู้ฟ้องคดีได้รายงานถึง 2 ครั้งแล้วก็ยังไม่มีการเปลี่ยนแปลง จึงถือว่าไม่สามารถทำตามสัญญาจ้างได้ เป็นผู้ผิดสัญญา ผู้ถูกฟ้องคดีจึงสามารถบอกเลิกสัญญาได้ ยกฟ้อง
3	อ.887/2555	คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง (อุทธรณ์คำพิพากษา)	สัญญาจ้างลูกจ้างชั่วคราว -ขอให้ยกเลิกการเลิกจ้าง และให้จ่ายเงินเดือนจนกว่าจะมีคำพิพากษาถึงที่สุด	เจ้าหน้าที่มหาวิทยาลัย	ผู้ฟ้องคดีไม่ผ่านการประเมินเพราะความบกพร่องของผู้ฟ้องคดี และได้ทำถูกต้องตามหลักเกณฑ์แล้ว ยกฟ้อง
4	อ.83/2561	คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง (อุทธรณ์คำพิพากษา)	สัญญาจ้างลูกจ้างชั่วคราวรายเดือน -ขอเพิกถอนการบอกเลิกสัญญาและจ่ายค่าชดเชย เนื่องจากผู้ฟ้องคดีถูกบอกเลิกสัญญาเพราะประพฤตินไม่เหมาะสมอย่างร้ายแรง (ใช้วาจาไม่สุภาพ ตักเตือนแล้วไม่ปรับปรุงพฤติกรรม)	เจ้าหน้าที่มหาวิทยาลัย	ผู้ฟ้องคดีประพฤติตนไม่เหมาะสมแต่ไม่ถึงขนาดไม่เหมาะสมอย่างร้ายแรง การบอกเลิกสัญญาไม่ชอบ และให้ชดใช้ค่าเสียหายแก่ผู้ฟ้องคดี

คำวินิจฉัยเกี่ยวกับการขอให้เพิกถอนคำสั่งลงโทษทางวินัยเลิกสัญญาจ้าง จำนวน 1 คำวินิจฉัย					
คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด					
	เลขคดี	ประเด็นแห่งคดี	รายละเอียด	ผู้ฟ้อง	ผลคำวินิจฉัย
1	อ.1734/2559	คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง (อุทธรณ์คำพิพากษา)	สัญญาจ้างเจ้าหน้าที่มหาวิทยาลัย -เพิกถอนคำสั่งลงโทษทางวินัยเลิกจ้างไม่เป็นธรรม เพราะเหตุทุจริต	เจ้าหน้าที่ มหาวิทยาลัย	กระบวนการสอบสวนไม่ ชอบเพราะไม่เปิด โอกาสให้ชี้แจงหลักฐาน ถือว่าผิดสัญญาและต้อง ชดเชยค่าเสียหาย
คำวินิจฉัยเกี่ยวกับการไม่ได้รับการต่อสัญญาจ้าง จำนวน 1 คำวินิจฉัย					
คำสั่งศาลปกครองสูงสุด					
	เลขคดี	ประเด็นแห่งคดี	รายละเอียด	ผู้ฟ้อง	ผลคำวินิจฉัย
1	คำสั่ง 1005/2556	คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง (คำ ร้องอุทธรณ์คำสั่งไม่รับคำอุทธรณ์ไว้ พิจารณา)	สัญญาจ้างงานเป็นลูกจ้าง -ไม่ได้รับการต่อสัญญาจ้างเพราะไม่สามารถปฏิบัติงานที่ ได้รับมอบหมายได้ แต่ผู้ฟ้องคดีเห็นว่าตนปฏิบัติงานได้ดี ไม่เคยถูกประเมินไม่ผ่าน จึงต้องต่อสัญญาจ้างให้ตน	เจ้าหน้าที่ มหาวิทยาลัย (ลูกจ้าง)	สัญญาระหว่างผู้ฟ้องคดี กับผู้ถูกฟ้องคดีสิ้นสุดลง แล้ว จะต่อสัญญาหรือไม่ เป็นอำนาจของผู้ถูกฟ้อง คดี ศาลไม่อาจก้าวล่วง และหนังสือแจ้งไม่ต่อ สัญญาก็เป็นเพียงการใช้ สิทธิตามสัญญาไม่ใช่ คำสั่งทางปกครอง ผู้ฟ้อง คดีจึงมิใช่ผู้มีสิทธิฟ้องคดี

(4) คำวินิจฉัยของศาลปกครองสูงสุดที่ “บุคคลภายนอก” กล่าวคือ บริษัทคู่สัญญาจ้างกับมหาวิทยาลัย เป็นผู้ฟ้องคดี จำนวน 42 คำวินิจฉัย

(4.1) คำวินิจฉัยเกี่ยวกับสัญญาจ้างก่อสร้าง หรือ ปรับปรุงอาคาร จำนวน 34 คำวินิจฉัย

1) คำวินิจฉัยเกี่ยวกับสัญญาจ้างก่อสร้างอาคาร หรือ ปรับปรุงอาคารในประเด็นการส่งมอบงานล่าช้า จำนวน 20 คำวินิจฉัย

2) คำวินิจฉัยเกี่ยวกับการประกวดราคาจ้างก่อสร้างอาคาร จำนวน 6 คำวินิจฉัย

3) คำวินิจฉัยเกี่ยวกับสัญญาจ้างเป็นที่ปรึกษาและควบคุมงานก่อสร้าง จำนวน 2 คำวินิจฉัย

4) คำวินิจฉัยเกี่ยวกับสัญญาจ้างก่อสร้างอาคาร หรือ ปรับปรุงอาคารในเรื่องอื่น ๆ จำนวน 6 คำวินิจฉัย

(4.2) คำวินิจฉัยเกี่ยวกับสัญญาจ้างเหมาบริการและจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ จำนวน 7 คำวินิจฉัย

(4.3) คำวินิจฉัยเกี่ยวกับข้อตกลงความร่วมมือทางวิชาการ จำนวน 1 คำวินิจฉัย

คำวินิจฉัยเกี่ยวกับสัญญาจ้างก่อสร้าง หรือ ปรับปรุงอาคาร จำนวน 34 คำวินิจฉัย					
1) คำวินิจฉัยเกี่ยวกับสัญญาจ้างก่อสร้างอาคาร หรือ ปรับปรุงอาคารในประเด็นการส่งมอบงานล่าช้า จำนวน 20 คำวินิจฉัย					
คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด					
	เลขคดี	ประเด็นแห่งคดี	รายละเอียด	ผู้ฟ้อง	ผลคำวินิจฉัย
1	อ.289/2550	คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง (อุทธรณ์คำพิพากษา)	สัญญาจ้างก่อสร้างอาคาร -ขอเพิกถอนการบอกเลิกสัญญาและให้ชดใช้ค่าเสียหาย เพราะผู้ถูกฟ้องคดีบอกเลิกสัญญา แต่เป็นเพราะผู้ฟ้องคดีเพิ่มปริมาณงานเป็นจำนวนมาก	บุคคลภายนอก (บริษัท)	ให้ศาลปกครองชั้นต้น ดำเนินกระบวนการพิจารณา คดีใหม่ เพราะศาล ชั้นต้นพิจารณา ข้อเท็จจริงไม่ครบถ้วน
2	อ.201/2552	คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง (อุทธรณ์คำพิพากษา)	สัญญาจ้างก่อสร้างอาคาร -ขอให้คืนค่าปรับ และชดใช้ค่าใช้จ่ายอื่น เนื่องจากผู้ฟ้องคดีโดนปรับเพราะส่งมอบงานล่าช้ากว่ากำหนด เนื่องจากคณะกรรมการตรวจรับงานตรวจรับงานในแต่ ละงวดล่าช้า	บุคคลภายนอก (บริษัท)	ให้คืนค่าปรับในส่วนที่ผู้ ถูกฟ้องคดีตรวจรับงาน ล่าช้า และให้คืน ค่าใช้จ่ายที่ไม่อยู่ใน สัญญาที่ได้หักไว้ด้วย

3	อ.64/2553	คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง (อุทธรณ์คำพิพากษา)	สัญญาจ้างก่อสร้างอาคาร -ให้ยกเลิกการบอกเลิกสัญญาและเรียกค่าปรับที่ไม่เป็นธรรม และระงับการประกวดราคาจ้างก่อสร้างส่วนที่ยังไม่แล้วเสร็จ เพราะผู้ฟ้องคดีถูกบอกเลิกสัญญาเพราะไม่สามารถส่งมอบงานตามกำหนดได้ แต่เห็นว่าเป็นเพราะผู้ถูกฟ้องคดีเพิ่มปริมาณงานให้และขยายระยะเวลาให้น้อยเกินไป -ผู้ถูกฟ้องคดีฟ้องแย้งกรณีผิดสัญญาด้วย	บุคคลภายนอก (บริษัท)	ศาลชั้นต้นพิพากษาให้ผู้ฟ้องคดีชดใช้เบี้ยปรับแก่ผู้ถูกฟ้องคดีตามคำฟ้องแย้ง แต่ผู้ฟ้องคดีเป็นบุคคลล้มละลายระหว่างการพิจารณาคดี แต่ไม่ได้ให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เข้าดำเนินคดีแทน จึงให้ส่งสำนวนกลับไปยังศาลชั้นต้นให้ดำเนินการสอบสวนพิจารณาให้ถูกต้อง
4	อ.412/2554	คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง (อุทธรณ์คำพิพากษา)	สัญญาจ้างปรับปรุงห้องเรียน -ให้เพิกถอนคำสั่งว่าผู้ฟ้องคดีได้ส่งมอบงานวันที่ 6 ธันวาคม และให้มีคำสั่งว่าส่งมอบในวันที่ 18 ตุลาคม ที่ได้ส่งมอบงานจริง และให้เพิกถอนคำสั่งให้ใช้ค่าปรับจากการส่งมอบงานล่าช้า	บุคคลภายนอก (บริษัท)	เมื่อผู้ฟ้องคดีส่งมอบงานแล้วมีการแก้ไขอีกเพราะงานยังไม่เรียบร้อย จึงถือว่าผู้ฟ้องคดียังไม่ได้ส่งมอบผลงานในวันที่ 18 ตุลาคม การคิดค่าปรับจึงชอบแล้วไม่ได้เป็นการกลั่นแกล้งผู้ฟ้องคดี ยกฟ้อง
5	อ.684/2555	คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง (อุทธรณ์คำพิพากษา)	สัญญาจ้างก่อสร้างอาคาร -ขอให้คืนค่าปรับแก่ผู้ฟ้องคดี เพราะผู้ถูกฟ้องคดีได้ยกเลิกการขยายเวลาจำนวน 45 วันเพราะฝนตกหนัก	บุคคลภายนอก (บริษัท)	เมื่อผู้ถูกฟ้องคดีได้ยินยอมขยายระยะเวลาให้แก่ผู้ฟ้องคดีไปแล้ว

			โดยเห็นว่าไม่ใช่เหตุสุดวิสัยนั้นไม่ถูกต้อง		ถือว่าเป็นการเสนอสนอง ต้องตรงกัน ต้องผูกพัน ตนต่อเจตนาที่แสดง ออกไป การมายกเลิก การขยายเวลาภายหลัง จึงไม่ชอบ จึงให้คืน ค่าปรับที่ได้ปรับเกินมา ให้แก่ผู้ฟ้องคดี
6	อ.766/2557	คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง (อุทธรณ์คำพิพากษา)	สัญญาปรับปรุงตกแต่งภายในและภูมิทัศน์ -ขอให้ชดใช้ค่าปรับที่ปรับไปเพราะผู้ฟ้องคดีเห็นว่าได้ พิจารณาผิดพลาด และให้ชดใช้ดอกเบี้ยค่าจ้างบางงวดงาน ที่ชำระล่าช้า	บุคคลภายนอก (บริษัท)	หากผู้ฟ้องคดีดำเนินการ ไม่แล้วเสร็จภายใน กำหนดเวลา ผู้ถูกฟ้อง คดีมีสิทธิสงวนสิทธิการ คิดค่าปรับได้ การปรับจึง ชอบแล้ว แต่ให้ชำระ ดอกเบี้ยการจ่ายงวดงาน ล่าช้า
7	อ.5334/2558	คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง (อุทธรณ์คำพิพากษา)	สัญญาจ้างก่อสร้างอาคาร -ขอให้เพิกถอนการเลิกสัญญาและให้ชดใช้ค่าเสียหาย และค่างานส่วนที่เหลือ และให้คืนหลักประกัน เพราะผู้ ฟ้องคดีถูกยกเลิกสัญญาด้วยเหตุว่าไม่น่าจะทำงานต่อจน สำเร็จได้หลังจากสิ้นสุดระยะเวลาตามสัญญาเพียง 7 วัน	บุคคลภายนอก (บริษัท)	ผู้ฟ้องคดีส่งงานในแต่ละ งวดล่าช้ามาตลอด และ ไม่สามารถส่งมอบ ผลงานภายใน กำหนดเวลาได้ จึงถือว่า ผิดสัญญา ผู้ถูกฟ้องคดี ชอบที่จะยกเลิกสัญญา และเมื่อผู้ฟ้องคดีผิด

					สัญญา จึงสามารถรับหลักประกันทั้งหมดได้
8	อ.47/2559	คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง (อุทธรณ์คำพิพากษา)	สัญญาจ้างออกแบบอาคาร -ถูกยกเลิกสัญญาเพราะไม่สามารถส่งมอบแบบที่ต้องการได้	บุคคลภายนอก (บริษัท)	ผู้ฟ้องคดีไม่สามารถส่งมอบงานตามสัญญา และผู้ถูกฟ้องคดีเห็นว่าไม่สามารถส่งมอบงานตามกำหนดได้ การบอกยกเลิกสัญญาจึงชอบแล้ว ยกฟ้อง
9	อ.122/2559	คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง (อุทธรณ์คำพิพากษา)	สัญญาจ้างก่อสร้างอาคาร -ถูกปรับเนื่องจากส่งงานล่าช้าเพราะมีการปรับเปลี่ยนแบบตามความต้องการ และแม้มีการเปลี่ยนแปลงสัญญาแล้วก็ไม่คืนค่าปรับให้	บุคคลภายนอก (บริษัท)	ผู้ฟ้องคดีทำงานล่าช้าและยังหยุดทำงานเพื่อรอการพิจารณาคำขอทั้งที่ยังทำงานต่อไปได้ ผู้ถูกฟ้องคดีจึงมีสิทธิปรับ แต่ค่าปรับนั้นสูงเกินกว่าความเป็นจริง ให้คืนค่าปรับบางส่วน
10	อ.233/2559	คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง (อุทธรณ์คำพิพากษา)	สัญญาจ้างก่อสร้างอาคาร -ไม่ได้รับค่าจ้างงวดสุดท้ายเพราะผู้ถูกฟ้องคดีเห็นว่ายังดำเนินการไม่แล้วเสร็จทั้งที่ไม่มีงานที่ต้องการในแบบที่ตกลง ต่อมาจึงปรับผู้ฟ้องคดีเพราะเหตุส่งงานล่าช้าและถูกยกเลิกสัญญา	บุคคลภายนอก (บริษัท)	งานที่ต้องการตามแบบนั้นเป็นส่วนหนึ่งของสัญญา จึงถือว่าผู้ฟ้องคดีไม่สามารถทำงานให้แล้วเสร็จทันเวลาได้ จึงมีสิทธิยกเลิกสัญญาได้ จึงให้ผู้ฟ้องคดีชำระค่าปรับ

					และค่าจ้างผู้ดำเนินการแทน แต่มีสิทธิรับค่าจ้างงวดสุดท้ายบางส่วน
11	อ.463/2559	คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง (อุทธรณ์คำพิพากษา)	สัญญาจ้างก่อสร้างอาคารเรียน -ถูกปรับค่าจ้างในหลายงวดงาน เนื่องจากส่งงานล่าช้า เพราะไม่สามารถเข้าดำเนินการได้ทันที ต้องขออนุญาตใช้วัสดุซึ่งพิจารณานานกว่า 300 วัน และการปรับเปลี่ยน การทดสอบต่าง ๆ ที่คณะกรรมการตรวจการจ้างสั่งให้กระทำการ	บุคคลภายนอก (บริษัท)	ผู้ฟ้องคดีทำงานล่าช้า แม้หักวันจากการพิจารณาอนุมัติการใช้วัสดุก็ยังไม่หลุดพ้นความรับผิดชอบตามสัญญา แต่ค่าปรับนั้นหากสูงเกินไป ศาลสามารถปรับลดได้ จึงวินิจฉัยให้ปรับคงค่าปรับลงจำนวนหนึ่ง
12	อ.749/2559	คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง (อุทธรณ์คำพิพากษา)	สัญญาจ้างก่อสร้างอาคารอเนกประสงค์ -ถูกปรับเพราะส่งงานล่าช้า เพราะวัสดุอุปกรณ์ราคาสูงขึ้นและขาดแคลน แต่ต่อมามีมติคณะรัฐมนตรีกำหนดมาตรการช่วยเหลือผู้ประกอบการก่อสร้างให้ขยายเวลาให้ได้โดยไม่คิดค่าปรับ	บุคคลภายนอก (บริษัท)	ผู้ฟ้องคดีไม่อยู่ในข่ายได้รับความช่วยเหลือตามมติคณะรัฐมนตรีที่สามารถขยายระยะเวลาแล้วจะไม่ต้องเสียค่าปรับยกฟ้อง
13	อ.968/2559	คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง (อุทธรณ์คำพิพากษา)	สัญญาจ้างก่อสร้างอาคาร -ถูกปรับเนื่องจากส่งงานล่าช้า เพราะผู้ฟ้องคดีเสียเวลาไม่สามารถทำงานได้โดยที่ไม่ใช่ความผิดของผู้ฟ้องคดี จำนวน 137 วัน และได้ขอขยายระยะเวลาในงวดสุดท้ายแล้วแต่ไม่ได้รับอนุมัติ	บุคคลภายนอก (บริษัท)	เหตุที่ล่าช้าส่วนใหญ่เป็นเพราะความบกพร่องของผู้ฟ้องคดี แต่ก็มีส่วนที่ความบกพร่องของผู้ถูกฟ้องคดีด้วย ให้คืนค่าปรับบางส่วน

14	อ.1457/2559	คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง (อุทธรณ์คำพิพากษา)	สัญญาจ้างเหมาปรับปรุงห้องเรียน -ถูกบอกเลิกสัญญา เพราะไม่สามารถทำงานให้แล้วเสร็จ เพราะเกิดอุปสรรคในการปฏิบัติงานมาก	บุคคลภายนอก	ผู้ถูกฟ้องคดีมีสิทธิปรับปรุงสัญญาได้เพราะไม่สามารถทำงานให้แล้วเสร็จ แต่ผู้ถูกฟ้องคดีก็ต้องชำระค่าจ้างในงานที่รับมอบกันไปแล้วด้วย
15	อ.349/2560	คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง (อุทธรณ์คำพิพากษา)	สัญญาจ้างก่อสร้างอาคาร -ถูกบอกเลิกสัญญาเพราะไม่สามารถทำงานเสร็จได้ตามสัญญา แต่ผู้ฟ้องคดีเห็นว่าผู้ถูกฟ้องคดีต่างหากที่ผิดสัญญา เพราะตรวจรับงานล่าช้า แก้ไขแบบหลายครั้ง และเข้าไปปรับปรุงแก้ไขอาคารจนทำให้ต้องเสียเวลา	บุคคลภายนอก (บริษัท)	ผู้ฟ้องคดีไม่สามารถทำงานให้แล้วเสร็จทันเวลา และผู้ถูกฟ้องคดีได้ขยายระยะเวลาตามสมควรแล้ว จึงมีสิทธิบอกเลิกสัญญา และถือว่าผู้ฟ้องคดีผิดสัญญา ต้องชดเชยค่าเสียหาย
คำสั่งศาลปกครองสูงสุด					
	เลขคดี	ประเด็นแห่งคดี	รายละเอียด	ผู้ฟ้อง	ผลคำวินิจฉัย
16	คำสั่ง 11/2549	คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง (คำร้องอุทธรณ์คำสั่งไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณา)	สัญญาจ้างก่อสร้างอาคาร (รับจ้างช่วง) -ถูกบอกเลิกสัญญาแล้วห้ามเคลื่อนย้ายสิ่งของ ออกจากที่ก่อสร้าง	บุคคลภายนอก (บริษัท)	ผู้ฟ้องคดีไม่ได้รับอนุญาตจากผู้ถูกฟ้องคดีในการรับจ้างช่วง ดังนั้นการบอกเลิกสัญญาหรือการสั่งการใดที่เกี่ยวข้องจึงไม่มีผลกับผู้ฟ้องคดี ผู้ฟ้องคดีจึงไม่ใช่ผู้เดือดร้อนเสียหาย

17	คำสั่ง 457/2550	คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง (คำร้องอุทธรณ์คำสั่งยกคำขอดำเนินคดีโดยยกเว้นค่าธรรมเนียมศาล)	สัญญาจ้างก่อสร้างอาคาร -ถูกบอกเลิกสัญญาเพราะไม่สามารถดำเนินการให้แล้วเสร็จ แต่ผู้ฟ้องคดีโต้แย้งว่ามีการเปลี่ยนแปลงหลายครั้ง ทำให้เสียหายและเสียเวลาอย่างมาก แต่ได้รับการขยายเวลาเพียง 31 วัน	บุคคลภายนอก (บริษัท)	ไม่มีเหตุผลให้ยกเว้นค่าธรรมเนียมศาล ยกคำขอ
18	คำสั่ง 383/2551	คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง (คำร้องอุทธรณ์คำสั่งยกคำขอให้ดำเนินการทางอนุญาโตตุลาการ)	สัญญาจ้างก่อสร้างอาคาร -ผู้ฟ้องคดีขอบอกเลิกสัญญาและขอให้ชดเชยค่าเสียหาย เพราะผู้ถูกฟ้องคดีผิดสัญญา	บุคคลภายนอก (บริษัท)	อนุญาตตามคำขอให้ดำเนินการทางอนุญาโตตุลาการ
19	คำสั่ง 690/2552	คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง (คำร้องอุทธรณ์คำสั่งไม่รับคำฟ้องบางส่วนไว้พิจารณาและคำร้องอุทธรณ์คำสั่งไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณา)	สัญญาจ้างก่อสร้างอาคารอเนกประสงค์ -ถูกบอกเลิกสัญญาและเรียกค่าปรับเพราะไม่สามารถทำงานให้แล้วเสร็จตามกำหนดได้ แต่ผู้ฟ้องคดีเห็นว่าที่ล่าช้าเพราะผู้ถูกฟ้องคดีให้ทำงานนอกเหนือสัญญา และมีการเปลี่ยนแปลง	บุคคลภายนอก (บริษัท)	การบอกเลิกสัญญาและเรียกให้ชำระค่าปรับเป็นการใช้สิทธิเรียกร้องของผู้ถูกฟ้องคดี มิใช่คำสั่งทางปกครอง หากผู้ฟ้องคดีไม่เห็นด้วยก็สามารถเพิกเฉยไม่ชำระ ผู้ถูกฟ้องคดีต้องใช้สิทธิทางศาลเรียกร้อยเอา
20	คำสั่ง 11/2553	คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง (คำร้องอุทธรณ์คำสั่งให้จำหน่ายคดีออกจากสารบบ)	สัญญาจ้างก่อสร้างอาคาร -ไม่ได้รับการขยายเวลาตามที่ขอ (ขอ 208 วัน ให้ 98 วัน) ทำให้ต้องชำระค่าปรับ ครอบคลุมงานล่าช้าทำให้เบิกเงินไม่ได้ งบประมาณผิดพลาดขอแก้ไขไม่ได้ ทำให้ได้รับความเสียหาย	บุคคลภายนอก (บริษัท)	คำอุทธรณ์มีลักษณะเป็นคำขอให้พิจารณาใหม่ ให้ส่งกลับไปศาลชั้นต้นให้พิจารณาต่อไป

2) คำวินิจฉัยเกี่ยวกับการประกวดราคาจ้างก่อสร้างอาคาร จำนวน 6 คำวินิจฉัย					
คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด					
	เลขคดี	ประเด็นแห่งคดี	รายละเอียด	ผู้ฟ้อง	ผลคำวินิจฉัย
1	อ.276/2551	คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง (อุทธรณ์คำพิพากษา)	ประกวดราคาจ้างก่อสร้างอาคารเรียน -ขอให้เพิกถอนผลการประกวดราคา และผลการอุทธรณ์ ที่ผู้ฟ้องคดีอุทธรณ์กรณีที่คณะกรรมการประกวดราคา เห็นว่าหนังสือมอบอำนาจของผู้ฟ้องคดีไม่ถูกต้อง	บุคคลภายนอก (บริษัท)	ผู้ฟ้องคดียื่นอุทธรณ์เมื่อ พ้นเวลา จำหน่ายคดี ศาลชั้นต้นพิพากษาว่า การมอบอำนาจไม่ชอบ ถือว่ายื่นราคาเดิม บริษัท อื่นที่ยื่นราคาต่ำกว่าจึง ชนะการประกวดราคา
2	อ.63/2556	คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง (อุทธรณ์คำพิพากษา)	ประกวดราคาก่อสร้างอาคารเรียน -ถูกยึดหลักประกันซองเพราะยื่นราคาที่เกินกว่าราคา กลาง ซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีเห็นว่าเงื่อนไขการยื่นซองประกวด ราคา	บุคคลภายนอก (บริษัท)	เงื่อนไขการยื่นซอง ประกวดราคาได้กำหนด ไว้อย่างชัดเจนแล้ว เมื่อผู้ ฟ้องคดีทำผิดเงื่อนไข ผู้ถูกฟ้องคดีจึงมีสิทธิยึด หลักประกันซองได้
3	อ.606/2557	คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง (อุทธรณ์คำพิพากษา)	ประกวดราคาจ้างก่อสร้างถนน -ขอให้เพิกถอนผลการประกวดราคา และยกเลิกการยึด หลักประกันซอง เพราะผู้ฟ้องคดีมาไม่ทันการเปิดซอง ประกวดราคาเพราะเข้าผิดประตูทำให้ถึงล่าช้าไปเพียง 5 นาที แต่ถูกตัดสิทธิ	บุคคลภายนอก (บริษัท)	ผู้ฟ้องคดีได้รับทราบ รายละเอียดการประกวด ราคาเป็นอย่างดีแล้ว หากไม่คุ้นเคยกับแผนผัง สถานที่ประมูล ก็ต้อง เตรียมความพร้อม การ มาไม่ทันเข้าประมูลจึง ไม่ใช่เหตุสุดวิสัย แต่

					สมควรลดเบี้ยปรับให้ยึดหลักประกันของเพียงร้อยละ 20 เพราะผู้ถูกฟ้องคดีไม่ได้เสียหายมาก
4	อ.133/2558	คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง (อุทธรณ์คำพิพากษา)	ประกวตราค่าจ้างก่อสร้างอาคาร -ขอให้คืนหลักประกันของเพราะผู้ฟ้องคดีถูกยึดหลักประกันของเนื่องจากเข้าร่วมการประกวตราค่าไม่ทันเวลาเพราะเกิดอุบัติเหตุซึ่งเป็นเหตุสุดวิสัย	บุคคลภายนอก (บริษัท)	การขับรถยนต์บนท้องถนนต้องคาดหมายได้ว่าอาจเกิดอุบัติเหตุได้ จึงควรเดินทางมาตั้งแต่เนิ่นๆ ไม่เป็นเหตุสุดวิสัย ผู้ถูกฟ้องคดีมีสิทธิยึดหลักประกันของ แต่ให้ลดการยึดหลักประกันของไว้เพียงร้อยละสิบ เพราะมาช้าไปเพียง 15 นาที
5	อ.374/2560	คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง (อุทธรณ์คำพิพากษา)	สัญญาจ้างก่อสร้างอาคาร -ถูกริบเงินประกันของประกวตราค่าเพราะกระทำการผิดเงื่อนไขการประกวตราค่าด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์	บุคคลภายนอก (บริษัท)	ไม่มายื่นของประกวตราค่าถือว่าผิดสัญญาประกันของ ต้องชำระเบี้ยปรับ แต่ให้ลดเบี้ยปรับลงบางส่วน และให้คืนหลักประกันของเมื่อได้ชำระเบี้ยปรับแล้ว

คำสั่งศาลปกครองสูงสุด					
	เลขคดี	ประเด็นแห่งคดี	รายละเอียด	ผู้ฟ้อง	ผลคำวินิจฉัย
6	คำสั่ง อ.276/2551	คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง (อุทธรณ์คำพิพากษา)	ประกวตราค่าจ้างก่อสร้างอาคาร -ขอให้เพิกถอนคำสั่งผลการตัดสินการประกวตราค่างาน ก่อสร้าง เพราะไม่ชนะการประกวตราค่าเพราะการมอบ อำนาจไม่ถูกต้อง ทั้งที่เป็นผู้ยื่นราคาต่ำที่สุด	บุคคลภายนอก (บริษัท)	ยื่นอุทธรณ์เมื่อพ้น กำหนดระยะเวลา ให้ ยกอุทธรณ์และจำหน่าย คดีออกจากสารบบความ
3) คำวินิจฉัยเกี่ยวกับสัญญาจ้างเป็นที่ปรึกษาและควบคุมงานก่อสร้าง จำนวน 2 คำวินิจฉัย					
คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด					
	เลขคดี	ประเด็นแห่งคดี	รายละเอียด	ผู้ฟ้อง	ผลคำวินิจฉัย
1	อ.947/2558	คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง (อุทธรณ์คำพิพากษา)	สัญญาจ้างเป็นที่ปรึกษาและควบคุมงานก่อสร้าง -ให้ชำระค่าจ้างออกแบบ ค่าควบคุมงาน และค่าเสียหาย รวมทั้งคืนหลักประกัน	บุคคลภายนอก (บริษัท)	เมื่อได้รับมอบงานจากผู้ ฟ้องคดีแล้ว ผู้ถูกฟ้องคดี จึงต้องชำระสินจ้าง และ เมื่อผู้ฟ้องคดีส่งมอบงาน พ้นภาระผูกพันแล้ว ก็ ต้องคืนหลักประกัน ให้แก่ผู้ฟ้องคดี
2	อ.1071/2558	คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง (อุทธรณ์คำพิพากษา)	สัญญาจ้างควบคุมงานก่อสร้าง -ขอให้แก้ไขงานตามคำสั่งของผู้ฟ้องคดี และขอให้ชำระ ค่าเสียหายแก่ผู้ฟ้องคดี	บุคคลภายนอก (บริษัท)	แม้ว่าผู้รับงานก่อสร้างจะ ดำเนินการไม่เรียบร้อยตาม งวดงาน แต่ผู้ฟ้องคดีได้ทำ การควบคุมการก่อสร้างตาม สัญญาแล้ว ย่อมถือว่าได้ ดำเนินการตามสัญญาอย่าง ครบถ้วนแล้ว จึงต้องจ่าย ค่าจ้างแก่ผู้ฟ้องคดี

4) คำวินิจฉัยเกี่ยวกับสัญญาจ้างก่อสร้างอาคาร หรือ ปรับปรุงอาคารในเรื่องอื่น ๆ จำนวน 6 คำวินิจฉัย					
คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด					
	เลขคดี	ประเด็นแห่งคดี	รายละเอียด	ผู้ฟ้อง	ผลคำวินิจฉัย
1	อ.227/2551	คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง (อุทธรณ์คำพิพากษา)	สัญญาจ้างก่อสร้างอาคาร -ขอให้ชำระค่าเสียหายและค่าใช้จ่ายต่างๆ และให้คืนหลักประกัน เพราะถูกบอกเลิกสัญญาเพราะไม่เข้าปฏิบัติงาน เพราะผู้ฟ้องคดีเห็นว่าพื้นที่ที่จะก่อสร้างไม่เรียบร้อย ต่างไปจากสัญญาอย่างมาก	บุคคลภายนอก (บริษัท) โดยเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์	ต่างฝ่ายต่างบอกเลิกสัญญา แม้ว่าจะไม่ปรากฏเหตุในการเลือกสัญญาได้ทั้งสองฝ่าย แต่เมื่อทั้งสองฝ่ายตกลงยกเลิกสัญญากันโดยมิใช่ความผิดของฝ่ายใด สัญญาจึงเลิกไป คู่กรณีกลับสู่ฐานะเดิม ต่างฝ่ายเรียกค่าเสียหายต่อกันไม่ได้ และให้คืนหลักประกันสัญญา
2	อ.64/2549	คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง (อุทธรณ์คำพิพากษา)	สัญญาจ้างก่อสร้างหอพักข้าราชการ -ขอให้จ่ายเงินชดเชยค่าก่อสร้างเพราะได้ขอให้มีการใช้หลักเกณฑ์ให้ใช้สัญญาปรับราคาได้ แต่เนื่องจากขณะทำสัญญาไม่ได้กำหนดให้เป็นสัญญาปรับราคาได้ และผู้ถูกฟ้องคดีได้ทำการปรับราคาให้แล้วแต่เมื่อหารือกับสำนักงานประมาณแล้วไม่อนุมัติให้ปรับราคาเพราะไม่ได้กำหนดไว้ในสัญญาตั้งแต่ต้น	บุคคลภายนอก (บริษัท)	เมื่อผู้ถูกฟ้องคดีได้ตกลงแก้ไขสัญญาโดยปรับราคาแก่ผู้ฟ้องคดีแล้ว ถือว่าเป็นการตกลงโดยความยินยอมของทั้งสองฝ่ายสามารถใช้บังคับระหว่างคู่สัญญาได้ การอ้างว่าไม่ได้กำหนดให้เป็นสัญญาปรับราคาได้

					ภายหลังจึงไม่เป็นธรรมแก่ผู้ฟ้องคดี ให้ชดใช้เงินชดเชยค่าก่อสร้างแก่ผู้ฟ้องคดี
3	อ.304/2552	คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง (อุทธรณ์คำพิพากษา)	สัญญาจ้างก่อสร้างโรงเรือน -ขอให้ผู้ถูกฟ้องคดีคืนค่าปรับตามความเห็นของกรมบัญชีกลาง เพราะผู้ถูกฟ้องคดีไม่ยอมคืนค่าปรับ เพราะต้องการนำไปหักกลบลบหนี้กับอีกสัญญาหนึ่ง	บุคคลภายนอก (บริษัท)	การที่อีกสัญญาหนึ่งยังมีข้อพิพาทเรื่องการบอกเลิกสัญญากันอยู่ จึงยังไม่สามารถหักกลบลบหนี้กันได้ ผู้ถูกฟ้องคดีจึงต้องคืนค่าปรับแก่ผู้ฟ้องคดีพร้อมดอกเบี้ย
4	อ.675/2555	คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง (อุทธรณ์คำพิพากษา)	สัญญาจ้างปรับปรุงอาคาร -ขอให้ชดใช้เงินค่าจ้างงวดที่เหลืออยู่ เพราะผู้ถูกฟ้องคดียังไม่ยอมชำระให้เพราะเห็นว่าดำเนินงานไม่ถูกต้องตามขั้นตอน	บุคคลภายนอก (บริษัท)	ผู้ฟ้องคดีชอบที่จะได้รับค่าจ้างในงวดงานที่ส่งมอบงานเรียบร้อยตามสัญญาแล้ว ส่วนงวดงานที่ยังไม่แล้วเสร็จตามสัญญา ก็ยังไม่มีสิทธิได้รับ
คำสั่งศาลปกครองสูงสุด					
	เลขคดี	ประเด็นแห่งคดี	รายละเอียด	ผู้ฟ้อง	ผลคำวินิจฉัย
5	คำสั่ง 104/2544	คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง (คำร้องอุทธรณ์คำสั่งไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณา)	สัญญาจ้างก่อสร้างอาคาร -ถูกปฏิเสธการจ่ายเงินชดเชยเพราะไม่เข้าเงื่อนไขการช่วยเหลือผู้ประกอบการก่อสร้าง	บุคคลภายนอก (บริษัท)	คดีนี้เป็นเรื่องสัญญาทางปกครองและฟ้องเมื่อยังไม่พ้นกำหนดระยะเวลาให้รับคำฟ้องไว้พิจารณา

6	คำสั่ง 41/2545	คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง (คำร้องอุทธรณ์คำสั่งไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณา)	สัญญาจ้างเหมาปรับปรุงบ้านพักข้าราชการ -ถูกปฏิเสธการจ่ายเงินเพิ่มตามสูตรปรับราคา เพราะยื่นคำขอมาหลังจากพ้นกำหนดระยะเวลา	บุคคลภายนอก (บริษัท)	สัญญาดังกล่าวไม่ใช่สัญญาทางปกครอง ยกฟ้อง
คำวินิจฉัยเกี่ยวกับสัญญาจ้างเหมาบริการและจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ จำนวน 7 คำวินิจฉัย					
คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด					
	เลขคดี	ประเด็นแห่งคดี	รายละเอียด	ผู้ฟ้อง	ผลคำวินิจฉัย
1	อ.849/2559	คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง (อุทธรณ์คำพิพากษา)	สัญญาจ้างเหมาพัฒนาและติดตั้งระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารงานทรัพย์สิน -ถูกปฏิเสธการโอนสิทธิเรียกร้องเพราะมหาวิทยาลัยเห็นว่าไม่ได้เป็นการโอนสิทธิเรียกร้องตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี	บุคคลภายนอก (บริษัท)	การโอนสิทธิเรียกร้องมีผลไม่สมบูรณ์เพราะไม่ได้ได้รับความยินยอมจากผู้ร่วมกระทำการ จึงไม่สามารถเรียกร้องค่าจ้างจากผู้ถูกฟ้องคดี ยกฟ้อง
2	อ.1095/2559	คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง (อุทธรณ์คำพิพากษา)	สัญญาจ้างทำของ (ปลูกหญ้าเทียม) -โต้แย้งค่าปรับเพราะส่งงานล่าช้าเนื่องจากปรับเกินร้อยละ 10 ของสัญญา	บุคคลภายนอก	ผู้ถูกฟ้องคดีมีสิทธิปรับได้ แต่ศาลพิจารณาแล้วให้ลดค่าปรับบางส่วนให้เหมาะสม
คำสั่งศาลปกครองสูงสุด					
	เลขคดี	ประเด็นแห่งคดี	รายละเอียด	ผู้ฟ้อง	ผลคำวินิจฉัย
3	คำสั่ง 82/2545	คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง (คำร้องอุทธรณ์คำสั่งไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณา)	สัญญาซื้อขายเครื่องบันทึกข้อมูลตรวจคลื่นหัวใจ -ถูกบอกเลิกสัญญาเพราะไม่สามารถส่งมอบของได้ แต่ผู้ฟ้องคดีแย้งว่าเป็นเพราะคณะกรรมการตรวจรับงานไม่ยอมให้มีการสาธิตเพื่อตรวจรับงาน	บุคคลภายนอก (บริษัท)	สัญญาซื้อขายเครื่องบันทึกข้อมูลตรวจคลื่นหัวใจเป็นสัญญาทางแพ่ง จึงไม่อยู่ในอำนาจศาลปกครอง ไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณา

4	คำสั่ง 198/2548	คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง (คำร้องอุทธรณ์คำสั่งไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณา)	สัญญาซื้อขายคอมพิวเตอร์ -ถูกเรียกค่าปรับเพราะส่งของล่าช้า แต่ผู้ฟ้องคดีโต้แย้งว่าเพราะคณะกรรมการตรวจรับไม่รับของแต่แรกเพราะอ้างว่าไม่ตรงตามคุณลักษณะที่ตกลง และได้เปลี่ยนให้แล้ว	บุคคลภายนอก (บริษัท)	สัญญาซื้อขายคอมพิวเตอร์ไม่ใช่สัญญาทางปกครอง ศาลปกครองไม่มีอำนาจพิจารณา
5	คำสั่ง 1237/2559	คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง (คำร้องอุทธรณ์คำสั่งไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณา)	สัญญาจ้างก่อสร้างอาคาร (งานถมดิน) -ถูกปฏิเสธการชำระเงินเพราะไม่ใช่คู่สัญญา ผู้ฟ้องคดีแย้งว่าผู้ถูกฟ้องคดีรับรู้มาตลอดและรับงานที่ผู้ฟ้องคดีทำ จึงถือว่าผูกพันผู้ถูกฟ้องคดี	บุคคลภายนอก (บริษัท)	ส่งสำนวนคืนให้ศาลปกครองชั้นต้น ดำเนินการให้ถูกต้องตามวิธีพิจารณาต่อไป
6	คำสั่ง 437/2560	คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง (คำร้องอุทธรณ์คำสั่งยกคำขอยกเว้นค่าธรรมเนียมศาล)	สัญญาจ้างพัฒนาระบบฐานข้อมูลบุคลากร -ถูกบอกเลิกสัญญาเพราะไม่สามารถส่งมอบงานตามข้อกำหนดได้ ผู้ฟ้องคดีแย้งว่าได้ทำงานตามข้อกำหนดครบถ้วนแล้ว แต่ผู้ถูกฟ้องคดีบ่ายเบี่ยงและให้ทำงานเพิ่มจนเสร็จไม่ทันเวลา	บุคคลภายนอก (บริษัท)	ให้ผู้ฟ้องคดีดำเนินคดีโดยยกเว้นค่าธรรมเนียมศาล
7	คำสั่ง 770/2560	คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง (คำร้องอุทธรณ์คำสั่งไม่รับคำฟ้องบางข้อหาไว้พิจารณา)	สัญญาจ้างพัฒนาระบบฐานข้อมูลบุคลากร -ถูกบอกเลิกสัญญาเพราะไม่สามารถส่งมอบงานตามข้อกำหนดได้ ผู้ฟ้องคดีแย้งว่าได้ทำงานตามข้อกำหนดครบถ้วนแล้ว แต่ผู้ถูกฟ้องคดีบ่ายเบี่ยงและให้ทำงานเพิ่มจนเสร็จไม่ทันเวลา	บุคคลภายนอก (บริษัท)	การขอให้ผู้ถูกฟ้องคดีได้รับโทษตามกฎหมายนั้น ไม่สามารถขอให้ศาลดำเนินการใดๆโดยตรงได้ หรือหากจะให้เป็นคดีอาญาก็ไม่อยู่ในอำนาจของศาลปกครอง

คำวินิจฉัยเกี่ยวกับข้อตกลงความร่วมมือทางวิชาการ จำนวน 1 คำวินิจฉัย					
คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด					
	เลขคดี	ประเด็นแห่งคดี	รายละเอียด	ผู้ฟ้อง	ผลคำวินิจฉัย
1	อ.285/2551	คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง (อุทธรณ์คำพิพากษา)	ข้อตกลงความร่วมมือทางวิชาการ -ขอให้จัดสรรค่าใช้จ่ายในการดำเนินการร้อยละ 70 ให้แก่ผู้ฟ้องคดีตามข้อตกลง	บุคคลภายนอก (มูลนิธิสังคมนโยบายและเศรษฐกิจ)	ยกคำพิพากษาศาลชั้นต้น และให้ศาลชั้นต้นพิจารณาใหม่ เพราะไม่รับคำฟ้องเพิ่มเติมตั้งแต่ต้น และหากรับจะเป็นธรรมดาว่า -เดิมศาลชั้นต้นพิพากษาให้ผู้ถูกฟ้องคดีจัดสรรเงินให้แก่ผู้ฟ้องคดีให้ถูกต้องตามสัญญา

3.1.10 คำวินิจฉัยศาลปกครองสูงสุดในคดีปกครองที่มหาวิทยาลัยเป็นผู้ถูกฟ้องคดี ตามมาตรา 9 (6)

คดีปกครองที่มหาวิทยาลัยเป็นผู้ถูกฟ้องคดีตามมาตรา 9 (6) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 มีอยู่เพียง 1 คำวินิจฉัย โดยเป็นคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดกรณีขอให้เพิกถอนคำวินิจฉัยของอนุญาโตตุลาการ ดังต่อไปนี้

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด					
	เลขคดี	ประเด็นแห่งคดี	รายละเอียด	ผู้ฟ้อง	ผลคำวินิจฉัย
1	อ.1876/2559	คดีพิพาทเกี่ยวกับเรื่องที่มีกฎหมายกำหนดให้อยู่ในเขตอำนาจศาลปกครอง (อุทธรณ์คำพิพากษา)	เพิกถอนคำวินิจฉัยอนุญาโตตุลาการตามสัญญาจ้างก่อสร้าง	บุคคลภายนอก	ยกคำอุทธรณ์ของผู้ร้อง

3.2 คำวินิจฉัยศาลปกครองสูงสุดในคดีปกครองที่มหาวิทยาลัยเป็นผู้ฟ้องคดี

คณะผู้วิจัยได้รวบรวมคำพิพากษาและคำสั่งของศาลปกครองสูงสุดในคดีปกครองที่มหาวิทยาลัยเป็นผู้ฟ้องคดี โดยมีจำนวนทั้งสิ้น 157 คำวินิจฉัย ประกอบด้วย คำพิพากษาของศาลปกครองสูงสุด 71 คำพิพากษา และคำสั่งของศาลปกครองสูงสุด 86 คำสั่ง โดยสามารถแยกพิจารณาตามประเภทคดีปกครองตามมาตรา 9 แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 ดังต่อไปนี้

3.2.1 คำวินิจฉัยศาลปกครองสูงสุดในคดีปกครองที่มหาวิทยาลัยเป็นผู้ฟ้องคดี ตามมาตรา 9 (1)

คดีปกครองที่มหาวิทยาลัยเป็นผู้ฟ้องคดีตามตามมาตรา 9 (1) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 นั้นจะมีปรากฏแต่เพียงคำสั่งศาลปกครองสูงสุดอยู่ 8 คำสั่งเท่านั้น ยังไม่มีคำพิพากษาในคดีในกลุ่มนี้ออกมา โดยหากพิจารณาการฟ้องคดีตามมาตรา 9 (1) ของมหาวิทยาลัยก็จะเห็นได้ว่าเป็นการฟ้องโต้แย้งการเข้ามาออกคำสั่งหรือการวางหลักเกณฑ์ขององค์กรต่าง ๆ ซึ่งกระทบต่อการทำงานของมหาวิทยาลัย ดังต่อไปนี้

คำสั่งศาลปกครองสูงสุด					
	เลขคดี	ประเด็นแห่งคดี	รายละเอียด	ผู้ฟ้อง	ผลคำวินิจฉัย
1	คำสั่ง 451/2547	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองและเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย (คำร้องอุทธรณ์คำสั่งไม่รับฟ้องไว้พิจารณา)	ขอให้เพิกถอนความเห็นของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติกรณีไม่ให้เชิญนายสุลักษณ์ ศิวรักษ์ มาบรรยาย	หน่วยงานอื่น (คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ)	ความเห็นของคณะกรรมการฯ ไม่ใช่คำสั่งทางปกครอง ผู้ฟ้องคดีไม่ใช่ผู้เสียหาย
2	คำสั่ง 400/2554	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย (คำร้องอุทธรณ์คำสั่งทุเลาการบังคับตามคำสั่งทางปกครอง)	ขอเพิกถอนมติสภามหาวิทยาลัยที่ยกเลิกมติที่ประชุมมหาวิทยาลัยและประกาศแต่งตั้งผู้อื่นเป็นอธิการบดี	สภามหาวิทยาลัย	ให้ทุเลาการบังคับมติของสภามหาวิทยาลัย
3	คำสั่ง 178/2556	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองและเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย (คำร้องอุทธรณ์)	ขอเพิกถอนคำสั่งตามหนังสือของกยศ. ที่จะไม่ให้มีการจัดสรรเงินสำหรับการกู้ยืมเงินในปีการศึกษาถัดไปของมหาวิทยาลัย เพราะไม่ได้ทำตามระเบียบ	หน่วยงานอื่น (กยศ.)	ให้รับคำฟ้องของผู้ฟ้องคดีไว้พิจารณา เพราะถือว่าเป็นผู้เดือดร้อน

		คำสั่งไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณา)			เสียหายเนื่องจากไม่ได้ รับการจัดสรรเงินกู้ยืม ให้กับนักศึกษาของ สถาบัน
4	คำสั่ง 284/2557	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐ กระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย (คำร้อง อุทธรณ์คำสั่งไม่รับฟ้องไว้พิจารณา)	ขอเพิกถอนหนังสือคณะกรรมการอุดมศึกษาที่ชักข้อ ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินการทางวินัย เพราะเห็น ว่าผู้ถูกฟ้องคดีไม่มีอำนาจออกกระเปียบดังกล่าว	กพอ.	ไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณา เพราะหนังสือชักข้อ ดังกล่าวมีลักษณะเป็น หนังสือเวียน มีไขกฎ จึง ถือว่าผู้ฟ้องคดีไม่ใช่ผู้ เดือดร้อนเสียหาย
5	คำสั่ง 117/2558	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐ ออกคำสั่งโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย (คำร้อง อุทธรณ์คำสั่งทะเลาะการบังคับตามคำสั่งทาง ปกครอง)	ขอเพิกถอนการวินิจฉัยอุทธรณ์และมติที่ให้เพิกถอน ลงโทษปลดออกจากราชการของผู้ฟ้องคดี เพราะเห็นว่า กระบวนการมีชอบ เนื่องจากกฎหมายมิได้ให้อำนาจใน การมอบอำนาจพิจารณาเรื่องดังกล่าว	กพอ.	การให้อุทธรณ์ต่อ กพอ. เป็นการตรวจสอบ ควบคุมการออกคำสั่ง ลงโทษทางวินัยในฐานะ องค์กรที่เหนือขึ้นไป ผล คำวินิจฉัยจึงผูกพันผู้ฟ้อง คดีจนกว่าจะมีการเพิก ถอนโดยองค์กรผู้มี อำนาจ ผู้ฟ้องคดีจึงมิใช่ผู้ เดือดร้อนเสียหาย
6	คำสั่ง 484/2558	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทาง ปกครองและเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการ โดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย(คำร้องอุทธรณ์ คำสั่งไม่รับฟ้องไว้พิจารณา)	เพิกถอนมติ กพอ. ที่เพิกถอนการปลดข้าราชการออก จากตำแหน่งเพราะกระทำผิดวินัยร้ายแรงของผู้ฟ้องคดี เพราะดำเนินการไม่ถูกต้องตามกระบวนการ และใช้ ดุลพินิจไม่ชอบ	กพอ.	การให้อุทธรณ์ต่อ กพอ. เป็นการตรวจสอบ ควบคุมการออกคำสั่ง ลงโทษทางวินัยในฐานะ

					องค์กรที่เหนือขึ้นไป ผล คำวินิจฉัยจึงผูกพันผู้ฟ้อง คดีจนกว่าจะมีการเพิก ถอนโดยองค์กรผู้มี อำนาจ ผู้ฟ้องคดีจึงมิใช่ผู้ เดือดร้อนเสียหาย
7	คำสั่ง 122/2559	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐ กระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย (คำร้อง อุทธรณ์คำสั่งไม่รับฟ้องไว้พิจารณา)	ขอเพิกถอนข้อบังคับและประกาศของสภามหาวิทยาลัย การแพทย์เรื่องหลักเกณฑ์การรับรองปริญญา โดยเห็น ว่าไม่มีอำนาจกระทำ	องค์กรวิชาชีพ (สภาเทคนิค การแพทย์)	ให้รับข้อหาที่ขอเพิกถอน ข้อบังคับของผู้ถูกฟ้อง คดีไว้พิจารณา เพราะ เป็นผู้เดือดร้อนเสียหาย เนื่องจากไม่สามารถรับ นักศึกษาใหม่ได้
8	คำสั่ง 367/2559	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทาง ปกครองและเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการ โดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย (คำร้องอุทธรณ์ คำสั่งไม่รับฟ้องไว้พิจารณา)	เพิกถอนคำสั่งให้รื้อถอนต้นไม้และสิ่งก่อสร้างที่รुकล้ำ ลำรางสาธารณะ เพราะเห็นว่าการปลูกต้นไม้มีมา ก่อนที่ พรบ ควบคุมอาคารจะใช้บังคับ และการสร้าง สะพานเหล็กเพื่อข้ามลำรางก็ไม่ได้กีดขวางทางน้ำ	หน่วยงานอื่น (กทม)	หนังสือดังกล่าวเป็นเพียง หนังสือแจ้งว่าผู้ฟ้องคดี รุกล้ำลำรางเท่านั้น มิได้ เป็นคำสั่งทางปกครอง ผู้ ฟ้องคดีจึงมิใช่ผู้ เดือดร้อนเสียหาย

3.2.2 คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดในคดีปกครองที่มหาวิทยาลัยเป็นผู้ฟ้องคดี ตามมาตรา 9 (3)

คดีในกลุ่มนี้จะมีปรากฏแต่เพียงคำสั่งศาลปกครองสูงสุดอยู่ 6 คำสั่งเท่านั้น โดยยังไม่มีคำพิพากษาในคดีในกลุ่มนี้ออกมา โดยเป็นคดีที่มหาวิทยาลัยฟ้องคดีเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนอันเกิดจากการกระทำละเมิด โดยมีผู้ถูกฟ้องเป็นเมื่อพิจารณาจากผู้ถูกฟ้องคดีหน่วยงานอื่นจำนวน 2 คดี เจ้าหน้าที่มหาวิทยาลัยจำนวน 3 คดี และอาจารย์มหาวิทยาลัยจำนวน 1 คดี ดังต่อไปนี้

คำสั่งศาลปกครองสูงสุด					
	เลขคดี	ประเด็นแห่งคดี	รายละเอียด	ผู้ฟ้อง	ผลคำวินิจฉัย
1	คำสั่ง 481/2556	คดีพิพาทเกี่ยวกับการกระทำละเมิดของหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐอันเกิดจากการละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติหรือปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวล่าช้าเกินสมควร (คำร้องอุทธรณ์คำสั่งไม่รับคำร้องขอขยายระยะเวลาการยื่นอุทธรณ์คำพิพากษาไว้พิจารณา)	ให้ดำเนินการแก้ไขข้อบกพร่องในเรื่องกรรมสิทธิ์ที่ดินให้เป็นกรรมสิทธิ์ของผู้ฟ้องคดี เพราะได้แก้ไขการจดทะเบียนที่ดินโดยไม่มีอำนาจ และชดใช้ค่าเสียหาย	หน่วยงานอื่น (กรมที่ดิน)	ไม่รับคำร้องขอขยายระยะเวลา
2	คำสั่ง 368/2551	คดีพิพาทเกี่ยวกับความรับผิดอย่างอื่นของเจ้าหน้าที่รัฐอันเกิดจากการละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติ (คำร้องอุทธรณ์คำสั่งไม่รับฟ้องไว้พิจารณา)	เรียกให้ชดใช้เงินคืน ตามหนังสือรับสภาพหนี้ในส่วนที่ได้รับเงินเกินไปให้ชดใช้คืน เพราะถูกปลดออกจากราชการ กรณีทุจริตต่อหน้าที่	เจ้าหน้าที่ มหาวิทยาลัย	ไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณา เพราะฟ้องเกินกำหนดระยะเวลา
3	คำสั่ง 492/2555	คดีพิพาทเกี่ยวกับความรับผิดอย่างอื่นของหน่วยงานทางปกครองอันเกิดจากการใช้อำนาจตามกฎหมาย (คำร้องอุทธรณ์คำสั่งไม่รับฟ้องไว้พิจารณา)	เรียกให้จ่ายเงินค่าทดแทนในอสังหาริมทรัพย์ในส่วนที่ต่อเติมเพิ่มทำให้ไม่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้และให้ชดใช้ค่าเวนคืนที่ดินในส่วนนั้น เพราะจ่ายค่าทดแทนการเวนคืนคลาดเคลื่อนจากความเป็นจริง	หน่วยงานอื่น (กรมทางหลวงชนบท)	ให้รับคำฟ้องไว้พิจารณา เพราะได้ดำเนินการตามเงื่อนไขการฟ้องคดีแล้ว

4	คำสั่ง 366/2556	คดีพิพาทเกี่ยวกับความรับผิดอย่างอื่นของเจ้าหน้าที่รัฐอันเกิดจากการละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติ (คำร้องอุทธรณ์คำสั่งไม่รับฟ้องไว้พิจารณา)	เรียกให้คดีใช้เงินช่วยเหลือคืนเนื่องจากไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ในการออกจากราชการเพื่อเริ่มอาชีพใหม่ ตามมาตรการของรัฐบาล แต่กลับมารับราชการใหม่	อาจารย์ มหาวิทยาลัย	ไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณา เพราะฟ้องเกินกำหนดระยะเวลา
5	คำสั่ง 318/2559	คดีพิพาทเกี่ยวกับความรับผิดอย่างอื่นของเจ้าหน้าที่รัฐอันเกิดจากการละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติ (คำร้องอุทธรณ์คำสั่งไม่รับฟ้องไว้พิจารณา)	เรียกคืนเงินเดือนและเงินประกันสังคมที่ได้รับไปคืน เพราะถูกลงโทษปลดออกฐานละทิ้งงาน จึงไม่มีสิทธิได้รับเงินเดือนและเงินประกันสังคมตั้งแต่ที่ได้ละทิ้งงาน	เจ้าหน้าที่ของ มหาวิทยาลัย	การได้ทรัพย์สินมาโดยไม่ควรได้ ถือเป็นเรื่องลามก มิควรได้ตาม ปพพ. ซึ่งอยู่ในอำนาจศาลยุติธรรม
6	คำสั่ง 373/2559	คดีพิพาทเกี่ยวกับการกระทำละเมิดหรือความรับผิดอย่างอื่นของเจ้าหน้าที่ของรัฐอันเกิดจากการใช้อำนาจตามกฎหมาย หรือจากกฎ คำสั่งทางปกครอง หรือคำสั่งอื่น หรือจากการละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติหรือปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวล่าช้าเกินสมควร (คำร้องอุทธรณ์คำสั่งไม่รับฟ้องไว้พิจารณา)	เรียกให้คดีใช้เงินช่วยเหลือคืนเนื่องจากไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ในการออกจากราชการเพื่อเริ่มอาชีพใหม่ ตามมาตรการของรัฐบาล แต่กลับมารับราชการใหม่	เจ้าหน้าที่ของ มหาวิทยาลัย	ไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณา เพราะการได้รับเงินช่วยเหลือไปโดยไม่มีสิทธิได้เพราะไม่ทำตามหลักเกณฑ์นั้น ถือเป็นเรื่องลามกมิควรได้ตาม ปพพ. ซึ่งอยู่ในอำนาจศาลยุติธรรม

3.2.3 คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดในคดีปกครองที่มหาวิทยาลัยเป็นผู้ฟ้องคดี ตามมาตรา 9 (3) และ 9 (4)

คดีในกลุ่มนี้มีคำพิพากษาและคำสั่งของศาลปกครองสูงสุดอย่างละ 1 คดี เท่านั้น โดยเป็นประเด็นข้อพิพาทเกี่ยวกับการที่มหาวิทยาลัยเรียกร้องค่าเสียหายจากการที่เจ้าหน้าที่ทุจริตและเรียกให้ผู้บังคับบัญชารับผิดชอบตามสัญญาค่าประกันด้วย และกรณีเรียกเงินคืนจากการผิดเงื่อนไขการเข้าร่วมโครงการเกษียณอายุก่อนกำหนด

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด					
	เลขคดี	ประเด็นแห่งคดี	รายละเอียด	ผู้ฟ้อง	ผลคำวินิจฉัย
1	อ.1065/2560	คดีพิพาทเกี่ยวกับการกระทำละเมิดของเจ้าหน้าที่ของรัฐอันเกิดจากการใช้อำนาจตามกฎหมาย และคดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง (อุทธรณ์คำพิพากษา)	ให้ชดใช้จากการทุจริตยกเงินค่าลงทะเบียนเรียน และจากการที่ผู้บังคับบัญชาปล่อยปละละเลยให้มีการทุจริต และให้ผู้ค้าประกันตามสัญญาจ้างร่วมชดใช้ด้วย	เจ้าหน้าที่มหาวิทยาลัย	ให้ผู้ถูกฟ้องคดีชดใช้ค่าเสียหาย โดยให้หักความบกพร่องของหน่วยงานออกร้อยละ 50 และหากผู้ทุจริตได้ชดใช้เป็นจำนวนเท่าใดแล้ว ให้นำไปหักส่วนที่ต้องชดใช้ของผู้ถูกฟ้องคดีที่
คำสั่งศาลปกครองสูงสุด					
	เลขคดี	ประเด็นแห่งคดี	รายละเอียด	ผู้ฟ้อง	ผลคำวินิจฉัย
2	คำสั่ง 253/2554	คดีพิพาทเกี่ยวกับการกระทำละเมิดของเจ้าหน้าที่ของรัฐอันเกิดจากการละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติ และคดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง (คำร้องอุทธรณ์คำสั่งไม่รับฟ้องไว้พิจารณา)	เรียกคืนเงินช่วยเหลือจากการเข้าร่วมโครงการเกษียณก่อนกำหนดของของผู้ฟ้องคดี และชดใช้ค่าเสียหายเนื่องจากผู้ถูกฟ้องคดีไม่ได้เป็นไปตามเงื่อนไขของโครงการ	เจ้าหน้าที่มหาวิทยาลัย	ให้รับคำฟ้องข้อหาที่เกี่ยวกับการชดใช้เงินเนื่องจากผิดสัญญาทางปกครองไว้พิจารณา เพราะได้ฟ้องคดีภายในกำหนดระยะเวลา

3.2.4 คำวินิจฉัยศาลปกครองสูงสุดในคดีปกครองที่มหาวิทยาลัยเป็นผู้ฟ้องคดี ตามมาตรา 9 (4)

คดีปกครองที่มหาวิทยาลัยเป็นผู้ฟ้องคดีตามมาตรา 9 (4) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 มีจำนวนถึง 140 คำวินิจฉัย ประกอบด้วยคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด 70 คำพิพากษา และคำสั่งศาลปกครองสูงสุด 70 คำสั่ง โดยสามารถพิจารณาจัดหมวดหมู่คดีตามบุคคลผู้ฟ้องคดี และประเด็นที่พิพาทได้ดังต่อไปนี้

(1) คำวินิจฉัยของศาลปกครองสูงสุดที่ “อาจารย์มหาวิทยาลัย” เป็นผู้ถูกฟ้องคดี

คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครองที่ผู้ถูกฟ้องคดีเป็นอาจารย์มหาวิทยาลัยนั้น เป็นสัญญาที่เกี่ยวกับการลาไปศึกษาต่อหรือไปศึกษาอบรมหรือทำงานวิจัยในประเทศและต่างประเทศ และมีการกระทำที่ผิดสัญญาเกิดขึ้น โดยปรากฏคำวินิจฉัยที่อาจารย์มหาวิทยาลัยเป็นผู้ถูกฟ้องคดีมหาวิทยาลัยต่อศาลปกครองจำนวน 54 คำวินิจฉัย (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด 32 คำพิพากษา และคำสั่งศาลปกครองสูงสุด 22 คำสั่ง) โดยสามารถพิจารณาตามประเด็นแห่งคดีที่พิพาทดังต่อไปนี้

(1.1) คดีที่ขอให้ชดใช้เงินตามสัญญาที่มีมูลเหตุมาจากผู้ถูกฟ้องคดีทำงานชดใช้ทุนไม่ครบกำหนดตามสัญญา จำนวน 32 คำวินิจฉัย

(1.1.1) คดีที่ผู้ถูกฟ้องคดีไม่ทำงานชดใช้ทุนตามสัญญาด้วยการกระทำของผู้ถูกฟ้องคดีเอง จำนวน 26 คำวินิจฉัย

1) กรณีที่ผู้ถูกฟ้องคดีลาออกจากราชการก่อนชดใช้ทุนครบ จำนวน 23 คดี

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด					
	เลขคดี	ประเด็นแห่งคดี	รายละเอียด	ผู้ฟ้อง	ผลคำวินิจฉัย
1	อ.188/2548	คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง (อุทธรณ์คำพิพากษา)	สัญญาข้าราชการไปศึกษาต่อต่างประเทศ -ขอให้ชดใช้เงินที่ยังชำระไม่ครบ เนื่องจากลาออกจากราชการก่อนใช้ทุนจบ	อาจารย์มหาวิทยาลัยและผู้ค้าประกัน	ให้ผู้ถูกฟ้องคดีชดใช้เงินคืน
2	อ.32/2550	คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง (อุทธรณ์คำพิพากษา)	สัญญาลาศึกษาต่อภายในประเทศ -ขอให้ชดใช้เงินเพราะผู้ถูกฟ้องคดีลาออกจากราชการก่อนใช้ทุนครบ	อาจารย์มหาวิทยาลัยและผู้ค้าประกัน	ยกฟ้องเพราะขาดอายุความ

3	อ.281/2551	คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง (อุทธรณ์คำพิพากษา)	สัญญาการเป็นแพทย์ประจำบ้านเพื่อฝึกอบรมแพทย์ เฉพาะทาง -ขอให้ชดใช้เงินเพราะผู้ถูกฟ้องคดีลาออกจากราชการ ก่อนใช้ทุนครบ	อาจารย์ มหาวิทยาลัย และผู้ค้าประกัน	ให้ผู้ถูกฟ้องคดีชดใช้เงิน คืน
4	อ.732/2554	คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง (อุทธรณ์คำพิพากษา)	สัญญาการศึกษาต่อในระดับปริญญาเอก -ขอให้ชดใช้เงินเพราะผู้ถูกฟ้องคดีลาออกจากราชการ ก่อนชดใช้ทุนครบ	อาจารย์ มหาวิทยาลัย และผู้ค้าประกัน	ให้ผู้ถูกฟ้องคดีชดใช้เงิน คืน
5	อ.440/2555	คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง (อุทธรณ์คำพิพากษา)	สัญญาให้พนักงานไปศึกษาอบรมต่างประเทศ -ขอให้ชดใช้เงินเพราะผู้ถูกฟ้องคดีลาออกจากราชการ ก่อนชดใช้ทุนครบ (เนื่องจากไม่ได้รับอนุญาตให้โอนไป ชดใช้ทุนหน่วยงานอื่น)	อาจารย์ มหาวิทยาลัย และผู้ค้าประกัน	ผู้ฟ้องคดีเป็นพนักงาน ไม่ใช่ข้าราชการ จึงไม่ สามารถไปชดใช้ทุนใน หน่วยงานอื่นได้ ให้ผู้ถูก ฟ้องคดีชดใช้เงินคืน
6	อ.340/2556	คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง (อุทธรณ์คำพิพากษา)	สัญญาการศึกษาต่อด้วยทุนรัฐบาล -ขอให้ชดใช้เงินเพราะผู้ถูกฟ้องคดีลาออกจากราชการ ก่อนชดใช้ทุนครบ	อาจารย์ มหาวิทยาลัย และผู้ค้าประกัน	ให้ผู้ถูกฟ้องคดีชดใช้เงิน คืน
7	อ.559/2556	คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง (อุทธรณ์คำพิพากษา)	สัญญาข้าราชการไปศึกษาอบรมต่างประเทศ -ขอให้ชดใช้เงินเพราะผู้ถูกฟ้องคดีลาออกจากราชการ ก่อนชดใช้ทุนครบ	อาจารย์ มหาวิทยาลัย และผู้ค้าประกัน	ให้ผู้ถูกฟ้องคดีชดใช้เงิน คืน
8	อ.889-890 /2556	คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง (อุทธรณ์คำพิพากษา)	สัญญาอนุญาตให้ข้าราชการไปศึกษาภายในประเทศ -ขอให้ชดใช้เงินเพราะผู้ถูกฟ้องคดีลาออกจากราชการ ก่อนชดใช้ทุนครบ (เนื่องจากไม่ได้รับอนุญาตให้โอนไป ชดใช้ทุนที่หน่วยงานอื่น)	อาจารย์ มหาวิทยาลัย และผู้ค้าประกัน	ให้ผู้ถูกฟ้องคดีชดใช้เงินคืน แต่ให้ลดเบี้ยปรับลงตามส่วน เพราะได้เข้าปฏิบัติงานที่ หน่วยงานอื่นของรัฐอันถือ เป็นการบริการสาธารณะ เช่นเดียวกัน

9	อ.30/2557	คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง (อุทธรณ์คำพิพากษา)	สัญญาลาศึกษาอบรมต่างประเทศด้วยทุนส่วนตัว -ขอให้ชดใช้เงินเพราะผู้ถูกฟ้องคดีลาออกจากราชการ ก่อนชดใช้ทุนครบ	อาจารย์ มหาวิทยาลัย และผู้ค้าประกัน	ให้ผู้ถูกฟ้องคดีชดใช้เงิน คืน แต่ให้ลดเบี้ยปรับลง ตามส่วน เพราะเมื่อผู้ถูก ฟ้องคดีที่หนึ่งจะลาออก จากราชการ เจ้าหน้าที่ ของผู้ฟ้องคดีแจ้งต่อผู้ถูก ฟ้องคดีที่หนึ่งว่าไม่มี พันธะผูกพันใดค้างอยู่ จึงให้หักเอาส่วนที่ ผิดพลาดนี้ออกด้วย
10	อ.309/2557	คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง (อุทธรณ์คำพิพากษา)	สัญญารับทุนรัฐบาล -ขอให้ชดใช้เงินเพราะผู้ถูกฟ้องคดีลาออกจากราชการ ก่อนชดใช้ทุนครบ	อาจารย์ มหาวิทยาลัย และผู้ค้าประกัน	ให้ผู้ถูกฟ้องคดีชดใช้เงิน คืน
11	อ.1221/2558	คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง (อุทธรณ์คำพิพากษา)	สัญญาการรับทุนรัฐบาล -ขอให้ชดใช้เงินเพราะผู้ถูกฟ้องคดีลาออกจากราชการ ก่อนชดใช้ทุนครบ	อาจารย์ มหาวิทยาลัย และผู้ค้าประกัน	ให้ผู้ถูกฟ้องคดีชดใช้เงิน คืน
12	อ.91/2559	คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง (อุทธรณ์คำพิพากษา)	สัญญารับทุนและสัญญาอนุญาตให้ลาไปศึกษาต่อ ภายในประเทศ -ให้ชดใช้ทุนในระยะที่ 1 และ 2 ด้วย เพราะผู้ถูกฟ้องคดี ลาออกจากราชการในขณะที่รับทุนและชดใช้มาแต่ เฉพาะทุนงวดที่ 3	อาจารย์ มหาวิทยาลัย และผู้ค้าประกัน	ฟ้องส่วนสัญญารับทุน เกินกำหนดระยะเวลา ส่วนการฟ้องสัญญาให้ลา ศึกษาต่ออื่นให้ผู้ฟ้องคดี ทั้งสองร่วมกันชดใช้ตาม สัดส่วนความรับผิดชอบ
13	อ.374/2559	คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง (อุทธรณ์คำพิพากษา)	สัญญารับทุนรัฐบาล -ให้ชดใช้ทุนที่ยังชดใช้ไม่ครบ เพราะผู้ถูกฟ้องคดีทำผิด	อาจารย์ มหาวิทยาลัย	ผู้ถูกฟ้องคดีต้องชดใช้ เงินตามสัญญา จะอ้างว่า

			สัญญาชำระเงินเนื่องจากลาออกจากราชการโดยยังมีได้ ชดใช้ทุน โดยผู้ถูกฟ้องคดีโต้แย้งว่าได้ชำระเงินจำนวน 1 เท่าของทุน ซึ่งครบถ้วนแล้ว	และผู้ค้าประกัน	ชดใช้เพียง 1 เท่า ตาม ระเบียบใหม่ไม่ได้ ให้ ชดใช้เงิน 2 เท่าของทุน ตามที่กำหนดไว้ใน สัญญา
14	อ.533/2559	คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง (อุทธรณ์คำพิพากษา)	สัญญาไปศึกษาต่อ ณ ต่างประเทศ และสัญญาทุน รัฐบาล -ให้ชดใช้เงินที่จะต้องชดใช้คืนตามสัญญา 2 เท่า เพราะ ผู้ถูกฟ้องคดีลาออกจากราชการโดยยังชดใช้ทุนไม่ครบ (ได้ชดใช้แล้วแต่ยังไม่ครบจำนวน)	อาจารย์ มหาวิทยาลัย และผู้ค้าประกัน	ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองต้อง ร่วมกันชดใช้เงินที่ยัง ชดใช้ไม่ครบตามที่ระบุไว้ ในสัญญา
15	อ.1934/2559	คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง (อุทธรณ์คำพิพากษา)	สัญญาชำระเงินอุดหนุนการศึกษา -ให้ชดใช้เงินที่จะต้องชดใช้คืนตามสัญญา 2 เท่า เพราะ ผู้ถูกฟ้องคดีลาออกจากราชการโดยยังชดใช้ทุนไม่ครบ	อาจารย์ มหาวิทยาลัย และผู้ค้าประกัน	ให้ผู้ถูกฟ้องคดีชดใช้เงิน ไม่มีเหตุผลเบี่ยงปรับ
16	อ.132/2560	คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง (อุทธรณ์คำพิพากษา)	สัญญากู้เงินเพื่อศึกษาต่อ -ขอให้ชดใช้ทุนเพราะผู้ถูกฟ้องคดีลาออกจากราชการ ก่อนชดใช้เงินครบ	อาจารย์ มหาวิทยาลัย และผู้ค้าประกัน	ให้ผู้ถูกฟ้องคดีชดใช้เงิน คืน และให้ลดเบี่ยงปรับ ลงตามส่วน
คำสั่งศาลปกครองสูงสุด					
	เลขคดี	ประเด็นแห่งคดี	รายละเอียด	ผู้ฟ้อง	ผลคำวินิจฉัย
17	คำสั่ง 7/2547	คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง (คำ ร้องอุทธรณ์คำสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณา)	สัญญาชำระเงินอุดหนุนการศึกษา -ขอให้ชดใช้ทุนเพราะผู้ถูกฟ้องคดีลาออกจากราชการ ก่อนใช้ทุนครบ	อาจารย์ มหาวิทยาลัย และผู้ค้าประกัน	ให้รับคำฟ้องเพราะได้ ฟ้องภายในกำหนด ระยะเวลา
18	คำสั่ง 179/2549	คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง (คำ ร้องอุทธรณ์คำสั่งไม่รับฟ้องไว้พิจารณา)	สัญญาไปศึกษาต่อต่างประเทศ -ขอให้ชดใช้ทุนเพราะผู้ถูกฟ้องคดีลาออกจากราชการ ก่อนชดใช้ทุนครบ	อาจารย์ มหาวิทยาลัย และผู้ค้าประกัน	ไม่รับคำฟ้องเพราะยื่น ฟ้องเมื่อเกินกำหนด ระยะเวลา

19	คำสั่ง 471/2549	คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง (คำร้องอุทธรณ์คำสั่งไม่รับฟ้องไว้พิจารณา)	สัญญาไปศึกษาต่อต่างประเทศ -ขอให้ชดใช้เงินเพราะผู้ถูกฟ้องคดีลาออกจากราชการก่อนชดใช้ทุนหมด	อาจารย์ มหาวิทยาลัย และผู้ค้าประกัน	ไม่รับคำฟ้องเพราะยื่นฟ้องเมื่อเกินกำหนดระยะเวลา
20	คำสั่ง 10/2550	คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง (คำร้องอุทธรณ์คำสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณา)	สัญญาลาศึกษาต่อต่างประเทศ -ขอให้ชดใช้เงินเพราะผู้ถูกฟ้องคดีลาออกจากราชการก่อนชดใช้ทุนหมด	อาจารย์ มหาวิทยาลัย และผู้ค้าประกัน	ไม่รับคำฟ้องเพราะยื่นฟ้องเมื่อเกินกำหนดระยะเวลา
21	คำสั่ง 239/2550	คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง (คำร้องอุทธรณ์คำสั่งยกคำร้องขอให้เรียกบุคคลเข้ามาแทนที่คู่กรณีที่ถึงแก่ความตาย)	สัญญาไปศึกษาต่อต่างประเทศ -ขอให้ชดใช้ทุนเพราะผู้ถูกฟ้องคดีขอลาออกและขอชดใช้ทุนตามสัญญา	อาจารย์ มหาวิทยาลัย และผู้ค้าประกัน	ยกคำขอให้ผู้เข้ามาแทนที่คู่กรณีที่ถึงแก่ความตาย เพราะขอเมื่อคดีถึงที่สุดแล้ว
22	คำสั่ง 310/2550	คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง (คำร้องอุทธรณ์คำสั่งไม่รับคำฟ้องบางประเด็นไว้พิจารณา)	สัญญาไปทำงานวิจัยที่ต่างประเทศ -ขอให้ชดใช้เงินเพราะผู้ถูกฟ้องคดีขอลาออกจากราชการก่อนชดใช้ทุนครบ	อาจารย์ มหาวิทยาลัย และผู้ค้าประกัน	ไม่รับคำฟ้องเพราะยื่นฟ้องเมื่อเกินกำหนดระยะเวลา
23	คำสั่ง 433/2550	คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง (คำร้องอุทธรณ์คำสั่งไม่รับฟ้องไว้พิจารณา)	สัญญารับทุนอุดหนุนการศึกษา -ขอให้ชดใช้เงินเพราะผู้ถูกฟ้องคดีลาออกจากราชการก่อนชดใช้ทุนครบตามสัญญา	อาจารย์ มหาวิทยาลัย และผู้ค้าประกัน	ให้รับคำฟ้องเพราะยื่นฟ้องภายในกำหนดระยะเวลา

2) กรณีผู้ถูกฟ้องคดีโอนไปรับราชการในหน่วยงานอื่น จำนวน 1 คำวินิจฉัย

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด					
	เลขคดี	ประเด็นแห่งคดี	รายละเอียด	ผู้ฟ้อง	ผลคำวินิจฉัย
1	อ.807/2557	คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง (อุทธรณ์คำพิพากษา)	สัญญาการรับเงินอุดหนุนการศึกษาของอาจารย์และบุคลากร -ขอให้ชดใช้เงินเพราะผู้ถูกฟ้องคดีโอนไปรับราชการที่หน่วยงานอื่นก่อนที่จะชดใช้ทุนครบ	อาจารย์มหาวิทยาลัยและผู้ค้าประกัน	ให้ผู้ถูกฟ้องคดีชดใช้เงินคืน

3) กรณีผู้ถูกฟ้องคดีไม่ทำงานหรือละทิ้งงานไป จำนวน 2 คำวินิจฉัย

คำสั่งศาลปกครองสูงสุด					
	เลขคดี	ประเด็นแห่งคดี	รายละเอียด	ผู้ฟ้อง	ผลคำวินิจฉัย
1	คำสั่ง 81/2550	คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง (คำร้องอุทธรณ์คำสั่งไม่รับฟ้องไว้พิจารณา)	สัญญาเงินทุนเพื่อการศึกษาต่อ -ขอให้ชดใช้เงินเพราะผู้ถูกฟ้องคดีปฏิบัติงานชดใช้ทุนไม่ครบตามจำนวนวันตามสัญญา	อาจารย์มหาวิทยาลัยและผู้ค้าประกัน	ไม่รับคำฟ้องเพราะยื่นฟ้องเมื่อเกินกำหนดระยะเวลา
2	คำสั่ง 12/2554	คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง (คำร้องอุทธรณ์คำสั่งไม่รับคำฟ้องบางข้อหาไว้พิจารณา)	สัญญาเงินทุนศึกษาต่อภายในประเทศ -ขอให้ชดใช้เงินเพราะผู้ถูกฟ้องคดีละทิ้งงานโดยยังชดใช้ทุนไม่ครบ	อาจารย์มหาวิทยาลัยและผู้ค้าประกัน	ให้รับคำฟ้องเพราะยื่นฟ้องภายในกำหนดระยะเวลา

(1.1.2) คดีที่ผู้ถูกฟ้องคดีต้องยุติการชดใช้ทุนจากคำสั่งของหน่วยงาน จำนวน 6 คำวินิจฉัย

1) ผู้ถูกฟ้องคดีถูกละออกจากราชการ จำนวน 4 คำวินิจฉัย

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด					
	เลขคดี	ประเด็นแห่งคดี	รายละเอียด	ผู้ฟ้อง	ผลคำวินิจฉัย
1	อ.361/2554	คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง (อุทธรณ์คำพิพากษา)	สัญญาทุนศึกษาต่อต่างประเทศ -ขอให้ชดใช้เงินเพราะผู้ถูกฟ้องคดีถูกละออกจากราชการก่อนชดใช้ทุนครบ	อาจารย์มหาวิทยาลัยและผู้ค้าประกัน	ให้ผู้ถูกฟ้องคดีชดใช้เงินคืน แต่เมื่อผู้ถูกฟ้องคดีที่หนึ่งเปลี่ยนผู้ค้าประกันจากผู้ถูกฟ้องคดีที่สองเป็นผู้ถูกฟ้องคดีที่สามแล้ว ผู้ถูกฟ้องคดีที่สองจึงไม่ต้องรับผิดชอบ
คำสั่งศาลปกครองสูงสุด					
	เลขคดี	ประเด็นแห่งคดี	รายละเอียด	ผู้ฟ้อง	ผลคำวินิจฉัย
2	คำสั่ง 455/2548	คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง (คำร้องอุทธรณ์คำสั่งไม่รับฟ้องไว้พิจารณา)	สัญญาไปศึกษาต่อต่างประเทศ -ขอให้ชดใช้เงินเพราะผู้ถูกฟ้องคดีถูกละออกจากราชการเนื่องจากจงใจบ่ายเบี่ยงไม่รายงานผลการศึกษา	อาจารย์มหาวิทยาลัยและผู้ค้าประกัน	ไม่รับคำฟ้องเพราะยื่นฟ้องเมื่อเกินกำหนดระยะเวลา
3	คำสั่ง 211/2549	คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง (คำร้องอุทธรณ์คำสั่งไม่รับฟ้องไว้พิจารณา)	สัญญาไปศึกษาต่อภายในประเทศ -ขอให้ชดใช้เงินเพราะผู้ถูกฟ้องคดีถูกละออกเพราะไม่มาปฏิบัติงานโดยไม่มีเหตุอันควรก่อนชดใช้ทุนหมด	อาจารย์มหาวิทยาลัยและผู้ค้าประกัน	ไม่รับคำฟ้องเพราะยื่นฟ้องเมื่อเกินกำหนดระยะเวลา
4	คำสั่ง 390/2549	คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง (คำร้องอุทธรณ์คำสั่งไม่รับคำขอให้พิจารณาคดีใหม่ไว้พิจารณา)	สัญญาไปศึกษาต่อต่างประเทศ -ขอให้ชดใช้เงินเพราะผู้ถูกฟ้องคดีละทิ้งงานถูกไล่ออกจากราชการโดยมิได้กลับมาชดใช้ทุน	อาจารย์มหาวิทยาลัยและผู้ค้าประกัน	ไม่รับคำฟ้องเพราะยื่นฟ้องเมื่อเกินกำหนดระยะเวลา

2) ผู้ถูกฟ้องคดีไม่ผ่านการประเมินการปฏิบัติงาน จำนวน 2 คำวินิจฉัย

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด					
	เลขคดี	ประเด็นแห่งคดี	รายละเอียด	ผู้ฟ้อง	ผลคำวินิจฉัย
1	อ.290/2551	คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง (อุทธรณ์คำพิพากษา)	สัญญาอนุญาตให้ไปศึกษา อบรม ทำวิจัย ในต่างประเทศ -ขอให้ชดใช้เงินเพราะผู้ถูกฟ้องคดีไม่ผ่านการประเมินทำให้พ้นสภาพการเป็นพนักงานมหาวิทยาลัยก่อนใช้ทุนครบ	อาจารย์มหาวิทยาลัยและผู้ค้าประกัน	ให้ผู้ถูกฟ้องคดีชดใช้เงินคืน แต่ให้ลดเบี้ยปรับลงตามสมควร
คำสั่งศาลปกครองสูงสุด					
	เลขคดี	ประเด็นแห่งคดี	รายละเอียด	ผู้ฟ้อง	ผลคำวินิจฉัย
2	คำสั่ง 320/2549	คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง (คำร้องอุทธรณ์คำสั่งไม่รับฟ้องไว้พิจารณา)	สัญญาจ่ายเงินอุดหนุนการศึกษา -ขอให้ชดใช้เงินเพราะผู้ถูกฟ้องคดีหมดสภาพความเป็นลูกจ้างเพราะไม่ผ่านการประเมินการปฏิบัติงานก่อนชดใช้ทุนหมด	อาจารย์มหาวิทยาลัยและผู้ค้าประกัน	ไม่รับคำฟ้องเพราะยื่นฟ้องเมื่อเกินกำหนดระยะเวลา

(1.2) คดีที่ขอให้ชดใช้เงินตามสัญญาที่มีมูลเหตุมาจากผู้ถูกฟ้องคดีไม่ศึกษาจนสำเร็จการศึกษา จำนวน 11 คำวินิจฉัย

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด					
	เลขคดี	ประเด็นแห่งคดี	รายละเอียด	ผู้ฟ้อง	ผลคำวินิจฉัย
1	อ.344/2549	คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง (อุทธรณ์คำพิพากษา)	สัญญารับทุนเพื่อศึกษาต่อ -ขอให้ชดใช้เงินเพราะไม่สามารถศึกษาจนสำเร็จได้	อาจารย์มหาวิทยาลัยและผู้ค้าประกัน	ให้ผู้ถูกฟ้องคดีชดใช้เงินคืน

2	อ.234/2557	คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง (อุทธรณ์คำพิพากษา)	สัญญาจ่ายเงินอุดหนุนการศึกษาระดับปริญญาเอก -ขอให้ชดใช้เงินคืนเพราะผู้ถูกฟ้องคดีไม่สามารถศึกษาจนสำเร็จได้	อาจารย์ มหาวิทยาลัย และผู้ค้าประกัน	ให้ผู้ถูกฟ้องคดีชดใช้เงินคืน
3	อ.324/2558	คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง (อุทธรณ์คำพิพากษา)	สัญญาทุนให้การศึกษาเพื่อพัฒนาบุคลากร -ขอให้ชดใช้เงินคืนเพราะผู้ถูกฟ้องคดีไม่สามารถศึกษาจนสำเร็จ	อาจารย์ มหาวิทยาลัย และผู้ค้าประกัน	ให้ผู้ถูกฟ้องคดีชดใช้เงินคืน
4	อ.62/2559	คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง (อุทธรณ์คำพิพากษา)	สัญญาอนุญาตให้ไปศึกษาต่อภายในประเทศ -ขอให้ชดใช้เงินเพราะผู้ถูกฟ้องคดีผิดสัญญาเงินทุนไม่สามารถศึกษาจนสำเร็จการศึกษาได้และลาออกจากราชการ	อาจารย์ มหาวิทยาลัย และผู้ค้าประกัน	ให้ผู้ถูกฟ้องคดีชดใช้เงิน
5	อ.686/2559	คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง (อุทธรณ์คำพิพากษา)	สัญญาเงินทุนศึกษาภายในประเทศ -ชดใช้เงินตามสัญญาเพราะผิดสัญญาเนื่องจากผู้ถูกฟ้องคดีศึกษาไม่สำเร็จ	อาจารย์ มหาวิทยาลัย และผู้ค้าประกัน	ให้ลดเบี้ยปรับตามสัญญาให้แก่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 เพราะมีข้อบกพร่องของการให้ทุนและระยะเวลาการใช้ทุนอยู่ด้วย
6	อ.1233/2559	คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง (อุทธรณ์คำพิพากษา)	สัญญาเงินทุนของกองทุนพัฒนาของมหาวิทยาลัย -ขอให้ชดใช้ทุนเพราะไม่สามารถศึกษาจนสำเร็จและลาออกจากราชการ	เจ้าหน้าที่ มหาวิทยาลัย และผู้ค้าประกัน	ให้ผู้ถูกฟ้องคดีชดใช้เงิน
7	อ.594/2560	คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง (อุทธรณ์คำพิพากษา)	สัญญาเงินทุนพัฒนาบุคลากร -ขอให้ชดใช้เงินเพราะผู้ถูกฟ้องคดีพ้นสภาพการเป็นนักศึกษา ไม่ได้ลงทะเบียนเรียน	อาจารย์ มหาวิทยาลัย และผู้ค้าประกัน	ให้ผู้ถูกฟ้องคดีชดใช้เงิน
8	อ.606/2560	คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง (อุทธรณ์คำพิพากษา)	สัญญาเงินทุนสนับสนุนการสรรหาและการพัฒนาบุคลากรมหาวิทยาลัย	อาจารย์ มหาวิทยาลัย	สัญญาเงินทุนเป็นสัญญาทางปกครอง ไม่อยู่ใน

			-ขอให้ชดใช้เงินเพราะผู้ถูกฟ้องคดีผิดสัญญารับทุนไม่สามารถศึกษาจนสำเร็จการศึกษาได้ -ผู้คำประกันอ้างว่าเรียกให้ชดใช้อีกเท่าหนึ่งไม่ได้เพราะขัดกฎหมายข้อสัญญาไม่เป็นธรรม	และผู้คำประกัน	บังคับของ พ.ร.บ. ข้อสัญญาไม่เป็นธรรม ให้ผู้ถูกฟ้องคดีชดใช้เงินตามสัญญา
9	อ.629/2560	คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง (อุทธรณ์คำพิพากษา)	สัญญารับเงินอุดหนุนการศึกษาของอาจารย์และข้าราชการ -ขอให้ชดใช้เงินเพราะผู้ฟ้องคดีงดให้ทุนเนื่องจากผู้ถูกฟ้องคดีพ้นสภาพการเป็นนักศึกษา	อาจารย์มหาวิทยาลัยและผู้คำประกัน	ให้ผู้ถูกฟ้องคดีชดใช้เงิน
คำสั่งศาลปกครองสูงสุด					
	เลขคดี	ประเด็นแห่งคดี	รายละเอียด	ผู้ฟ้อง	ผลคำวินิจฉัย
10	คำสั่ง 441/2560	คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง (คำร้องอุทธรณ์คำสั่งยกคำร้องขอขยายระยะเวลายื่นอุทธรณ์คำพิพากษา)	สัญญาสนับสนุนเพื่อพัฒนาอาจารย์ -ขอให้ชดใช้เงินเพราะผู้ถูกฟ้องคดีไม่สามารถศึกษาจนสำเร็จและพ้นสภาพนักศึกษา	อาจารย์มหาวิทยาลัยและผู้คำประกัน	ยกคำร้องขอขยายระยะเวลาอุทธรณ์
11	คำสั่ง อ. 629/2560	คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง (อุทธรณ์คำพิพากษา)	สัญญาเงินอุดหนุนการศึกษา -ขอให้ชดใช้เงินเพราะผู้ถูกฟ้องคดีไม่สามารถศึกษาจนสำเร็จและพ้นสภาพนักศึกษา	อาจารย์มหาวิทยาลัยและผู้คำประกัน	ยกคำอุทธรณ์และจำหน่ายคดีออกจากสารบบความ

(1.3) คดีที่ขอให้ชดใช้เงินตามสัญญาที่มีมูลเหตุมาจากผู้ถูกฟ้องคดีไม่รายงานผลการศึกษาหรือไม่ติดต่อกับหน่วยงาน หรือไม่กลับมาปฏิบัติงานเพื่อชดใช้ทุน จำนวน 7 คำวินิจฉัย

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด					
	เลขคดี	ประเด็นแห่งคดี	รายละเอียด	ผู้ฟ้อง	ผลคำวินิจฉัย
1	อ.586/2556	คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง (อุทธรณ์คำพิพากษา)	สัญญาชำระเงินอุดหนุนการศึกษา -ขอให้ชดใช้เงินเพราะผู้ฟ้องคดีให้ทุนอุดหนุนและให้ชดใช้ทุนทั้งหมดเพราะผู้ถูกฟ้องคดีไม่รายงานผลการศึกษา	อาจารย์มหาวิทยาลัยและผู้ค้าประกัน	ให้ผู้ถูกฟ้องคดีชดใช้เงินคืน เพราะไม่สำเร็จการศึกษา แม้ว่าจะสามารถเก็บหน่วยกิตได้บางส่วน
2	อ.588/2556	คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง (อุทธรณ์คำพิพากษา)	สัญญารับทุนการศึกษา ข้าราชการศึกษาต่อในประเทศ , สัญญารับทุนรัฐบาลศึกษาต่อต่างประเทศ -ขอให้ชดใช้เงินเพราะผู้ฟ้องคดีให้ทุนและให้ชดใช้ทุนทั้งหมดเพราะผู้ถูกฟ้องคดีไม่ติดต่อกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการรับทุนหลังจากไปศึกษาที่ต่างประเทศ	อาจารย์มหาวิทยาลัยและผู้ค้าประกัน	ยกคำพิพากษาของศาลชั้นต้น และให้คืนสำนวนกลับไปยังศาลชั้นต้นให้ดำเนินการตามรูปคดีต่อไป เพราะผู้ถูกฟ้องคดีที่หนึ่งถูกศาลสั่งให้เป็นคนสาบสูญ ต้องรอการพิจารณาไปจนกว่าจะมีทายาทมาสืบคดีแทน
3	อ.781/2559	คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง (อุทธรณ์คำพิพากษา)	สัญญารับทุนอุดหนุนการศึกษา -ขอให้ชดใช้เงินเพราะผู้ถูกฟ้องคดีไม่มารายงานผลการศึกษา ถือว่าผิดสัญญา	อาจารย์มหาวิทยาลัยและผู้ค้าประกัน	ให้ผู้ถูกฟ้องคดีชดใช้เงิน

คำสั่งศาลปกครองสูงสุด					
	เลขคดี	ประเด็นแห่งคดี	รายละเอียด	ผู้ฟ้อง	ผลคำวินิจฉัย
4	คำสั่ง 341/2549	คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง (คำร้องอุทธรณ์คำสั่งไม่รับคำขอให้พิจารณาคดีใหม่ไว้พิจารณา)	สัญญาไปศึกษาต่อต่างประเทศ -ขอให้ชดใช้เงินเพราะผู้ถูกฟ้องคดีไม่กลับมารายงานตัวปฏิบัติราชการเพื่อชดใช้ทุน	อาจารย์ มหาวิทยาลัย และผู้ค้าประกัน	ไม่รับคำฟ้องเพราะยื่นฟ้องเมื่อเกินกำหนดระยะเวลา
5	คำสั่ง 152/2553	คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง (คำร้องอุทธรณ์คำสั่งไม่รับคำร้องขอแก้ไขเพิ่มเติมคำฟ้องไว้พิจารณา)	สัญญาไปศึกษา ฝึกอบรม หรือปฏิบัติการวิจัย ณ ต่างประเทศ -ขอให้ชดใช้เงินเพราะผู้ถูกฟ้องคดีไม่กลับมารายงานตัวชดใช้ทุน	อาจารย์ มหาวิทยาลัย และผู้ค้าประกัน	ไม่รับการยื่นคำฟ้องเพิ่มเติม
6	คำสั่ง 562/2559	คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง (คำร้องอุทธรณ์คำสั่งไม่รับคำขอให้พิจารณาคดีใหม่ไว้พิจารณา)	สัญญาไปศึกษาต่อต่างประเทศ -ขอให้ชดใช้เงินเพราะผู้ถูกฟ้องคดีไม่กลับมารายงานตัวเพื่อปฏิบัติงานชดใช้ทุน	อาจารย์ มหาวิทยาลัย และผู้ค้าประกัน	ไม่รับคำขอพิจารณาใหม่
7	คำสั่ง 587/2548	คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง (คำร้องอุทธรณ์คำสั่งไม่รับฟ้องไว้พิจารณา)	สัญญาไปศึกษาต่อต่างประเทศ -ขอให้ชดใช้ทุนเพราะผู้ถูกฟ้องคดีไม่มาปฏิบัติงานเพื่อชดใช้ทุน	อาจารย์ มหาวิทยาลัย และผู้ค้าประกัน	ไม่รับคำฟ้องเพราะยื่นฟ้องเมื่อเกินกำหนดระยะเวลา

(1.4) คดีที่ขอให้ชดใช้เงินตามสัญญาที่มีมูลเหตุมาจากผู้ถูกฟ้องจงใจไม่ศึกษาจนสำเร็จการศึกษาตามสัญญา จำนวน 4 คดี

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด					
	เลขคดี	ประเด็นแห่งคดี	รายละเอียด	ผู้ฟ้อง	ผลคำวินิจฉัย
1	อ.476/2557	คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง (อุทธรณ์คำพิพากษา)	สัญญารับทุนรัฐบาล -ขอให้ชดใช้เงินเพราะผู้ถูกฟ้องคดีลาออกจากราชการเพราะไม่ได้รับความยินยอมให้ศึกษาต่อในระดับปริญญาเอกตามที่ต้องการ และกลับมาเพื่อขอชดใช้ทุน	อาจารย์ มหาวิทยาลัย และผู้ค้าประกัน	ให้ผู้ถูกฟ้องคดีชดใช้เงินคืน

คำสั่งศาลปกครองสูงสุด					
	เลขคดี	ประเด็นแห่งคดี	รายละเอียด	ผู้ฟ้อง	ผลคำวินิจฉัย
2	คำสั่ง 458/2548	คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง (คำร้องอุทธรณ์คำสั่งไม่รับฟ้องไว้พิจารณา)	สัญญาไปศึกษาต่อต่างประเทศ -ขอให้ชดใช้เงินเพราะผู้ถูกฟ้องคดีหมดสภาพความเป็นนักเรียนทุนก่อนจบการศึกษาและลาออกจากราชการ	อาจารย์ มหาวิทยาลัย และผู้ค้าประกัน	ไม่รับคำฟ้องเพราะยื่นฟ้องเมื่อเกินกำหนดระยะเวลา
3	คำสั่ง 217/2549	คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง (คำร้องอุทธรณ์คำสั่งไม่รับฟ้องไว้พิจารณา)	สัญญาไปศึกษาต่อต่างประเทศ -ขอให้ชดใช้เงินเพราะผู้ฟ้องคดีละทิ้งการศึกษาและการปฏิบัติราชการ ทำให้ถูกยกเลิกทุนและถูกไล่ออกจากราชการ	อาจารย์ มหาวิทยาลัย และผู้ค้าประกัน	ไม่รับคำฟ้องเพราะยื่นฟ้องเมื่อเกินกำหนดระยะเวลา
4	คำสั่ง 294/2553	คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง (คำร้องอุทธรณ์คำสั่งไม่รับคำขอให้พิจารณาคดีใหม่ไว้พิจารณา)	สัญญาไปศึกษาต่อต่างประเทศ -ขอให้ชดใช้เงินเพราะผู้ถูกฟ้องคดีเจตนาทำผิดสัญญาการไปศึกษาต่อต่างประเทศ	อาจารย์ มหาวิทยาลัย และผู้ค้าประกัน	ไม่รับคำฟ้องเพราะยื่นฟ้องเมื่อเกินกำหนดระยะเวลา

(2) คำวินิจฉัยของศาลปกครองสูงสุดที่ “นักศึกษา” เป็นผู้ถูกฟ้องคดี

คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครองที่ผู้ถูกฟ้องคดีเป็นนักศึกษานั้นเป็นคดีที่เกี่ยวกับสัญญาการเป็นนักศึกษาโดยได้รับทุนในการศึกษาและต้องกลับมาทำงานชดใช้ทุน แต่ได้กระทำผิดสัญญาทุนโดยไม่ยอมปฏิบัติงานชดใช้ทุนหรือชดใช้ทุนแต่ยังไม่ครบกำหนดเวลา โดยการฟ้องคดีในกลุ่มนี้มหาวิทยาลัยจะฟ้องทั้งตัวนักศึกษาและผู้ค้าประกันตามสัญญาไปพร้อมกัน โดยปรากฏคำวินิจฉัยที่อาจารย์มหาวิทยาลัยเป็นผู้ถูกฟ้องคดีมหาวิทยาลัยต่อศาลปกครองจำนวน 53 คำวินิจฉัย (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด 11 คำพิพากษา และคำสั่งศาลปกครองสูงสุด 42 คำสั่ง) โดยสามารถพิจารณาตามประเด็นแห่งคดีที่พิพาทดังต่อไปนี้

(2.1) คดีที่ขอให้ชดใช้เงินตามสัญญาเพราะไม่ไปรายงานตัวเพื่อชดใช้ทุน จำนวน 42 คำวินิจฉัย

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด					
	เลขคดี	ประเด็นแห่งคดี	รายละเอียด	ผู้ฟ้อง	ผลคำวินิจฉัย
1	อ.176/2549	คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง (อุทธรณ์คำพิพากษา)	สัญญาการเป็นนักศึกษาคณะเภสัชศาสตร์ -ขอให้ชดใช้เงินเพราะไม่ไปรายงานตัวเพื่อชดใช้ทุน	นักศึกษาและผู้ ค้าประกัน	ยกฟ้องเพราะขาดอายุ ความ
2	อ.353/2549	คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง (อุทธรณ์คำพิพากษา)	สัญญาการเป็นนักศึกษาคณะทันตแพทย์ -ขอให้ชดใช้เงินเพราะไม่ไปรายงานตัวเพื่อชดใช้ทุน	นักศึกษาและผู้ ค้าประกัน	ให้ผู้ถูกฟ้องคดีชดใช้เงิน คืน
3	อ.284/2551	คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง (อุทธรณ์คำพิพากษา)	สัญญาการเป็นนักศึกษาคณะเภสัชศาสตร์ -ขอให้ชดใช้เงินเพราะไม่ไปรายงานตัวเพื่อชดใช้ทุน	นักศึกษาและผู้ ค้าประกัน	มีข้อผิดพลาดในการแจ้ง ให้มารายงานตัวเพื่อ ปฏิบัติหน้าที่โดยผู้ฟ้อง คดี จึงถือว่าผู้ถูกฟ้องคดี ไม่ได้ผิดสัญญา ยกฟ้อง
4	อ.414/2551	คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง (อุทธรณ์คำพิพากษา)	สัญญาการเป็นนักศึกษาคณะเภสัชศาสตร์ -ขอให้ชดใช้เงินเพราะไม่ไปรายงานตัวเพื่อชดใช้ทุน	นักศึกษาและผู้ ค้าประกัน	มีข้อผิดพลาดในการแจ้ง ให้มารายงานตัวเพื่อ ปฏิบัติหน้าที่โดยผู้ฟ้อง คดี จึงถือว่าผู้ถูกฟ้องคดี ไม่ได้ผิดสัญญา ยกฟ้อง
5	อ.545/2554	คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง (อุทธรณ์คำพิพากษา)	สัญญาการเป็นนักศึกษาคณะเภสัชศาสตร์ -ขอให้ชดใช้เงินเพราะไม่ไปรายงานตัวเพื่อชดใช้ทุน	นักศึกษาและผู้ ค้าประกัน	ให้ผู้ถูกฟ้องคดีชดใช้เงิน คืน
คำสั่งศาลปกครองสูงสุด					
	เลขคดี	ประเด็นแห่งคดี	รายละเอียด	ผู้ฟ้อง	ผลคำวินิจฉัย
6	คำสั่ง 82/2548	คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง (คำ ร้องอุทธรณ์คำสั่งไม่รับฟ้องไว้พิจารณา)	สัญญาการเข้าเป็นนักศึกษา (ต้องชดใช้ทุน) -ขอให้ชดใช้ทุนเพราะผู้ถูกฟ้องคดีไม่รายงานตัวเพื่อชดใช้ทุน	นักศึกษาและผู้ ค้าประกัน	ไม่รับคำฟ้องเพราะยื่นฟ้อง เมื่อเกินกำหนดระยะเวลา

[illegible]

[illegible]

[illegible]

39	คำสั่ง 309/2548	คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง (คำร้องอุทธรณ์คำสั่งไม่รับฟ้องไว้พิจารณา)	สัญญาการเข้าเป็นนักศึกษา (ต้องใช้ทุน) -ขอให้ชดใช้ทุนเพราะผู้ถูกฟ้องคดีไม่รายงานตัวเพื่อชดใช้ทุน	นักศึกษาและผู้ ค้าประกัน	ไม่รับคำฟ้องเพราะยื่นฟ้องเมื่อเกินกำหนดระยะเวลา
40	คำสั่ง 374/2548	คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง (คำร้องอุทธรณ์คำสั่งไม่รับฟ้องไว้พิจารณา)	สัญญาการเข้าเป็นนักศึกษา (ต้องใช้ทุน) -ขอให้ชดใช้ทุนเพราะผู้ถูกฟ้องคดีไม่รายงานตัวเพื่อชดใช้ทุน	นักศึกษาและผู้ ค้าประกัน	ไม่รับคำฟ้องเพราะยื่นฟ้องเมื่อเกินกำหนดระยะเวลา
41	คำสั่ง 440/2548	คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง (คำร้องอุทธรณ์คำสั่งไม่รับฟ้องไว้พิจารณา)	สัญญาการเข้าเป็นนักศึกษา (ต้องใช้ทุน) -ขอให้ชดใช้ทุนเพราะผู้ถูกฟ้องคดีไม่รายงานตัวเพื่อชดใช้ทุน	นักศึกษาและผู้ ค้าประกัน	ไม่รับคำฟ้องเพราะยื่นฟ้องเมื่อเกินกำหนดระยะเวลา
42	คำสั่ง 468/2548	คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง (คำร้องอุทธรณ์คำสั่งไม่รับฟ้องไว้พิจารณา)	สัญญาการเข้าเป็นนักศึกษา (ต้องใช้ทุน) -ขอให้ชดใช้ทุนเพราะผู้ถูกฟ้องคดีไม่รายงานตัวเพื่อชดใช้ทุน	นักศึกษาและผู้ ค้าประกัน	ไม่รับคำฟ้องเพราะยื่นฟ้องเมื่อเกินกำหนดระยะเวลา

(2.2) คดีที่ขอให้ชดใช้เงินตามสัญญาเพราะลาออกจากราชการก่อนใช้ทุนครบ จำนวน 7 คำวินิจฉัย

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด					
	เลขคดี	ประเด็นแห่งคดี	รายละเอียด	ผู้ฟ้อง	ผลคำวินิจฉัย
1	อ.375/2553	คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง (อุทธรณ์คำพิพากษา)	สัญญาการเป็นนักศึกษาคณะพยาบาลศาสตร์ -ขอให้ชดใช้เงินเพราะผู้ถูกฟ้องคดีลาออกจากราชการก่อนชดใช้ทุนครบ	นักศึกษาและผู้ ค้าประกัน	ยกคำอุทธรณ์ของผู้ถูกฟ้องคดี ศาลชั้นต้นพิพากษาให้ผู้ถูกฟ้องคดีชดใช้เงินคืน
2	อ.100/2557	คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง (อุทธรณ์คำพิพากษา)	สัญญาการเป็นนักศึกษาผู้ช่วยพยาบาล -ขอให้ชดใช้เงินเพราะผู้ถูกฟ้องคดีลาออกจากราชการก่อนชดใช้ทุนครบ	นักศึกษาและผู้ ค้าประกัน	ให้ผู้ถูกฟ้องคดีชดใช้เงินคืน

3	อ.38/2559	คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง (อุทธรณ์คำพิพากษา)	สัญญาการเป็นนักศึกษาคณะทันตแพทย์ -ขอให้ชดใช้เงินเพราะผู้ถูกฟ้องคดีผิดสัญญาการเป็นนักศึกษาเพราะลาออกก่อนสำเร็จการศึกษา (สอบได้ใหม่จึงลาออกไป)	นักศึกษาและผู้ ค้าประกัน	ให้ผู้ฟ้องคดีคิดเบี้ยปรับเพียง 9 วัน ตามเวลาที่นักศึกษาอยู่ในสัญญา
4	อ.1230/2559	คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง (อุทธรณ์คำพิพากษา)	สัญญาการเข้าเป็นนักศึกษา (ต้องใช้ทุน) -ขอให้ชดใช้ทุนเพราะผู้ถูกฟ้องคดีลาออกรายการก่อนใช้ทุนครบ	นักศึกษาและผู้ ค้าประกัน	ให้ลดเบี้ยปรับลงมาตามสมควร
5	อ.319/2560	คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง (อุทธรณ์คำพิพากษา)	สัญญาการเป็นนักศึกษาคณะทันตแพทย์ -ขอให้ชดใช้เงินเพราะผู้ถูกฟ้องคดีผิดสัญญาการเป็นนักศึกษาเพราะลาออกก่อนสำเร็จการศึกษา	นักศึกษาและผู้ ค้าประกัน	ให้ผู้ถูกฟ้องคดีชดใช้เงิน
คำสั่งศาลปกครองสูงสุด					
	เลขคดี	ประเด็นแห่งคดี	รายละเอียด	ผู้ฟ้อง	ผลคำวินิจฉัย
6	คำสั่ง 372/2551	คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง (คำร้องอุทธรณ์คำสั่งไม่รับฟ้องไว้พิจารณา)	สัญญาการเข้าเป็นนักศึกษา (ต้องใช้ทุน) -ขอให้ชดใช้เงินเพราะผู้ถูกฟ้องคดีลาออกก่อนสำเร็จการศึกษา	นักศึกษาและผู้ ค้าประกัน	ไม่รับคำฟ้องเพราะยื่นฟ้องเมื่อเกินกำหนดระยะเวลา

(2.3) คดีที่ขอให้ชดใช้เงินตามสัญญาเพราะถูกไล่ออกจากราชการก่อนใช้ทุนครบ จำนวน 3 คำวินิจฉัย

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด					
	เลขคดี	ประเด็นแห่งคดี	รายละเอียด	ผู้ฟ้อง	ผลคำวินิจฉัย
1	อ.843/2555	คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง (อุทธรณ์คำพิพากษา)	สัญญาทุนการศึกษาภายในประเทศระดับปริญญาตรีและสัญญาทุนระดับปริญญาโท -ขอให้ชดใช้เงินเพราะผู้ถูกฟ้องคดีถูกไล่ออกจากราชการ	นักศึกษาและผู้ ค้าประกัน	ให้ผู้ถูกฟ้องคดีชดใช้เงินคืน

			ก่อนชดใช้ทุนครบเพราะไม่มาปฏิบัติงานโดยไม่มีเหตุผล เกินสมควร		
คำสั่งศาลปกครองสูงสุด					
	เลขคดี	ประเด็นแห่งคดี	รายละเอียด	ผู้ฟ้อง	ผลคำวินิจฉัย
2	คำสั่ง 30/2550	คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง (คำ ร้องอุทธรณ์คำสั่งไม่รับฟ้องไว้พิจารณา)	สัญญาการเข้าเป็นนักศึกษา (ต้องใช้ทุน) -ขอให้ชดใช้ทุนเพราะผู้ถูกฟ้องคดีถูกไล่ออกจากราชการ ก่อนชดใช้ทุนครบ	นักศึกษาและผู้ ค้าประกัน	ไม่รับคำฟ้องเพราะยื่น ฟ้องเมื่อเกินกำหนด ระยะเวลา
3	คำสั่ง 511/2550	คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง (คำ ร้องอุทธรณ์คำสั่งไม่รับฟ้องไว้พิจารณา)	สัญญาการเข้าเป็นนักศึกษา (ต้องใช้ทุน) -ขอให้ชดใช้เงินเพราะผู้ถูกฟ้องคดีถูกไล่ออกจากราชการ ก่อนชดใช้ทุนครบ	นักศึกษาและผู้ ค้าประกัน	ไม่รับคำฟ้องเพราะยื่น ฟ้องเมื่อเกินกำหนด ระยะเวลา

(2.4) คดีที่ขอให้ชดใช้เงินตามสัญญาเพราะพ้นสภาพการเป็นนักศึกษา จำนวน 2 คำวินิจฉัย

คำสั่งศาลปกครองสูงสุด					
	เลขคดี	ประเด็นแห่งคดี	รายละเอียด	ผู้ฟ้อง	ผลคำวินิจฉัย
1	คำสั่ง 545/2547	คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง (คำ ร้องอุทธรณ์คำสั่งไม่รับฟ้องไว้พิจารณา)	สัญญาการเข้าเป็นนักศึกษา (กองทุนหมู่บ้าน) -ขอให้ชดใช้เงินเพราะผู้ถูกฟ้องคดีพ้นจากสภาพการเป็น นักศึกษา ถือว่าผิดสัญญา	นักศึกษาและผู้ ค้าประกัน	ไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณา เพราะสัญญาดังกล่าวไม่มี สภาพเป็นสัญญาทาง ปกครอง
2	คำสั่ง 555/2547	คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง (คำ ร้องอุทธรณ์คำสั่งไม่รับฟ้องไว้พิจารณา)	สัญญาการเข้าเป็นนักศึกษา (กองทุนหมู่บ้าน) -ขอให้ชดใช้เงินเพราะผู้ถูกฟ้องคดีพ้นจากสภาพการเป็น นักศึกษา ถือว่าผิดสัญญา	นักศึกษาและผู้ ค้าประกัน	ไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณา เพราะสัญญาดังกล่าวไม่มี สภาพเป็นสัญญาทาง ปกครอง

(2.5) คดีที่ขอให้ชดใช้เงินตามสัญญาเพราะไม่เข้าปฏิบัติงานเพื่อชดใช้ทุน จำนวน 1 คำวินิจฉัย

คำสั่งศาลปกครองสูงสุด					
	เลขคดี	ประเด็นแห่งคดี	รายละเอียด	ผู้ฟ้อง	ผลคำวินิจฉัย
1	คำสั่ง 524/2550	คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง (คำร้องอุทธรณ์คำสั่งไม่รับฟ้องไว้พิจารณา)	สัญญาการเข้าเป็นนักศึกษา (ต้องชดใช้ทุน) -ขอให้ชดใช้เงินเพราะผู้ถูกฟ้องคดีไม่เข้าปฏิบัติงานเพื่อชดใช้ทุน	นักศึกษาและผู้ ค้าประกัน	ไม่รับคำฟ้องเพราะยื่นฟ้องเมื่อเกินกำหนดระยะเวลา

(3) คำวินิจฉัยของศาลปกครองสูงสุดที่ “เจ้าหน้าที่มหาวิทยาลัย” เป็นผู้ถูกฟ้องคดี

คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครองที่ผู้ถูกฟ้องคดีเป็นเจ้าหน้าที่มหาวิทยาลัยนั้น เป็นคดีที่เกี่ยวกับการลาไปศึกษาต่อหรือไปศึกษาอบรมหรือทำงานวิจัยในประเทศและต่างประเทศ โดยปรากฏคำวินิจฉัยที่อาจารย์มหาวิทยาลัยเป็นผู้ถูกฟ้องคดีมหาวิทยาลัยต่อศาลปกครองจำนวน 10 คำวินิจฉัย (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด 7 คำพิพากษา และคำสั่งศาลปกครองสูงสุด 3 คำสั่ง) โดยสามารถพิจารณาตามประเด็นแห่งคดีที่พิพาทดังต่อไปนี้

(3.1) คดีที่ขอให้ชดใช้เงินที่มีมูลเหตุมาจากผู้ถูกฟ้องคดีทำงานชดใช้ทุนไม่ครบกำหนดตามสัญญา จำนวน 4 คำวินิจฉัย

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด					
	เลขคดี	ประเด็นแห่งคดี	รายละเอียด	ผู้ฟ้อง	ผลคำวินิจฉัย
1	อ.359/2552	คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง (อุทธรณ์คำพิพากษา)	สัญญาทุนการศึกษาภายในประเทศนอกเวลาราชการ -ขอให้ชดใช้เงินคืน 3 เท่าตามสัญญา เพราะผู้ถูกฟ้องคดีถูกปลดออกจากราชการ	เจ้าหน้าที่ มหาวิทยาลัย และผู้ค้าประกัน	ให้ผู้ถูกฟ้องคดีชดใช้เงินคืน แต่ให้ลดเบี้ยปรับลงตามสมควร
2	อ.305/2553	คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง (อุทธรณ์คำพิพากษา)	สัญญาไปศึกษาอบรมต่างประเทศ -ขอให้ชดใช้เงินเพราะผู้ถูกฟ้องคดีลาออกจากราชการก่อนใช้ทุนครบ	เจ้าหน้าที่ มหาวิทยาลัย และผู้ค้าประกัน	ให้ผู้ถูกฟ้องคดีชดใช้เงินคืน

3	อ.436/2559	คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง (อุทธรณ์คำพิพากษา)	สัญญาอนุญาตให้ไปศึกษาต่อ -ให้ชำระเงินเดือนที่ได้รับไประหว่างลาศึกษาและเงินจำนวน 2 เท่า ของเงินที่จะต้องชดใช้คืนตามสัญญา เพราะผู้ถูกฟ้องคดีลาออกจากราชการโดยยังมีได้ชดใช้ทุน	เจ้าหน้าที่มหาวิทยาลัยและผู้ค้าประกัน	ผู้ถูกฟ้องคดีต้องร่วมกันชำระหนี้เพราะผิดสัญญา แต่ปรับให้ลดลงเหลือเพียงเท่าเดียวตามระเบียบของผู้ถูกฟ้อง และให้หักส่วนที่ชำระไว้แล้วออกด้วย
คำสั่งศาลปกครองสูงสุด					
	เลขคดี	ประเด็นแห่งคดี	รายละเอียด	ผู้ฟ้อง	ผลคำวินิจฉัย
4	คำสั่ง 218/2548	คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง (คำร้องอุทธรณ์คำสั่งไม่รับฟ้องไว้พิจารณา)	สัญญาศึกษาต่อภายในประเทศ -ให้ชดใช้เงินเพราะผู้ถูกฟ้องคดีลาออกก่อนชดใช้ทุนครบ	เจ้าหน้าที่มหาวิทยาลัย	ไม่รับคำฟ้องเพราะยื่นฟ้องเมื่อเกินกำหนดระยะเวลา

(3.2) คดีที่ขอให้ชดใช้เงินที่มีมูลเหตุมาจากผู้ถูกฟ้องคดีไม่ศึกษาจนสำเร็จการศึกษา จำนวน 4 คำวินิจฉัย

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด					
	เลขคดี	ประเด็นแห่งคดี	รายละเอียด	ผู้ฟ้อง	ผลคำวินิจฉัย
1	อ.283/2553	คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง (อุทธรณ์คำพิพากษา)	สัญญาลาไปศึกษาต่อต่างประเทศ -ขอให้ชดใช้เงินคืนเพราะผู้ถูกฟ้องคดีไม่สามารถศึกษาจนสำเร็จและถูกปลดออกเพราะไม่มารายงานตัวเพื่อปฏิบัติราชการ	เจ้าหน้าที่มหาวิทยาลัยและผู้ค้าประกัน	ยกคำอุทธรณ์ของผู้ถูกฟ้องคดี ศาลชั้นต้นพิพากษาให้ผู้ถูกฟ้องคดีชดใช้เงินคืน
2	อ.643/2555	คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง (อุทธรณ์คำพิพากษา)	สัญญารับทุนการศึกษาภายในประเทศนอกเวลา -ขอให้ชดใช้เงินคืนเพราะผู้ถูกฟ้องคดีไม่สามารถศึกษาจนสำเร็จได้	เจ้าหน้าที่มหาวิทยาลัยและผู้ค้าประกัน	ยกฟ้องเพราะขาดอายุความ

3	อ.710/2559	คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง (อุทธรณ์คำพิพากษา)	สัญญาเงินทุนอุดหนุนการศึกษา -ให้ชดใช้เงินเพราะผู้ถูกฟ้องคดีผิดสัญญาเงินทุนไม่สามารถศึกษาจนสำเร็จการศึกษาได้	ผู้รับทุนและผู้ค้าประกัน	ให้ผู้ถูกฟ้องคดีชดใช้เงิน
4	อ.1233/2559	คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง (อุทธรณ์คำพิพากษา)	สัญญาเงินทุนของกองทุนพัฒนาของมหาวิทยาลัย -ขอให้ชดใช้เงินเพราะไม่สามารถศึกษาจนสำเร็จและลาออกจากราชการ	เจ้าหน้าที่มหาวิทยาลัยและผู้ค้าประกัน	ให้ผู้ถูกฟ้องคดีชดใช้เงิน

(3.3) คดีที่ขอให้ชดใช้เงินตามสัญญาที่มีมูลเหตุมาจากการฟ้องคดีไม่กลับมาปฏิบัติงานเพื่อชดใช้ทุน จำนวน 1 คำวินิจฉัย

คำสั่งศาลปกครองสูงสุด					
	เลขคดี	ประเด็นแห่งคดี	รายละเอียด	ผู้ฟ้อง	ผลคำวินิจฉัย
1	คำสั่ง 257/2548	คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง (คำร้องอุทธรณ์คำสั่งไม่รับฟ้องไว้พิจารณา)	สัญญาเงินทุนอุดหนุนการศึกษาในต่างประเทศ -ให้ชดใช้เงินเพราะผู้ถูกฟ้องคดีไม่มารายงานตัวปฏิบัติราชการเพื่อชดใช้ทุน	เจ้าหน้าที่มหาวิทยาลัยและผู้ค้าประกัน	ไม่รับคำฟ้องเพราะยื่นฟ้องเมื่อเกินกำหนดระยะเวลา

(3.4) คดีพิพาทเกี่ยวกับการขอให้ชดใช้เงินเพราะก่อให้เกิดความเสียหาย จำนวน 1 คำวินิจฉัย

คำสั่งศาลปกครองสูงสุด					
	เลขคดี	ประเด็นแห่งคดี	รายละเอียด	ผู้ฟ้อง	ผลคำวินิจฉัย
1	คำสั่ง 188/2559	คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง (คำร้องอุทธรณ์คำสั่งไม่รับฟ้องไว้พิจารณา)	สัญญาจ้างแรงงาน -ขอให้ชดใช้เงินเพราะผู้ถูกฟ้องคดีก่อความเสียหายระหว่างการปฏิบัติงาน และมีข้อกำหนดในสัญญาให้ชดใช้	เจ้าหน้าที่มหาวิทยาลัยและผู้ค้าประกัน	ให้รับคำฟ้องเพราะยื่นฟ้องภายในกำหนดระยะเวลา

(4) คำวินิจฉัยของศาลปกครองสูงสุดที่ “บุคคลภายนอก” เป็นผู้ฟ้องคดี

คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครองที่ผู้ฟ้องคดีเป็นบุคคลภายนอก กล่าวคือบริษัทคู่สัญญากับมหาวิทยาลัยนั้น เป็นคดีที่เกี่ยวกับสัญญาจ้างในลักษณะต่าง ๆ ที่เอกชนทำกับมหาวิทยาลัย โดยปรากฏคำวินิจฉัยที่อาจารย์มหาวิทยาลัยเป็นผู้ฟ้องคดีมหาวิทยาลัยต่อศาลปกครองจำนวน 23 คำวินิจฉัย (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด 20 คำพิพากษา และคำสั่งศาลปกครองสูงสุด 3 คำสั่ง) โดยสามารถพิจารณาตามประเด็นแห่งคดีที่พิพาทดังต่อไปนี้

(4.1) คดีเกี่ยวกับสัญญาจ้างก่อสร้างอาคารหรือปรับปรุงอาคารสถานที่ จำนวน 20 คำวินิจฉัย

(4.1.1) สัญญาจ้างก่อสร้างอาคารที่ผู้ฟ้องคดีถูกบอกเลิกสัญญาเนื่องจากไม่เข้าปฏิบัติงานตามสัญญา จำนวน 2 คำวินิจฉัย

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด					
	เลขคดี	ประเด็นแห่งคดี	รายละเอียด	ผู้ฟ้อง	ผลคำวินิจฉัย
1	อ.231/2551	คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง (อุทธรณ์คำพิพากษา)	สัญญาจ้างก่อสร้างอาคาร -ขอให้ชำระเงินหลักประกันสัญญาและดอกเบี้ยเพราะผู้ ถูกฟ้องคดีถูกยกเลิกสัญญาเนื่องจากไม่เข้าดำเนินงาน ตามสัญญา	บุคคลภายนอก (บริษัทและผู้ค้า ประกัน)	ผู้ฟ้องคดีไม่มีสิทธิบอก เลิกสัญญาตามกฎหมาย ผู้ฟ้องคดีจึงไม่สามารถ เรียกชำระหลักประกันได้
2	อ.1875/2559	คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง (อุทธรณ์คำพิพากษา)	สัญญาจ้างก่อสร้างอาคาร -ขอให้ชดเชยโดยยึดเงินรับประกันสัญญาเพราะถูกบอก เลิกสัญญาเนื่องจากไม่เข้าปฏิบัติงานตามสัญญา	บุคคลภายนอก (บริษัทและ ธนาคารผู้ค้า ประกัน)	ให้ผู้ถูกฟ้องคดีชดใช้เงิน

(4.1.2) สัญญาจ้างก่อสร้างหรือปรับปรุงอาคารที่ถูกฟ้องคดีถูกยกเลิกสัญญาเนื่องจากทำงานล่าช้า จำนวน 15 คำวินิจฉัย

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด					
	เลขคดี	ประเด็นแห่งคดี	รายละเอียด	ผู้ฟ้อง	ผลคำวินิจฉัย
1	อ.289/2551	คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง (อุทธรณ์คำพิพากษา)	สัญญาจ้างก่อสร้างโรงปฏิบัติงาน -ขอให้ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองร่วมกันชดใช้ค่าเสียหายและชำระดอกเบี้ย เนื่องจากทำงานล่าช้าจนผู้ฟ้องคดียกเลิกสัญญา	บุคคลภายนอก (บริษัทและธนาคารผู้ค้าประกัน)	ยกคำพิพากษายกฟ้องของศาลชั้นต้น เพราะไม่ได้ฟ้องเลยกำหนดระยะเวลา ให้ส่งกลับไปยังศาลชั้นต้นให้ดำเนินการตามรูปคดีต่อไป
2	อ.395/2551	คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง (อุทธรณ์คำพิพากษา)	สัญญาจ้างก่อสร้างอาคารเรียน -ขอให้ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองร่วมกันชดใช้ค่าเสียหายและชำระดอกเบี้ย เนื่องจากทำงานล่าช้าจนผู้ฟ้องคดียกเลิกสัญญา	บุคคลภายนอก (บริษัทและธนาคารผู้ค้าประกัน)	ผู้ถูกฟ้องคดีต้องใช้เบี้ยปรับ แต่ให้ลดลงตามสมควร เมื่อลดลงแล้วได้หักกลบลบหนี้กัน ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองจึงไม่ต้องรับผิดชอบ ยกฟ้อง
3	อ.432/2551	คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง (อุทธรณ์คำพิพากษา)	สัญญาจ้างก่อสร้างอาคาร -ขอให้ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองร่วมกันชดใช้ค่าเสียหายและชำระดอกเบี้ย เนื่องจากทำงานล่าช้าจนผู้ฟ้องคดียกเลิกสัญญา	บุคคลภายนอก (บริษัทและธนาคารผู้ค้าประกัน)	ให้ผู้ถูกฟ้องคดีชดใช้เงินคืน
4	อ.781/2555	คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง (อุทธรณ์คำพิพากษา)	สัญญาจ้างก่อสร้างสนามฟุตบอล -ขอให้ผู้ถูกฟ้องคดีชดใช้ค่าเสียหายและชำระดอกเบี้ย เนื่องจากทำงานล่าช้าจนผู้ฟ้องคดียกเลิกสัญญา	บุคคลภายนอก (บริษัท)	ให้ผู้ถูกฟ้องคดีชดใช้เงินคืน

5	อ.368/2557	คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง (อุทธรณ์คำพิพากษา)	สัญญาจ้างก่อสร้างอาคารเรียน -ขอให้ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองร่วมกันชดใช้ค่าเสียหายและ ชำระดอกเบี้ย เนื่องจากทำงานล่าช้าจนผู้ฟ้องคดียกเลิก สัญญา	บุคคลภายนอก (บริษัทและ ธนาคารผู้ค้า ประกัน)	ให้ผู้ถูกฟ้องคดีชดใช้เงิน คืน แต่ให้ลดเบี้ยปรับลง ตามส่วนเพราะได้ กำหนดไว้สูงเกินสมควร
6	อ.837/2557	คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง (อุทธรณ์คำพิพากษา)	สัญญาก่อสร้างอาคาร -ขอให้ผู้ถูกฟ้องคดีชดใช้ค่าเสียหายและชำระดอกเบี้ย เนื่องจากบริษัทที่ผู้ถูกฟ้องคดีค้าประกันทำงานล่าช้าจน ผู้ฟ้องคดียกเลิกสัญญา	บุคคลภายนอก (ธนาคารผู้ค้า ประกัน)	ให้ผู้ถูกฟ้องคดีชดใช้เงิน คืน
7	อ.1680/2559	คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง (อุทธรณ์คำพิพากษา)	สัญญาจ้างก่อสร้างอาคาร -ขอให้ชดใช้เงินและให้ขนย้ายทรัพย์สินออกเพราะผู้ถูก ฟ้องคดีถูกบอกเลิกสัญญาเพราะไม่สามารถส่งมอบงาน ตามกำหนดได้	บุคคลภายนอก (บริษัทและ ธนาคารผู้ค้า ประกัน)	ให้ผู้ถูกฟ้องคดีชดใช้เงิน แต่ลดเบี้ยปรับลงมาตาม สมควร
8	อ.8/2559	คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง (อุทธรณ์คำพิพากษา)	สัญญาจ้างปรับปรุงอาคาร -ขอให้ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองร่วมกันชดใช้ค่าเสียหายและ ชำระดอกเบี้ย เนื่องจากทำงานล่าช้าจนผู้ฟ้องคดียกเลิก สัญญา	บุคคลภายนอก (บริษัทและ ธนาคารผู้ค้า ประกัน)	ให้ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสอง ชดใช้ค่าเสียหายแก่ผู้ ฟ้องคดี เพราะผู้ถูกฟ้อง คดีดำเนินการล่าช้า ผู้ ฟ้องคดีมีสิทธิเลิกสัญญา และเรียกค่าปรับและ ค่าเสียหาย
9	อ.9-10/2559	คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง (อุทธรณ์คำพิพากษา)	สัญญาจ้างก่อสร้างอาคารอเนกประสงค์ -ขอให้ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองร่วมกันชดใช้ค่าเสียหายและ ชำระดอกเบี้ย เนื่องจากทำงานล่าช้าจนผู้ฟ้องคดียกเลิก สัญญา	บุคคลภายนอก (บริษัทและตัว บุคคลผู้บริหาร บริษัท)	ผู้ฟ้องคดีมีสิทธิปรับผู้ถูก ฟ้องคดีเพราะดำเนินการ ล่าช้าจนต้องบอกเลิก สัญญา แต่ต้องคืน ค่าปรับที่เกินส่วน คืน

					หลักประกัน และชำระค่าก่อสร้างส่วนเกินจากงวดงานที่ได้จ่ายเงินไปให้แก่ผู้ถูกฟ้องคดี
10	อ.706/2559	คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง (อุทธรณ์คำพิพากษา)	สัญญาจ้างก่อสร้างวางท่อจ่ายน้ำประปา -ให้ชดใช้เงินค่าปรับเพราะผู้ถูกฟ้องคดีถูกบอกเลิกสัญญาเนื่องจากไม่สามารถส่งมอบงานเกินกำหนดเวลามากนาน	บุคคลภายนอก (บริษัท)	ให้ลดเบี้ยปรับลงมาตามสมควร แต่ต้องชำระค่าผลงานที่ได้ทำไปแล้วแก่ผู้ฟ้องคดีด้วย (ค่าผลงานมากกว่าค่าปรับ)
11	อ.1635/2559	คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง (อุทธรณ์คำพิพากษา)	สัญญาจ้างก่อสร้างอาคาร -ขอให้ชดใช้เงินและค่าใช้จ่ายที่ให้ผู้อื่นเข้าดำเนินการแทนเพราะผู้ถูกฟ้องคดีถูกบอกเลิกสัญญาเพราะไม่สามารถส่งมอบงานตามกำหนดได้	บุคคลภายนอก (บริษัท)	ผู้ฟ้องคดีบอกเลิกสัญญาชอบแล้ว ให้ผู้ถูกฟ้องคดีชดใช้เงิน แต่ต้องชำระค่าผลงานที่ได้ทำไปแล้วแก่ผู้ฟ้องคดีด้วย
12	อ.1864/2559	คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง (อุทธรณ์คำพิพากษา)	สัญญาจ้างเหมาปรับปรุงอาคาร -ขอให้ชดใช้เงินเพราะผู้ถูกฟ้องคดีถูกบอกเลิกสัญญาเพราะไม่สามารถส่งมอบงานตามกำหนดได้	บุคคลภายนอก (บริษัทและธนาคารผู้ค้าประกัน)	ให้ผู้ถูกฟ้องคดีชดใช้เงิน แต่ลดเบี้ยปรับลงมาตามสมควร
13	อ.2060/2559	คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง (อุทธรณ์คำพิพากษา)	สัญญาจ้างปรับปรุงห้องน้ำและโถงลิฟต์ -ขอให้ชดใช้เงินเพราะผู้ถูกฟ้องคดีถูกบอกเลิกสัญญาเพราะไม่สามารถส่งมอบงานตามกำหนดได้	บุคคลภายนอก (บริษัทและหุ้นส่วนผู้จัดการ)	ให้ผู้ถูกฟ้องคดีชดใช้เงิน เพราะไม่มีเหตุผลเบี้ยปรับ
14	อ.30/2561	คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง (อุทธรณ์คำพิพากษา)	สัญญาก่อสร้างอาคาร -ขอให้ชดใช้เงินเพราะผู้ถูกฟ้องคดีถูกบอกเลิกสัญญา	บุคคลภายนอก (บริษัทและ	ให้ผู้ถูกฟ้องคดีชดใช้เงิน

			เพราะไม่สามารถส่งมอบงานตามกำหนดได้	ธนาคารผู้ค้า ประกัน)	
คำสั่งศาลปกครองสูงสุด					
	เลขคดี	ประเด็นแห่งคดี	รายละเอียด	ผู้ฟ้อง	ผลคำวินิจฉัย
15	คำสั่ง 269/2559	คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง (คำ ร้องอุทธรณ์คำสั่งไม่รับคำอุทธรณ์ไว้ พิจารณา)	สัญญาจ้างปรับปรุงภายในอาคาร -ขอให้ชดใช้เงินเพราะผู้ถูกฟ้องคดีไม่สามารถส่งมอบงาน ตามสัญญาได้	บุคคลภายนอก (บริษัท)	ไม่รับคำอุทธรณ์ไว้ พิจารณาเพราะยื่น อุทธรณ์เมื่อพ้นกำหนด ระยะเวลา

(4.1.3) สัญญาจ้างก่อสร้างอาคารที่เกิดความเสียหายหลังส่งมอบงานภายในเวลาที่กำหนดตามสัญญา จำนวน 1 คำวินิจฉัย

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด					
	เลขคดี	ประเด็นแห่งคดี	รายละเอียด	ผู้ฟ้อง	ผลคำวินิจฉัย
1	อ.842/2559	คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง (อุทธรณ์คำพิพากษา)	สัญญาจ้างก่อสร้างสถานีไฟฟ้า -ขอให้ชดใช้เงินเพราะเกิดความเสียหายขึ้นหลังจากส่ง มอบงานภายในเวลาที่กำหนดในสัญญา	บุคคลภายนอก (บริษัท)	รับมอบงานแล้ว หากมี ความเสียหายเกิดขึ้นจะ โทษอีกฝ่ายโดยไม่มี เหตุผลไม่ได้ ยกฟ้อง

(4.1.4) กรณีผิดสัญญาประกันของสัญญาจ้างก่อสร้างอาคารเพราะไม่เข้าร่วมเสนอราคา จำนวน 2 คำวินิจฉัย

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด					
	เลขคดี	ประเด็นแห่งคดี	รายละเอียด	ผู้ฟ้อง	ผลคำวินิจฉัย
1	อ.708/2559	คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง (อุทธรณ์คำพิพากษา)	สัญญาจ้างก่อสร้างอาคาร -ให้ชำระเงินค่าประกันของผู้ถูกฟ้องคดีเพราะผิดสัญญาประกันของไม่มาเข้าร่วมการเสนอราคา	บุคคลภายนอก (บริษัทและธนาคารผู้ค้าประกัน)	ให้ลดเบี้ยปรับ (เงินประกันซอง) ลงมาตามสมควร
2	อ.1133/2559	คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง (อุทธรณ์คำพิพากษา)	สัญญาจ้างก่อสร้างอาคาร -ให้ชำระเงินค่าประกันของผู้ถูกฟ้องคดีเพราะผิดสัญญาประกันของไม่มาเข้าร่วมการเสนอราคา	บุคคลภายนอก (บริษัทและธนาคารผู้ค้าประกัน)	ให้ลดเบี้ยปรับ (เงินประกันซอง) ลงมาตามสมควร

(4.2) คดีเกี่ยวกับสัญญาอื่น ๆ จำนวน 3 คำวินิจฉัย

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด					
	เลขคดี	ประเด็นแห่งคดี	รายละเอียด	ผู้ฟ้อง	ผลคำวินิจฉัย
1	อ.820/2559	คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง (อุทธรณ์คำพิพากษา)	สัญญาซื้อขายเตียงผู้ป่วย -ขอให้ชดใช้เงินเพราะผู้ถูกฟ้องคดีถูกบอกเลิกสัญญาเพราะไม่สามารถส่งมอบงานตามกำหนดได้	บุคคลภายนอก (บริษัท)	ผู้ฟ้องคดีบอกเลิกสัญญาชอบแล้ว ให้ผู้ถูกฟ้องคดีชดใช้เงิน

คำสั่งศาลปกครองสูงสุด					
	เลขคดี	ประเด็นแห่งคดี	รายละเอียด	ผู้ฟ้อง	ผลคำวินิจฉัย
2	คำสั่ง 280/2550	คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง (คำร้องอุทธรณ์คำสั่งไม่รับฟ้องไว้พิจารณา)	สัญญาให้บริการรักษาความปลอดภัย -ขอให้ชดเชยค่าเสียหายกรณีที่ต้องจ้างให้ผู้อื่นดำเนินการแทนผู้ถูกฟ้องคดี	บุคคลภายนอก (บริษัทเอกชน)	ไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณา เพราะสัญญาจ้างรักษาความปลอดภัยมิใช่สัญญาทางปกครอง
3	คำสั่ง 246/2558	คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง (คำร้องอุทธรณ์คำสั่งไม่รับฟ้องไว้พิจารณา)	สัญญาซื้อขายตู้ดูดควันพิษ -ขอให้ชดเชยเงินเพราะผู้ถูกฟ้องคดีไม่สามารถส่งมอบงานตามสัญญาได้ จึงยกเลิกสัญญา	บุคคลภายนอก (บริษัท)	ไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณา เพราะสัญญาซื้อขายตู้ดูดควันพิษไม่ใช่สัญญาทางปกครอง

3.2.5 คำพิพากษาและคำสั่งของศาลปกครองสูงสุดในคดีปกครองที่มหาวิทยาลัยเป็นผู้ฟ้องคดี ตามมาตรา 9 (6)

คณะผู้วิจัยพบคดีที่มหาวิทยาลัยเป็นผู้ฟ้องคดี ตามมาตรา 9 (6) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 เพียง 1 คำวินิจฉัย โดยเป็นคดีที่เกี่ยวกับการโต้แย้งคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการ ตามสัญญาทางปกครองเกี่ยวกับสัญญาจ้างก่อสร้างอาคาร ดังนี้

คำสั่งศาลปกครองสูงสุด					
	เลขคดี	ประเด็นแห่งคดี	รายละเอียด	ผู้ถูกฟ้องคดี	ผลคำวินิจฉัย
1	คำสั่งที่ อ. 1683/2559	คดีพิพาทเกี่ยวกับเรื่องที่มีกฎหมายกำหนดให้อยู่ในเขตอำนาจของศาลปกครอง (อุทธรณ์คำพิพากษา)	ขอเพิกถอนคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการที่ให้คืนเงิน ค่าปรับแก่ผู้คัดค้าน กรณีการต้องจ่ายค่าปรับเพราะไม่สามารถส่งมอบงานได้ทันกำหนดตามสัญญา	บุคคลภายนอก	คำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้นตรงกับคำวินิจฉัยของอนุญาโตตุลาการ จึงเป็นการต้องห้ามมิให้อุทธรณ์

บทที่ 4

วิเคราะห์คำวินิจฉัยศาลปกครองสูงสุดที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของมหาวิทยาลัย

จากการพิจารณาคำพิพากษาและคำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของมหาวิทยาลัย ทั้งในกรณีที่มหาวิทยาลัยเป็นผู้ฟ้องคดี และในกรณีที่มหาวิทยาลัยเป็นผู้ฟ้องคดี จำนวน 507 คำวินิจฉัย ประกอบด้วยคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด 289 คำพิพากษา และคำสั่งศาลปกครองสูงสุด 218 คำสั่ง ตามที่ได้นำเสนอผลการศึกษาไปในบทที่ 3 แล้วนั้น หากพิจารณาที่ผลแห่งคดี จะเห็นได้ว่าคดีปกครองที่เกี่ยวข้องกับมหาวิทยาลัยนั้น ทั้งในกรณีที่มหาวิทยาลัยเป็นผู้ฟ้องคดีและในกรณีที่มหาวิทยาลัยเป็นผู้ฟ้องคดี ศาลปกครองจะวินิจฉัยให้มหาวิทยาลัยเป็นฝ่ายที่ชนะคดีเสียเป็นส่วนใหญ่ โดยคิดเป็นกว่าร้อยละ 90 ของจำนวนคดีที่เกิดขึ้น (มีคดีที่มหาวิทยาลัยเป็นฝ่ายแพ้คดีไม่ถึง 30 คำพิพากษา จาก 289 คำพิพากษา) ซึ่งย่อมแสดงให้เห็นว่าการดำเนินงานในมหาวิทยาลัยที่เกิดข้อพิพาทจนเป็นคดีขึ้นสู่ศาลปกครองนั้น ส่วนมากศาลปกครองจะเห็นว่ามหาวิทยาลัยได้ดำเนินการอย่างถูกต้องตามที่กฎหมายได้กำหนดไว้ จึงอาจกล่าวโดยทั่วไปได้ว่ามหาวิทยาลัยได้ดำเนินการตามที่กฎหมายกำหนดและเป็นไปตามหลักธรรมาภิบาลแล้ว อาจมีเพียงส่วนน้อยเท่านั้นที่ยังอาจมีปัญหาเรื่องการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายหรือหลักธรรมาภิบาลอยู่บ้าง

อย่างไรก็ตาม มีคดีปกครองจำนวนหนึ่งที่ศาลปกครองได้วินิจฉัยว่าการดำเนินการในบางเรื่องของมหาวิทยาลัยไม่เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนดไว้ ขัดกับหลักธรรมาภิบาล มีการใช้ดุลพินิจที่ผิดพลาดหรือไม่เหมาะสม หรือเป็นกรณีที่ศาลปกครองได้วางหลักการเกี่ยวกับการปฏิบัติราชการของมหาวิทยาลัยเอาไว้ในคำวินิจฉัยดังกล่าว รวมถึงสถิติคดีปกครองที่เกิดขึ้นระหว่างมหาวิทยาลัยและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งหลายและประเด็นที่พิพาทกัน⁷⁰ ซึ่งล้วนเป็นสิ่งที่ควรหยิบยกขึ้นมาเพื่อพิจารณาแนวโน้มของการเกิดข้อพิพาทในการดำเนินงานของมหาวิทยาลัยและหลักการดำเนินงานหรือหลักการปฏิบัติราชการของมหาวิทยาลัยที่สะท้อนจากคำพิพากษาของศาลปกครองสูงสุด เพื่อเป็นแนวทางให้แก่มหาวิทยาลัยในการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล และสามารถลดจำนวนข้อพิพาทที่ขึ้นสู่การพิจารณาของศาลปกครองได้ อันสามารถพิจารณาในประเด็นต่าง ๆ ได้ดังต่อไปนี้

4.1 แนวโน้มคดีปกครองที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของมหาวิทยาลัยจากสถิติคดีที่เกี่ยวข้อง

จากการพิจารณาคำวินิจฉัยศาลปกครองสูงสุดที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของมหาวิทยาลัย จำนวน 507 คำวินิจฉัย ประกอบด้วยคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด 289 คำพิพากษา และคำสั่งศาลปกครองสูงสุด

⁷⁰ การศึกษาถึงสถิติคดีและแนวโน้มการเกิดข้อพิพาทในการดำเนินงานของมหาวิทยาลัยในงานวิจัยฉบับนี้เป็น การศึกษารวบรวมคดีที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของมหาวิทยาลัยจากจากคำวินิจฉัยของศาลปกครองสูงสุด กล่าวคือเป็นการศึกษารวบรวมเฉพาะคดีที่สิ้นสุดในศาลชั้นสูงสุดไปแล้วเท่านั้น ไม่รวมถึงสถิติการฟ้องคดีที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของมหาวิทยาลัยในแต่ละปี และคดีที่สิ้นสุดไปตั้งแต่ในชั้นศาลปกครองชั้นต้น หรือกำลังอยู่ในระหว่างการอุทธรณ์หรืออยู่ในระหว่างการพิจารณาของศาลปกครองสูงสุด

218 คำสั่ง แล้วนั้น หากนำสถิติคดีในด้านต่าง ๆ มาพิจารณาก็จะทำให้เห็นแนวโน้มของคดีปกครองเกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของมหาวิทยาลัยที่เกิดขึ้นได้ ดังต่อไปนี้

4.1.1 พิจารณาจาก “คู่กรณี” ในคดี

จากการพิจารณาคำวินิจฉัยศาลปกครองสูงสุดเกี่ยวกับคู่กรณีของมหาวิทยาลัยในคดีปกครองจะประกอบด้วยบุคคล 5 กลุ่ม กล่าวคือ 1. อาจารย์มหาวิทยาลัย 2. เจ้าหน้าที่มหาวิทยาลัย 3. นักศึกษา 4. บุคคลภายนอก ประกอบด้วยบริษัทที่เข้ามารับจ้างงานจากมหาวิทยาลัย และนักเรียนหรือผู้ปกครองที่ฟ้องคดีเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การเข้าศึกษา และ 5. หน่วยงานอื่น

เมื่อพิจารณาจำนวนคดีตามประเภทของบุคคลที่เป็นคู่กรณีกับมหาวิทยาลัยในคดีปกครองแล้วสามารถเรียงลำดับกลุ่มบุคคลที่เป็นคู่กรณีกับมหาวิทยาลัยในคดีปกครองตามจำนวนคำวินิจฉัยได้ดังต่อไปนี้

1) **อาจารย์มหาวิทยาลัย** มีคำวินิจฉัยที่อาจารย์มหาวิทยาลัยเป็นคู่กรณีกับมหาวิทยาลัยจำนวน 220 คำวินิจฉัย คิดเป็นร้อยละ 43.05 โดยเป็นกรณีที่เป็นผู้ฟ้องคดี 165 คำวินิจฉัย และเป็นผู้ถูกฟ้องคดีโดยมหาวิทยาลัย 55 คำวินิจฉัย

2) **นักศึกษา** มีคำวินิจฉัยที่นักศึกษาเป็นคู่กรณีกับมหาวิทยาลัยจำนวน 100 คำวินิจฉัย คิดเป็นร้อยละ 19.5 โดยเป็นกรณีที่เป็นผู้ฟ้องคดี 47 คำวินิจฉัย และเป็นผู้ถูกฟ้องคดีโดยมหาวิทยาลัย 53 คำวินิจฉัย

3) **บุคคลภายนอก** มีคำวินิจฉัยที่บุคคลภายนอกเป็นคู่กรณีกับมหาวิทยาลัยจำนวน 97 คำวินิจฉัย คิดเป็นร้อยละ 18.98 โดยเป็นกรณีที่เป็นผู้ฟ้องคดี 73 คำวินิจฉัย และเป็นผู้ถูกฟ้องคดีโดยมหาวิทยาลัย 24 คำวินิจฉัย

4) **เจ้าหน้าที่มหาวิทยาลัย** มีคำวินิจฉัยที่เจ้าหน้าที่มหาวิทยาลัยเป็นคู่กรณีกับมหาวิทยาลัยจำนวน 84 คำวินิจฉัย คิดเป็นร้อยละ 16.43 โดยเป็นกรณีที่เป็นผู้ฟ้องคดี 69 คำวินิจฉัย และเป็นผู้ถูกฟ้องคดีโดยมหาวิทยาลัย 15 คำวินิจฉัย

5) **หน่วยงานอื่น** มีคำวินิจฉัยที่หน่วยงานอื่นเป็นคู่กรณีกับมหาวิทยาลัยจำนวน 10 คำวินิจฉัย คิดเป็นร้อยละ 1.95 โดยเป็นกรณีที่เป็นผู้ถูกฟ้องคดีโดยมหาวิทยาลัยทั้ง 10 คำวินิจฉัย

จะเห็นได้ว่าอาจารย์มหาวิทยาลัยนั้นเป็นกลุ่มบุคคลที่มีข้อพิพาทกับทางมหาวิทยาลัยมากที่สุด โดยคณะผู้วิจัยเห็นว่าที่เป็นเช่นนี้ก็เพราะอาจารย์มหาวิทยาลัยนั้นอยู่ในสถานะที่ต้องข้องเกี่ยวกับมหาวิทยาลัยในหลาย ๆ เรื่อง ซึ่งล้วนเป็นกรณีที่มหาวิทยาลัยมีอำนาจในการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต หรือต้องดำเนินการให้ทั้งสิ้น เช่น การมอบหมายงานสอน การพิจารณาความดีความชอบ การลงโทษทางวินัย การถูกเรียกให้ชดใช้ในกรณีละเมิดหน่วยงาน การพิจารณาดำเนินทางวิชาการ การให้ทุนเพื่อศึกษาต่อ เป็นต้น

ส่วนบุคคลในกลุ่มอื่น กรณีนักศึกษา จะมีเรื่องที่เกี่ยวข้องกับมหาวิทยาลัยอยู่เพียงเรื่องการจัดการศึกษา การอนุมัติปริญญา และทุนการศึกษา กลุ่มบุคคลภายนอกก็จะมีเพียงกรณีที่เข้าเป็นคู่สัญญากับมหาวิทยาลัย หรือกรณีไม่เห็นด้วยกับเกณฑ์การรับเข้าศึกษาเท่านั้น ส่วนในกรณีของเจ้าหน้าที่นั้น แม้ว่าในความเป็นจริงจะมีเรื่องที่เกี่ยวข้องกับมหาวิทยาลัยในลักษณะเดียวกับอาจารย์มหาวิทยาลัยอยู่มาก แต่ก็ยังมีเรื่องที่เกี่ยวข้องน้อยกว่าอาจารย์มหาวิทยาลัยอยู่พอสมควร กลุ่มบุคคลทั้งสามกลุ่มนี้จึงมีจำนวนคำวินิจฉัยปรากฏออกมาใกล้เคียงกัน

อย่างไรก็ดี แม้ว่าสถิติคดีจะสะท้อนออกมาว่ามีอาจารย์มหาวิทยาลัยเป็นคู่กรณีในคดีปกครองมากที่สุดเพราะมีเรื่องที่ต้องเกี่ยวข้องกับมหาวิทยาลัยมากที่สุด ก็ไม่ได้หมายความว่ามหาวิทยาลัยต้องพยายามระมัดระวังในการใช้อำนาจเพียงกับอาจารย์มหาวิทยาลัย แต่จะต้องระมัดระวังการใช้อำนาจและปฏิบัติราชการตามกฎหมายและมีธรรมาภิบาลกับบุคคลทุกกลุ่ม ก็จะสามารถลดข้อพิพาทที่จะเกิดขึ้นได้ทั้งระบบ

4.1.2 พิจารณาจาก “ประเภทคดี” ที่พิพาท

เมื่อพิจารณาจำนวนคดีตามประเภทคดีตามมาตรา 9 แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 สามารถเรียงลำดับประเภทคดีที่เป็นข้อพิพาทระหว่างมหาวิทยาลัยกับบุคคลกลุ่มต่าง ๆ ตามจำนวนคำวินิจฉัยได้ดังต่อไปนี้

1) **กลุ่มคำวินิจฉัยตามมาตรา 9 (1)** คำวินิจฉัยในกลุ่มนี้จะรวมทั้งกรณีพิพาทตามมาตรา 9 (1) และตามมาตรา 9 (1) ประกอบวงเล็บอื่น ๆ กล่าวคือ มาตรา 9 (1) และ (2) , มาตรา 9 (1) และ (3) และ มาตรา 9 (1) และ (4) เพราะแม้จะมีประเด็นที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับคดีประเภทอื่นด้วย แต่เหตุการณ์ฟ้องคดีหลักอยู่ที่คดีฟ้องโต้แย้งการกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายตามมาตรา 9 (1) โดยคดีในกลุ่มนี้ปรากฏคำวินิจฉัยศาลปกครองสูงสุดจำนวน 222 คำวินิจฉัย โดยเป็นคดีที่มหาวิทยาลัยเป็นผู้ถูกฟ้องคดี 214 คำวินิจฉัย และคดีที่มหาวิทยาลัยเป็นผู้ฟ้องคดี 8 คำวินิจฉัย

2) **คำวินิจฉัยตามมาตรา 9 (4)** คดีในกลุ่มนี้ปรากฏคำวินิจฉัยศาลปกครองสูงสุดจำนวน 215 คำวินิจฉัย โดยเป็นคดีที่มหาวิทยาลัยเป็นผู้ถูกฟ้องคดี 75 คำวินิจฉัย และคดีที่มหาวิทยาลัยเป็นผู้ฟ้องคดี 140 คำวินิจฉัย

3) **กลุ่มคำวินิจฉัยตามมาตรา 9 (3)** คดีในกลุ่มนี้จะรวมถึงคดีตามมาตรา 9 (3) และ มาตรา 9 (3) และ (4) โดยคดีในกลุ่มนี้ปรากฏคำวินิจฉัยศาลปกครองสูงสุดจำนวน 38 คำวินิจฉัย โดยเป็นคดีที่มหาวิทยาลัยเป็นผู้ถูกฟ้องคดี 30 คำวินิจฉัย และคดีที่มหาวิทยาลัยเป็นผู้ฟ้องคดี 8 คำวินิจฉัย

4) **กลุ่มคำวินิจฉัยตามมาตรา 9 (2)** คดีในกลุ่มนี้จะรวมถึงคดีตามมาตรา 9 (2) และ มาตรา 9 (2) และ (3) โดยคดีในกลุ่มนี้ปรากฏคำวินิจฉัยศาลปกครองสูงสุดจำนวน 30 คำวินิจฉัย โดยเป็นคดีที่มหาวิทยาลัยเป็นผู้ถูกฟ้องคดีทั้ง 30 คำวินิจฉัย

5) **คำวินิจฉัยตามมาตรา 9 (6)** คดีในกลุ่มนี้ปรากฏคำวินิจฉัยศาลปกครองสูงสุดจำนวน 2 คำวินิจฉัย โดยเป็นคดีที่มหาวิทยาลัยเป็นผู้ถูกฟ้องคดี 1 คำวินิจฉัย และคดีที่มหาวิทยาลัยเป็นผู้ฟ้องคดี 1 คำวินิจฉัย

จากสถิติคดีดังกล่าว คณะผู้วิจัยเห็นว่า การที่ปรากฏคำวินิจฉัยตามมาตรา 9 (1) เป็นจำนวนมากก็เพราะมหาวิทยาลัยมีหน้าที่ที่จะต้องกระทำการในหลายลักษณะ ทั้งในด้านการจัดการศึกษา การจัดซื้อจัดจ้าง การบริหารบุคคลของมหาวิทยาลัย การพิจารณาความดีความชอบ ทั้งในรูปแบบการวางกฎเกณฑ์โดยการออกกฎระเบียบของมหาวิทยาลัย และออกคำสั่งในกรณีต่าง ๆ ซึ่งการดำเนินการทั้งหลายเหล่านี้ของมหาวิทยาลัยย่อมมีสิทธิไปกระทบต่อสิทธิเสรีภาพของบุคคล เมื่อบุคคลนั้นไม่พอใจหรือไม่เห็นด้วยก็มีสิทธิที่จะโต้แย้งต่อศาลปกครอง คดีที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของมหาวิทยาลัยตามมาตรา 9 (1) จึงได้มีจำนวนมากที่สุด

รองลงมาเป็นคดีเกี่ยวกับสัญญาทางปกครองทั้งหลาย ซึ่งมีได้หลายรูปแบบ เช่น สัญญาจ้างก่อสร้างอาคาร สัญญาซื้อวัสดุอุปกรณ์ รวมไปถึงจนถึงสัญญาการรับทุนเพื่อศึกษาต่อ หรือรับทุนเพื่อศึกษาในสายวิทยาศาสตร์ สุขภาพในระดับปริญญาตรี

มีข้อน่าสังเกตประการหนึ่งคือ กลุ่มคำวินิจฉัยตามมาตรา 9 (1) ที่มีจำนวนคำวินิจฉัยมากเป็นอันดับหนึ่งก็เป็นคดีที่มหาวิทยาลัยเป็นผู้ถูกฟ้องมากที่สุด ส่วนคำวินิจฉัยตามมาตรา 9 (4) ที่มีจำนวนคำวินิจฉัยมากเป็นอันดับสองเป็นคดีที่มหาวิทยาลัยเป็นผู้ฟ้องคดีมากที่สุดด้วยเช่นกัน

4.1.3 พิจารณาจาก “ประเด็นแห่งคดี” ที่พิพาท

คำวินิจฉัยศาลปกครองสูงสุดที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของมหาวิทยาลัยทั้ง 507 คำวินิจฉัยนั้น มีข้อพิพาทที่หลากหลายเกี่ยวข้องกับการดำเนินงานแทบทุกประเภทของมหาวิทยาลัย อย่างไรก็ตาม สามารถเรียงลำดับประเด็นของคดีที่พิพาทระหว่างมหาวิทยาลัยกับบุคคลกลุ่มต่าง ๆ ตามจำนวนคำวินิจฉัยได้ดังต่อไปนี้

1) คำวินิจฉัยเกี่ยวกับสัญญาทุนการศึกษา จำนวน 134 คำวินิจฉัย เป็นกรณีที่มหาวิทยาลัยเป็นผู้ถูกฟ้องคดี 35 คำวินิจฉัย และกรณีที่มหาวิทยาลัยเป็นผู้ฟ้องคดี 99 คำวินิจฉัย โดยเป็นทั้งสัญญาให้ทุนเพื่อศึกษาต่อของอาจารย์และเจ้าหน้าที่ของมหาวิทยาลัย และสัญญาการเป็นนักศึกษาของคณะสายวิทยาศาสตร์สุขภาพทั้งหลายที่รัฐต้องสนับสนุนทุนในการเรียนด้วย ซึ่งข้อพิพาทจะเป็นเรื่องเกี่ยวกับการที่บุคคลที่ได้รับทุนกระทำผิดสัญญาทุน เช่น การไม่รายงานตัวเพื่อขอใช้ทุน การใช้ทุนไม่ครบตามระยะเวลา เป็นต้น

2) คำวินิจฉัยเกี่ยวกับสัญญาจ้างก่อสร้างอาคารหรือปรับปรุงอาคารสถานที่ หรือจัดซื้อจัดจ้างวัสดุอุปกรณ์ จำนวน 73 คำวินิจฉัย เป็นกรณีที่มหาวิทยาลัยเป็นผู้ถูกฟ้องคดี 53 คำวินิจฉัย และกรณีที่มหาวิทยาลัยเป็นผู้ฟ้องคดี 20 คำวินิจฉัย ซึ่งข้อพิพาทจะเป็นเรื่องเกี่ยวกับการที่เอกชนผิดสัญญาไม่สามารถดำเนินงานและส่งมอบงานได้ทันตามระยะเวลาในสัญญา จนมหาวิทยาลัยต้องบอกเลิกสัญญาและมีการคิดค่าปรับเกิดขึ้น

3) คำวินิจฉัยเกี่ยวกับการแต่งตั้งและการถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งบริหารในมหาวิทยาลัย จำนวน 45 คำวินิจฉัย เป็นกรณีที่มหาวิทยาลัยเป็นผู้ถูกฟ้องทั้งหมด โดยเป็นกรณีที่มิใช่ผู้ไม่พอใจในผลการคัดเลือกบุคคลให้ได้รับการแต่งตั้งในตำแหน่งต่าง ๆ ในมหาวิทยาลัย เช่น อธิการบดี คณบดี หรือตำแหน่งในสภาอาจารย์ และการที่บุคคลถูกถอดถอนจากตำแหน่งบริหาร

4) คำวินิจฉัยเกี่ยวกับการจัดการศึกษา จำนวน 37 คำวินิจฉัย เป็นกรณีที่มหาวิทยาลัยเป็นผู้ถูกฟ้องทั้งหมด โดยเป็นเรื่องเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของมหาวิทยาลัย เช่น การออกระเบียบเกี่ยวกับการเรียน การสอบ การวัดผล การอนุมัติปริญญา การพิจารณาถอนชื่อนักศึกษา เป็นต้น ซึ่งนักศึกษาจะเป็นผู้ฟ้องคดีประเภทนี้เพราะไม่พอใจการกระทำดังกล่าวของมหาวิทยาลัย

5) คำวินิจฉัยเกี่ยวกับการดำเนินการทางวินัย จำนวน 28 คำวินิจฉัย เป็นกรณีที่มหาวิทยาลัยเป็นผู้ถูกฟ้องทั้งหมด โดยเป็นกรณีที่อาจารย์และเจ้าหน้าที่มหาวิทยาลัยถูกดำเนินการทางวินัยโดยมหาวิทยาลัย แต่ตนไม่เห็นด้วยกับคำสั่งลงโทษทางวินัยดังกล่าว จึงนำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครอง

จากการพิจารณาประเด็นแห่งคดีที่พิพาทของคำวินิจฉัยศาลปกครองสูงสุดที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการของมหาวิทยาลัยแล้วนั้น จะเห็นได้ว่าคดีที่ฟ้องร้องกันมากที่สุดกลับเป็นคดีเกี่ยวกับสัญญารับทุนการศึกษา ซึ่งเกิดจากความผิดของอาจารย์ เจ้าหน้าที่ หรือนักศึกษา ที่เป็นผู้รับทุนนั้นกระทำความผิดสัญญารับทุน ทั้งคดีที่มากเป็นอันดับสองก็ยังเป็นกรณีของสัญญาจ้างก่อสร้างอาคารหรือการจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ ซึ่งส่วนมากก็จะเป็นกรณีที่เอกชนคู่สัญญากระทำผิดสัญญาจนมหาวิทยาลัยบอกเลิกสัญญา ซึ่งแสดงให้เห็นว่าข้อพิพาทตามประเด็นแห่งคดีทั้งสองนั้นไม่ได้เกิดจากความผิดของมหาวิทยาลัยแต่อย่างใด ซึ่งจำนวนของคดีตามประเด็นพิพาททั้งสองรวมกันก็เป็นจำนวนถึง 207 คำวินิจฉัย ที่เกิดขึ้นเพราะกรณีที่เป็นการผิดสัญญาทางปกครองของคู่กรณี ซึ่งอาจเป็นการยากที่มหาวิทยาลัยจะป้องกันให้เกิดขึ้นได้ เพราะไม่ได้อยู่ภายใต้การควบคุมของมหาวิทยาลัย

อย่างไรก็ตาม ในกรณีของสัญญาจ้างก่อสร้างอาคารหรือการจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์นั้น คำวินิจฉัยบางส่วนของศาลปกครองสูงสุดได้วินิจฉัยหักลดเบี้ยปรับของเอกชนผู้ผิดสัญญาลงเพราะมีความผิดของกรมการตรวจรับงานที่ดำเนินการล่าช้าด้วยเช่นกัน ดังนั้นหากมหาวิทยาลัยสามารถวางขั้นตอนการดำเนินงานของกรมการตรวจรับงานและกำหนดกรอบเวลาอย่างชัดเจน ก็จะสามารถแก้ปัญหาดังกล่าวได้

ส่วนประเด็นแห่งคดีที่มีจำนวนมากเป็นอันดับ 3-5 นั้น⁷¹ ก็เป็นกรณีที่มหาวิทยาลัยใช้อำนาจในการสั่งการ แต่งตั้ง ถอดถอน ลงโทษ และดำเนินการต่าง ๆ ภายในมหาวิทยาลัย ซึ่งหากมหาวิทยาลัยสามารถวางระบบการปฏิบัติราชการที่ถูกต้องโปร่งใสตามหลักธรรมาภิบาลแล้ว ก็อาจสามารถช่วยลดจำนวนข้อพิพาทที่จะขึ้นสู่ศาลปกครองได้ หรือแม้ว่าผู้ฟ้องจะยังคงฟ้องร้องต่อศาลปกครองก็ตาม มหาวิทยาลัยก็จะมีเหตุผลในการใช้อำนาจที่จะสามารถชี้แจงให้กับศาลปกครองได้อย่างชัดเจน

⁷¹ การพิจารณาคดีที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของมหาวิทยาลัยโดยพิจารณาจากประเด็นแห่งคดีที่พิพาทนี้ คณะผู้วิจัยได้พยายามพิจารณาประเด็นแห่งคดีที่พิพาทโดยได้พิจารณาไปถึงรายละเอียดของประเด็นแห่งคดีนั้น ๆ เพื่อที่จะสามารถพิจารณาและจำแนกประเด็นแห่งคดีได้ตรงกับข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นในการดำเนินงานของมหาวิทยาลัย

อย่างไรก็ตาม หากพิจารณาประเด็นแห่งคดีในลำดับที่ 3 และลำดับที่ 5 กล่าวคือคำวินิจฉัยเกี่ยวกับการแต่งตั้งและการถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งบริหารในมหาวิทยาลัย จำนวน 45 คำวินิจฉัย และคำวินิจฉัยเกี่ยวกับการดำเนินการทางวินัย จำนวน 28 คำวินิจฉัย นั้น ถือเป็นคดีในกลุ่มเดียวกัน คือเป็นคดีที่เกี่ยวกับการบริหารบุคคลของมหาวิทยาลัย ซึ่งหากรวมจำนวนคดี 2 กลุ่ม เข้าด้วยกัน จะมีจำนวน 73 คำวินิจฉัย ซึ่งมีจำนวนเท่ากับคำวินิจฉัยเกี่ยวกับสัญญาจ้างก่อสร้างอาคารหรือปรับปรุงอาคารสถานที่ หรือจัดซื้อจัดจ้างวัสดุอุปกรณ์ อันเป็นประเด็นแห่งคดีที่เกิดขึ้นเป็นอันดับ 2 อีกทั้งยังมีคำวินิจฉัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารบุคคลที่ไม่ได้อยู่ในประเด็นแห่งคดีที่เกิดขึ้น 5 อันดับแรกอีก เช่น การพิจารณาตำแหน่งทางวิชาการ การประเมินเพื่อเลื่อนขั้นเงินเดือน การต่ออายุราชการ เป็นต้น ซึ่งหากรวมสถิติของคดีที่เกี่ยวกับการบริหารบุคคลของมหาวิทยาลัยทั้งหมดเข้าด้วยกันแล้ว คำวินิจฉัยเกี่ยวกับการดำเนินการบริหารบุคคลของมหาวิทยาลัยนั้นก็จะ เป็นประเด็นแห่งคดีที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของมหาวิทยาลัยที่มากเป็นอันดับ 2 รองจากคำวินิจฉัยเกี่ยวกับสัญญาทุนการศึกษาแทน

4.2 หลักการปฏิบัติราชการของมหาวิทยาลัยจากคำพิพากษาของศาลปกครองสูงสุด

ศาลปกครองได้วางหลักการปฏิบัติราชการของมหาวิทยาลัยผ่านคำวินิจฉัยไว้ในหลายประเด็น โดยได้พิจารณาและวางหลักการในประเด็นต่าง ๆ ผ่านคำพิพากษาของศาลปกครองสูงสุด โดยสามารถพิจารณาได้ดังต่อไปนี้

4.2.1 กรณีที่ศาลปกครองสูงสุดวางหลักเกณฑ์ในการพิจารณาความชอบด้วยกฎหมายของการกระทำของมหาวิทยาลัย

แม้ว่าการวินิจฉัยของศาลปกครองในกลุ่มนี้จะมิได้เป็นการชี้ให้เห็นว่าการดำเนินการของมหาวิทยาลัยไม่ชอบด้วยกฎหมายอย่างไร หรือการใช้อำนาจมีความเหมาะสมหรือไม่ และความไม่ชอบด้วยกฎหมายเหล่านั้นเกิดจากสาเหตุใด แต่การที่จะได้พิจารณาถึงการดำเนินงานที่ศาลปกครองวินิจฉัยแล้วว่าไม่มีประเด็นความไม่ชอบด้วยกฎหมายเกิดขึ้น ย่อมสามารถใช้เป็นแนวทางการปฏิบัติงานของมหาวิทยาลัยได้ว่าหากได้ดำเนินการตามที่ศาลปกครองได้วินิจฉัยไว้ ย่อมจะเป็นผลดีต่อการดำเนินงานของมหาวิทยาลัยในประเด็นนั้น ๆ และสามารถดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลได้ โดยศาลปกครองสูงสุดได้วางหลักการดำเนินงานของมหาวิทยาลัยที่ชอบด้วยกฎหมายผ่านคำพิพากษา ดังต่อไปนี้

การออกข้อบังคับมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก ว่าด้วยการสรรหาอธิการบดี พ.ศ. 2548 สภามหาวิทยาลัยได้มีมติแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำร่างข้อบังคับ และกฎหมายลำดับรองโดยแต่งตั้งบุคลากรของทั้ง 9 มหาวิทยาลัย รวมเป็นอนุกรรมการ และได้นำร่างข้อบังคับแจ้งบุคลากรในหน่วยงานต่างๆ เพื่อให้บุคลากรได้มีโอกาสเสนอข้อคิดเห็น และได้นำข้อคิดเห็นและข้อเสนอจากบุคลากรในมหาวิทยาลัยมาประกอบการพิจารณาก่อนที่จะมีมติออกข้อบังคับ ฯ การดำเนินการออกข้อบังคับฯ จึงได้เปิดโอกาสให้บุคลากรในมหาวิทยาลัยมีส่วนร่วมในการเสนอข้อคิดเห็นต่างๆ แล้ว แต่การออกข้อบังคับฯ จะนำข้อเสนอข้อคิดเห็นไปออกเป็นข้อบังคับมากน้อยเพียงใดหรือไม่นั้น เป็นดุลพินิจของผู้พิจารณา การออกข้อบังคับมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก ว่าด้วยการสรรหาอธิการบดี พ.ศ. 2548 ได้ดำเนินการโดยชอบด้วยกฎหมายแล้ว การกำหนดเนื้อหาของข้อบังคับดังกล่าวก็เป็นไปเพื่อป้องกันการมีส่วนได้เสียของกรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ที่ได้รับเลือกจากคณะกรรมการสรรหาให้เป็นผู้สมควรดำรงตำแหน่งอธิการบดี จึงไม่ได้เป็นหลักเกณฑ์ที่ไม่เป็นกลาง ไม่เป็นธรรม ไม่โปร่งใส หรือมีผลประโยชน์ทับซ้อน และได้ขัดกับบทบัญญัติของพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชมงคล พ.ศ. 2548 เพียงแต่เป็นการเพิ่มเติมคุณสมบัติของผู้ที่จะดำรงตำแหน่งอธิการบดีพึงจะมี และคุณสมบัติที่กำหนดเพิ่มเติมในข้อบังคับฯ มีลักษณะเป็นการทั่วไปไม่ได้เจาะจงบุคคลหนึ่งบุคคลใดหรือกลุ่มบุคคลใดเป็นการเฉพาะ หากบุคคลใดมีคุณสมบัติตามที่ข้อบังคับฯ กำหนดก็สามารถสมัครหรือได้รับการคัดเลือกเป็นผู้สมควรดำรงตำแหน่งอธิการบดีได้

เมื่อได้วินิจฉัยขั้นตอนการออกข้อบังคับฯ เนื้อหาของข้อบังคับฯ มาตามลำดับแล้วเห็นว่าผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสามได้ดำเนินการออกข้อบังคับมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออกว่าด้วยการสรรหาอธิการบดี พ.ศ. 2548 ตามขั้นตอนที่กฎหมายกำหนดและมีเนื้อหาไม่ขัดต่อกฎหมาย การออกข้อบังคับฯ จึงได้ดำเนินการโดยชอบด้วยกฎหมายแล้ว (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.634/2557)

(คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.384/2556 , อ.927/2558 , อ.778/2556 และ อ.1181/2559 วินิจฉัยไว้ในทำนองเดียวกัน)

คำพิพากษาของศาลปกครองสูงสุดในกลุ่มนี้ได้วางหลักเกณฑ์การพิจารณาตรวจสอบว่าการกระทำใดของมหาวิทยาลัยชอบด้วยกฎหมายนั้น อย่างน้อยจะต้องพิจารณาตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

1) การกระทำได้กล่าวได้ดำเนินการตามกระบวนการที่กฎหมายกำหนดแล้ว โดยหากกฎหมายได้กำหนดขั้นตอนในการดำเนินการของมหาวิทยาลัยไว้อย่างไร มหาวิทยาลัยก็ต้องดำเนินการตามที่กำหนดไว้อย่างเคร่งครัด โดยในคดีตัวอย่างกำหนดว่าหากจะออกระเบียบเกี่ยวกับการสรรหาอธิการบดีให้บุคลากรของมหาวิทยาลัยมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นด้วย ซึ่งปรากฏว่ามหาวิทยาลัยได้เปิดโอกาสให้บุคลากรในมหาวิทยาลัยมีส่วนร่วมในการเสนอข้อคิดเห็นต่าง ๆ แล้ว แม้ว่าผู้ร่างจะไม่นำข้อเสนอข้อคิดเห็นไปประกอบการออกข้อบังคับก็ตาม เพราะอำนาจในส่วนนี้เป็นดุลพินิจของผู้พิจารณา จึงถือว่าได้ดำเนินการตามที่กฎหมายกำหนดแล้ว ซึ่งจะได้กล่าวโดยละเอียดอีกครั้งในหัวข้อต่อไป

2) การกระทำได้กล่าวไม่มีข้อบกพร่องในทางเนื้อหา นอกจากจะต้องดำเนินการตามที่กฎหมายกำหนดแล้ว การที่มหาวิทยาลัยจะกำหนดกฎเกณฑ์ใดเพื่อใช้บังคับกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เนื้อหาของกฎเกณฑ์นั้นก็ต้องไม่มีข้อบกพร่องในประเด็นต่าง ๆ เช่น การสร้างภาระเกินสมควร ไม่เป็นกลาง ไม่เป็นธรรม ไม่โปร่งใส หรือมีผลประโยชน์ทับซ้อน ซึ่งหากมหาวิทยาลัยได้ดำเนินการโดยเหมาะสมและไม่ได้สร้างภาระเกินสมควร หรือเป็นการสร้างภาระโดยมีเหตุผลอันสมควรและไม่ได้เป็นการเลือกปฏิบัติแล้ว แม้ว่าผู้ได้รับผลกระทบการกระทำนั้นจะเห็นว่าเป็นการสร้างภาระให้แก่ตนเกินสมควรก็ตาม ศาลปกครองก็จะวินิจฉัยว่าการกระทำนั้นชอบแล้วและไม่ได้สร้างภาระเกินสมควรแต่อย่างใด ดังคำวินิจฉัยศาลปกครองสูงสุดดังต่อไปนี้

ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหิดล ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตวิทยาลัยฯ เป็นกฎที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามกฎหมาย และใช้บังคับกับนักศึกษาทุกคนในสถาบันการศึกษาของผู้ถูกฟ้องคดีโดยเสมอภาคกัน เพื่อใช้เป็นมาตรฐานในการวัดระดับความรู้ภาษาอังกฤษของนักศึกษาที่สมควรได้รับปริญญาบัตรและวุฒิปริญญาตรีของมหาวิทยาลัย โดยมหาวิทยาลัยได้วางมาตรฐานระดับความรู้ภาษาอังกฤษ เพื่อให้ นักศึกษาพัฒนายกระดับให้สูงขึ้นเป็นขั้นเป็นตอนต่อเนื่องตลอดมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2530 และผู้ฟ้องคดีได้ทราบข้อกำหนดต่าง ๆ ก่อนสมัครเข้าศึกษาแล้ว ดังนั้น เมื่อผู้ฟ้องคดีและนักศึกษาอื่นที่สมัครใจเข้าศึกษาในสถาบันบัณฑิตศึกษาของผู้ถูกฟ้องคดีก็ชอบที่จะต้องศึกษาค้นคว้ายกระดับความรู้ให้สูงขึ้น จนสามารถสอบผ่านได้ทุกวิชา ตลอดทั้งการทำและการสอบวิทยานิพนธ์หรือสารนิพนธ์ให้ได้ตามหลักสูตร ฉะนั้นข้อกำหนดของข้อบังคับดังกล่าวจึงไม่มีเนื้อหาในลักษณะสร้างภาระให้เกิดแก่นักศึกษาเกินสมควร ดังนั้น ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหิดลในส่วนที่กำหนดให้นักศึกษาต้องทำวิทยานิพนธ์เป็นภาษาอังกฤษ จึงไม่เป็นกฎที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.9/2546)

การที่กระทรวงการคลังได้มีหนังสือ ที่ กค. 0526.6/ว.22 ลงวันที่ 21 มีนาคม 2543 แจ้งให้ ส่วนราชการถือปฏิบัติตามแบบสัญญาอนุญาตให้ข้าราชการไปศึกษา ฝึกอบรม หรือปฏิบัติการวิจัย ณ ต่างประเทศ โดยข้อ 1 วรรคสอง ของสัญญาดังกล่าวได้กำหนดว่า ในกรณีที่ผู้รับสัญญาอนุญาตให้ผู้ให้สัญญา ขยายระยะเวลาการศึกษา ฝึกอบรม หรือปฏิบัติการวิจัย ณ ต่างประเทศ หลังจากครบกำหนดการอนุญาตตาม วรรคหนึ่ง ผู้ให้สัญญาตกลงที่จะทำสัญญากับผู้รับสัญญาขึ้นใหม่ เพื่อใช้ครอบคลุมระยะเวลาที่ได้รับอนุมัติให้ ขยายระยะเวลาการศึกษา ฝึกอบรม หรือปฏิบัติการวิจัย ณ ต่างประเทศ แต่หากไม่ได้มีการจัดทำสัญญาขึ้นใหม่ ไม่ว่า ด้วยเหตุใดก็ตาม ให้ถือว่าสัญญาฉบับนี้มีผลครอบคลุมระยะเวลาที่ได้รับอนุมัติให้ขยายดังกล่าวด้วย การจัดทำ สัญญาใหม่ให้ชัดเจนจึงเป็นประโยชน์ต่อคู่สัญญาด้วยกันทุกฝ่าย และได้เป็นการสร้างขั้นตอนโดยไม่จำเป็น หรือเป็นการสร้างภาระให้เกิดกับผู้ให้สัญญาเกินสมควรแต่ประการใด รวมทั้งเป็นการเขียนเพื่อแก้ไขปัญหาที่ อาจเกิดขึ้นในกรณีที่ผู้ให้สัญญากระทำการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามสัญญาโดยมิได้จัดทำสัญญาขึ้นใหม่อีกด้วย หนังสือกระทรวงการคลังที่แจ้งให้ส่วนราชการจัดทำสัญญาอนุญาตให้ข้าราชการไปศึกษา ฝึกอบรม หรือ ปฏิบัติการวิจัย ณ ต่างประเทศขึ้นใหม่เมื่อได้มีการขยายเวลาการศึกษา จึงชอบแล้ว (คำพิพากษาศาล ปกครองสูงสุด ที่ อ.325/2550)

3) การกระทำดังกล่าวไม่ขัดต่อกฎหมายที่ให้อำนาจ การกระทำของมหาวิทยาลัยจะไปขัดกับ กฎหมายที่ให้อำนาจกระทำการดังกล่าวไม่ได้ กล่าวคือต้องสอดคล้องกับกฎหมายที่ให้อำนาจ และต้องกระทำ การไม่เกินกว่าที่กฎหมายนั้นให้อำนาจไว้ ในคดีตัวอย่างแม้ว่ามหาวิทยาลัยจะได้กำหนดหลักเกณฑ์ที่เกินไปจาก ที่กฎหมายให้อำนาจไว้อยู่บ้าง แต่ก็ยังเป็นเพียงการเพิ่มเติมคุณสมบัติของผู้ที่จะดำรงตำแหน่งอธิการบดีพึงจะมี และคุณสมบัติที่กำหนดเพิ่มเติมในข้อบังคับฯ เท่านั้น ไม่ได้เป็นการขัดต่อกฎหมายที่ให้อำนาจแต่อย่างใด

เกณฑ์การตรวจสอบความชอบด้วยกฎหมายของศาลปกครองตามคดีตัวอย่างนี้ถือเป็นมาตรฐานวัด ความชอบด้วยกฎหมายรวมถึงธรรมาภิบาลของการดำเนินงานของมหาวิทยาลัยได้เป็นอย่างดี โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การที่ศาลปกครองได้เข้าตรวจสอบถึงเนื้อหาของกฎหมายให้มีความเหมาะสมและไม่ละเมิดสิทธิของบุคคล ได้เป็นอย่างดี

4.2.2 กรณีที่ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยเกี่ยวกับการดำเนินการตามกระบวนการขั้นตอนในการ ดำเนินงานของมหาวิทยาลัย

ดังที่กล่าวไปแล้วว่ากระบวนการขั้นตอนที่กฎหมายกำหนดนั้นมีความสำคัญอย่างยิ่งในการควบคุม ฝ่ายปกครอง ซึ่งย่อมรวมถึงการดำเนินงานของมหาวิทยาลัยด้วย โดยต้องดำเนินการตามกระบวนการขั้นตอน ที่กฎหมายกำหนดไว้อย่างเคร่งครัด เพื่ออย่างน้อยสามารถให้ความมั่นใจได้ว่าการดำเนินงานของมหาวิทยาลัย จะได้ดำเนินการตามขั้นตอนที่กฎหมายเห็นว่าจำเป็นต่อการพิจารณาเรื่องนั้น ๆ

ความชอบด้วยกระบวนการขั้นตอนของการดำเนินงานของมหาวิทยาลัยนั้นเป็นประเด็นแรก ๆ เสมอ ในการตรวจสอบความชอบด้วยกฎหมายโดยศาลปกครอง เพราะเป็นกรณีที่กฎหมายได้กำหนดไว้อย่างชัดเจน ว่ามหาวิทยาลัยจะต้องดำเนินการตามกระบวนการขั้นตอนใดบ้างในการดำเนินการในเรื่องนั้น ๆ โดยหาก

มหาวิทยาลัยได้ดำเนินการตามกระบวนการขั้นตอนแล้ว ศาลปกครองก็จะวินิจฉัยว่าได้ดำเนินการโดยชอบด้วยกระบวนการขั้นตอนที่กฎหมายกำหนดแล้ว ปรากฏดังคำวินิจฉัยดังต่อไปนี้

คณะบดีคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีได้มีการแจ้งผลการประเมินการพิจารณาความดีความชอบให้กับข้าราชการ ลูกจ้างประจำ สำนักงานเลขาธิการคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีทุกคนทราบแล้ว และได้เปิดโอกาสให้ผู้ถูกประเมินรวมทั้งผู้ฟ้องคดีชี้แจงให้เห็นหรือขอคำปรึกษาเกี่ยวกับการประเมินและผลการประเมินแล้ว แม้จะปรากฏว่าจะให้ระยะเวลาในการชี้แจงให้เห็นหรือขอคำปรึกษาผู้ถูกประเมินรวมถึงผู้ฟ้องคดีน้อยกว่า 10 วัน ซึ่งเป็นวันไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดก็ตาม แต่ก็ไม่ปรากฏว่าผู้ฟ้องคดีได้คัดค้านผลการประเมิน จึงถือว่าผู้ฟ้องคดีได้ยอมรับผลการประเมินในครั้งนี้ ดังนั้น เมื่อการดำเนินการพิจารณาเลื่อนขึ้นเงินเดือนครั้งที่ 1 ประจำปี พ.ศ. 2551 ของคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีได้ดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรี ลงวันที่ 17 มิถุนายน 2540 ที่กำหนดให้ส่วนราชการใช้หลักเกณฑ์และวิธีการปฏิบัติในระบบเปิดในการพิจารณาเลื่อนขึ้นเงินเดือนและหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ตามหนังสือ ที่ ทม 0701/6126 ลงวันที่ 19 พฤศจิกายน 2540 คำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ตามคำสั่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ที่ 536/2551 ลงวันที่ 31 มีนาคม 2551 ที่เลื่อนขึ้นเงินเดือนผู้ฟ้องคดี ณ วันที่ 1 เมษายน 2551 จำนวน 0.5 ขั้น จึงชอบด้วยกฎหมาย และมติยกคำร้องทุกข์ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ 2 ในการประชุมครั้งที่ 9/2551 เมื่อวันที่ 30 มิถุนายน 2551 จึงชอบด้วยกฎหมายเช่นกัน (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.1512/2559)

คณะกรรมการสอบสวนได้แจ้งคำสั่งและอธิบายข้อกล่าวหาให้ผู้ฟ้องคดีทราบตามบันทึกแบบ สว. 2 เมื่อวันที่ 23 มีนาคม 2553 โดยผู้ฟ้องคดีได้มีหนังสือ ลงวันที่ 17 พฤษภาคม 2553 ชี้แจงและปฏิเสธข้อกล่าวหา หลังจากนั้น คณะกรรมการสอบสวนได้แจ้งข้อกล่าวหาและสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหาให้ผู้ฟ้องคดีทราบตามบันทึกแบบ สว. 3 เมื่อวันที่ 8 ตุลาคม 2553 กรณีจึงเห็นได้ว่า คณะกรรมการสอบสวนได้ดำเนินการตามขั้นตอนและวิธีการอันเป็นสาระสำคัญของการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรง และให้ผู้ฟ้องคดีทราบข้อเท็จจริงอย่างเพียงพอ รวมทั้งให้โอกาสผู้ฟ้องคดีได้โต้แย้งแสดงพยานหลักฐานแก้ข้อกล่าวหาแล้ว ซึ่งเมื่อผู้ฟ้องคดีได้รับแจ้งคำสั่งและอธิบายข้อกล่าวหาจากคณะกรรมการสอบสวนตามบันทึกแบบ สว. 2 แล้ว ผู้ฟ้องคดีได้ชี้แจงและปฏิเสธตามประเด็นที่ถูกกล่าวหาต่อคณะกรรมการสอบสวน โดยไม่ได้หลงข้อต่อสู้แต่อย่างใด การออกคำสั่งลงโทษไล่ออกจากราชการจึงชอบด้วยกฎหมายแล้ว (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.1752/2559)

(คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.270/2556 , อ.418/2556 , อ.471/2557 และ อ.1016 - 1018/2558 วินิจฉัยไว้ในทำนองเดียวกัน)

อย่างไรก็ตาม หากมหาวิทยาลัยไม่ได้ดำเนินการตามกระบวนการขั้นตอนที่กฎหมายได้กำหนดไว้ ศาลปกครองก็จะวินิจฉัยให้การกระทำดังกล่าวของมหาวิทยาลัยเป็นการกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ปรากฏดังคำวินิจฉัยดังต่อไปนี้

การที่ผู้ฟ้องคดีเคยให้การในฐานะพยานต่อคณะกรรมการสอบสวนทางวินัยเจ้าหน้าที่รายอื่น แม้ตัวบุคคลซึ่งเป็นคณะกรรมการดังกล่าวจะเป็นบุคคลเดียวกันกับคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิดเจ้าหน้าที่รายนั้นด้วย ก็ไม่อาจถือว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ได้ปฏิบัติตามข้อ 15 ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 ที่กำหนดให้คณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิดต้องให้ออกาสแก่เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องได้ชี้แจงข้อเท็จจริงและโต้แย้งแสดงพยานหลักฐานของตนอย่างเพียงพอและเป็นธรรม คำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ที่เรียกให้ผู้ฟ้องคดีชดใช้เงินแก่ทางราชการจากการกระทำละเมิดจึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.292 - 293/2549)

ข้อ 2.3.3 วรรคหนึ่ง ของประกาศ ก.พ.อ. เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการพิจารณาแต่งตั้งบุคคลให้ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ และศาสตราจารย์ พ.ศ. 2549 กำหนดว่า การแต่งตั้งตำแหน่งรองศาสตราจารย์ ให้คณะกรรมการพิจารณาตำแหน่งทางวิชาการ แต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อทำหน้าที่ประเมินผลงานทางวิชาการในสาขาวิชานั้น ๆ ซึ่งมีองค์ประกอบ ดังนี้ (1) ประธานกรรมการแต่งตั้งจากคณะกรรมการพิจารณาตำแหน่งทางวิชาการ (2) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 - 5 ท่าน แต่เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า คำสั่งคณะกรรมการพิจารณาตำแหน่งทางวิชาการเพื่อประเมินผลงานทางวิชาการของผู้ฟ้องคดี นั้น ประกอบด้วยประธานกรรมการ จำนวน 1 คน และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 2 คน ดังนั้น การแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจประเมินผลงานทางวิชาการของผู้ฟ้องคดี จึงมีองค์ประกอบของคณะกรรมการไม่ครบจำนวน ตามที่ประกาศดังกล่าวกำหนด จึงทำให้การแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินผลงานทางวิชาการของผู้ฟ้องคดีไม่ชอบด้วยกฎหมาย และทำให้ผลการประชุมของคณะกรรมการตรวจประเมินผลงานทางวิชาการของผู้ฟ้องคดีดังกล่าวไม่ชอบ การที่คณะกรรมการพิจารณาตำแหน่งทางวิชาการมีมติในการประชุมครั้งที่ 2/2550 เมื่อวันที่ 27 มิถุนายน 2550 เห็นว่าผลงานทางวิชาการของผู้ฟ้องคดีมีคุณภาพยังไม่ถึงเกณฑ์ที่กำหนด ไม่สมควรแต่งตั้งให้ผู้ฟ้องคดีดำรงตำแหน่งรองศาสตราจารย์ และต่อมาได้มีมติไม่อนุมัติให้ผู้ฟ้องคดีดำรงตำแหน่งรองศาสตราจารย์ตามความเห็นของคณะกรรมการพิจารณาตำแหน่งทางวิชาการ จึงไม่ชอบด้วยกฎหมายเช่นกัน (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. 232/2560)

นอกจากนี้ ศาลปกครองยังได้วินิจฉัยต่อไปอีกว่า หากกฎหมายมิได้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการพิจารณาเพื่อให้มีคำสั่งทางปกครองแล้วมหาวิทยาลัยก็ต้องดำเนินการตามหลักเกณฑ์และวิธีการขั้นตอนที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539 ในฐานะที่เป็นกฎหมายกลางในเรื่องนี้อีกด้วย

ข้อบังคับมหาวิทยาลัยศิลปากร ว่าด้วยการศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต พ.ศ. 2537 แล้วพบว่า มิได้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการพิจารณาเพื่อมีคำสั่งทางปกครองในการลงโทษนักศึกษาไว้ โดยเฉพาะ กรณีจึงต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539 เมื่อมติของผู้ถูกฟ้องคดีที่ 3 ที่ให้ลงโทษพักการเรียนผู้ฟ้องคดีดังกล่าวเป็นคำสั่งทางปกครองตามมาตรา 5 แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539 จึงต้องให้ผู้ฟ้องคดีได้มีโอกาสโต้แย้งแสดงพยานหลักฐานตามมาตรา 30 วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวก่อนที่จะมีคำสั่งทางปกครอง เมื่อไม่มีการดำเนินการดังกล่าว การพิจารณาทางปกครองที่นำไปสู่คำสั่งทางปกครองลงโทษผู้ฟ้องคดี จึงเป็นคำสั่งที่กระทำโดยไม่ถูกต้องตามขั้นตอนหรือวิธีการอันเป็นสาระสำคัญที่กำหนดไว้สำหรับการกระทำนั้น (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.1099/2559)

เมื่อพิจารณาแนวคำวินิจฉัยของศาลปกครองสูงสุดแล้วจะเห็นได้ว่า ศาลปกครองได้ให้ความสำคัญกับการปฏิบัติตามกระบวนการขั้นตอนที่กฎหมายกำหนดไว้เป็นอย่างยิ่ง หากศาลปกครองได้วินิจฉัยว่ามหาวิทยาลัยไม่ได้ดำเนินการตามกระบวนการขั้นตอนตามที่กฎหมายกำหนดแล้ว การกระทำในเรื่องนั้นก็จะเป็นการกระทำการที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายและเพิกถอนการกระทำดังกล่าว ดังนั้นมหาวิทยาลัยจึงต้องดำเนินการตามกระบวนการขั้นตอนที่กฎหมายกำหนดในเรื่องนั้นโดยเคร่งครัด เพื่อประสิทธิภาพในการดำเนินงาน ไม่ถูกยกเลิกเพิกถอนภายหลัง และเป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล

4.2.3 กรณีที่ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยในกรณีการใช้อำนาจดุลพินิจของมหาวิทยาลัย

อำนาจดุลพินิจ คืออำนาจที่กฎหมายมอบให้แก่ฝ่ายปกครองในการพิจารณา วินิจฉัย หรือเลือกวิธีการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของกฎหมาย เพื่อให้สามารถอำนวยความสะดวกเฉพาะกรณีได้ มหาวิทยาลัยในฐานะเป็นหนึ่งในสมาชิกของฝ่ายปกครองก็ย่อมต้องมีอำนาจดุลพินิจเช่นเดียวกัน หากกฎหมายได้ให้อำนาจดังกล่าวไว้

โดยปกติแล้วหากจะกล่าวว่าฝ่ายปกครองหรือมหาวิทยาลัยมีดุลพินิจอันเป็นอำนาจของฝ่ายบริหาร โดยแท้แล้วนั้น ศาลในฐานะองค์กรตุลาการจะต้องไม่เข้าไปควบคุมการใช้ดุลพินิจของฝ่ายปกครองอีก กล่าวคือ หากได้ตรวจสอบแล้วว่าการกระทำนั้นชอบด้วยกฎหมายแล้ว ฝ่ายปกครองจะได้ดุลพินิจเลือกวิธีการอย่างไร ศาลจะต้องไม่เข้าไปข้องเกี่ยว เพราะหากดุลพินิจของฝ่ายปกครองยังสามารถถูกตรวจสอบได้แล้ว คงไม่สามารถถือว่าฝ่ายปกครองมีดุลพินิจที่จะเลือกวิธีการได้อย่างอิสระได้

อย่างไรก็ดี หากในคดีใดผู้ฟ้องคดีหรือผู้ร้องกล่าวอ้างถึงการใช้อำนาจดุลพินิจที่ผิดพลาดของฝ่ายปกครอง ศาลปกครองก็ต้องเข้าไปตรวจสอบการใช้อำนาจดุลพินิจนั้นด้วย เพราะการใช้อำนาจดุลพินิจที่ผิดพลาดนั้นถือเป็นเหตุแห่งความไม่ชอบด้วยกฎหมายของการกระทำของฝ่ายปกครอง ซึ่งหากศาลปกครองเห็นว่าการใช้อำนาจดุลพินิจของฝ่ายปกครองในเรื่องนั้นไม่ชอบหรือมีข้อบกพร่องอย่างร้ายแรง ก็สามารถพิพากษาให้ยกเลิกเพิกถอนการกระทำที่ใช้ดุลพินิจโดยผิดพลาดของฝ่ายปกครองนั้นได้ แต่หากศาลปกครองเห็นว่าการใช้อำนาจดุลพินิจของฝ่าย

ปกครองนั้นถูกต้องแล้ว ก็จะวินิจฉัยว่าการใช้ดุลพินิจของฝ่ายปกครองในเรื่องนั้น “ชอบแล้ว” ซึ่งการที่ศาลวินิจฉัยว่าฝ่ายปกครองได้ใช้ดุลพินิจอย่างถูกต้องแล้วนั้น ก็เป็นการแสดงให้เห็นถึงการยอมรับถึงการมีดุลพินิจของฝ่ายปกครองนั่นเอง โดยหากศาลปกครองเห็นว่าฝ่ายปกครองได้ใช้ดุลพินิจอย่างมีเหตุผลและพอสมควรแก่เหตุแล้ว ก็จะวินิจฉัยว่าการใช้ดุลพินิจของฝ่ายปกครองนั้นชอบแล้ว

สำหรับในกรณีของมหาวิทยาลัยนั้น ปรากฏคำวินิจฉัยของศาลปกครองสูงสุดที่วินิจฉัยว่ามหาวิทยาลัยได้ใช้ดุลพินิจโดยชอบแล้ว ดังต่อไปนี้

คณะกรรมการพิจารณาการพ้นสภาพของนักศึกษาซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ได้แต่งตั้งขึ้นมาเพื่อพิจารณากรณีผู้ฟ้องคดีป่วยมีอาการทางจิตแล้วต้องให้พ้นสภาพจากการเป็นนักศึกษาหลักสูตรแพทยศาสตรบัณฑิตได้มีความเห็นสอดคล้องกันว่า ผู้ฟ้องคดีป่วยมีอาการทางจิต และเห็นสมควรให้พ้นสภาพจากการเป็นนักศึกษาหลักสูตรแพทยศาสตรบัณฑิต จึงเป็นกรณีการใช้ดุลพินิจวินิจฉัยโรคของแพทย์ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญโดยเฉพาะ โดยเป็นการพิจารณาตามหลักวิชาการ ประกอบกับความเห็นของกลุ่มจิตแพทย์ต่างๆ คดีจึงไม่ปรากฏว่าเป็นการวินิจฉัยโรคที่ผิดพลาดอย่างชัดแจ้ง หรือมีลักษณะเป็นการเลือกปฏิบัติ หรือเป็นการกลั่นแกล้งผู้ฟ้องคดี เพราะการเป็นแพทย์นั้นการตัดสินใจในกรณีฉุกเฉินในสภาพความเป็นความตายของผู้ป่วยในภาวะดังกล่าวผู้เป็นแพทย์ต้องสามารถควบคุมอารมณ์ได้ จึงจะตัดสินใจได้อย่างเหมาะสม แต่จากพฤติการณ์ของผู้ฟ้องคดีพบว่าขาดการยับยั้งชั่งใจซึ่งจะเกิดขึ้นได้ในช่วงที่มีความกดดันตึงเครียดสูง ซึ่งอาจจะเป็นอันตรายต่อทรัพย์สินหรือชีวิตของผู้ป่วยได้ การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 2 มีมติให้ผู้ฟ้องคดีพ้นจากการเป็นนักศึกษาหลักสูตรแพทยศาสตรบัณฑิตนั้น จึงเป็นการตัดสินใจด้วยเหตุที่มีความเหมาะสม โดยคำนึงถึงความปลอดภัยหรือผลกระทบต่อความปลอดภัยในชีวิตของผู้ป่วย อันเป็นการคุ้มครองประโยชน์สาธารณะ (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. 431/2551)

ผู้ฟ้องคดีที่ 1 ถึงที่ 5 เสนอผลงานไม่ครบตามหลักเกณฑ์การขอขยายอายุราชการของผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 กำหนด และนอกจากต้องพิจารณาถึงคุณสมบัติและผลงานแล้ว ยังต้องคำนึงถึงความจำเป็นเนื่องจากขาดบุคลากรในด้านนั้นๆ ซึ่งจะมีผลกระทบต่อการจัดการเรียน การสอน หรือการวิจัย เป็นต้น และหลักเกณฑ์ที่ประกาศก็ระบุชัดเจนว่าผลงานทางวิชาการที่เสนอต้องเป็นบทความทางวิชาการหรือบทความจากผลงานวิจัยเท่านั้น เอกสารคำสอน หรือตำรา ตลอดจนเอกสารอื่นที่ผู้ฟ้องคดีทั้งห้าเสนอ จึงไม่อาจถือเป็นเอกสารทางวิชาการตามที่กำหนดได้ การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ไม่อนุมัติการขยายเวลาราชการของผู้ฟ้องคดีทั้งห้า จึงไม่เป็นการใช้ดุลพินิจโดยมิชอบแต่อย่างใด (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. 423/2558)

การที่มีผู้บริจาคเงินให้ศูนย์ให้การศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรีเพื่อนำเงินดังกล่าวไปใช้ในการศึกษาและพัฒนาวิทยาเขตสุพรรณบุรี เงินบริจาดดังกล่าวจึงเป็นเงินรายได้ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ 3 ผู้ฟ้องคดีจึงต้องนำส่งให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 3 แต่ข้อเท็จจริงปรากฏว่า เมื่อผู้ฟ้องคดีได้รับเงินบริจาคโดยผู้ฟ้องคดีไม่ได้จัดให้มีการออกใบเสร็จรับเงินไว้เป็นหลักฐานและไม่ได้นำเงินจำนวนดังกล่าวส่งให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 3 แต่ได้นำเงินไปฝากธนาคาร

ในนามของตนเองกับพวก และต่อมาได้นำเงินบริจาคไปตรงจ่ายค่าเครื่องนอนของศูนย์ให้การศึกษาจังหวัด สุพรรณบุรี พร้อมกับยื่นหนังสือขอเบิกเงินค่าเครื่องนอนจากเงินโครงการ กศ.บป. ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ 3 โดยเมื่อได้รับอนุมัติค่าเครื่องนอนจากเงินโครงการ กศ.บป. แล้ว ผู้ฟ้องคดีไม่นำเงินตามจำนวนที่ขอเบิกไปคืนในบัญชีเงินบริจาค แต่ได้หักเงินดังกล่าวไว้เป็นเงินค่าใช้จ่ายที่ผู้ฟ้องคดีได้ตรงจ่ายไปก่อนในลักษณะที่ไม่เข้าข้อยกเว้นที่ระเบียบกำหนดให้มีการหักไว้ได้ พฤติการณ์การกระทำของผู้ฟ้องคดีดังกล่าวถือว่ามิได้มีเจตนาทุจริตในการเบิกจ่ายเงินดังกล่าว แต่กระทำไปโดยไม่ถูกต้องตามหลักเกณฑ์การเบิกจ่ายเงิน การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 2 มีคำสั่งลงโทษลดชั้นเงินเดือนผู้ฟ้องคดี 1 ชั้น จึงเป็นระดับโทษที่เหมาะสมแก่กรณีความผิดและเป็นคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมายแล้ว อุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดีที่ว่าผู้บังคับบัญชาของผู้ฟ้องคดีใช้ดุลพินิจลงโทษสถานหนักในความผิดไม่ร้ายแรงโดยไม่ปรากฏเหตุผล จึงฟังไม่ขึ้น (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. 891/2559)

จะเห็นได้ว่า ศาลปกครองเข้าไปตรวจสอบเหตุผลในการใช้ดุลพินิจของมหาวิทยาลัยว่าเหมาะสมหรือไม่เมื่อพิจารณาถึงการเลือกวิธีการเพื่ออำนวยความสะดวกเฉพาะกรณี ว่าได้พิจารณาถึงข้อเท็จจริงอย่างรอบด้าน และได้เลือกวิธีการที่เหมาะสมแก่กรณีแล้วหรือไม่ หากศาลปกครองเห็นว่าเหมาะสมแล้ว ก็จะวินิจฉัยว่าในกรณีดังกล่าว มหาวิทยาลัยได้ใช้ดุลพินิจโดยชอบแล้ว

อย่างไรก็ตาม หากการใช้ดุลพินิจของฝ่ายปกครองมีข้อบกพร่องอย่างร้ายแรง เช่น ไม่ได้พิจารณาข้อเท็จจริงอย่างรอบด้าน เลือกวิธีการที่ไม่เหมาะสมแก่กรณีนั้น ๆ หรือแม้แต่การปรับข้อเท็จจริงเข้ากับข้อกฎหมายไม่ถูกต้อง ก็จะส่งผลให้การใช้ดุลพินิจที่ผิดพลาดดังกล่าวกลายเป็นการกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย และศาลปกครองสามารถยกเลิกเพิกถอนการกระทำนั้นได้ ดังตัวอย่างคำวินิจฉัยของศาลปกครองสูงสุดดังต่อไปนี้

ผู้ฟ้องคดีเคยเป็นข้าราชการ สังกัดสถาบันทรัพยากรมนุษย์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ไม่ไปปฏิบัติราชการตามปกติตั้งแต่วันที่ 28 กันยายน 2541 ถึงวันที่ 14 ตุลาคม 2541 เป็นเวลา 17 วัน เริ่มกลับเข้าปฏิบัติราชการในวันที่ 15 ตุลาคม 2541 และได้ยื่นใบลาป่วยพร้อมใบรับรองแพทย์ขอลาป่วยในวันที่ 12 ตุลาคม 2541 ถึงวันที่ 14 ตุลาคม 2541 เมื่อผู้ฟ้องคดีได้ยื่นใบลาป่วยในวันที่ 15 ตุลาคม 2541 โดยมีใบรับรองแพทย์ประกอบการลาป่วยด้วย เมื่อผู้ฟ้องคดีได้กลับมาปฏิบัติงานในวันที่ 15 ตุลาคม 2541 และยื่นใบลาป่วยในวันดังกล่าวซึ่งเป็นวันแรกที่มาปฏิบัติราชการ กรณีจึงเป็นการปฏิบัติตามระเบียบการลาป่วยดังกล่าวแล้ว ดังนั้น เมื่อผู้ฟ้องคดีได้ยื่นใบลาป่วยช่วงวันที่ 12 ถึงวันที่ 14 ตุลาคม 2541 โดยชอบด้วยระเบียบ จึงจะถือว่าผู้ฟ้องคดีละทิ้งหน้าที่ราชการช่วงวันที่ 12 ถึงวันที่ 14 ตุลาคม 2541 ไม่ได้ เมื่อไม่นับวันลาป่วยของผู้ฟ้องคดีดังกล่าวเข้าด้วยแล้ว ผู้ฟ้องคดีจึงมิใช่ผู้ละทิ้งหน้าที่ราชการติดต่อกันเป็นเวลากว่าสิบห้าวันโดยไม่มีเหตุอันสมควรตามมาตรา 92 วรรคสอง แห่ง พ.ร.บ. ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2535 การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 3 มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงกรณีผู้ฟ้องคดีขาดราชการเกินกว่า 15 วัน และเสนอความเห็นไปยังผู้ถูกฟ้องคดีที่ 2 เพื่อเสนอให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 4 พิจารณาความผิดและกำหนดโทษแก่ผู้ฟ้องคดีโดยมิได้มีคำสั่งอย่างหนึ่งอย่างใดเกี่ยวกับการลาป่วยของผู้ฟ้องคดีตามระเบียบการลาของข้าราชการ และ

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 2 มีคำสั่งลงโทษไล่ออกจากการราชการ จึงเป็นการใช้ดุลพินิจโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.2 /2549)

คำสั่งคณะนิติศาสตร์ที่กำหนดให้ลูกจ้างประจำอยู่เวรปฏิบัติหน้าที่ดูแลสถานที่และทรัพย์สินของราชการหลังจากปฏิบัติงานตามเวลาปกติต่อเนื่องไปตั้งแต่เวลา 16 นาฬิกา ถึงเวลา 8 นาฬิกา ของวันรุ่งขึ้น และต้องปฏิบัติหน้าที่ในเวลาราชการปกติต่อไปอีกนั้น เป็นคำสั่งที่ทำให้ต้องปฏิบัติหน้าที่ติดต่อกันถึงสองวันกับหนึ่งคืน โดยสภาพแล้วต้องให้ผู้อยู่เวรนอนพักผ่อนระหว่างอยู่เวรในตอนกลางคืนได้ แม้ผู้อยู่เวรจะได้รับเงินค่าตอบแทนโดยเฉลี่ย 2,000 บาท ต่อเดือน ก็เป็นเงินค่าตอบแทนการปฏิบัติหน้าที่นอกเหนือไปจากการปฏิบัติหน้าที่ตามปกติ มิใช่เงินค่าจ้างเผ่ายาม ผู้อยู่เวรจึงมีต้องปฏิบัติหรือรับผิดชอบเช่นผู้มีอาชีพรับจ้างเผ่ายามโดยเฉพาะ โดยผู้ฟ้องคดีมีหน้าที่อยู่เวรดูแลสถานที่และทรัพย์สินของคณะนิติศาสตร์ ได้มาตรวจห้องคณะกรรมการนักศึกษาพบว่านักศึกษายังคงใช้ห้องอยู่ จึงได้แจ้งเตือนให้นักศึกษาปิดประตูห้องโดยกดล็อกลูกบิดประตูด้านใน จากนั้นได้เดินตรวจสอบความเรียบร้อยบริเวณใกล้เคียง แล้วย้อนกลับมาตรวจสอบห้องกิจกรรมนักศึกษาอีกครั้ง ไม่พบว่ามีนักศึกษาอยู่ในห้องกิจกรรมนักศึกษาแล้ว ผู้ฟ้องคดีจึงไปนอนพักผ่อนบริเวณชั้น 1 ของตึกใหม่ โดยมีได้ละทิ้งการปฏิบัติหน้าที่ไปอยู่ที่อื่นและ ตื่นนอนเวลาประมาณ 5.30 นาฬิกา ได้กลับมาบริเวณชั้น 1 ของตึกใหม่เพื่อทำความสะอาดตามปกติ ไม่พบว่าประตูหรือหน้าต่างห้องกิจกรรมนักศึกษามีความผิดปกติอย่างไร มาทราบในเวลา 8.30 นาฬิกา ว่าเครื่องคอมพิวเตอร์ที่เก็บไว้ในห้องคณะกรรมการนักศึกษาหายไป เมื่อพิจารณาการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ฟ้องคดีแล้วเห็นว่า ผู้ฟ้องคดีได้ใช้ความระมัดระวังดูแลเครื่องใช้และสถานที่ตามสมควรที่พึงปฏิบัติแล้ว มีอาจถือได้ว่าผู้ฟ้องคดีละทิ้งหน้าที่ในการดูแลเครื่องคอมพิวเตอร์ในห้องคณะกรรมการนักศึกษา เมื่อเครื่องคอมพิวเตอร์สูญหายไปโดยไม่ทราบสาเหตุ อีกทั้งไม่มีเหตุการณ์หรือสิ่งผิดปกติที่ผู้ฟ้องคดีรู้หรือควรรู้แล้วไม่ป้องกันแก้ไข จึงยังฟังไม่ได้ว่าผู้ฟ้องคดีจงใจหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงทำให้เครื่องคอมพิวเตอร์สูญหาย ผู้ฟ้องคดีจึงไม่ต้องรับผิดชอบใช้ราคาค่าเครื่องคอมพิวเตอร์ดังกล่าว (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. 79/2549)

กรณีการกระทำของผู้ฟ้องคดีที่มิได้ปฏิบัติตามข้อความที่แจ้งไว้ในข้อสอบว่า “DO NOT TAKE THIS BOOKLET OR ANYPART OF IT OUT OF THE TEST ROOM” ที่มีความหมายว่า ในการสอบห้ามผู้เข้าสอบนำสมุดคำตอบและกระดาษคำตอบออกจากห้องสอบ โดย ได้คัดลอกส่วนหนึ่งของข้อสอบและคำตอบลงในใบแทนบัตรประจำตัวนิสิตของผู้ฟ้องคดีซึ่งไม่อาจสื่อความหมายให้เกิดความเข้าใจแก่บุคคลอื่นได้ ถือไม่ได้ว่าการกระทำดังกล่าวเป็นการไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ของข้อบังคับจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยว่าด้วยข้อปฏิบัติของนิสิตในการสอบ พ.ศ. 2525 ที่ใช้สำหรับสำหรับการลงโทษนิสิตที่ไม่ปฏิบัติตามข้อปฏิบัติของนิสิตในการสอบ อย่างไรก็ดี หากเห็นว่าการกระทำดังกล่าวของผู้ฟ้องคดีเป็นความผิด ก็ยังสามารถพิจารณาว่าเป็นความผิดตามระเบียบว่าด้วยวินัยของนิสิตหรือไม่ ซึ่งเป็นกฎที่ใช้บังคับทั่วไป ดังนั้น การที่คณะกรรมการประจำคณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และผู้ถูกฟ้องคดีที่ 3 มีมติและออกคำสั่งลงโทษผู้ฟ้องคดีว่ากระทำความผิดฐานไม่ปฏิบัติตามข้อปฏิบัติของนิสิตในการสอบตามข้อ 9 ของข้อบังคับจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยฯ

และอาศัยอำนาจตามข้อ 15.1 ของระเบียบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยฯ ลงโทษผู้ฟ้องคดีให้ได้รับสัญลักษณ์ F ในรายวิชา 5500223 EAP I (ภาษาอังกฤษสำหรับสาขาวิชาการอ่าน) และพักการศึกษาหนึ่งภาคการศึกษานั้น จึงเป็นการปรับข้อเท็จจริงที่ไม่ตรงกับเงื่อนไขของหลักเกณฑ์ตามข้อ 9 ดังนั้น คำสั่งที่ 35/2545 ลงวันที่ 4 กันยายน 2545 จึงเป็นคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.51/2550)

ผู้ฟ้องคดีผ่านการประเมินผลการปฏิบัติงานประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2551 ครั้งที่ 1 โดยได้คะแนนร้อยละ 82 ส่วนการประเมินผลการปฏิบัติงานประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2551 ครั้งที่ 2 ผู้ฟ้องคดีได้คะแนนร้อยละ 56 โดยผู้ฟ้องคดีได้คะแนนภาระงาน 40 คะแนนเต็ม คะแนนคุณภาพงานได้ 16 คะแนน จากคะแนนเต็ม 30 คะแนน ส่วนคะแนนพฤติกรรมได้ 0 คะแนน จากคะแนนเต็ม 30 คะแนน ซึ่งในส่วนของคุณภาพงานนั้น เป็นอำนาจประเมินของคณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์เพียงคนเดียว และเมื่อพิจารณาเปรียบเทียบกับคะแนนการประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้ฟ้องคดีในรอบการประเมินครั้งที่ 1 ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2551 แล้ว ปรากฏว่าผู้ฟ้องคดีได้คะแนนร้อยละ 82 โดยได้คะแนนพฤติกรรม 18 คะแนน จากคะแนนเต็ม 30 คะแนน ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับผู้ทำหน้าที่ประเมินคะแนนพฤติกรรมที่บุคคลคนเดียวกันเป็นผู้ประเมินแต่ผลการประเมินคะแนนพฤติกรรมแตกต่างกันระหว่างการประเมินครั้งที่ 1 กับครั้งที่ 2 เป็นอย่างมาก เนื่องจากผู้ฟ้องคดีมีสาเหตุขัดแย้งกับคณบดีผู้ประเมินพฤติกรรม โดยคณบดีกล่าวหาผู้ฟ้องคดีว่ายุยงส่งเสริมให้นักศึกษาเกลียดชังองค์กร จึงน่าเชื่อได้ว่าผู้ฟ้องคดีมีเหตุขัดแย้งส่วนตัวกับคณบดี การประเมินคะแนนพฤติกรรมให้กับผู้ฟ้องคดีจึงเป็นการประเมินที่ใช้ดุลพินิจโดยไม่มีเหตุผลอันสมควรซึ่งเป็นการใช้ดุลพินิจโดยมิชอบ (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. 520/2559)

กล่าวโดยสรุป ศาลปกครองสูงสุดได้วางหลักเกณฑ์การใช้ดุลพินิจของมหาวิทยาลัยเอาไว้ว่า แม้ว่ากฎหมายจะให้อำนาจดุลพินิจแก่มหาวิทยาลัยก็ตาม แต่ก็ต้องใช้ดุลพินิจนั้นอย่างมีเหตุผล โดยได้พิจารณาข้อเท็จจริงอย่างรอบด้าน และเลือกวิธีการให้สอดคล้องกับกรณีด้วย จึงจะถือว่าเป็นการใช้ดุลพินิจโดยชอบแล้ว ในทางกลับกัน หากมหาวิทยาลัยใช้ดุลพินิจตามอำเภอใจ ไม่มีเหตุผล หรือใช้ดุลพินิจผิดพลาดในการวินิจฉัยกฎหมายเข้ากับข้อเท็จจริง การใช้ดุลพินิจนั้นก็จะไม่ชอบด้วยกฎหมาย และศาลปกครองก็สามารถเพิกถอนการกระทำที่เกิดจากการใช้ดุลพินิจโดยมิชอบนั้นได้

4.2.4 กรณีที่ศาลปกครองวินิจฉัยว่ามหาวิทยาลัยดำเนินการโดยไม่มีอำนาจ

ตามหลักความชอบด้วยกฎหมายของการกระทำตามปกครอง กฎหมายย่อมเป็นทั้งที่มาและขอบเขตของการใช้อำนาจ ดังนั้นหากมหาวิทยาลัยใช้อำนาจโดยที่ตนไม่ได้มีอำนาจในเรื่องนั้น ย่อมส่งผลให้การดำเนินการนั้นไม่ชอบด้วยกฎหมาย โดยปรากฏคำวินิจฉัยศาลปกครองสูงสุดที่วินิจฉัยว่ามหาวิทยาลัยกระทำการโดยไม่มีอำนาจเป็นเหตุให้การกระทำนั้นไม่ชอบด้วยกฎหมาย ดังต่อไปนี้

ข้อ 6.2 ของประกาศมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช เรื่อง การให้ทุนการศึกษาแก่บุคลากรของมหาวิทยาลัยเพื่อไปศึกษาระดับปริญญาเอก ณ ต่างประเทศ ประจำปี 2541 ลงวันที่ 20 สิงหาคม 2540 กำหนดว่า ผู้มีสิทธิเข้าสอบสัมภาษณ์จะต้องได้คะแนนภาษาต่างประเทศและคะแนนวิชาเฉพาะแต่ละวิชาไม่ต่ำกว่าร้อยละ 60 ดังนั้น คณะกรรมการสอบคัดเลือกฯ ซึ่งแม้จะมีอธิการบดี เป็นประธานกรรมการ ก็ไม่มีอำนาจที่จะหยิบยกหลักเกณฑ์อื่นใดนอกเหนือหรือแตกต่างไปจากระเบียบหรือประกาศข้างต้นมาใช้ในการพิจารณาได้ทราบใดที่ยังไม่ได้มีการแก้ไขระเบียบหรือประกาศดังกล่าว มิฉะนั้น จะเป็นการกำหนดหลักเกณฑ์ขึ้นมาบังคับโดยอำเภอใจโดยที่ตนไม่มีอำนาจ การที่คณะกรรมการสอบคัดเลือกฯ กำหนดเกณฑ์เป็นกรณีพิเศษให้ผู้ที่มีสอบวิชาภาษาอังกฤษได้คะแนนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 50 และวิชาเฉพาะได้คะแนนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 60 เป็นผู้มีสิทธิเข้าสอบสัมภาษณ์ จึงเป็นการกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย เมื่อผู้ถูกฟ้องคดีพิจารณาอนุมัติและประกาศผลการให้ทุนการศึกษา โดยมีพื้นฐานมาจากการดำเนินการของคณะกรรมการสอบคัดเลือกฯ ที่ฝ่าฝืนหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในประกาศ จึงมีผลให้การอนุมัติผลการดำเนินการดังกล่าวไม่ชอบด้วยกฎหมายไปด้วย (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.173/2547)

ข้อ 14 ของระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการให้ข้าราชการไปศึกษาต่อและฝึกอบรมภายในประเทศ พ.ศ. 2538 ได้บัญญัติให้เป็นสิทธิของข้าราชการที่ได้รับอนุญาตให้ศึกษาต่อระดับปริญญาโทขึ้นไปและอยู่ระหว่างการทบทวนนิพนธ์ภายหลังศึกษาภาคทฤษฎีเรียบร้อยแล้ว อาจเลือกที่จะรายงานตัวเพื่อขอกลับเข้าปฏิบัติราชการก่อนก็ได้ โดยให้รายงานตัวเป็นหนังสือ ซึ่งบทบัญญัติดังกล่าวมิได้กำหนดว่าข้าราชการที่รายงานตัวในกรณีนี้ จะต้องแนบเอกสารการส่งตัวจากสถานศึกษาประกอบด้วยแต่ประการใดไม่ การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 2 ขอให้ผู้ฟ้องคดีดำเนินการยื่นเอกสารการส่งตัวจากสถานศึกษาเพื่อเป็นหลักฐานในการจัดทำคำสั่งให้กลับเข้าปฏิบัติราชการตามเดิมนั้น จึงถือเป็นการกำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขเพิ่มเติมจากที่ระเบียบฉบับดังกล่าวกำหนดไว้ อันเป็นการสร้างขั้นตอนโดยไม่จำเป็นและเป็นการสร้างภาระให้แก่ผู้ฟ้องคดีเกินสมควรในการใช้สิทธิขอกลับเข้าปฏิบัติราชการในระหว่างดำเนินการจัดทำวิทยานิพนธ์ให้เสร็จเรียบร้อย การดำเนินการดังกล่าวก็ยังมีผลเท่ากับว่าได้ปฏิเสธคำขอที่จะกลับเข้าปฏิบัติราชการของผู้ฟ้องคดี จึงเป็นการดำเนินการที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายซึ่งเป็นการละเมิดต่อสิทธิของผู้ฟ้องคดี (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. 1980/2559)

ระเบียบสภาประจำสถาบันราชภัฏมหาสารคาม ว่าด้วยการประกันอุบัติเหตุ พ.ศ. 2546 ข้อ 7.1 กำหนดให้ นักศึกษาทุกคนมีการทำประกันอุบัติเหตุ ในกรณีที่นักศึกษาคนใดทำประกันอุบัติเหตุหรือประกันอื่น ๆ ที่มีความคุ้มครองเกี่ยวกับอุบัติเหตุไว้ก่อนแล้วนั้น ให้ศึกษานำหลักฐานการทำประกันดังกล่าวมาแสดงให้สถาบันทราบในวันที่สถาบันกำหนดให้มีการลงทะเบียนของภาคเรียนที่ 1 ของทุกปีการศึกษา เนื้อหาของระเบียบฯ ข้อนี้นี้จึงขัดต่อหลักเสรีภาพในการแสดงเจตนาเพื่อทำนิติกรรม ตามมาตรา 149 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 โดยผู้ถูกฟ้องคดีที่ 2 จึงไม่อาจกำหนดระเบียบให้นักศึกษาทุกคนทำประกันอุบัติเหตุโดยปราศจากความยินยอม สำหรับประกาศสถาบันราชภัฏมหาสารคาม เรื่อง การรับและจ่ายเงินประกันอุบัติเหตุ พ.ศ. 2546 ข้อ 1 กำหนดให้นักศึกษาของสถาบันดังกล่าวชำระเงินค่าประกัน

อุบัติเหตุคนละ 200 บาทต่อปี ซึ่งออกมาเพื่อให้สอดคล้องกับระเบียบดังกล่าวข้างต้น จึงไม่ชอบด้วยกฎหมายเช่นกัน (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. 306/2549)

การใช้ดุลพินิจเปลี่ยนแปลงคะแนนดิบของอาจารย์แต่ละวิชาในคณะนิติศาสตร์ตามหลักเกณฑ์การวัดผลหลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิตและหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตต้องอยู่ภายใต้ข้อบังคับมหาวิทยาลัยรามคำแหง ว่าด้วยเกณฑ์การประเมินผลการศึกษารายวิชา ชั้นปริญญาโท พ.ศ. 2548 โดยสามารถใช้ดุลพินิจเปลี่ยนแปลงคะแนนดิบได้จากรายงานการศึกษาค้นคว้า การเข้าชั้นเรียน การสอบในชั้นเรียน (quiz) และการสอบไล่เท่านั้น และการที่ผู้ฟ้องคดีมีพฤติกรรมเรื่องการแต่งกายไม่สุภาพเรียบร้อยและแสดงกิริยาไม่ให้เกียรติอาจารย์ผู้สอนในระหว่างการเรียนการสอนก็มีมาตรการลงโทษกับนักศึกษาที่ได้ชื่อว่ากระทำผิดวินัยไว้เป็นการเฉพาะแล้วตาม ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 5 จึงนำเอาพฤติการณ์ของผู้ฟ้องคดีเรื่องการแต่งกายไม่สุภาพเรียบร้อยและแสดงกิริยาไม่ให้เกียรติอาจารย์ผู้สอนในระหว่างการเรียนการสอนนิษฐานดังกล่าวมาเป็นข้อเท็จจริงประกอบการใช้ดุลพินิจปรับลดคะแนนดิบของผู้ฟ้องคดีไม่ได้ ดังนั้น การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 5 ใช้ดุลพินิจเปลี่ยนแปลงคะแนนดิบโดยหักคะแนนของผู้ฟ้องคดี 10 คะแนน เนื่องจากเห็นว่าผู้ฟ้องคดีประพฤติตนก้าวร้าว ไม่เป็นสุภาพชนและแสดงมารยาทที่ไม่ดีต่ออาจารย์ผู้สอนในชั้นเรียน จึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.517/2556)

จากแนวคำวินิจฉัยของศาลปกครองสูงสุดในกลุ่มนี้ จะเห็นได้ว่าศาลปกครองสูงสุดได้วางหลักการปฏิบัติราชการไว้อย่างชัดเจนว่าการปฏิบัติราชการของมหาวิทยาลัยต้องผูกพันตนกับกฎหมายโดยการปฏิบัติราชการตามที่กฎหมายกำหนดไว้อย่างเคร่งครัด และหากกฎหมายมิได้ให้อำนาจในการกระทำการใดๆ ใดไว้ มหาวิทยาลัยก็ไม่สามารถกระทำการดังกล่าวได้ แม้ว่ามหาวิทยาลัยจะเห็นว่ากระทำการนั้นเหมาะสมแล้ว และเป็นการดำเนินการเพื่อประโยชน์ของมหาวิทยาลัยก็ตาม

4.2.5) กรณีที่ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยเกี่ยวกับการดำเนินการออกคำสั่งเพื่อเรียกให้เจ้าหน้าที่ชุดใช้เงินตามพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539

หากผู้บริหาร อาจารย์ เจ้าหน้าที่มหาวิทยาลัย กระทำการละเมิดให้มหาวิทยาลัยเสียหาย มหาวิทยาลัยมีสิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนเพื่อการละเมิดนั้นได้ ทั้งนี้เป็นไปตามพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ.2539 โดยสามารถดำเนินการออกคำสั่งทางปกครองเพื่อเรียกให้ชุดใช้ค่าเสียหายแก่มหาวิทยาลัยได้

อย่างไรก็ตาม ตามพระราชบัญญัตินี้ให้อำนาจมหาวิทยาลัยพิจารณาด้วยว่าแม้เจ้าหน้าที่ผู้นั้นจะกระทำละเมิดมหาวิทยาลัยโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อก็ตาม มหาวิทยาลัยอาจไม่เรียกร้องค่าเสียหายกับเจ้าหน้าที่ผู้ใดเต็มจำนวนโดยสามารถพิจารณาจากลักษณะความร้ายแรงก็ได้⁷² ยิ่งไปกว่านั้นความรับผิดที่เจ้าหน้าที่ของมหาวิทยาลัยจะต้องรับนั้นเกิดขึ้นจากการมีข้อบกพร่องของหน่วยงานส่วนกลางอยู่ด้วยหรือไม่

⁷² มาตรา 8 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ.2539

หากมีกฎหมายดังกล่าวให้หักออกจากความรับผิดของเจ้าหน้าที่ผู้ขึ้นด้วย⁷³ โดยศาลปกครองได้วินิจฉัยเกี่ยวกับการดำเนินการเพื่อพิจารณาค่าเสียหายที่มหาวิทยาลัยจะเรียกต่อเจ้าหน้าที่อย่างเป็นทางการ ดังปรากฏตามคำวินิจฉัยศาลปกครองสูงสุดต่อไปนี้

1) กรณีความรับผิดของเจ้าหน้าที่ผู้ทำละเมิด

ก่อนเกิดเหตุหน่วยประมวลผลกลาง (CPU) เครื่องคอมพิวเตอร์ของภาควิชาเภสัชกรรมสูญหาย นั้น ภาควิชาเภสัชกรรมได้จัดทำกุญแจสำรองเพื่อเปิดประตูห้องดังกล่าวให้กับอาจารย์และข้าราชการในภาควิชาเภสัชกรรมเกือบทุกคน ซึ่งในวันเกิดเหตุทั้งสองครั้ง ไม่พบร่องรอยมัดแฉะเพื่อที่จะเข้าไปลักทรัพย์ภายในห้องดังกล่าว จึงสันนิษฐานว่าคนร้ายใช้กุญแจไขเข้าไปในห้องนั้น จึงเห็นได้ว่า เหตุที่หน่วยประมวลผลกลาง (CPU) ของเครื่องคอมพิวเตอร์สูญหายไปจำนวน 2 เครื่อง เป็นไปได้ว่าส่วนหนึ่งอาจเกิดจากการทำกุญแจสำรองเพิ่มขึ้น แต่ลำพังการจัดทำกุญแจสำรองดังกล่าวยังมีอาจกล่าวได้ว่าเป็นเหตุโดยตรงให้เกิดการสูญหายของทรัพย์สินในครั้งนี้ แต่การที่ไม่มีการวางระบบควบคุมที่เหมาะสมสำหรับรองรับการมอบกุญแจสำรองให้บุคลากรถือไว้หลายคน รวมทั้งการที่มีได้จัดให้มีการป้องกันที่เหมาะสมในการดูแลรักษาทรัพย์สินที่อยู่ในความรับผิดชอบของภาควิชาที่ผู้ฟ้องคดีเองก็เป็นกรรมการคนหนึ่งในคณะกรรมการรักษาความปลอดภัยในคณะเภสัชศาสตร์ ย่อมถือเป็นการกระทำโดยปราศจากความระมัดระวังซึ่งบุคคลเช่นผู้ฟ้องคดีในฐานะหัวหน้าภาควิชาเภสัชกรรม จำต้องปฏิบัติตามวิสัย กรณีจึงถือได้ว่ามีลักษณะเข้าข่ายเป็นการกระทำโดยประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง เมื่อได้พิจารณาโดยคำนึงถึงระดับความร้ายแรงแห่งการกระทำและความเป็นธรรมแก่ผู้ฟ้องคดีแล้ว เห็นควรให้ผู้ฟ้องคดีรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนในอัตราร้อยละ 25 ของราคาทรัพย์สินดังกล่าวภายหลังหักค่าเสื่อมราคาแล้ว (คำวินิจฉัยศาลปกครองสูงสุดที่ อ. 603/2555)

ภายหลังจากที่อุปกรณ์คอมพิวเตอร์จำนวนหลายรายการได้สูญหายไป คิดเป็นมูลค่าความเสียหายทั้งสิ้นประมาณ 870,000 บาท ผู้ถูกฟ้องคดีได้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด คณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดได้สอบสวนแล้วมีความเห็นเสนอผู้ถูกฟ้องคดีว่า บุคคลที่ต้องรับผิดในกรณีนี้ ได้แก่ ผู้ฟ้องคดีที่ 1 และผู้ฟ้องคดีที่ 2 เนื่องจากบุคคลทั้งสองเป็นผู้มีหน้าที่รับผิดชอบถือกุญแจอาคารและกุญแจห้องขณะเกิดเหตุโดยตรง แต่เนื่องจากการกระทำละเมิดในครั้งนี้เกิดจากความบกพร่องของหน่วยงานของรัฐ หรือระบบการดำเนินงานส่วนรวมของคณะบริหารธุรกิจและผู้ถูกฟ้องคดีเกี่ยวกับมาตรการรักษาความปลอดภัยในทรัพย์สินของทางราชการ โดยไม่มีการจัดเวรยามที่แน่นอนชัดเจนตามระเบียบของทางราชการที่ได้กำหนดให้ถือปฏิบัติ จึงควรให้หักส่วนแห่งความรับผิดดังกล่าวนี้ออกจากความรับผิดของบุคคลทั้งสองด้วย (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.539/2554)

(คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.334/2549, อ.354/2555, อ.284/2559 , อ. 402/2559 และ อ. 572/2559 วินิจฉัยไว้ในแนวทางเดียวกัน)

⁷³ มาตรา 8 วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ.2539

2) กรณีความรับผิดของผู้บังคับบัญชาของเจ้าหน้าที่ผู้ทำละเมิด โดยมักจะเป็นกรณีที่ผู้ใต้บังคับบัญชาของเจ้าหน้าที่ผู้หนึ่งทุจริตทำให้มหาวิทยาลัยเสียหาย เจ้าหน้าที่ผู้หนึ่งต้องรับผิดจากการที่ตนประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงหรือปล่อยปละละเลยจนเป็นผลให้ผู้ใต้บังคับบัญชากระทำการทุจริตจนก่อให้เกิดความเสียหายแก่มหาวิทยาลัยด้วย ดังปรากฏตามคำวินิจฉัยศาลปกครองสูงสุดต่อไปนี้

ข้อ 25 ถึงข้อ 30 ในหมวด 5 ว่าด้วยการรับเงินการเก็บรักษาเงิน และการจัดทำบัญชี ของระเบียบมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ว่าด้วยการเงินและทรัพย์สินของมหาวิทยาลัย พ.ศ. 2539 และระเบียบมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ว่าด้วยโครงการวิจัยเสริมหลักสูตร พ.ศ. 2539 มิได้กำหนดวิธีปฏิบัติในการคืนเงินของผู้วิจัยที่ขอถอนโครงการวิจัย ว่าสามารถกระทำได้โดยวิธีใดบ้าง จึงถือได้ว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ไม่มีระเบียบและวิธีปฏิบัติในการควบคุมตรวจสอบเกี่ยวกับการคืนเงินของผู้วิจัยที่ถอนโครงการวิจัย เมื่อการกระทำละเมิดของผู้ฟ้องคดีในกรณีนี้ ส่วนหนึ่งเกิดจากการที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ไม่ได้กำหนดวิธีคืนเงินของผู้วิจัยที่ถอนโครงการวิจัยไว้ให้ชัดเจน เป็นช่องทางให้นางชลดาสามารถยักยอกเงินที่ได้รับคืนจากผู้วิจัยที่ถอนโครงการวิจัยไปได้ ซึ่งตามมาตรา 10 วรรคหนึ่ง ประกอบกับมาตรา 8 วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 กำหนดให้หน่วยงานของรัฐหักส่วนของความรับผิดอันเกิดจากความผิดหรือความบกพร่องของหน่วยงานของรัฐ หรือระบบการดำเนินงานส่วนรวมออกจากค่าสินไหมทดแทนที่เจ้าหน้าที่ต้องชดใช้ด้วย ดังนั้น คำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ที่สั่งตามความเห็นของผู้ถูกฟ้องคดีที่ 2 ในส่วนที่เรียกให้ผู้ฟ้องคดีชำระค่าสินไหมทดแทนจากกรณีที่นางชลดาสามารถยักยอกเงินที่ได้รับคืนจากผู้วิจัยที่ถอนโครงการวิจัย โดยหักส่วนแห่งความรับผิดให้เฉพาะกรณีที่ผู้ฟ้องคดีเป็นผู้ตรวจพบการทุจริตและรายงานให้ผู้บังคับบัญชาทราบเท่านั้น จึงเป็นคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.214/2549)

การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 โดยผู้ฟ้องคดีที่ 1 และผู้ฟ้องคดีที่ 3 มอบหมายให้นายเอกพงศ์และนางสาวชลธิชาซึ่งมิใช่ข้าราชการนำเงินค่าลงทะเบียนเรียนและค่าธรรมเนียมต่างๆ ที่รับชำระในแต่ละวันกลับไปเก็บรักษาไว้แล้วมานำส่งในวันรุ่งขึ้น หากเป็นวันเสาร์และวันอาทิตย์เงินที่จัดเก็บได้ก็จะมีจำนวนมาก โดยไม่มีระบบการควบคุมและตรวจสอบอย่างใกล้ชิด กรณีถือเป็นการกระทำที่ขาดความเอาใจใส่และขาดความรับผิดชอบของผู้บังคับบัญชา การทุจริตของนายเอกพงศ์จึงเกิดจากความผิดหรือความบกพร่องของผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 และระบบการดำเนินงานส่วนรวมอยู่ด้วย จึงต้องหักส่วนความรับผิดของผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ออกร้อยละ 50 ของความเสียหายทั้งหมดตามมาตรา 8 วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.471-474/2558)

(คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.659/2555 , อ.784/2558 , อ.284/2559 , อ. 311/2559 และ อ. 684/2559 วินิจฉัยไว้ในแนวทางเดียวกัน)

หากพิจารณาคำวินิจฉัยของศาลปกครองสูงสุดในประเด็นการดำเนินการออกคำสั่งเพื่อเรียกให้เจ้าหน้าที่ชดใช้เงินตามพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 จะเห็นได้ว่าศาลปกครองนั้นให้ความสำคัญกับการพิจารณากำหนดค่าเสียหายกับเจ้าหน้าที่ผู้ทำละเมิดอย่างเป็นธรรม เนื่องเพราะการกระทำละเมิดของเจ้าหน้าที่ผู้หนึ่งเกิดขึ้นก็เพราะได้ดำเนินงานให้กับมหาวิทยาลัยนั่นเอง โดยเฉพาะหากมีความรับผิดชอบกลางของมหาวิทยาลัยอยู่ด้วยก็ต้องหักส่วนความรับผิดให้กับเจ้าหน้าที่ผู้หนึ่งด้วย มิเช่นนั้นจะกลายเป็นว่าเจ้าหน้าที่ผู้หนึ่งต้องรับผิดชอบเกินกว่าที่ตนเองได้กระทำไป ดังนั้น หากมหาวิทยาลัยจะดำเนินการออกคำสั่งเพื่อเรียกให้เจ้าหน้าที่ชดใช้เงินตามพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 ก็จะต้องพิจารณากำหนดค่าเสียหายอย่างเป็นธรรมด้วย เพื่อให้เป็นธรรมกับเจ้าหน้าที่ผู้ดำเนินการให้กับหน่วยงานรัฐ และไม่เป็นการทำลายขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ผู้อื่นด้วย

4.2.6 กรณีที่ศาลปกครองสูงสุดเห็นว่ามหาวิทยาลัยละเลยไม่ปฏิบัติหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนด หรือปฏิบัติหน้าที่ล่าช้าเกินสมควร

เมื่อมีกฎหมายกำหนดหน้าที่ให้มหาวิทยาลัยต้องปฏิบัติ มหาวิทยาลัยต้องปฏิบัติหน้าที่นั้นภายในระยะเวลาอันสมควร หากมหาวิทยาลัยละเลยไม่ปฏิบัติ หรือปฏิบัติหน้าที่ล่าช้าเกินสมควร ผู้ได้รับผลกระทบก็สามารถนำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครองเพื่อขอให้ออกคำสั่งบังคับให้มหาวิทยาลัยดำเนินการได้

การละเลยไม่ปฏิบัติหน้าที่หรือปฏิบัติหน้าที่ล่าช้าเกินสมควรนี้ เป็นการไม่ปฏิบัติตามที่กฎหมายกำหนดอันถือเป็นการกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายอีกกรณีหนึ่ง โดยปรากฏคำวินิจฉัยของศาลปกครองสูงสุดที่วินิจฉัยว่ามหาวิทยาลัยได้ละเลยไม่ปฏิบัติหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนด หรือปฏิบัติหน้าที่ล่าช้าเกินสมควรดังต่อไปนี้

ผู้ฟ้องคดีเป็นข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัย ก่อนเกษียณอายุราชการผู้ฟ้องคดีมีคุณสมบัติที่จะได้รับการแต่งตั้งเป็นรองศาสตราจารย์ ระดับ 9 อันเป็นสิทธิของผู้ฟ้องคดีที่เกิดขึ้นในช่วงระยะเวลาที่ผู้ฟ้องคดียังมีสถานภาพเป็นข้าราชการ และเป็นหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ 3 และผู้ถูกฟ้องคดีที่ 4 ซึ่งมีหน้าที่ดูแลทะเบียนประวัติหรือข้อมูลต่างๆ ของผู้ฟ้องคดี ย่อมจะต้องเสนอข้อมูลเกี่ยวกับผู้ฟ้องคดีต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 และส่งแบบประเมินภาระงานให้แก่ผู้ฟ้องคดี เพื่อให้ผู้ฟ้องคดีจะได้กรอกข้อมูลเบื้องต้นลงในแบบประเมินมาประกอบการพิจารณา แต่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 3 และผู้ถูกฟ้องคดีที่ 4 ก็ได้ส่งแบบประเมินดังกล่าว การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 โดยอนุมัติของผู้ถูกฟ้องคดีที่ 2 มิได้พิจารณาเพื่อดำเนินการแต่งตั้งผู้ฟ้องคดีเป็นรองศาสตราจารย์ระดับ 9 จึงเป็นการละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติ (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด ที่ อ. 5/2553)

ผู้ฟ้องคดีทั้งสี่เป็นบุคคลที่ทำหน้าที่สอนในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย ซึ่งเป็นผู้มีจำนวนชั่วโมงสอนเกินภาระงานสอน จึงมีสิทธิได้รับเงินค่าสอนเกินภาระงานสอน สำหรับหน่วยชั่วโมงที่สอนนอกเหนือจากจำนวนหน่วยชั่วโมงที่ต้องทำการสอนในหนึ่งภาคการศึกษา เมื่อตามระเบียบกระทรวงการคลังตั้ง

กำหนดค่าสอนเกินภาระงานสอนในอัตราชั่วโมงละ 400 บาท ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองจึงมีหน้าที่ต้องดำเนินการเบิกจ่ายเงินค่าสอนเกินภาระงานสอนดังกล่าวให้แก่ผู้ฟ้องคดีทั้งสอง ดังนั้น การที่ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองไม่ดำเนินการเบิกจ่ายเงินค่าสอนเกินภาระงานสอนให้แก่ผู้ฟ้องคดีทั้งสอง ในภาคการศึกษาที่ 1/2551 ภาคการศึกษาที่ 2/2551 และภาคการศึกษาที่ 1/2552 จึงเป็นการละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติ (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ 732/2559)

แม้การพิมพ์ตำราเพื่อใช้ในการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยรามคำแหงจะไม่มีกฎหมายกำหนดขั้นตอนในการดำเนินการไว้ แต่ปรากฏรายละเอียดตามแบบอนุมัติพิมพ์ตำราสื่อการสอนมหาวิทยาลัยในทางปฏิบัติว่า อาจารย์ประจำภาควิชาที่ได้รับมอบหมายให้เขียนตำราจะต้องเสนอผู้บังคับบัญชาตามลำดับจนถึงคณบดีเพื่อให้ความเห็นชอบตามขั้นตอน เมื่อได้รับความเห็นชอบจากคณบดีแล้วจึงจะแจ้งให้อำนาจการสำนักพิมพ์ของมหาวิทยาลัยพิจารณาอนุมัติสิ่งพิมพ์ต่อไป การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามขั้นตอนและเก็บรักษาต้นฉบับของผู้ฟ้องคดีไว้ กรณีเป็นพฤติการณ์ที่บ่งชี้ว่าไม่พิจารณาใบเสนอขออนุมัติพิมพ์ตำรา PY105 ของผู้ฟ้องคดี จึงเป็นการละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติ (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.101/2553)

เมื่อสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ได้ตอบข้อหารือในประเด็นดังกล่าวว่าคณบดีคณะนิติศาสตร์มีสิทธิได้รับเลือกเป็นกรรมการสภามหาวิทยาลัยจากผู้ดำรงตำแหน่งคณบดีได้ และไม่ปรากฏว่ามีปัญหาทางกฎหมายที่ทำให้ไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ จึงไม่มีเหตุที่จะต้องหารือไปยังคณะกรรมการกฤษฎีกาอีก โดยมาตรา 17 วรรคหก แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. 2547 กำหนดให้มีการดำเนินการให้ได้มาซึ่งนายกสภามหาวิทยาลัยหรือกรรมการสภามหาวิทยาลัยภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่ง เมื่อระยะเวลาได้ล่วงพ้นกำหนด 90 วัน นับแต่วันที่ 9 เมษายน 2552 ซึ่งเป็นวันที่กรรมการสภามหาวิทยาลัยจากผู้ดำรงตำแหน่งบริหาร (คณบดี) วางลงแล้ว ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 2 ยังคงไม่ดำเนินการประกาศผลการคัดเลือกให้ผู้ฟ้องคดีเป็นกรรมการสภามหาวิทยาลัยจากผู้ดำรงตำแหน่งบริหาร (คณบดี) จึงถือว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ 2 ปฏิบัติหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติล่าช้าเกินสมควร (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.248/2559)

จากตัวอย่างคำวินิจฉัยของศาลปกครองสูงสุดในประเด็นดังกล่าวจะเห็นได้ว่า หากผู้ใดได้กระทำการตามที่กฎหมายได้กำหนดไว้ทุกขั้นตอนแล้ว และกำหนดให้มหาวิทยาลัยเป็นผู้มีอำนาจดำเนินการเพื่อให้ผู้นั้นได้สิทธิอันตนพึงได้ มหาวิทยาลัยก็มีหน้าที่ที่จะต้องดำเนินการให้เป็นไปตามนั้น เช่น หากผู้นั้นได้ยื่นเอกสารในการขอพิจารณาตำแหน่งทางวิชาการมาอย่างครบถ้วนแล้ว มหาวิทยาลัยก็ต้องพิจารณาให้ หรือกรณีที่อาจารย์ผู้สอนได้ทำการสอนเกินภาระงานสอน ทำให้มีสิทธิได้รับค่าสอนเพิ่ม มหาวิทยาลัยก็ต้องดำเนินการเบิกค่าสอนให้อาจารย์ผู้นั้น กล่าวคือ หากมหาวิทยาลัยมีหน้าที่ให้ต้องปฏิบัติแล้วไม่ปฏิบัติ ก็จะเป็นการละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ หากปฏิบัติหน้าที่นั้นล่าช้า หรือประวิงเวลาไม่ดำเนินการ ก็จะเป็นการปฏิบัติหน้าที่ล่าช้าเกินสมควร

ยิ่งไปกว่านั้น หากการละเลยไม่ปฏิบัติหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนด หรือปฏิบัติหน้าที่ล่าช้าเกินสมควร นั้นก่อให้เกิดความเสียหายแก่บุคคลอื่น มหาวิทยาลัยก็ต้องรับผิดชอบในความเสียหายที่เกิดจากการกระทำ ละเมิดจากการละเลยไม่ปฏิบัติหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนด หรือปฏิบัติหน้าที่ล่าช้าเกินสมควรนั้นด้วยเช่นกัน

4.2.7 กรณีที่ศาลปกครองสูงสุดเห็นว่าเป็นกรณีที่มหาวิทยาลัยกระทำละเมิดบุคคลอื่น

เช่นเดียวกับหน่วยงานทางปกครองอื่นเมื่อมหาวิทยาลัยกระทำการอันก่อให้เกิดความเสียหายต่อ บุคคลอื่น ก็ต้องรับผิดชอบต่อผลแห่งละเมิดนั้นด้วย โดยปรากฏแนวคำวินิจฉัยเกี่ยวกับการกระทำละเมิดของ มหาวิทยาลัยที่น่าสนใจและเป็นกรณีที่เกิดขึ้นในมหาวิทยาลัยโดยเฉพาะที่ควรหยิบยกขึ้นมาพิจารณา ดังต่อไปนี้

1) กรณีหลักสูตรไม่ได้รับการรับรอง

ในกรณีที่มหาวิทยาลัยเปิดหลักสูตรการเรียนการสอนแล้วมีผู้สนใจสมัครเข้ามาศึกษาในหลักสูตรนั้น แล้วภายหลังปรากฏว่าหลักสูตรดังกล่าวไม่ได้รับการรับรอง กรณีดังกล่าวถือว่ามหาวิทยาลัยกระทำละเมิดผู้ที่ เข้ามาศึกษาในหลักสูตรนั้น เพราะมหาวิทยาลัยมีหน้าที่ต้องทำให้หลักสูตรมีมาตรฐานเพียงพอในการเปิดรับ นักศึกษาเข้ามาศึกษา การที่หลักสูตรไม่ได้รับการรับรองนั้นย่อมสร้างความเสียหายต่อผู้เข้าศึกษาในหลักสูตร นั้น ๆ เป็นอย่างมาก เพราะที่ผู้เข้าศึกษาในหลักสูตรย่อมมุ่งหวังที่จะนำคุณวุฒิไปใช้ประโยชน์ หากไม่ได้ รับการรับรองย่อมไม่สามารถนำไปใช้ได้ โดยปรากฏกรณีดังกล่าวในคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. 680/2555 ดังนี้

ผู้ฟ้องคดีมีความคาดหวังโดยชอบธรรมและมีความเชื่อมั่นว่า การที่ผู้ถูกฟ้องคดีได้ประกาศเปิดรับ สมัครบุคคลเข้าศึกษาในหลักสูตรที่ได้รับความเห็นชอบจากสภามหาวิทยาลัยแล้ว ย่อมเชื่อว่าหลักสูตรที่ผู้ถูกฟ้องคดี จะเปิดการเรียนการสอนเป็นหลักสูตรที่มีมาตรฐานทางวิชาการและสอนโดยอาจารย์ที่มีคุณวุฒิและคุณสมบัติได้ มาตรฐาน แต่เมื่อผู้ถูกฟ้องคดีไม่ได้จัดให้มีอาจารย์ประจำหลักสูตรและอาจารย์ผู้สอนที่มีคุณวุฒิและคุณสมบัติ ตามที่กำหนดไว้เป็นเกณฑ์มาตรฐานดังกล่าว หากผู้ฟ้องคดีศึกษาในหลักสูตรดังกล่าวต่อไป ก็ไม่สามารถที่จะ นำความรู้มาใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนให้เกิดความก้าวหน้าทางวิชาการ รวมทั้งไม่สามารถที่จะนำ ความรู้มาใช้ในการสอนในระดับบัณฑิตศึกษาในสถาบันที่ผู้ฟ้องคดีสังกัดได้ การกระทำของผู้ถูกฟ้องคดีดังกล่าว ย่อมเป็นเหตุให้ผู้ฟ้องคดีได้รับความเสียหายอันเนื่องมาจากความคาดหวังโดยชอบธรรม และเชื่อมั่นในความเป็น สถาบันอุดมศึกษาของผู้ถูกฟ้องคดี การกระทำของผู้ถูกฟ้องคดีดังกล่าวจึงเป็นการละเมิดต่อผู้ฟ้องคดี (คำ พิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.680/2555)

การกระทำละเมิดของมหาวิทยาลัยจากกรณีที่หลักสูตรไม่ได้รับการรับรองนั้น แม้ว่าไม่ได้มีผลจากการ ดำเนินการของมหาวิทยาลัยโดยตรง กล่าวคือ มหาวิทยาลัยไม่ได้เป็นผู้มีอำนาจในการวินิจฉัยว่าหลักสูตรใดจะ ได้มาตรฐานหรือไม่ หากแต่เป็นอำนาจของ ส.ก.อ. แต่อย่างไรก็ตาม การที่ ส.ก.อ. ไม่รับรองหลักสูตรใดนั้น

ย่อมเป็นผลโดยตรงมาจากมหาวิทยาลัยที่ไม่สามารถจัดการหลักสูตรให้ได้มาตรฐานตามที่ ส.ก.อ. กำหนดได้ มหาวิทยาลัยจึงต้องรับผิดชอบจากความเสียหายที่เกิดขึ้น

2) การกระทำละเมิดโดยทำให้เสื่อมเสียชื่อเสียง

คดีนี้เป็นเรื่องเกี่ยวกับการที่มหาวิทยาลัยเผยแพร่ผลการพิจารณาอุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดีที่ไม่อนุมัติให้ผู้ฟ้องคดีเดินทางไปดูงาน และใช้ถ้อยคำที่ทำให้ผู้ฟ้องคดีเสื่อมเสีย ตามข้อเท็จจริงและผลคำวินิจฉัยดังต่อไปนี้

การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ได้มีบันทึกสั่งการให้เผยแพร่ผลการพิจารณาอุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดีที่ไม่อนุมัติให้ผู้ฟ้องคดีเดินทางไปดูงานของกรมประมงและกรมวิชาการเกษตร โดยสำเนาหนังสือแจ้งผลการพิจารณาอุทธรณ์ให้อาจารย์ในคณะบริหารธุรกิจทุกคนทราบและปิดประกาศที่ตู้ประชาสัมพันธ์ของคณะทุกแห่งเพื่อให้ทราบโดยทั่วกัน โดยไม่ปรากฏว่ามีความจำเป็นใดจึงต้องดำเนินการดังกล่าว จึงเป็นการกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย และเมื่อพิจารณาข้อความในหนังสือเกี่ยวกับความเห็นของผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ซึ่งได้แก่ “เป็นการสั่งต่อผู้บังคับบัญชาอันเป็นการไม่ชอบด้วยวิธีปฏิบัติราชการ” และ “อาจารย์ในคณะซึ่งไม่ประสงค์จะรับผิดชอบงานสอนขออนุญาตไปดูงานตามอำเภอใจ” ประกอบกับการสั่งการของผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ที่ให้ติดต่อขอทราบข้อเท็จจริงจากกรมประมงและกรมวิชาการเกษตรเพื่อนำมาเป็นข้อมูลประกอบการดำเนินการทางวินัย ย่อมอาจทำให้บุคคลภายนอกเข้าใจว่า การที่ผู้ฟ้องคดีขออนุมัติเดินทางไปดูงานและผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 พิจารณามีความเห็นดังกล่าว เป็นกรณีที่ผู้ฟ้องคดีกระทำการโดยมิชอบ อันเป็นการกระทำผิดวินัย และผู้ฟ้องคดีกำลังจะถูกดำเนินการทางวินัย การกระทำของผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 จึงทำให้ผู้ฟ้องคดีได้รับความเสียหายและกระทบต่อเกียรติยศชื่อเสียงของผู้ฟ้องคดี อันเป็นการกระทำละเมิดต่อผู้ฟ้องคดีตามมาตรา 420 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และขัดต่อมาตรา 34 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. 285/2559)

กรณีดังกล่าวแม้ว่าผลการพิจารณาอุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดีที่ไม่อนุมัติให้ผู้ฟ้องคดีเดินทางไปดูงานนั้นจะมีได้มี ปัญหาความชอบด้วยกฎหมายก็ตาม แต่การเผยแพร่ผลการพิจารณาอุทธรณ์ให้อาจารย์ในคณะบริหารธุรกิจทุกคนทราบและปิดประกาศที่ตู้ประชาสัมพันธ์ของคณะทุกแห่งเพื่อให้ทราบโดยทั่วกัน โดยไม่ปรากฏว่ามีความจำเป็นใดจึงต้องดำเนินการดังกล่าว การกระทำดังกล่าวจึงเป็นการกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย และเป็นการกระทำละเมิดต่อผู้ฟ้องคดี ซึ่งถือเป็นการวางหลักการปฏิบัติราชการที่ดีว่าแม้ว่าบุคลากรในมหาวิทยาลัยจะมีปัญหาหรือมีข้อพิพาทกับมหาวิทยาลัยแล้วผลปรากฏว่ามหาวิทยาลัยจะเป็นฝ่ายกระทำโดยชอบด้วยกฎหมายก็ตาม แต่มหาวิทยาลัยก็ไม่สามารถดำเนินการเพื่อตอบโต้บุคลากรที่มีข้อพิพาทกับมหาวิทยาลัยโดยการประณามหรือกระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายกับบุคลากรผู้นั้นได้

4.2.8 กรณีที่ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยเกี่ยวกับสัญญาทางปกครองของมหาวิทยาลัย

สัญญาทางปกครองคือสัญญาที่ฝ่ายหนึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐเข้าทำสัญญากับเอกชนโดยมีอำนาจเหนือฝ่ายเอกชนคู่สัญญา ทั้งนี้ก็เพราะสัญญาทางปกครองนั้นทำขึ้นเพื่อจัดทำบริหารสาธารณะ จึงจำเป็นที่จะต้องกำหนดเงื่อนไขพิเศษไว้ในสัญญาเพื่อรักษาประโยชน์มหาชน สัญญาทางปกครองในมหาวิทยาลัยที่เกิดขึ้นบ่อยคือ สัญญาก่อสร้างต่าง ๆ สัญญาเช่าเป็นนักศึกษาซึ่งต้องใช้ทุน และสัญญาทุนศึกษาต่อ อย่างไรก็ตาม แม้ว่ามหาวิทยาลัยจะมีอำนาจเหนือในการทำสัญญาทางปกครองกับเอกชน แต่ก็มิใช่หน่วยงานของรัฐหรือมหาวิทยาลัยเมื่อเข้าทำสัญญาทางปกครองกับเอกชนแล้ว จะมีอำนาจเหนือเอกชนไปเสียทุกเรื่องและสามารถเอาผิดเอาเปรียบเอกชนได้ตามใจชอบ ในกรณีดังกล่าว ศาลปกครองได้วินิจฉัยคดีเกี่ยวกับสัญญาทางปกครองของมหาวิทยาลัยที่อาจไม่เป็นธรรมกับเอกชนไว้ในหลายกรณี ดังต่อไปนี้

1) แม้ว่าคู่สัญญาจะเป็นผู้ผิดสัญญาและมีการยกเลิกสัญญา แต่หากมหาวิทยาลัยได้รับงานส่วนใดไปแล้ว ก็ให้ชำระค่าจ้างในส่วนนั้นด้วย

เมื่อเกิดกรณีเอกชนคู่สัญญาได้กระทำผิดสัญญาเป็นเหตุให้มหาวิทยาลัยสามารถบอกเลิกสัญญาได้นั้น มหาวิทยาลัยก็จะมีสิทธิคิดว่าปฏิบัติตามสัญญากับเอกชนได้ตามที่กฎหมายกำหนด แต่อย่างไรก็ตาม แม้ว่าเอกชนคู่สัญญาจะเป็นผู้กระทำผิดสัญญาจนเป็นเหตุให้มหาวิทยาลัยต้องบอกเลิกสัญญาก็ตาม แต่หากในระหว่างที่สัญญายังไม่ได้บอกเลิกกันนั้นเอกชนได้กระทำการและส่งมอบงานสำเร็จครบถ้วนตามสัญญาในส่วนใด หากมหาวิทยาลัยได้รับผลงานนั้นไว้แล้ว มหาวิทยาลัยย่อมต้องชำระค่าผลงานนั้นโดยคิดตามงวดงานที่ได้กำหนดไว้ในสัญญา จะถือว่ามีการบอกเลิกสัญญากันแล้วจึงไม่ต้องชำระค่าผลงานดังกล่าวไม่ได้ ดังแนวคำวินิจฉัยศาลปกครองสูงสุดดังต่อไปนี้

เมื่อคู่สัญญาฝ่ายหนึ่งได้ใช้สิทธิบอกเลิกสัญญาแล้ว คู่สัญญาต้องกลับสู่ฐานะเดิม แต่ส่วนที่เป็นการทำงานอันได้กระทำไว้และเป็นการยอมให้ใช้ทรัพย์สินนั้นก็ต้องใช้เงินตามควรค่าแห่งการนั้น ตามมาตรา 391 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ เมื่อปรากฏว่าผู้ฟ้องคดีได้ทำงานก่อสร้างงวดที่ 5 ไปแล้วบางส่วน การงานที่ผู้ฟ้องคดีได้กระทำนั้นย่อมเป็นประโยชน์แก่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ตามสมควร ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 จึงต้องชำระค่าจ้างตามมูลค่าของงานนั้น (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.233/2559)

ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสามอ้างในคำให้การและฟ้องแย้งว่าขณะมีหนังสือลงวันที่ 24 กันยายน 2550 บอกเลิกสัญญา ผู้ฟ้องคดีทำงานแล้วเสร็จประมาณร้อยละ 80 รวมทั้งปรากฏตามหนังสือของผู้ถูกฟ้องคดีที่ 3 ที่ ศร 0516.22/204 ลงวันที่ 3 กุมภาพันธ์ 2554 ว่าได้คำนวณค่าจ้างจากปริมาณงานและมูลค่างานทั้งหมดที่ผู้ฟ้องคดีมีสิทธิที่จะได้รับค่าจ้างจากการทำงานในครั้งนี้เป็นเงินจำนวน 2,928,928.40 บาท จากมูลค่างานจ้างเหมาก่อสร้างทั้งหมด 3,504,409.30 บาท ซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ได้ยอมรับงานที่ผู้ฟ้องคดีดำเนินการไปแล้ว ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 จึงมีหน้าที่ชำระค่าแห่งการงานดังกล่าวให้ผู้ฟ้องคดีตามมาตรา 391 วรรคสาม แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ดังนั้น ผู้ฟ้องคดีจึงมีสิทธิที่จะได้รับค่าจ้างเป็นเงินจำนวน 2,928,928.40 บาท และเมื่อหัก

ค่าปรับจากการทำงานไม่แล้วเสร็จตามสัญญาในส่วนที่ยังไม่ได้ชำระเป็นเงินจำนวน 175,219.53 บาท ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.1475/2559)

(คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.706-707/2559 วินิจฉัยไว้ในแนวทางเดียวกัน)

2) หากมีเหตุเปลี่ยนแปลงตามสัญญาทางปกครองเกิดขึ้นกับคู่สัญญา หากเหตุที่ทำให้เกิดเปลี่ยนแปลงนั้นเกิดจากความบกพร่องผิดพลาดของมหาวิทยาลัยด้วย ก็ให้หักส่วนนั้นออกด้วย

กรณีนี้ศาลปกครองสูงสุดได้วางหลักการเอาไว้ว่า แม้ว่าคู่สัญญาของมหาวิทยาลัยจะได้กระทำผิดสัญญา และมหาวิทยาลัยมีสิทธิที่จะเรียกร้องค่าเสียหายหรือเปลี่ยนแปลงในการผิดสัญญาก็ตาม แต่หากเหตุแห่งการกำหนดเปลี่ยนแปลงนั้น เช่น การส่งมอบงานล่าช้า หรือไม่สามารถกระทำการให้สำเร็จได้ เป็นความผิดของมหาวิทยาลัยร่วมอยู่ด้วย ศาลปกครองก็จะวินิจฉัยให้หักส่วนความรับผิดที่เป็นของมหาวิทยาลัยออกด้วย เพื่อให้เอกชนที่แม้ว่าจะเป็นฝ่ายผิดสัญญาก็ตาม ได้รับความเสียหายในสัดส่วนที่ตนต้องรับผิดชอบเท่านั้น

การใช้สิทธิบอกเลิกสัญญาของผู้ฟ้องคดีโดยอ้างว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 เป็นฝ่ายผิดสัญญาไม่ถูกต้องตรงกับความเป็นจริง การบอกเลิกสัญญาของผู้ฟ้องคดีโดยอ้างว่าเป็นความรับผิดของผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 จึงมิชอบและไม่เป็นเหตุที่ผู้ฟ้องคดีจะอ้างได้ และแม้จะรับฟังได้ว่าผู้ฟ้องคดีบอกเลิกสัญญากับผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 โดยมิชอบ แต่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ก็ได้บอกเลิกสัญญากับผู้ฟ้องคดีก็มิชอบด้วยสัญญาและข้อกฎหมายด้วยเช่นกัน เมื่อผู้ฟ้องคดีและผู้ถูกฟ้องคดีต่างยังไม่มีสิทธิโดยชอบธรรมที่จะบอกเลิกสัญญา แต่เมื่อทั้งสองฝ่ายต่างใช้สิทธิบอกเลิกสัญญาซึ่งกันและกัน แสดงว่าทั้งสองฝ่ายต่างสมัครใจที่จะให้สัญญาพิพาทเลิกแล้วต่อกันสัญญาจึงเลิกกันโดยปริยาย เมื่อสัญญาพิพาทถูกยกเลิกด้วยความสมัครใจกันทั้งสองฝ่ายโดยที่ไม่ใช่ความผิดของคู่สัญญาฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง คู่สัญญาต่างฝ่ายต้องให้อีกฝ่ายกลับคืนสู่ฐานะดังที่เป็นอยู่เดิม โดยที่ต่างฝ่ายต่างเรียกร้องค่าเสียหายจากอีกฝ่ายหนึ่งไม่ได้ตามมาตรา 391 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. 231/2551)

กรณีตามคำวินิจฉัยนี้เป็นกรณีที่มหาวิทยาลัยและคู่สัญญาต่างใช้สิทธิบอกเลิกสัญญาทั้ง ๆ ที่ไม่ได้มีสิทธิบอกเลิกสัญญากันทั้งสองฝ่าย กรณีนี้สัญญาจึงเลิกด้วยความสมัครใจโดยไม่สามารถโทษฝ่ายใดได้ เพราะต่างบอกเลิกสัญญาโดยไม่มีสิทธิจึงถือว่าผิดสัญญากันทั้งคู่ ต่างฝ่ายจึงไม่สามารถเรียกร้องค่าเสียหายจากอีกฝ่ายได้

เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ปฏิบัติราชการไม่ครบระยะเวลาที่กำหนดในสัญญาการศึกษาหรือฝึกอบรมทั้งสองฉบับ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 จึงผิดสัญญาการศึกษาหรือฝึกอบรมที่ทำไว้กับผู้ฟ้องคดี อย่างไรก็ตาม เมื่อคำนึงถึงการที่เจ้าหน้าที่กองการเจ้าหน้าที่ของผู้ฟ้องคดีได้ตรวจสอบภาระผูกพันที่จะต้องชดเชยตามสัญญาการศึกษาหรือฝึกอบรมแล้วและแจ้งว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ไม่มีข้อผูกพันดังกล่าว ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 จึงได้มีหนังสือขอลาออกจากราชการ ซึ่งถือได้ว่าผู้ฟ้องคดีมีส่วนผิดพลาดและบกพร่องอย่างสำคัญในการตรวจสอบภาระผูกพันของผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ตามสัญญาชดเชย จึงต้องนำกรณีดังกล่าวมาพิจารณาถึงความรับผิดของผู้

ถูกฟ้องคดีทั้งสาม ตามมาตรา 223 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ด้วย (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.30/2557)

กรณีตามคำวินิจฉัยข้างต้น เป็นกรณีที่เกิดข้อผิดพลาดจากการที่เจ้าหน้าที่ของมหาวิทยาลัยแจ้งข้อมูลที่ไม่ถูกต้อง ทำให้ผู้ถูกฟ้องคดีเข้าใจผิดคิดว่าไม่มีภาระผูกพันการชำระเงินแล้ว ซึ่งหากผู้ถูกฟ้องคดีทราบว่าตนยังมีภาระผูกพันอยู่ก็อาจจะยังไม่ขอลาออกราชการก็ได้ จึงเป็นความบกพร่องร้ายแรงและต้องนำมาหักส่วนความรับผิดชอบของผู้ถูกฟ้องคดีด้วย

3) หากมีเหตุอันควรในการปรับลดเบี้ยปรับให้กับคู่สัญญาเพื่อความยุติธรรม ก็ให้ปรับลดให้แก่คู่สัญญาด้วย

กรณีนี้ศาลปกครองสูงสุดได้วางหลักการเอาไว้ว่า แม้ว่าคู่สัญญาของมหาวิทยาลัยจะได้กระทำความผิดสัญญา และมหาวิทยาลัยมีสิทธิที่จะเรียกร้องค่าเสียหายหรือเบี้ยปรับในการผิดสัญญาก็ตาม แต่ศาลปกครองก็คำนึงถึงความเป็นธรรม และความเสียหายที่มหาวิทยาลัยได้รับในการกำหนดให้มหาวิทยาลัยปรับลดเบี้ยปรับลง เพราะมหาวิทยาลัยมักจะเรียกเบี้ยปรับมาเต็มจำนวน หรือคิดค่าปรับจนเกินส่วนอยู่เสมอ ซึ่งบางกรณีก็ไม่ได้สัดส่วนของความเสียหายกับเบี้ยปรับที่ต้องชำระ ศาลปกครองจึงได้วินิจฉัยให้มหาวิทยาลัยปรับลดเบี้ยปรับตามสมควร เพื่อให้เบี้ยปรับนั้นสะท้อนความเสียหายที่แท้จริง และเพื่อความเป็นธรรมกับคู่สัญญาที่จะไม่ต้องรับผิดชอบเกินกว่าจำนวนที่ต้องรับผิดชอบจริง ทั้งในกรณีที่คู่สัญญาจ้างเอกชนดำเนินการ สัญญาการเป็นนักศึกษา หรือสัญญาการให้ทุนการศึกษา ดังปรากฏตามแนวคำวินิจฉัยศาลปกครองสูงสุดดังต่อไปนี้

3.1) กรณีบริษัทเอกชนตามสัญญาจ้าง

เมื่อได้วินิจฉัยแล้วว่าผู้ฟ้องคดีเป็นผู้กระทำผิดสัญญา และผู้ถูกฟ้องคดีมีสิทธิปรับผู้ฟ้องคดีตามข้อ 16 วรรคหนึ่ง ของสัญญาพิพาท โดยที่งานงวดที่ 3 ผู้ฟ้องคดีได้ส่งมอบเมื่อวันที่ 30 มีนาคม 2548 และงานงวดสุดท้ายผู้ฟ้องคดีได้ส่งมอบเมื่อวันที่ 28 เมษายน 2548 ซึ่งล่วงเลยระยะเวลาตามสัญญา รวม 213 วัน ผู้ฟ้องคดีจึงถูกปรับวันละ 5,889.73 บาท คิดเป็นเงิน 1,254,512.49 บาท และค่าควบคุมงานวันละ 200 บาท คิดเป็นเงิน 42,600 บาท รวมเป็นเงินทั้งสิ้น 1,297,112.49 บาท แต่การที่ผู้ถูกฟ้องคดีไม่ดำเนินการบอกเลิกสัญญาจ้างดังกล่าว โดยให้ผู้ฟ้องคดีดำเนินการตามสัญญาต่อไปจนกระทั่งจำนวนเงินเกินค่าปรับร้อยละสิบของวงเงินค่าจ้าง และไม่ปรากฏว่าผู้ฟ้องคดีได้มีหนังสือยินยอมเสียค่าปรับให้แก่ผู้ถูกฟ้องคดีโดยไม่มีเงื่อนไขแต่อย่างใด กรณีนี้จึงไม่เป็นไปตามข้อ 138 ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. 2535 เมื่อค่าปรับที่ผู้ถูกฟ้องคดีคิดคำนวณนั้นสูงเกินส่วน ศาลเห็นสมควรลดค่าปรับได้ตามมาตรา 383 วรรคหนึ่ง แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ โดยให้ผู้ฟ้องคดีชำระค่าปรับเป็นจำนวนเงินวันละ 5,889.73 บาท ตั้งแต่วันที่ 28 กันยายน 2547 ซึ่งเป็นวันถัดจากวันที่ครบกำหนดเวลาแล้วเสร็จตามสัญญาถึงวันที่ 5 มกราคม 2548 ซึ่งเป็นวันที่

คำนวณเงินค่าปรับได้ร้อยละสิบของวงเงินค่าจ้างตามสัญญา รวมเป็นเวลา 100 วัน คิดเป็นเงินทั้งสิ้น 588,973 บาท เมื่อผู้ถูกฟ้องคดีได้หักเงินค่าจ้างชำระเป็นค่าปรับไว้แล้วเป็นเงิน 1,254,512.49 บาท ผู้ถูกฟ้องคดีจึงต้องคืนเงินค่าปรับในส่วนที่สูงเกินส่วนให้แก่ผู้ฟ้องคดีเป็นเงิน 665,539.49 บาท (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.122/2559)

เมื่อวงเงินค่าจ้างในการปรับปรุงพื้นที่หน่วยไตเทียมจำนวน 7,977,419.43 บาท การที่ผู้ถูกฟ้องคดีใช้สิทธิปรับผู้ฟ้องคดี เป็นเวลา 190 วัน คิดเป็นเงินค่าปรับถึง 1,532,427.90 บาท หรือคิดเป็นร้อยละ 19.21 ของเงินค่าจ้าง เมื่อพิจารณาถึงประโยชน์ได้เสียของคู่สัญญาทั้งสองฝ่ายแล้วเห็นว่า จำนวนเงินค่าปรับดังกล่าวเป็นจำนวนเงินที่สูงกว่าความเสียหายที่ผู้ถูกฟ้องคดีได้รับ และเป็นเงินค่าปรับที่สูงเกินส่วนตามมาตรา 383 วรรคหนึ่ง แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ กรณีจึงมีเหตุผลสมควรที่ศาลจะลดค่าปรับลงได้ ที่ศาลปกครองชั้นต้นลดเบี้ยปรับลงร้อยละ 40 ของจำนวนเงินค่าปรับทั้งหมด คงเหลือค่าปรับที่เรียกเก็บจากผู้ฟ้องคดีในอัตราร้อยละ 60 ของจำนวนเงินค่าปรับทั้งหมด ศาลปกครองสูงสุดเห็นว่าเป็นจำนวนที่เหมาะสมแล้ว ผู้ถูกฟ้องคดีจึงต้องคืนเงินค่าปรับแก่ผู้ฟ้องคดีเป็นเงิน 612,971.16 บาท ให้ผู้ถูกฟ้องคดีคืนเงินค่าปรับแก่ผู้ฟ้องคดีจำนวน 612,971.16 บาท โดยไม่มีดอกเบี้ย (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.1095/2559)

ผู้ฟ้องคดีได้ทำสัญญาจ้างผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ให้ก่อสร้างอาคารเรียนสถาปัตยกรรมศาสตร์ ตามสัญญาลงวันที่ 22 สิงหาคม 2544 แบ่งงวดงานจำนวน 12 งวด วงเงินค่าจ้างจำนวน 37,899,990 บาท แต่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ทำงานไม่แล้วเสร็จตามสัญญา ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 จึงเป็นฝ่ายผิดสัญญา และต้องรับผิดชอบใช้ค่าปรับตามสัญญาให้แก่ผู้ฟ้องคดี โดยปรากฏว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ได้ทำงานตามสัญญาจ้างก่อสร้างอาคารเรียนแล้วเสร็จ รวม 10 งวด จากทั้งหมด 12 งวด จึงถือว่าผู้ฟ้องคดีได้รับประโยชน์ตามสัญญาจ้างบางส่วนแล้ว อีกทั้ง ข้อเท็จจริงปรากฏว่างานในงวดที่ 11 และงวดที่ 12 มีเงินค่าจ้างตามสัญญาจำนวน 7,772,026 บาท การที่ผู้ฟ้องคดีเรียกค่าปรับตามสัญญาถึง 12,772,300 บาท ซึ่งเป็นจำนวนที่สูงกว่าราคาค่าก่อสร้างคงเหลือตามสัญญา จึงเป็นค่าปรับที่สูงเกินส่วน ศาลจึงมีอำนาจที่จะลดค่าปรับได้ตามสมควร โดยสมควรคิดค่าปรับร้อยละสิบของวงเงินค่าจ้าง เป็นเงิน 3,789,999 บาท (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.368/2557)

เนื่องจากมีเหตุให้ต้องขยายระยะเวลาการทำงานให้กับผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 เป็นระยะเวลา 211 วัน ตามสัญญาจ้าง กำหนดระยะเวลาการทำงานให้แล้วเสร็จจึงเป็นภายในวันที่ 27 กันยายน 2548 เมื่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ไม่สามารถทำงานให้แล้วเสร็จในวันดังกล่าว และผู้ฟ้องคดีที่ 1 เห็นว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 จะทำงานงวดที่ 8 ไม่แล้วเสร็จภายในเดือนเมษายน 2549 และงานทั้งหมดให้แล้วเสร็จสมบูรณ์ภายในเดือนมิถุนายน 2549 ตามที่ผู้ฟ้องคดีที่ 1 มีหนังสือ ที่ ศธ 0558/1258 ลงวันที่ 5 เมษายน 2549 ไปถึงผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ผู้ฟ้องคดีที่ 1 จึงมีสิทธิที่จะบอกเลิกสัญญาจ้างกับผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ได้ตามสัญญาจ้าง ข้อ 5 ก. และ ข้อ 5 ข. ดังนั้น การที่ผู้ฟ้องคดีที่ 1 มีหนังสือ ที่ ศธ 0558/1726 ลงวันที่ 19 พฤษภาคม 2549 บอกเลิกสัญญาจ้างกับผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 จึงเป็นการปฏิบัติที่ชอบด้วยสัญญาจ้างแล้ว ส่วนกรณีที่ผู้ฟ้องคดีที่ 1 หักเงินค่าจ้างสำหรับงานงวดที่ 6 และที่ 7 เป็น

ค่าปรับจำนวน 2,820,672 บาท นั้น เมื่อผู้ฟ้องคดีที่ 1 มีสิทธิปรับผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ได้เพียงในอัตราร้อยละ 10 ของวงเงินค่าจ้างเป็นเงิน 1,915,217.90 บาท ผู้ฟ้องคดีที่ 1 จึงต้องคืนเงินค่าปรับส่วนที่หักไว้เกินจำนวน 905,451.10 บาท (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.9-10/2559)

คำวินิจฉัยกลุ่มนี้เป็นกรณีที่ศาลปกครองวินิจฉัยให้มหาวิทยาลัยกำหนดเบี้ยปรับให้เหมาะสมตามสิทธิ ที่มหาวิทยาลัยจะกำหนดเบี้ยปรับได้ โดยหากพิจารณาตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. 2535 ข้อ 138 กำหนดว่าหากจะต้องมีการปรับตามสัญญา หากค่าปรับเกินกว่าร้อยละสิบ ก็ให้ส่วนราชการ (มหาวิทยาลัย) พิจารณابอกลีกสัญญา เว้นแต่สัญญาจะได้ยินยอมชำระค่าปรับนั้นโดยไม่มีเงื่อนไข ก็ให้ส่วน ราชการผ่อนผันการบอกลีกสัญญาได้⁷⁴ ดังนั้น หากมหาวิทยาลัยไม่พิจารณาบอกลีกสัญญาจนค่าปรับเกินกว่า ร้อยละสิบ โดยที่ไม่มีความยินยอมจากคู่สัญญา ศาลปกครองก็จะวินิจฉัยให้ปรับลดเบี้ยปรับให้เหลือเพียงร้อยละสิบ

3.2) กรณีสัญญาการเป็นนักศึกษา

เมื่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 มีสภาพการเป็นนักศึกษาตามหลักสูตรทันตแพทยศาสตรบัณฑิต จากวันที่ 22 พฤษภาคม 2550 ถึงวันที่ 30 พฤษภาคม 2550 เพราะได้ยื่นคำร้องขอลาออกจากการเป็นนักศึกษาต่อผู้ฟ้องคดี เนื่องจากผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ได้รับการคัดเลือกให้เข้าศึกษาวิชาทันตแพทยศาสตรในระดับปริญญาตรี คณะทันต แพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล อีกแห่งหนึ่ง รวมเป็นเวลาเพียง 9 วัน และผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ยังไม่เคยได้รับ ทุนจากผู้ฟ้องคดี ไม่เคยเข้าศึกษาตามหลักสูตร ไม่ได้รับเครื่องอุปกรณ์หรือตำราการศึกษา และไม่เคยได้ใช้ บริการใดๆ จากผู้ฟ้องคดี เพียงแต่ได้ทำสัญญาการเป็นนักศึกษาเพื่อศึกษาวิชาทันตแพทยศาสตรกับผู้ฟ้องคดี เท่านั้น การที่ศาลปกครองชั้นต้นพิพากษาให้ลดเบี้ยปรับโดยให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ชำระเงินค่าปรับจำนวน 9 วัน คิดเป็นเงินจำนวน 1,647 บาท พร้อมดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 15 ต่อปี ของต้นเงินจำนวนดังกล่าวนับตั้งแต่ว วันที่ 14 มกราคม 2551 เป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จให้แก่ผู้ฟ้องคดี และให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 2 ร่วมกันหรือ แทนกันชำระเงินค่าปรับพร้อมดอกเบี้ยจำนวนดังกล่าวตามสัญญาคำประกันด้วยจึงเหมาะสมและเป็นธรรม แล้ว (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.38/2559)

คำวินิจฉัยนี้เป็นกรณีที่ศาลปกครองมุ่งกำหนดให้มหาวิทยาลัยใช้สิทธิในการคิดว่าปรับให้สอดคล้องกับ ความเสียหายที่เกิดขึ้นจริงเพื่อความเป็นธรรมแก่ทุกฝ่าย โดยกรณีตามคำวินิจฉัยนี้มหาวิทยาลัยจะเรียก ค่าปรับคิดเป็นจำนวน 1 ภาคการศึกษา แต่ศาลปกครองเห็นว่าผู้ถูกฟ้องคดีมีสภาพเป็นนักศึกษาเพียง 9 วัน

⁷⁴ ในประเด็นนี้มีข้อสังเกตที่สำคัญอยู่ประการหนึ่งคือ ในปัจจุบันระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. 2535 ได้ถูกยกเลิกไปโดยผลของการประกาศใช้พระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ.2560 และหลักการตามข้อ 138 ของระเบียบดังกล่าว ก็ไม่ได้ถูกกำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัด จ้างการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ.2560 แต่อย่างใด

เท่านั้น เพราะได้ยื่นขอลาออก และยังไม่ได้รับทุน เข้าศึกษา หรือได้ใช้อุปกรณ์ใด ๆ จึงได้กำหนดให้ชำระเบี้ยปรับคิดตามวันที่มีสภาพนักศึกษาจริงคือ 9 วัน

3.3) กรณีสัญญารับทุนเพื่อศึกษาต่อ

จากผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 สนใจการศึกษามากกว่าภาระหน้าที่ราชการและผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ได้แสดงเจตนาที่จะรับราชการที่หน่วยงานของผู้ฟ้องคดีมาโดยตลอด การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ไม่อาจปฏิบัติราชการโดยใช้ทุนตามสัญญาพิพาทให้แก่ผู้ฟ้องคดีได้เป็นเพราะผู้ฟ้องคดีไม่ต่อสัญญาจ้างให้แก่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 เป็นเหตุให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ต้องพ้นสภาพการเป็นพนักงานมหาวิทยาลัยของผู้ฟ้องคดี กรณีจึงมีเหตุอันสมควรที่ศาลจะพิจารณาลดหย่อนค่าปรับให้แก่ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองได้ และอีกประการหนึ่งข้อเท็จจริงไม่ปรากฏว่าผู้ฟ้องคดีได้รับความเสียหายถึงขนาดเท่าจำนวนค่าปรับสามเท่า กรณีจึงเห็นควรลดหย่อนค่าปรับลงโดยให้คิดเบี้ยปรับเพียงหนึ่งเท่าของเงินที่ต้องชดใช้คืนแก่ผู้ฟ้องคดี (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. 290/2551)

เมื่อ ก.พ. ได้ออกระเบียบ ก.พ. ว่าด้วยการพัฒนาข้าราชการพลเรือน โดยการให้ไปศึกษาเพิ่มเติมในประเทศ พ.ศ. 2540 ข้อ 10 วรรคสอง กำหนดว่า ข้าราชการผู้ใดไม่กลับมาปฏิบัติราชการตามสัญญา ต้องชดใช้เงินเดือน ทุนที่ได้รับระหว่างศึกษา และเงินที่ทางราชการจ่ายช่วยเหลือ กับให้ใช้เงินอีกจำนวนหนึ่งเท่ากับจำนวนเงินเดือน ทุน และเงินที่ทางราชการจ่ายช่วยเหลือดังกล่าวให้เป็นเบี้ยปรับแก่ทางราชการอีกด้วย ดังนั้น ข้อ 11 ของสัญญารับทุนการศึกษาภายในประเทศภาคนอกเวลาราชการ การที่กำหนดให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ต้องจ่ายเงินเบี้ยปรับจำนวนสามเท่าของเงินทุนที่ได้รับจากผู้ฟ้องคดี จึงเกินจากที่กำหนดไว้ในระเบียบ ก.พ. ดังกล่าว จึงเป็นการเลือกปฏิบัติและไม่เป็นธรรมกับผู้ถูกฟ้องคดีและสูงเกินส่วน เห็นควรลดเบี้ยปรับให้ ทั้งนี้ ตามมาตรา 383 วรรคหนึ่ง แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.359/2552)

การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ขอลาออกจากราชการก็เพื่อไปปฏิบัติงานที่มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ซึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่จัดทำบริการสาธารณะเช่นเดียวกับผู้ฟ้องคดีที่ 1 เบี้ยปรับที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 จะต้องชำระหนึ่งเท่าของเงินที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 จะต้องชดใช้คืนจึงสูงเกินส่วน เมื่อพิเคราะห์ถึงทางได้เสียของผู้ฟ้องคดีทุกอย่างอันชอบด้วยกฎหมายไม่ใช่แต่เพียงทางได้เสียในเชิงทรัพย์สินแล้ว เพื่อให้มาตรการป้องปรามมิให้ผู้ได้รับทุนการศึกษาบิดพลิ้วไม่ปฏิบัติตามสัญญา มีผลบังคับได้ การลดเบี้ยปรับจะมีผลให้มาตรการดังกล่าวสิ้นผลบังคับ ประกอบกับกฎหมายมิได้ให้อำนาจศาลวินิจฉัยลดเบี้ยปรับเพียงให้ศาลลดเบี้ยปรับที่สูงเกินส่วนได้เท่านั้น จึงเห็นควรลดเบี้ยปรับลงครึ่งหนึ่งตามมาตรา 383 วรรคหนึ่ง แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.889-890/2556)

คำวินิจฉัยในกลุ่มนี้เป็นการวินิจฉัยเกี่ยวกับการกำหนดเบี้ยปรับกรณีผิดสัญญาหรือไม่ชดใช้ทุนให้ครบตามสัญญา ซึ่งศาลปกครองได้พิจารณาการกำหนดเบี้ยปรับให้เป็นธรรม และสะท้อนถึงเจตนารมณ์ของการกำหนดเบี้ยปรับขึ้นมา ว่าเป็นการกำหนดมาตรการป้องปรามมิให้ผู้ได้รับทุนการศึกษาบิดพลิ้วไม่ปฏิบัติตามสัญญา หากมีการคิดค่าปรับที่เกินส่วน ไม่เป็นธรรม จึงถือเป็นการดำเนินการคิดเบี้ยปรับที่ไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ และเมื่อวัตถุประสงค์ของการกำหนดเบี้ยปรับประการหนึ่งคือการให้ผู้ได้รับทุนเข้าปฏิบัติงานเพื่อชดใช้ทุน การที่ผู้ได้รับทุนขอโอนย้าย หรือลาออกไปสมัครในหน่วยงานของรัฐอื่น อันเป็นการเข้าปฏิบัติงานในภาครัฐย่อมถือได้ว่าเป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงานเพื่อชดใช้ทุนเช่นกัน เพียงแต่มีใช้ในหน่วยงานเดิม กรณีนี้จึงสามารถลดเบี้ยปรับให้กับผู้ได้รับทุนได้

จากการศึกษาแนวคำวินิจฉัยของศาลปกครองที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของมหาวิทยาลัย จะเห็นได้ว่าศาลปกครองได้วางแนวทางการปฏิบัติราชการของมหาวิทยาลัยไว้ในหลายประเด็น ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการนำไปใช้ในการปฏิบัติราชการอย่างถูกต้องเหมาะสม หากมหาวิทยาลัยสามารถเดินตามแนวคำวินิจฉัยที่ศาลปกครองสูงสุดได้วางไว้ได้ ก็จะทำให้การดำเนินงานของมหาวิทยาลัยนั้นมีประสิทธิภาพ โปร่งใส เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล และสามารถลดข้อพิพาทระหว่างมหาวิทยาลัยกับภาคส่วนต่าง ๆ ที่จะขึ้นสู่การพิจารณาของศาลปกครองได้

บทที่ 5

สรุปการสัมภาษณ์เชิงลึกเกี่ยวกับคดีปกครองของมหาวิทยาลัย

คณะผู้วิจัยได้ดำเนินการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้บริหารมหาวิทยาลัยและตุลาการศาลปกครองเกี่ยวกับข้อพิพาททางปกครองของมหาวิทยาลัย เพื่อนำมาประกอบการวิเคราะห์คดีพิพาทในศาลปกครองของมหาวิทยาลัย และการจัดทำข้อเสนอหลักการดำเนินงานที่ดีของมหาวิทยาลัย โดยเป็นผู้บริหารมหาวิทยาลัย 2 ท่าน และตุลาการศาลปกครอง 2 ท่าน ดังสามารถสรุปได้ดังต่อไปนี้

5.1 สรุปการสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้บริหารมหาวิทยาลัย

คณะผู้วิจัยได้ดำเนินการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้บริหารมหาวิทยาลัยจำนวน 2 ท่าน คือ ศาสตราจารย์ ดร. สมคิด เลิศไพฑูรย์ อธิการบดีมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และ ศาสตราจารย์ ดร. อุดม รัฐอมฤต คณบดีคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ โดยสามารถสรุปการสัมภาษณ์เชิงลึกตามหัวข้อได้ดังต่อไปนี้

5.1.1 สรุปการสัมภาษณ์เชิงลึก ศาสตราจารย์ ดร.สมคิด เลิศไพฑูรย์

สามารถสรุปการสัมภาษณ์เชิงลึก ตามลำดับประเด็นได้ดังต่อไปนี้

1) ท่านดำรงตำแหน่งผู้บริหารในมหาวิทยาลัยมานานเท่าใด

เคยดำรงตำแหน่งอธิการบดี รองอธิการบดี คณบดี และผู้บริหารมหาวิทยาลัยในระดับต่าง ๆ รวมเวลาไม่น้อยกว่า 15 ปี

2) ในขณะที่ท่านดำรงตำแหน่งบริหาร มีข้อพิพาทเกี่ยวกับการดำเนินงานของมหาวิทยาลัยเกิดขึ้นหรือไม่

ข้อพิพาทในมหาวิทยาลัยมีโอกาสเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา ทั้งกับอาจารย์ เจ้าหน้าที่ นักศึกษา หรือแม้แต่กับบุคคลภายนอกที่เป็นเอกชนคู่สัญญา โดยในขณะที่ข้าพเจ้าเป็นผู้บริหารก็เกิดข้อพิพาทขึ้นในหลายประเด็น เช่น กรณีการดำเนินการทางวินัย กรณีความรับผิดชอบละเมิดของเจ้าหน้าที่ กรณีสัญญาทุนการเป็นนักศึกษาสายวิทยาศาสตร์สุขภาพ กรณีสัญญาจ้างก่อสร้างอาคาร เป็นต้น

3) มหาวิทยาลัยของท่านมีข้อพิพาทขึ้นสู่การพิจารณาของศาลปกครองบ้างหรือไม่

มีบ้างแต่ไม่มากนัก เพราะบางเรื่องสามารถพูดคุยเจรจาจนจบได้ในชั้นการพิจารณาของมหาวิทยาลัย ส่วนกรณีที่เป็นคดีขึ้นสู่ศาลปกครองและเป็นที่สนใจของสังคม คือ กรณีที่ อ.สมศักดิ์ เจียมธีรสกุล ฟ้องขอเพิกถอนคำสั่งไล่ออกจากราชการเพราะกระทำผิดวินัยร้ายแรงเนื่องจากขาดราชการเกิน 15 วัน โดยไม่มีเหตุอันสมควร

4) จากสถิติคดีปกครองของมหาวิทยาลัยที่ได้เก็บข้อมูลมา พบว่าเป็นคดีที่เกี่ยวกับการเข้าสู่ตำแหน่งบริหารในมหาวิทยาลัย และกรณีเกี่ยวกับการขอใช้ทุนการศึกษาของทั้งนักศึกษาและอาจารย์เป็นจำนวนมาก ท่านคิดว่าอะไรคือสาเหตุสำคัญที่ทำให้ข้อพิพาททั้งสองประเด็นดังกล่าวมีจำนวนมาก

กรณีการเข้าสู่ตำแหน่งบริหารนั้นมักจะมีผู้ไม่พอใจที่ตนไม่ได้เป็นผู้รับเลือกให้ดำรงตำแหน่งอยู่เสมอ แต่เรื่องนี้เป็นเรื่องที่สภามหาวิทยาลัยใช้ดุลพินิจในการเลือกบุคคลที่เหมาะสมเข้าดำรงตำแหน่ง หากได้ดำเนินการตามที่กฎหมายกำหนดแล้ว สภามหาวิทยาลัยจะตัดสินใจเลือกผู้ใดก็ต้องยอมรับ แต่ก็อาจมีบางมหาวิทยาลัยที่เลือกพวกพ้องของตนที่มีคุณสมบัติไม่ดีหรือไม่ครบถ้วนอยู่บ้าง

ส่วนกรณีสัญญาทุนนั้นเกิดจากการที่ผู้รับทุนไปศึกษาต่อแล้วต้องมาปฏิบัติงานตามสัญญานั้น อยากไปปฏิบัติงานที่อื่น ไม่ต้องการอยู่ใช้ทุนจนครบเพราะใช้เวลานาน แต่เมื่อคุณได้รับทุนและไปศึกษามาจนสำเร็จแล้ว อยู่ ๆ อยากจะไปปฏิบัติงานที่อื่นก็ไม่ได้ เพราะได้ใช้ทรัพยากรของมหาวิทยาลัยในการไปเพิ่มพูนความรู้ของตน จึงต้องคืนกลับให้มหาวิทยาลัยที่ให้ทุนบ้าง

5) ท่านคิดว่าคำพิพากษาของศาลปกครองมีส่วนช่วยในการสร้างธรรมาภิบาลให้แก่มหาวิทยาลัยได้หรือไม่ อย่างไร

ศาลปกครองมีอำนาจในการตรวจสอบความชอบด้วยกฎหมายของการกระทำต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัย เช่น การออกกฎ ระเบียบ หรือการออกคำสั่งของอธิการบดี คณบดี บางกรณียังสามารถตรวจสอบความเหมาะสมของการกระทำนั้นได้อีกด้วย ซึ่งหากศาลปกครองได้วินิจฉัยบนพื้นฐานของหลักการปฏิบัติราชการที่ดี คำพิพากษาของศาลปกครองย่อมเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างธรรมาภิบาลให้กับมหาวิทยาลัย

6) ท่านคิดว่าดุลพินิจของมหาวิทยาลัยมีความสำคัญอย่างไร

มหาวิทยาลัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ควรต้องมีดุลพินิจในการใช้อำนาจบริหารมหาวิทยาลัยของตนเพื่อความคล่องตัวและสามารถพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้ทัดเทียมกับสากลได้ เช่น การพิจารณากรอบอัตรากำลังและการจ่ายค่าตอบแทนบุคลากรของตนเอง พิจารณาการใช้เงินของตนเอง และสามารถเลือกวิธีการในการดำเนินการต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับการบริหารงานในมหาวิทยาลัยมากที่สุด

7) ท่านมีข้อเสนอแนะทางการปฏิบัติงานของมหาวิทยาลัยเพื่อลดจำนวนข้อพิพาทที่เกิดขึ้นอย่างไร

มหาวิทยาลัยต้องดำเนินการตามที่กฎหมายกำหนดอย่างเคร่งครัด และปฏิบัติงานอย่างมีธรรมาภิบาล หากเรื่องใดสามารถใช้ดุลพินิจได้ก็ต้องใช้อย่างสมเหตุสมผล สร้างความเข้าใจอันดีในการปฏิบัติงาน และการดำเนินการต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัยให้กับอาจารย์ เจ้าหน้าที่ นักศึกษา และผู้มีส่วนได้เสียกับมหาวิทยาลัย และเน้นการพูดคุยทำความเข้าใจกับบุคคลดังกล่าวหากมีข้อพิพาทเกิดขึ้น

5.1.2 สรุปการสัมภาษณ์เชิงลึก ศาสตราจารย์ ดร.อุดม รัฐอมฤต

สามารถสรุปการสัมภาษณ์เชิงลึก ตามลำดับประเด็นได้ดังต่อไปนี้

1) ท่านดำรงตำแหน่งผู้บริหารในมหาวิทยาลัยมานานเท่าใด

ปัจจุบันดำรงตำแหน่งคณบดีคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และเคยดำรงตำแหน่งรองอธิการบดีฝ่ายบริหาร กฎหมาย บริหารบุคคล รวมเวลาไม่น้อยกว่า 15 ปี

2) ในขณะที่ท่านดำรงตำแหน่งบริหาร มีข้อพิพาทเกี่ยวกับการดำเนินงานของมหาวิทยาลัยเกิดขึ้นหรือไม่

เพราะมหาวิทยาลัยมีความเกี่ยวข้องกับบุคคลหลายกลุ่ม จึงมีข้อพิพาทต่าง ๆ เกิดขึ้นพอสมควร เช่น กรณีการขอตำแหน่งทางวิชาการ การดำเนินการทางวินัย กรณีการเข้าสู่ตำแหน่งบริหารของบุคลากร กรณีไม่อนุญาตให้ใช้พื้นที่มหาวิทยาลัย กรณีสัญญาจ้างเหมาบริการต่าง ๆ เป็นต้น

3) มหาวิทยาลัยของท่านมีข้อพิพาทขึ้นสู่การพิจารณาของศาลปกครองบ้างหรือไม่

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์จะพยายามพูดคุยทำความเข้าใจเพื่อให้ข้อพิพาทสามารถยุติได้ในชั้นมหาวิทยาลัยก่อนเสมอ อย่างไรก็ตามมีอยู่หลายกรณีที่ข้อพิพาทนั้นขึ้นสู่ชั้นการพิจารณาของศาลปกครอง บางกรณีมหาวิทยาลัยก็ชนะคดี บางกรณีก็แพ้คดี ก็จะยอมรับคำวินิจฉัยของศาลปกครองมาแก้ไขให้ถูกต้อง

4) จากสถิติคดีปกครองของมหาวิทยาลัยที่ได้เก็บข้อมูลมา พบว่าเป็นคดีที่เกี่ยวกับการเข้าสู่ตำแหน่งบริหารในมหาวิทยาลัย และกรณีเกี่ยวกับการขอใช้ทุนการศึกษาของทั้งนักศึกษาและอาจารย์เป็นจำนวนมาก ท่านคิดว่าอะไรคือสาเหตุสำคัญที่ทำให้ข้อพิพาททั้งสองประเด็นดังกล่าวมีจำนวนมาก

กรณีการเข้าสู่ตำแหน่งบริหารนั้นแท้จริงแล้วเป็นเรื่องที่สภามหาวิทยาลัยใช้ดุลพินิจในการเลือกบุคคลที่เหมาะสมเข้าดำรงตำแหน่ง ถ้าทำตามขั้นตอนแล้วสภามหาวิทยาลัยจะตัดสินใจอย่างไรก็ต้องเป็นไปตามนั้น อีกทั้งสภามหาวิทยาลัยเป็นองค์กรกลุ่มที่มีผู้ทรงคุณวุฒิร่วมพิจารณาอยู่หลายคน แต่ผู้ที่ได้รับเลือกก็มักจะมีไม่พอใจที่ไม่ได้รับเลือก อุทธรณ์แล้วผลเป็นอย่างเดิมก็ยังไม่ยอมรับ ทางเลือกสุดท้ายจึงต้องยื่นฟ้องต่อศาลปกครอง อย่างไรก็ตาม โดยเฉพาะในระยะที่ผ่านมาก็มีบางมหาวิทยาลัยที่ไม่ได้ดำเนินการคัดเลือกบุคคลเข้าสู่ตำแหน่งบริหารอย่างถูกต้องเป็นธรรมอยู่บ้าง

กรณีสัญญาทุน เกิดจากการที่ระยะเวลาการใช้ทุนค่อนข้างนาน เช่น 2 เท่าของเวลาที่ลาไปศึกษาต่อ และผู้รับทุนไปศึกษาต่อไม่ต้องการผูกมัดตนเองกับมหาวิทยาลัยต้นสังกัด หรืออาจอยากไปอยู่กับที่อื่นที่ดีกว่า จึงพยายามหาช่องทางที่จะไม่ต้องอยู่ใช้ทุนจนครบสัญญา ซึ่งปัญหานี้เป็นปัญหาสำคัญ เพราะเวลาที่มหาวิทยาลัยตั้งงบประมาณเพื่อให้ทุนในสาขาวิชาใด วัตถุประสงค์ที่สำคัญประการหนึ่งคือก็ผู้เชี่ยวชาญในสาขานั้นขาดไป จึงต้องส่งบุคลากรไปศึกษาในเรื่องนั้นและกลับมาทำประโยชน์ให้มหาวิทยาลัย แต่ท้ายที่สุดผู้นั้นกลับไม่ต้องการปฏิบัติงานให้ ทำให้สูญเสียทรัพยากรและเวลาของมหาวิทยาลัยไปมาก

5) ท่านคิดว่าคำพิพากษาของศาลปกครองมีส่วนช่วยในการสร้างธรรมาภิบาลให้แก่มหาวิทยาลัยได้หรือไม่ อย่างไร

คำวินิจฉัยของศาลปกครองสามารถวางหลักการปฏิบัติราชการให้กับหน่วยงานของรัฐทุกแห่ง มหาวิทยาลัยก็เช่นเดียวกัน หากศาลปกครองสามารถวินิจฉัยและสร้างความชัดเจนเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การปฏิบัติราชการที่ดีให้กับมหาวิทยาลัยได้ คำพิพากษาและคำสั่งของศาลปกครองจะเป็นเครื่องมืออันสำคัญที่จะสามารถสร้างหลักธรรมาภิบาลให้กับมหาวิทยาลัย

6) ท่านคิดว่าดุลพินิจของมหาวิทยาลัยมีความสำคัญอย่างไร

การดำเนินงานของมหาวิทยาลัยเป็นการดำเนินงานในภารกิจเฉพาะ กล่าวคือภารกิจด้านอุดมศึกษาของประเทศ ดังนั้นมหาวิทยาลัยทั้งหลาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ จำเป็นต้องมีอิสระในการดำเนินงานของมหาวิทยาลัย และมีดุลพินิจในการดำเนินงานเพื่อให้สามารถบรรลุภารกิจด้านการอุดมศึกษาของประเทศให้สามารถแข่งขันกับต่างประเทศได้

7) ท่านมีข้อเสนอแนะทางการปฏิบัติงานของมหาวิทยาลัยเพื่อลดจำนวนข้อพิพาทที่เกิดขึ้นอย่างไร

ผู้บริหารของมหาวิทยาลัยต้องบริหารมหาวิทยาลัยอย่างมีธรรมาภิบาล ปฏิบัติตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด และพิจารณาการใช้อำนาจอย่างรอบคอบและมีเหตุผล อาจมีการกำหนดแนวทางการปฏิบัติงานของมหาวิทยาลัยเพื่อสร้างความเข้าใจอันดีในการปฏิบัติงาน ให้กับอาจารย์และเจ้าหน้าที่ของมหาวิทยาลัย และส่งเสริมสนับสนุนให้อาจารย์และเจ้าหน้าที่ของมหาวิทยาลัยในทุกระดับปฏิบัติหน้าที่โดยยึดหลักธรรมาภิบาล

5.2 สรุปการสัมภาษณ์เชิงลึกจากนิติกรในมหาวิทยาลัย

คณะผู้วิจัยได้ดำเนินการสัมภาษณ์เชิงลึกนิติกรในมหาวิทยาลัยจำนวนสองท่าน คือ คุณนันทิ ฤทธิ์ดี นิติกรชำนาญการพิเศษ ปฏิบัติหน้าที่ หัวหน้าการคดี กองนิติการ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และคุณราชัย อัศวเศณ์ อดีตหัวหน้าส่วนสารบรรณและนิติการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี โดยสามารถสรุปการสัมภาษณ์เชิงลึกตามหัวข้อได้ดังต่อไปนี้

5.2.1 สรุปการสัมภาษณ์เชิงลึก คุณนันทิ ฤทธิ์ดี

สามารถสรุปการสัมภาษณ์เชิงลึก ตามลำดับประเด็นได้ดังต่อไปนี้

1) ท่านดำรงตำแหน่งนิติกรในมหาวิทยาลัยมานานเท่าใด

ปฏิบัติหน้าที่นิติกรในมหาวิทยาลัยมาเป็นเวลา 25 ปี ปัจจุบันดำรงตำแหน่งนิติกรชำนาญการพิเศษ ปฏิบัติหน้าที่ หัวหน้าการคดี กองนิติการ

2) ท่านได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบเกี่ยวกับข้อพิพาทที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของมหาวิทยาลัยบ้างหรือไม่ เรื่องอะไรบ้าง

ได้รับมอบหมายจากมหาวิทยาลัยในการดำเนินการเกี่ยวกับข้อพิพาทที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของมหาวิทยาลัยในทุกเรื่องที่มีมหาวิทยาลัยเป็นผู้ถูกฟ้องคดี หรือกรณีที่มีมหาวิทยาลัยเป็นผู้ฟ้องคดีในกรณีที่เกี่ยวข้องกับการออกคำสั่งทางปกครอง

3) มหาวิทยาลัยของท่านมีข้อพิพาทขึ้นสู่การพิจารณาของศาลปกครองบ้างหรือไม่

มีข้อพิพาทขึ้นสู่การพิจารณาของศาลปกครองเป็นจำนวนมาก จำนวนกว่าสิบคดีต่อปี

4) จากสถิติคดีปกครองของมหาวิทยาลัยที่ได้เก็บข้อมูลมา พบว่าเป็นคดีที่เกี่ยวข้องกับการเข้าสู่ตำแหน่งบริหารในมหาวิทยาลัย และกรณีเกี่ยวกับการขอใช้ทุนการศึกษาของทั้งนักศึกษาและอาจารย์เป็นจำนวนมาก ท่านคิดว่าอะไรคือสาเหตุสำคัญที่ทำให้ข้อพิพาททั้งสองประเด็นดังกล่าวมีจำนวนมาก

คดีที่เกี่ยวข้องกับการเข้าสู่ตำแหน่งบริหารในมหาวิทยาลัย ส่วนใหญ่เกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ของคณาจารย์ประจำ จนนำไปสู่ความขัดแย้งกันระหว่างคณาจารย์ในส่วนงานนั้น ๆ

5) ท่านคิดว่าคำพิพากษาของศาลปกครองมีส่วนช่วยในการสร้างธรรมาภิบาลให้แก่มหาวิทยาลัยได้หรือไม่ อย่างไร

มีส่วนช่วยในเฉพาะกรณีที่มหาวิทยาลัยนำมาพิจารณาปรับปรุงระบบการบริหารงานในมหาวิทยาลัย แต่ในบางเรื่อง มหาวิทยาลัยก็ได้ให้ความสำคัญกับการแก้ไขปรับปรุง หากเป็นเช่นนั้น คำพิพากษาของศาลปกครองสูงสุดในเรื่องนั้นก็จะมีประโยชน์ในการสร้างธรรมาภิบาล

6) ท่านคิดว่าดุลพินิจของมหาวิทยาลัยมีความสำคัญอย่างไร

การให้มหาวิทยาลัยสามารถใช้ดุลพินิจในบางเรื่องได้ ทำให้การบริหารของมหาวิทยาลัยมีความยืดหยุ่นคล่องตัว แต่ต้องวางระบบการใช้ดุลพินิจไว้เพื่อกำกับดูแลการใช้ดุลพินิจนั้นด้วย เพื่อป้องกันมิให้เกิดการใช้ดุลพินิจในทางมิชอบ

7) ท่านมีข้อเสนอแนะทางการปฏิบัติงานของมหาวิทยาลัยเพื่อลดจำนวนข้อพิพาทที่เกิดขึ้นอย่างไร

มหาวิทยาลัยควรให้ความรู้แก่ผู้บริหารในทุกหน่วยงานของมหาวิทยาลัยถึงกระบวนการ วิธีปฏิบัติ และหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานในมหาวิทยาลัย

5.2.2 สรุปการสัมภาษณ์เชิงลึก คุณราชัย อัครเวศน์

สามารถสรุปการสัมภาษณ์เชิงลึก ตามลำดับประเด็นได้ดังต่อไปนี้

1) ท่านดำรงตำแหน่งนิติกรในมหาวิทยาลัยมานานเท่าใด

ประมาณ 33 ปี เริ่มจากนิติกรของทบวงมหาวิทยาลัย มีประสบการณ์ในการร่างกฎหมายของมหาวิทยาลัยต่าง ๆ และลาออกจากราชการในปี 2538 และเข้าทำงานเป็นนิติกรที่มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี จนอายุครบเกษียณอายุราชการในปี 2560

2) ท่านได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบเกี่ยวกับข้อพิพาทที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของมหาวิทยาลัยบ้างหรือไม่ เรื่องอะไรบ้าง

ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบข้อพิพาทที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของมหาวิทยาลัยอยู่เป็นจำนวนมาก เมื่อเข้ารับการปฏิบัติหน้าที่ที่มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ก็ต้องรับผิดชอบข้อพิพาทที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของมหาวิทยาลัยในทุกเรื่อง

3) มหาวิทยาลัยของท่านมีข้อพิพาทขึ้นสู่การพิจารณาของศาลปกครองบ้างหรือไม่

มีน้อยมาก เพราะได้ดำเนินการแก้ไขตามแนวทางของศาลปกครองสูงสุดที่ได้วางหลักไว้มาแก้ไขปัญหายภายในเสียก่อน จะเน้นการป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาเกิดขึ้น ไม่ใช่การปราบปราม แต่ก็จะมีกรณีที่พักนักศึกษาอยู่บ้างในเรื่องกองทุนยืมเรียนของมหาวิทยาลัย

4) จากสถิติคดีปกครองของมหาวิทยาลัยที่ได้เก็บข้อมูลมา พบว่าเป็นคดีที่เกี่ยวกับการเข้าสู่ตำแหน่งบริหารในมหาวิทยาลัย และกรณีเกี่ยวกับการขอใช้ทุนการศึกษาของทั้งนักศึกษาและอาจารย์เป็นจำนวนมาก ท่านคิดว่าอะไรคือสาเหตุสำคัญที่ทำให้ข้อพิพาททั้งสองประเด็นดังกล่าวมีจำนวนมาก

กรณีเกี่ยวกับการขอใช้ทุนการศึกษาของทั้งนักศึกษาและอาจารย์นั้นขึ้นอยู่กับความรับผิดชอบของบุคคล กรณีการขอใช้ทุนการศึกษานั้นตอนจะรับทุนอยากจะได้รับ แต่เวลาที่ใช้ทุนกลับไม่ขอใช้ จึงขึ้นอยู่กับสามัญสำนึกของแต่ละคน

ส่วนกรณีการเข้าสู่ตำแหน่งบริหารในมหาวิทยาลัยนั้นเป็นเรื่องที่มีปัญหามาเป็นปกติอยู่แล้ว

5) ท่านคิดว่าคำพิพากษาของศาลปกครองมีส่วนช่วยในการสร้างธรรมาภิบาลให้แก่มหาวิทยาลัยได้หรือไม่ อย่างไร

คำพิพากษาของศาลปกครองนั้นมีส่วนสำคัญในการช่วยสร้างธรรมาภิบาลในการดำเนินงานของมหาวิทยาลัยเป็นอย่างยิ่ง แต่มหาวิทยาลัยก็ยังไม่ตระหนักในเรื่องนี้มากนัก นำแต่คำพิพากษาศาลปกครองที่ให้ประโยชน์กับตนเองมาใช้ แต่ในเรื่องที่เป็นเชิงลบกลับคิดว่าไม่เกี่ยวกับตนเอง

โดยศาลปกครองได้ออกแนวปฏิบัติราชการที่ดีจากคำวินิจฉัยศาลปกครองสูงสุดออกมาเป็นรูปเล่มเผยแพร่อยู่เสมอเป็นประจำทุกปี ซึ่งมหาวิทยาลัยสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางได้

6) ท่านคิดว่าดุลพินิจของมหาวิทยาลัยมีความสำคัญอย่างไร

มหาวิทยาลัยจำเป็นต้องมีดุลพินิจ แต่ต้องไม่ใช่เป็นการใช้อำนาจตามอำเภอใจ มีกรอบการใช้ดุลพินิจอยู่ ต้องใช้อำนาจตามกฎหมาย เสมอภาค ข้อเท็จจริงอย่างเดียวกันต้องใช้ดุลพินิจเหมือนกัน ศาลปกครองเองก็วางหลักการใช้ดุลพินิจอยู่ด้วย เช่น ต้องเป็นไปตามหลักแห่งความสัมฤทธิ์ผล หลักความจำเป็น และหลักความได้สัดส่วน

7) ท่านมีข้อเสนอแนะทางการปฏิบัติงานของมหาวิทยาลัยเพื่อลดจำนวนข้อพิพาทที่เกิดขึ้นอย่างไร

การสร้างความเข้าใจและให้ความรู้ด้านกฎระเบียบที่ใช้ในการปฏิบัติงานแก่ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ของมหาวิทยาลัย หากผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ของมหาวิทยาลัยมีความเข้าใจถึงกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของตนแล้ว ก็จะสามารถลดข้อพิพาทในการดำเนินงานของมหาวิทยาลัยลงได้

5.3 สรุปการสัมภาษณ์เชิงลึกจากตุลาการศาลปกครอง

คณะผู้วิจัยได้ดำเนินการสัมภาษณ์เชิงลึกตุลาการศาลปกครองจำนวน 2 ท่าน คือ ท่านประสาธ พงษ์สุวรรณ ตุลาการศาลปกครองสูงสุด และ ท่านวชิระ ชอบแต่ง ตุลาการหัวหน้าคณะศาลปกครองกลาง และรองโฆษกศาลปกครอง โดยสามารถสรุปการสัมภาษณ์เชิงลึกตามหัวข้อได้ดังต่อไปนี้

5.3.1 สรุปการสัมภาษณ์เชิงลึก ท่านประสาธ พงษ์สุวรรณ

สามารถสรุปการสัมภาษณ์เชิงลึก ตามลำดับประเด็นได้ดังต่อไปนี้

1) ท่านดำรงตำแหน่งตุลาการศาลปกครองมาแล้วกี่ปี

ดำรงตำแหน่งตุลาการศาลปกครองมาแล้วเป็นเวลา 17 ปี ปัจจุบันดำรงตำแหน่งตุลาการศาลปกครองสูงสุด

2) ท่านเคยได้รับมอบหมายให้วินิจฉัยคดีปกครองที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของมหาวิทยาลัยหรือไม่

เคยได้รับมอบหมายให้พิจารณาวินิจฉัยคดีปกครองที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของมหาวิทยาลัยอยู่บ้าง เช่น คดีเกี่ยวกับการกระทำละเมิดทางปกครองของมหาวิทยาลัย คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาให้ทุนการศึกษา เป็นต้น

3) จากสถิติคดีปกครองของมหาวิทยาลัยที่ได้เก็บข้อมูลมา พบว่าเป็นคดีที่เกี่ยวข้องกับการเข้าสู่ตำแหน่งบริหารในมหาวิทยาลัย และกรณีเกี่ยวกับการขอใช้ทุนการศึกษาของทั้งนักศึกษาและอาจารย์เป็นจำนวนมาก ท่านคิดว่าอะไรคือสาเหตุสำคัญที่ทำให้ข้อพิพาททั้งสองประเด็นดังกล่าวมีจำนวนมาก

การที่มีข้อพิพาททางปกครองเกี่ยวกับการดำเนินงานของมหาวิทยาลัยขึ้นสู่ศาลปกครองนั้น มักจะเป็นการใช้การตีความกฎหมายของมหาวิทยาลัยที่ผิดพลาด ไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย หรือเพื่อเอื้อประโยชน์ให้กับบุคคลบางกลุ่ม อย่างไรก็ตาม อาจมีกรณีที่เกิดจากความผิดของบุคคลที่เป็นคู่กรณีของมหาวิทยาลัยอยู่ด้วยเช่นกัน

4) แนวทางการพิจารณาคดีที่เกี่ยวข้องกับมหาวิทยาลัย แตกต่างจากหน่วยงานของรัฐอื่นหรือไม่ อย่างไร

ใช้หลักเกณฑ์ในการควบคุมตรวจสอบที่ไม่แตกต่างกัน กล่าวคือ ใช้วิธีพิจารณาคดีปกครอง และหลักกฎหมายปกครองเช่นเดียวกัน

5) ท่านคิดว่าคำพิพากษาของศาลปกครองมีส่วนช่วยในการสร้างธรรมาภิบาลให้แก่มหาวิทยาลัยได้หรือไม่ อย่างไร

คำวินิจฉัยของศาลปกครองสามารถช่วยสร้างธรรมาภิบาลภายในมหาวิทยาลัยได้เป็นอย่างดี โดยการวางหลักกฎหมายปกครองและหลักการปฏิบัติราชการที่ดีของมหาวิทยาลัยผ่านคำวินิจฉัยของศาลปกครอง

6) มหาวิทยาลัยควรมีดุลพินิจในการดำเนินงานมากน้อยเพียงใด

อำนาจดุลพินิจเป็นสิ่งสำคัญในการใช้อำนาจของฝ่ายปกครองรวมถึงมหาวิทยาลัยเพื่อที่จะสามารถอำนวยความสะดวกเฉพาะกรณีได้ ดังนั้นมหาวิทยาลัยจึงควรมีดุลพินิจในการบริหารงานของตนเองพอสมควรเพื่อให้ดำเนินงานได้อย่างยืดหยุ่นตามสถานการณ์ได้ แต่อย่างไรก็ตาม อำนาจดุลพินิจของมหาวิทยาลัยต้องอยู่ภายใต้การควบคุมตรวจสอบของศาลปกครอง เพื่อป้องกันการใช้อำนาจตามอำเภอใจของมหาวิทยาลัย

7) ท่านมีข้อเสนอแนะทางการปฏิบัติงานของมหาวิทยาลัยเพื่อลดจำนวนข้อพิพาทที่เกิดขึ้นอย่างไร

มหาวิทยาลัยควรต้องศึกษาข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานให้ถูกต้อง ใช้อำนาจอย่างรอบคอบและดำเนินการตามที่กฎหมายกำหนดอย่างเคร่งครัด และต้องพิจารณาข้อเท็จจริงที่เกี่ยวข้องอย่างรอบด้านก่อนที่จะออกกฎหมายหรือคำสั่งทางปกครอง รวมถึงการใช้อำนาจอื่น ๆ ของมหาวิทยาลัยด้วย

5.2.2 สรุปการสัมภาษณ์เชิงลึก ท่านวชิระ ชอบแต่ง

สามารถสรุปการสัมภาษณ์เชิงลึก ตามลำดับประเด็นได้ดังต่อไปนี้

1) ท่านดำรงตำแหน่งตุลาการศาลปกครองมาแล้วกี่ปี

ดำรงตำแหน่งตุลาการศาลปกครองมาแล้วเป็นเวลา 16 ปี

2) ท่านเคยได้รับมอบหมายให้วินิจฉัยคดีปกครองที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของมหาวิทยาลัยหรือไม่

เคยได้รับมอบหมายให้พิจารณาวินิจฉัยคดีปกครองที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของมหาวิทยาลัยอยู่บ้าง

3) จากสถิติคดีปกครองของมหาวิทยาลัยที่ได้เก็บข้อมูลมา พบว่าเป็นคดีที่เกี่ยวข้องกับการเข้าสู่ตำแหน่งบริหารในมหาวิทยาลัย และกรณีเกี่ยวกับการขอใช้ทุนการศึกษาของทั้งนักศึกษาและอาจารย์เป็นจำนวนมาก ท่านคิดว่าอะไรคือสาเหตุสำคัญที่ทำให้ข้อพิพาททั้งสองประเด็นดังกล่าวมีจำนวนมาก

ในกรณีคดีการเข้าสู่ตำแหน่งบริหารในมหาวิทยาลัยนั้น เกิดจากกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับเรื่องดังกล่าวไม่ชัดเจน การดำเนินการตามขั้นตอนไม่เป็นมาตรฐานเดียวกัน จึงสามารถใช้ช่องว่างของระเบียบในการเอื้อประโยชน์กับกลุ่มคนของตนได้ และเมื่อมีการดำเนินการจนได้ผู้ที่จะเข้ามาดำรงตำแหน่งแล้ว ผู้ที่ไม่ได้รับเลือกก็จะไม่พอใจในผลการคัดเลือก และเมื่อมีการอุทธรณ์ก็ไม่ยอมรับการวินิจฉัยของคณะกรรมการ และนำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครองเป็นจำนวนมาก

4) แนวทางการพิจารณาคดีที่เกี่ยวข้องกับมหาวิทยาลัย แตกต่างจากหน่วยงานของรัฐอื่นหรือไม่ อย่างไร

ใช้หลักเกณฑ์ในการควบคุมตรวจสอบที่ใกล้เคียงกัน เพราะมหาวิทยาลัยก็เป็นหน่วยงานของรัฐเช่นเดียวกัน แต่อาจมีกฎระเบียบที่แตกต่างจากส่วนราชการอื่นอยู่บ้าง จึงต้องวินิจฉัยไปตามเจตนารมณ์ของระเบียบนั้น และการวินิจฉัยเรื่องราวที่เกี่ยวกับการดำเนินงานของมหาวิทยาลัยก็ต้องคำนึงถึงวัตถุประสงค์และปรัชญาในการตั้งมหาวิทยาลัยด้วย

5) ท่านคิดว่าคำพิพากษาของศาลปกครองมีส่วนช่วยในการสร้างธรรมาภิบาลให้แก่มหาวิทยาลัยได้หรือไม่ อย่างไร

คำวินิจฉัยของศาลปกครองสามารถช่วยสร้างธรรมาภิบาลภายในมหาวิทยาลัยได้เป็นอย่างดี เพราะศาลปกครองเป็นองค์กรภายนอกที่เข้าไปตรวจสอบมหาวิทยาลัยให้ดำเนินการอย่างถูกต้องตามกฎหมาย เช่น การทำให้ระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัยมีความชัดเจนมากขึ้น เป็นผลให้ผู้ปฏิบัติสามารถดำเนินการตามเจตนารมณ์ที่แท้จริงของระเบียบข้อบังคับดังกล่าวได้ การวางหลักการปฏิบัติราชการที่ดีผ่านคำวินิจฉัย เป็นต้น

6) มหาวิทยาลัยควรมีดุลพินิจในการดำเนินงานมากน้อยเพียงใด

มหาวิทยาลัยควรมีดุลพินิจอย่างเต็มที่ในการจัดการด้านวิชาการ แต่อย่างไรก็ตาม มหาวิทยาลัยควรมีการนำคำวินิจฉัยของศาลปกครองสูงสุดไปเป็นแนวทางการใช้อำนาจและการใช้ดุลพินิจ โดยอาจจัดให้มีการรวมกลุ่มหรือการประชุมระหว่างมหาวิทยาลัยเพื่อกำหนดแนวทางการปฏิบัติงานจากแนวคำวินิจฉัยของศาลปกครองสูงสุดร่วมกัน

7) ท่านมีข้อเสนอแนวทางการปฏิบัติงานของมหาวิทยาลัยเพื่อลดจำนวนข้อพิพาทที่เกิดขึ้นอย่างไร

มหาวิทยาลัยควรกำหนดหลักเกณฑ์การปฏิบัติราชการไว้อย่างชัดเจนในระเบียบข้อบังคับ เพื่อให้ปฏิบัติตามได้อย่างถูกต้อง ควรส่งเสริมบทบาทของคณะกรรมการ อนุกรรมการ ที่มีอำนาจวินิจฉัยในการวินิจฉัยชี้ขาดเรื่องร้องเรียนในมหาวิทยาลัยให้เป็นที่ยอมรับเพื่อให้เมื่อมีคำวินิจฉัยจากคณะกรรมการดังกล่าวออกมาแล้วคู่กรณีจะยอมรับผลคำวินิจฉัยได้ ท้ายที่สุด ควรมีการให้ความรู้กับบุคลากรของมหาวิทยาลัยถึงบทบาทอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายของตนที่จะต้องปฏิบัติอย่างชัดเจน และเมื่อเกิดปัญหาในการดำเนินการของมหาวิทยาลัยขึ้น ควรมีการพูดคุยทำความเข้าใจกันเพื่อให้เกิดความเข้าใจกันระหว่างผู้บริหาร คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ นักศึกษา รวมทั้งบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของมหาวิทยาลัย

5.4 สรุปการสัมภาษณ์เชิงลึกจากพนักงานอัยการ (นายกายสิทธิ์ รักไตรรงค์)

คณะผู้วิจัยได้ดำเนินการสัมภาษณ์เชิงลึกพนักงานอัยการจำนวนหนึ่งท่าน คือ คุณกายสิทธิ์ รักไตรรงค์ อธิบดีอัยการ สำนักงานคดีปกครอง สำนักงานอัยการสูงสุด โดยสามารถสรุปการสัมภาษณ์เชิงลึกตามหัวข้อได้ดังต่อไปนี้

1) ท่านดำรงตำแหน่งพนักงานอัยการมาแล้วกี่ปี

รับราชการในตำแหน่งพนักงานอัยการมาแล้ว 38 ปี

2) ท่านเคยได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบคดีปกครองที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของมหาวิทยาลัยหรือไม่

เคยเป็นผู้ได้รับมอบหมายให้เป็นผู้ดำเนินคดีแทนมหาวิทยาลัยมาแล้วเป็นจำนวนมาก

3) จากสถิติคดีปกครองของมหาวิทยาลัยที่ได้เก็บข้อมูลมา พบว่าเป็นคดีที่เกี่ยวข้องกับการเข้าสู่ตำแหน่งบริหารในมหาวิทยาลัย และกรณีเกี่ยวกับการขอใช้ทุนการศึกษาของทั้งนักศึกษาและอาจารย์เป็นจำนวนมาก ท่านคิดว่าอะไรคือสาเหตุสำคัญที่ทำให้ข้อพิพาททั้งสองประเด็นดังกล่าวมีจำนวนมาก

คดีที่เกี่ยวข้องกับการเข้าสู่ตำแหน่งบริหารในมหาวิทยาลัย มีการแข่งขันกันสูง ขณะที่การพิจารณาสรรหาแต่งตั้งเป็นการพิจารณาเพื่อดำเนินการออกคำสั่งแต่งตั้งซึ่งเป็นคำสั่งทางปกครอง ซึ่งมีกระบวนการทางกฎหมายที่ซับซ้อน

ส่วนคดีเกี่ยวกับข้อพิพาทตามสัญญาขอใช้ทุนการศึกษานั้น เกิดจากผู้รับทุนเมื่อสำเร็จการศึกษาแล้วต้องการเปลี่ยนงาน จึงเกิดการผิดสัญญาแล้วไม่ยอมขอใช้ทุนคืน

4) แนวทางการพิจารณาคดีของศาลปกครองที่เกี่ยวข้องกับมหาวิทยาลัย แตกต่างจากหน่วยงานของรัฐอื่นหรือไม่ อย่างไร

การพิจารณาคดีที่เกี่ยวข้องกับมหาวิทยาลัยของศาลปกครองใช้กระบวนการพิจารณาในแบบเดียวกับหน่วยงานของรัฐอื่น ไม่แตกต่างกัน

5) ท่านคิดว่าคำพิพากษาของศาลปกครองมีส่วนช่วยในการสร้างธรรมาภิบาลให้แก่มหาวิทยาลัยได้หรือไม่ อย่างไร

คำพิพากษาของศาลปกครองมีส่วนช่วยในการสร้างธรรมาภิบาลให้กับมหาวิทยาลัยได้ เนื่องจากคำพิพากษาของศาลปกครองจะช่วยวางหลักการปฏิบัติราชการตามกฎหมายให้เป็นรูปธรรมและชัดเจนมากขึ้น

6) มหาวิทยาลัยควรมีดุลพินิจในการดำเนินงานมากน้อยเพียงใด

ในปัจจุบันมหาวิทยาลัยสามารถมีดุลพินิจได้บางส่วนแต่ก็ยังไม่มากนัก ในบางครั้งจึงยังไม่สามารถดำเนินการอย่างคล่องตัวได้ ซึ่งควรให้ดุลพินิจในการดำเนินงานแก่มหาวิทยาลัยมากกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

7) ท่านมีข้อเสนอแนะแนวทางการปฏิบัติงานของมหาวิทยาลัยเพื่อลดจำนวนข้อพิพาทที่เกิดขึ้นอย่างไร

กรณีคดีเกี่ยวกับสัญญาให้ทุนการศึกษา ควรกำหนดให้มีหลักประกันที่น่าเชื่อถือหรือมั่นคงมากขึ้น และให้เพิ่มจำนวนบุคลากรผู้ค้าประกันที่น่าเชื่อถือมากขึ้น

ส่วนกรณีเกี่ยวกับการเข้าสู่ตำแหน่งในมหาวิทยาลัย ควรมี Check List ในการตรวจสอบ
ขั้นตอนการดำเนินการพิจารณาออกคำสั่งทางปกครองในการแต่งตั้งบุคคลเข้าสู่ตำแหน่งก่อนออกคำสั่งในทุก
เรื่อง

บทที่ 6

แนวทางการปฏิบัติงานที่ดีของมหาวิทยาลัย และข้อเสนอในการปรับปรุงพัฒนา และสร้างความเข้มแข็งให้กับมหาวิทยาลัยและศาลปกครอง

จากการรวบรวมคำวินิจฉัยศาลปกครองสูงสุดที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของมหาวิทยาลัยจำนวน 507 คำวินิจฉัย ซึ่งประกอบด้วยคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดจำนวน 289 คำพิพากษา และคำสั่งศาลปกครองสูงสุด 218 คำสั่ง โดยแบ่งเป็นกรณีที่มหาวิทยาลัยเป็นผู้ถูกฟ้องคดี 350 คำวินิจฉัย (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดจำนวน 218 คำพิพากษา และคำสั่งศาลปกครองสูงสุด 132 คำสั่ง) และกรณีที่มหาวิทยาลัยเป็นผู้ฟ้องคดีจำนวน 157 คำวินิจฉัย (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดจำนวน 71 คำพิพากษา และคำสั่งศาลปกครองสูงสุด 86 คำสั่ง) และได้ดำเนินการวิเคราะห์แนวโน้มของคดีปกครองที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของมหาวิทยาลัยจากสถิติคดีในด้านต่าง ๆ และวิเคราะห์หลักการปฏิบัติราชการที่ดีของมหาวิทยาลัยจากแนวคำวินิจฉัยศาลปกครองที่น่าสนใจ รวมถึงการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้บริหารมหาวิทยาลัยและตุลาการศาลปกครองเกี่ยวกับข้อพิพาททางปกครองของมหาวิทยาลัย ดังปรากฏเนื้อหาตามบทต่าง ๆ ของรายงานฉบับนี้แล้วนั้น

คณะผู้วิจัยขอเสนอแนวทางการปฏิบัติงานที่ดีของมหาวิทยาลัยจากการวิเคราะห์คำวินิจฉัยของศาลปกครองสูงสุด และข้อเสนอในการปรับปรุงพัฒนา และสร้างความเข้มแข็งให้กับมหาวิทยาลัยและศาลปกครอง ซึ่งแนวทางและข้อเสนอดังกล่าวจะเป็นข้อเสนอเกี่ยวกับหลักการดำเนินงานที่ดีของมหาวิทยาลัย โดยพิจารณาจากหลักเกณฑ์ในการดำเนินงานที่ดีของมหาวิทยาลัย ที่อธิบายไว้ในบทที่ 2 และจากแนวคำวินิจฉัยศาลปกครองสูงสุดตามประเภทคดีต่าง ๆ เพื่อให้ได้ข้อเสนอแนะแนวทางการดำเนินงานที่ชัดเจน เพื่อลดการเกิดข้อพิพาททางปกครองของมหาวิทยาลัยกับบุคคลในกลุ่มต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของมหาวิทยาลัย ซึ่งจะส่งผลดีต่อศาลปกครองในแง่ที่ภาระการวินิจฉัยคดีที่เกี่ยวข้องกับมหาวิทยาลัยนั้นจะลดน้อยลง โดยขอเสนอแนวทางและหลักการดำเนินงานของมหาวิทยาลัยดังต่อไปนี้

1. มหาวิทยาลัยจะต้องปฏิบัติตามกฎหมายที่ให้อำนาจมหาวิทยาลัยในการดำเนินการต่าง ๆ อย่างเคร่งครัด ไม่ว่าจะเป็นกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ของมหาวิทยาลัยเอง หรือกฎหมายอื่นที่กำหนดวิธีการปฏิบัติราชการเอาไว้ด้วย เช่น พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539 พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 พระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. 2558 เป็นต้น

นอกจากนี้ มหาวิทยาลัยควรให้ความรู้แก่ผู้บริหารและบุคลากรของมหาวิทยาลัยในทุกระดับเกี่ยวกับกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานตามหน้าที่และอำนาจของผู้นั้น เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายของตนให้แก่ผู้บริหารและบุคลากรของมหาวิทยาลัย อันจะส่งผลให้การปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายของผู้บริหารและบุคลากรของมหาวิทยาลัยมีประสิทธิภาพ ถูกต้อง แม่นยำ

ยิ่งไปกว่านั้น ควรมีการดำเนินการทบทวนการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายของผู้บริหารและบุคลากรของมหาวิทยาลัยอยู่เสมอ ว่าเกิดข้อขัดข้อง ผิดพลาด หรือเกิดข้อสงสัยประการใดในการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายของตนหรือไม่ เพื่อที่จะได้รับทราบปัญหาและแก้ไขได้อย่างทัน่วงที

2. มหาวิทยาลัยต้องดำเนินงานให้เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล ทั้งหลักการตามมาตรฐานสากลขององค์การสหประชาชาติ และหลักการของประเทศไทยที่ได้อธิบายไว้แล้วในบทที่ 2 เพื่อการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพ โปร่งใส เป็นธรรม และตรวจสอบได้ สามารถยกระดับการดำเนินงานของมหาวิทยาลัยให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล และสามารถตอบสนองความต้องการของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ คณะผู้วิจัยขอเสนอแนะเพิ่มเติมว่ามหาวิทยาลัยควรมุ่งเน้นให้มีการดำเนินงานเพื่อให้สอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาล ดังนี้

1) การดำเนินงานของมหาวิทยาลัย ผู้บริหารจะต้องดำเนินการให้เป็นไปเพื่อประโยชน์มหาชนในแขนงที่เป็นภารกิจของมหาวิทยาลัยเป็นสำคัญ โดยไม่มีลักษณะของการดำเนินงานที่จะเป็นไปเพื่อประโยชน์ส่วนตนของผู้บริหาร (เช่น การกลั่นแกล้ง หรือการมีอคติส่วนตน เป็นต้น)

2) มหาวิทยาลัยต้องดำเนินงานอย่างเสมอภาคและได้สัดส่วน กล่าวคือต้องดำเนินการในกรณีเดียวกันด้วยมาตรฐานเดียวกันกับทุกคน จะดำเนินการโดยเลือกปฏิบัติอย่างไม่เป็นธรรมต่อบุคคลใดบุคคลหนึ่งไม่ได้ และต้องดำเนินการให้พอสมควรแก่เหตุตามหลักความได้สัดส่วน เพื่อไม่ให้บุคคลใดได้รับการหรือผลร้ายเกินกว่าที่ควรจะได้รับ โดยมหาวิทยาลัยอาจวางมาตรฐานหรือแนวปฏิบัติในการพิจารณาเรื่องต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความเสมอภาคและเป็นมาตรฐานเดียวกัน

3) มหาวิทยาลัยต้องดำเนินงานอย่างเปิดเผย โปร่งใส ไม่ปิดบังข้อมูลโดยไม่มีเหตุอันควร และเปิดเผยข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของมหาวิทยาลัยให้สาธารณชนได้รับทราบและตรวจสอบได้อย่างสม่ำเสมอ

4) มหาวิทยาลัยต้องมีความพร้อมรับผิดอยู่เสมอ กล่าวคือหากมหาวิทยาลัยได้ดำเนินการใด ๆ ที่มีโอกาสจะก่อให้เกิดความรับผิดได้ มหาวิทยาลัยต้องมีความพร้อมในการรับผิดชอบต่อความรับผิดในสิ่งที่เกิดขึ้นด้วย เช่น การชดเชยค่าเสียหายหากเกิดกรณีที่มหาวิทยาลัยไปกระทำละเมิดต่อบุคคลภายนอก หรือความรับผิดทางวินัยในกรณีที่ปฏิบัติหน้าที่ผิดระเบียบของทางราชการ เป็นต้น

5) มหาวิทยาลัยต้องมีความพร้อมที่จะให้มีการตรวจสอบมหาวิทยาลัยได้ทุกเมื่อ โดยถือเป็นหน้าที่ของมหาวิทยาลัยที่จะต้องรับการตรวจสอบและให้คำตอบต่อข้อสงสัยต่าง ๆ ต่อการดำเนินงานของมหาวิทยาลัยโดยไม่ขัดขืน และยินดีที่จะเปิดเผยข้อมูลและอธิบายถึงเหตุผลในการตอบข้อสงสัยเหล่านั้น

3. แนวทางการปฏิบัติงานที่ดีของมหาวิทยาลัยจากแนวคำวินิจฉัยศาลปกครองสูงสุด โดยจะแยกพิจารณาคำวินิจฉัยตามประเภทคดีปกครองตามมาตรา 9 แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 ดังต่อไปนี้

3.1 แนวทางการปฏิบัติงานที่ดีของมหาวิทยาลัยจากแนวคำวินิจฉัยศาลปกครองสูงสุดตามมาตรา 9 (1)

1) ในการใช้อำนาจตามกฎหมายของมหาวิทยาลัย จะต้องปฏิบัติตามหลักความชอบด้วยกฎหมายอย่างเคร่งครัด โดยต้องดำเนินการตามกระบวนการขั้นตอนตามที่กฎหมายกำหนด ตรวจสอบว่าเนื้อหาของกฎหรือคำสั่งนั้นมีความไม่ชอบด้วยกฎหมาย เช่น การเลือกปฏิบัติ การสร้างภาระเกินสมควรหรือกระทำการอันขัดกับหลักความได้สัดส่วน ไม่กระทำการในสิ่งที่ตนไม่มีอำนาจ และการใช้อำนาจนั้นต้องไม่ขัดกับกฎหมายที่ให้อำนาจ

2) การใช้ดุลพินิจของมหาวิทยาลัยต้องเหมาะสมและมีเหตุผล ไม่ใช้ดุลพินิจในลักษณะที่เลือกปฏิบัติหรือเพิกถอนแก่ผู้ใดบุคคลใดบุคคลหนึ่งโดยเฉพาะ และใช้ดุลพินิจโดยยึดถือหลักความได้สัดส่วนและพอสมควรแก่เหตุเป็นสำคัญ โดยมหาวิทยาลัยควรกำหนดคู่มือการปฏิบัติงานและแนวทางการปฏิบัติงานของมหาวิทยาลัย เพื่อให้การดำเนินงานของมหาวิทยาลัยมีมาตรฐานเดียวกัน และยังเป็นกรอบในการใช้ดุลพินิจของบุคลากรของมหาวิทยาลัยเพื่อป้องกันการใช้อำนาจตามอำเภอใจ

3) มหาวิทยาลัยควรให้ความรู้แก่บุคลากรของมหาวิทยาลัยเกี่ยวกับกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานตามหน้าที่และอำนาจอยู่เสมอ เพื่อป้องกันมิให้มีการใช้อำนาจตามกฎหมายที่ผิดพลาด และควรนำกรณีการใช้อำนาจที่ผิดพลาดมาทบทวนเพื่อหามาตรการป้องกันมิให้เกิดความผิดพลาดนั้นขึ้นอีก และจัดทำสรุปและเผยแพร่ให้แก่บุคลากรของมหาวิทยาลัยให้รับทราบโดยทั่วกัน

3.2 แนวทางการปฏิบัติงานที่ดีของมหาวิทยาลัยจากแนวคำวินิจฉัยศาลปกครองสูงสุดตามมาตรา 9 (2)

1) เมื่อมีกรณีตามกฎหมายกำหนดให้มหาวิทยาลัยมีหน้าที่ต้องดำเนินการให้บุคคลหากบุคคลนั้นได้กระทำการครบตามเงื่อนไขที่กฎหมายกำหนดแล้ว มหาวิทยาลัยต้องดำเนินการนั้นโดยทันที ไม่ประวิงเวลาดำเนินการโดยเด็ดขาด หรือหากมีเหตุจำเป็นที่ยังไม่สามารถดำเนินการได้ต้องสามารถอธิบายถึงเหตุนี้ให้บุคคลเห็นว่าสามารถเข้าใจได้

2) เมื่อกฎหมายกำหนดเวลาให้กระทำการใดภายในกำหนดระยะเวลานั้น มหาวิทยาลัยต้องดำเนินการตามกำหนดระยะเวลาย่างเคร่งครัด หรือหากมีเหตุจำเป็นที่ไม่สามารถดำเนินการได้ทันกำหนดเวลาต้องสามารถอธิบายชี้แจงได้

3) มหาวิทยาลัยควรจัดทำคู่มือการดำเนินงานให้กับบุคลากรของมหาวิทยาลัย โดยกำหนดวิธีการดำเนินงานและระยะเวลาที่ต้องจัดทำให้แล้วเสร็จในแต่ละภารกิจ เพื่อให้บุคลากรของมหาวิทยาลัยได้เข้าใจถึงวิธีการดำเนินงานและกรอบเวลาตามภารกิจอย่างชัดเจน และให้บุคลากรของมหาวิทยาลัยดำเนินการตามคู่มืออย่างเคร่งครัด

3.3 แนวทางการปฏิบัติงานที่ดีของมหาวิทยาลัยจากแนวคำวินิจฉัยศาลปกครองสูงสุด

ตามมาตรา 9 (3)

- 1) มหาวิทยาลัยต้องใช้อำนาจอย่างระมัดระวังมิให้ไปก่อความเสียหายต่อบุคคลอื่น แต่หากเกิดความเสียหายเกิดขึ้น มหาวิทยาลัยต้องพร้อมรับผิดชอบในความเสียหายที่เกิดขึ้น
- 2) มหาวิทยาลัยควรกำหนดขั้นตอนและวิธีการดำเนินงานในแต่ละประเภทของมหาวิทยาลัย อย่างชัดเจน และกำกับดูแลให้บุคลากรดำเนินการตามขั้นตอนนั้น ๆ อย่างเคร่งครัด เพื่อลดความเสี่ยงที่บุคลากรของมหาวิทยาลัยจะไปกระทำการที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่บุคคลอื่นได้ ทั้งกรณีจงใจหรือประมาทเลินเล่อ
- 3) มหาวิทยาลัยควรให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักกฎหมายความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่และความรับผิดชอบอื่นให้กับผู้บริหารและบุคลากรของมหาวิทยาลัยในทุกระดับ เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจในเรื่องความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่และความรับผิดชอบอื่นและหลักความพร้อมรับผิดให้กับทุกภาคส่วนในมหาวิทยาลัย

3.4 แนวทางการปฏิบัติงานที่ดีของมหาวิทยาลัยจากแนวคำวินิจฉัยศาลปกครองสูงสุด

ตามมาตรา 9 (4)

1) กรณีสัญญาให้ทุนการศึกษา

- 1.1) มหาวิทยาลัยต้องดำเนินการให้บุคลากรของมหาวิทยาลัยที่ดูแลเรื่องการให้ทุนการศึกษามีความรู้ความเข้าใจในกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ของทางราชการที่เกี่ยวข้องกับการทำสัญญาให้ทุนการศึกษาแก่นักศึกษา อาจารย์ และเจ้าหน้าที่ของมหาวิทยาลัยอย่างถ่องแท้ เพื่อป้องกันการดำเนินงานที่ผิดพลาดจนก่อให้เกิดความเสียหายกับมหาวิทยาลัยหรือผู้รับทุน
- 1.2) มหาวิทยาลัยควรจัดทำคู่มือการดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับสัญญาให้ทุนการศึกษาของมหาวิทยาลัยเพื่อให้บุคลากรของมหาวิทยาลัยที่ดูแลเรื่องดังกล่าวยึดถือปฏิบัติอย่างเคร่งครัด
- 1.3) มหาวิทยาลัยต้องแจ้งข้อกำหนดและเงื่อนไขต่าง ๆ ของสัญญาให้ทุนการศึกษาแก่ผู้รับทุนอย่างครบถ้วน เพื่อให้ผู้รับทุนสามารถเข้าใจได้ว่าตนเองมีสิทธิ หน้าที่ และภาระรับผิดชอบอย่างใดบ้าง แต่หากมหาวิทยาลัยได้ดำเนินการดังกล่าวแล้วแต่ผู้รับทุนก็ยังกระทำผิดสัญญาทุนอีก ก็เป็นเรื่องจริยธรรมของผู้รับทุนที่อยู่เหนือการควบคุมของมหาวิทยาลัย

2) กรณีสัญญาจ้างก่อสร้างหรือปรับปรุงอาคาร หรือสัญญาจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์

- 2.1) มหาวิทยาลัยต้องดำเนินการให้บุคลากรของมหาวิทยาลัยที่ดูแลเรื่องสัญญาจ้างมีความรู้ความเข้าใจในกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ของทางราชการที่เกี่ยวข้องกับการทำสัญญาจัดซื้อจัดจ้างของทางราชการอย่างถ่องแท้ เพื่อป้องกันการดำเนินงานที่ผิดพลาดจนก่อให้เกิดความเสียหายกับมหาวิทยาลัยหรือผู้รับจ้าง
- 2.2) มหาวิทยาลัยควรจัดทำคู่มือการดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับการจัดซื้อจัดจ้างของมหาวิทยาลัยเพื่อให้บุคลากรของมหาวิทยาลัยที่ดูแลเรื่องดังกล่าวยึดถือปฏิบัติอย่างเคร่งครัด

2.3) มหาวิทยาลัยโดยเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบต้องตรวจสอบข้อกำหนดในสัญญาอย่างถี่ถ้วนว่ามีข้อผูกพันที่จะต้องส่งมอบผลงานและชำระราคาต่อกันอย่างไร และควรสำรวจให้เรียบร้อยเสียก่อนว่าการก่อสร้าง ปรับปรุง หรือจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ ต้องมีองค์ประกอบอย่างไรบ้าง ต้องดำเนินการอื่นใดก่อนที่จะต้องดำเนินการตามสัญญาหรือไม่ เช่น ต้องปรับหน้าดินหรือถมหลุมบ่อให้เรียบร้อยก่อนการก่อสร้าง และกำหนดไปเสียทีเดียวตั้งแต่ในเวลาที่ลงนามในสัญญา เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาการต้องเพิ่มงานให้แก่ผู้รับจ้าง แต่หากมีเหตุจำเป็นที่จะต้องเพิ่มงานที่นอกเหนือจากสัญญา ก็ให้มหาวิทยาลัยและคู่สัญญาตกลงกันและแก้ไขสัญญาจ้างโดยเพิ่มรายละเอียดของงานที่เพิ่มขึ้นนอกเหนือจากสัญญาเดิมเข้าไปเพื่อความชัดเจนของข้อตกลงระหว่างคู่สัญญา

2.4) มหาวิทยาลัยควรกำหนดวิธีการดำเนินงานและกรอบเวลาการตรวจรับงานให้กับคณะกรรมการตรวจรับจ้างให้ดำเนินการตามที่กำหนดไว้อย่างเคร่งครัด เพื่อป้องกันปัญหาการตรวจรับงานล่าช้าจนเป็นเหตุให้ผู้รับจ้างไม่สามารถส่งมอบผลงานสุดท้ายตามกำหนดเวลาได้

2.5) สำหรับการกำหนดค่าปรับกรณีที่ผู้รับจ้างผิดสัญญานั้น เดิมตามข้อ 138 แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. 2535 กำหนดว่าหากค่าปรับที่จะเกิดขึ้นนั้นเกินร้อยละ 10 ของวงเงินค่าพัสดุหรือค่าจ้าง ให้มหาวิทยาลัยพิจารณาดำเนินการบอกเลิกสัญญา เว้นแต่คู่สัญญาจะยินยอมเสียค่าปรับให้กับมหาวิทยาลัยโดยไม่มีเงื่อนไข ก็ให้พิจารณาผ่อนปรนการบอกเลิกสัญญาได้เท่าที่จำเป็น อย่างไรก็ตามระเบียบดังกล่าวได้ถูกยกเลิกไปโดยผลของการประกาศใช้พระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ.2560 และหลักการตามข้อ 138 ของระเบียบดังกล่าว ก็ไม่ได้ถูกกำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ดังนั้นการพิจารณาในการบอกเลิกสัญญาในกรณี que ผู้รับจ้างผิดสัญญาจึงต้องรอให้มีการพิจารณาดำเนินการในเรื่องดังกล่าวตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ.2560 ต่อไป

ยิ่งไปกว่านั้น มหาวิทยาลัยทั้งหลายควรติดตามการวินิจฉัยคดีของศาลปกครองสูงสุดในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของมหาวิทยาลัยอยู่เสมอ และนำคำวินิจฉัยของศาลปกครองสูงสุดที่เกี่ยวข้องมาพิจารณาและจัดทำเป็นแนวทางการดำเนินงานที่ดีจากคำวินิจฉัยของศาลปกครอง เพื่อนำมาใช้เป็นกรอบในการดำเนินงานของมหาวิทยาลัย และอาจสร้างเครือข่ายระหว่างมหาวิทยาลัยเพื่อแลกเปลี่ยนประเด็นปัญหาในการดำเนินงานและแนวทางการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นจัดทำเป็นแนวทางการดำเนินงานตามกฎหมาย หลักธรรมาภิบาล และแนวคำวินิจฉัยของศาลปกครองสูงสุด และใช้แนวทางการดำเนินงานดังกล่าว นั้นเพื่อเป็นการสร้างธรรมาภิบาลในการดำเนินงานของมหาวิทยาลัยร่วมกัน

คณะผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าข้อเสนอหลักการดำเนินงานของมหาวิทยาลัยที่ได้เสนอไปนี้ หากมหาวิทยาลัยได้นำไปปฏิบัติ จะเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงพัฒนา และสร้างความเข้มแข็งในการปฏิบัติงานของมหาวิทยาลัย และสามารถลดจำนวนข้อพิพาทที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของมหาวิทยาลัย อันเป็นการลดภาระให้กับศาลปกครองได้

บรรณานุกรม

นันทวัฒน์ บรมานันท์ และคณะ. การติดตามและการประเมินผลการทำงานของศาลปกครอง. กรุงเทพฯ. สถาบันพระปกเกล้า 2547.

ปธาน สุวรรณมงคล. การบริหารงานภาครัฐกับการสร้างธรรมาภิบาล. กรุงเทพฯ. สถาบันพระปกเกล้า 2558.

ฤทัย หงส์ศิริ. ศาลปกครองกับคดีพิพาทเกี่ยวกับมหาวิทยาลัย. กรุงเทพฯ : สถาบันคลังสมองของชาติ. 2559.

_____. ศาลปกครองและการดำเนินคดีในศาลปกครอง. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ : สำนักศึกษาอบรมกฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา. 2561.

วรเจตน์ ภาคีรัตน์. กฎหมายวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง. กรุงเทพฯ : สถาบันพระปกเกล้า, 2554.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. คู่มือการจัดระดับการกำกับดูแลองค์การภาครัฐตามหลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมือง (Good Governance Rating), กรุงเทพฯ : บริษัท พรีเมียร์ โพร จำกัด. 2552.

_____. หลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ (Good Governance). กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา. 2555.

อนุชาติ คงมาลัย. เอกสารองค์ความรู้ เรื่อง มหาวิทยาลัย : กฎหมายและคำวินิจฉัยของศาล. กรุงเทพฯ : สำนักงานอัยการสูงสุด. 2558.

UNESCAP. What is Good Governance สืบค้นจาก <http://www.unescap.org/resources/what-good-governance>.